

LOHJA
Järvikaupunki

Tilinpäätös 2024

Sisällys

1. Toimintakertomus	4
1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	4
1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus	4
1.1.2 Lohjan tilinpäätös pähkinänkuoressa	5
1.1.3 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	6
1.1.4 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys.....	7
1.1.5 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa.....	10
1.1.6 Kaupungin henkilöstö	21
1.1.7 Ympäristöasiat, vastuullisuus ja ilmastotyö	23
1.1.8 Muut ei-taloudelliset asiat	25
1.1.9 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	27
1.1.10 Arvio merkittävimmistä riskeistä, epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista tekijöistä.....	28
1.2 Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	32
1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	36
1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	36
1.3.2 Toiminnan rahoitus	43
1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset.....	45
1.5 Kokonaistulot ja menot	48
1.6 Kaupunkikonsernin toiminta ja talous.....	49
1.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	49
1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus.....	50
1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.....	51
1.6.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	57
1.6.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	58
1.6.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	60
1.7 Tilikauden tuloksen käsittely	66
2. Toimielinten vuoden toiminta ja talousarvion toteutuminen.....	67
2.1 Käyttötalouso­san toteutuminen	67
2.1.1 Luottamus­henkilö­hallinto.....	68
2.1.2 Keskus­vaalilautakunta	71
2.1.3 Tarkastus­lautakunta	73
2.1.4 Konserni­palvelut.....	75
2.1.5 Kaupunkirakenne.....	84
2.1.6 Sivistystoimiala	106
2.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen	126

2.3. Investointiosan toteutuminen.....	136
2.4 Rahoituslaskelman toteutuminen	140
2.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta.....	141
3. Tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot	143
3.1 Lohjan kaupungin tuloslaskelma	143
3.2 Lohjan kaupungin rahoituslaskelma.....	144
3.3 Lohjan kaupungin tase.....	145
3.4 Konsernituloslaskelma.....	147
3.5 Konsernirahoituslaskelma	148
3.6 Konsernitase	149
4 Tilinpäätöksen liitetiedot.....	151
4.1 Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot	151
4.1.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	151
4.1.2 Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot.....	152
4.1.3 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	153
4.2 Tuloslaskelman liitetiedot	155
4.3 Taseen liitetiedot.....	160
4.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot.....	160
4.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	164
4.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot.....	166
4.6 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkiot ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot.....	169
4.6 Lohjan vesi- ja viemäri­laitos	173
4.7 Luettelo käytetyistä kirjanpito­kirjoista ja säilytystavoista	183
5 Kaupunginhallituksen ja tilintarkastajan allekirjoitukset	184
6. Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat	186

1. Toimintakertomus

1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Suomen taloudessa ei tapahtunut käännettä parempaan vuonna 2024. Tämä näkyi myös Lohjalla. Valtakunnanlaajuisesta haastavasta taloustilanteesta huolimatta onnistuimme saamaan aikaan positiivisen tuloksen alkuvuoden heikoista näkymistä huolimatta. Vuoden 2024 talousarvio pystyttiin ensimmäisen kerran toteuttamaan peruskuntana ilman sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksia. Vuoden 2023 tilinpäätökseen nämä vielä vaikuttivat jonkin verran.

Tuottopuolella verotulot ylittivät arvioidun talousarvion ja paransivat tätä kautta tulosta. Valtionosuudet toteutuivat suunnitellusti. Kulupuolella pystyttiin toteuttamaan kulukuri, ja näin varmistettiin kaupungin menojen pysyminen talousarviossa. Lohjan kaupungin taloudellinen liikkumavara on ohut niin kuin monilla keskisuurilla kunnilla. On keskityttävä kaikkein oleellisimpaan ja aktiivisesti etsittävä palvelurakenteeseen ja niiden tuottamistapaan liittyviä innovaatioita. Uskon, että tulevaisuudessa yhteistyö naapurikuntien kanssa tulee kasvamaan.

Lohjan kaupungin vuoden 2024 tilinpäätöksessä havaitaan varovaisia edistysaskeleita oikeaan suuntaan. Vaikka todelliset muutokset ovat vielä hentoja ja matka talouden kestävään tasapainoon on pitkä, vuonna 2024 on onnistuttu ottamaan tärkeitä askelia eteenpäin. Tulevaisuuden taloushaasteiden voittamiseksi on tärkeää pyrkiä pitämään käyttömenojen kasvu yleisen inflaation alapuolella.

Vuoden aikana rakennettiin kolme eri kokonaisuutta: Lohjan lukiota, Tennaria ja Järnefeltin liikuntasalia. Vuoden aikana valmistui näistä kaksi: Lohjan Lukio ja Tennari. Mäntynummen kouluhankkeen hankesuunnitelma saatiin uudelleen käynnistettyä ja määriteltä askelmerkit tuleville vuosille. Viime valtuustokausien aikana tehdyt isot investointipäätökset on toteutettu ja voimme sanoa, että investointien osalta raskaat vuodet ovat takanapäin. Tulevina vuosina toteutamme vielä Mäntynummen koulukampuksen ja Neidonkeitaan virkistysuimalan ja jäähallin. Vireillä olevat investointikohteet ovat välttämättömiä Lohjan kehittymisen kannalta. Tehtyjen talousskenaarioiden perusteella Lohjan kaupunki pystyy toteuttamaan nämä hankkeet liiaksi velkaantumatta. Länsirata hanke etenee, mutta ei siinä aikataulussa kuin aikaisemmin suunniteltiin. Hanke on Lohjan tulevaisuuden varmistamiseksi erittäin tärkeä ja tästä syystä asiaa pitää viedä systemaattisesti eteenpäin. Uskon, että kun rakentamispäätös on tehty, hankkeen rahoittajia löytyy myös ulkopuolelta. Tämän kokoluokan hankkeita ei Suomessa käynnistetä liiaksi.

Vuoden 2024 toimintaa ohjasi vahva katse tulevaisuuteen. Vuoden aikana käytiin runsaasti keskusteluja tulevan valtuustokauden kuntamaailmasta, sen tulevista tehtävistä sekä mahdollisuuksista ja haasteista. Seuraavalla valtuustokaudella on tarpeen uudelleen järjestää kunnan toiminnot pelkästään lapsimäärän vähennytyä. Valtionosuusmuutosta siirrettiin vuodesta 2026 vuoteen 2027, mikä vaikuttaa merkittävästi kunnan rahoitukseen. Kolmas keskeinen muutos, joka vaikuttaa kunnan palveluihin, on henkilöstön saatavuus ja eläköityminen. Tulevalla valtuustokaudella siirrymme maailmaan, jossa osaajista kilpaillaan aivan eri tavalla kuin nykyisin.

Katsoessani vuotta 2024 kokonaisuutena voin rehellisesti sanoa, että otimme askeleita oikeaan suuntaan. Näitä askeleita ei olisi otettu ilman henkilöstöämme, joka tuottaa kuntalaisille laadukkaita palveluita. Haluan kiittää kaikkia kaupungin työntekijöitä joustavuudesta sekä erinomaisesta yhteistyöstä kuluneena vuonna.

Pasi Perämäki
Lohjan kaupunginjohtaja

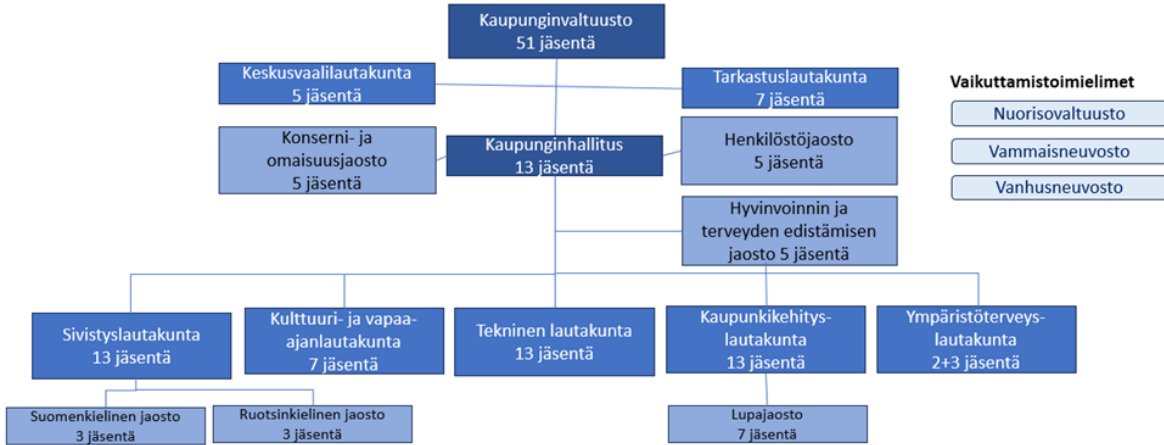
1.1.2 Lohjan tilinpäätös pähkinänkuoressa

Verotulot 110,0 ↓ miljoonaa euroa 114,8 (TP23)	Valtionosuudet 28,5 ↓ miljoonaa euroa 32,8 (TP23)	Myynti- ja maksutuotot 47,7 ↑ miljoonaa euroa 44,9 (TP23)	Muut tulot 40,8 ↑ miljoonaa euroa 40,7 (TP23)
Sivistys 129,0 ↑ miljoonaa euroa 126,6 (TP23)	Kaupunkirakenne 62,9 ↑ miljoonaa euroa 61,7 (TP23)	Konsernipalvelut 11,2 ↑ miljoonaa euroa 11,2 (TP23)	Muu kaupungin toiminta 2,0 ↑ miljoonaa euroa 1,6 (TP23)
Lainakanta 183,6 ↓ miljoonaa euroa 184,0 (TP23)	Nettoinvestoinnit 28,2 ↓ miljoonaa euroa 35,6 (TP23)	Vuosikate /poistot 113 % ↓ 182 % (TP23)	Tilikauden tulos 2,6 ↓ miljoonaa euroa 14,4 (TP23)
Väestö 45 693 ↑ ennakkotieto (12/2024) 45 654 (TP23)	Tuloveroprosentti 7,90 % ↑ 7,86 % (TP23)	Lainakanta 4 018 ↓ euroa/asukas 4 031 (TP23)	Työttömyysaste 11,0 % ↑ (12/2024 tilanne) 10,5 % (TP23)

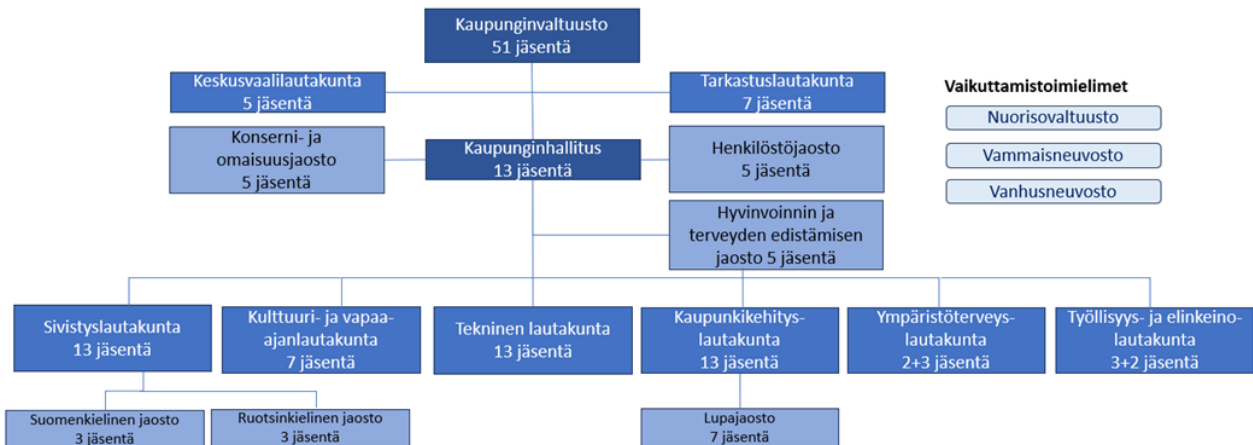
1.1.3 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Organisaatio

Lohjan kaupungin organisaatio 31.5.2024 saakka:

Työllisyys- ja elinkeinolautakunta aloitti uutena toimielimenä kaupunginvaltuuston 15.5.2024 päätöksellä. Organisaatio 1.6.2024 alkaen:

Toimielinten poliittinen jakauma

Vuoden 2024 lopussa Lohjan kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen kokoonpanot:

Kaupunginvaltuusto	
Ryhmä	Paikat
Kokoomus	11
SDP	10
Perussuomalaiset	7
Vihreät	7
Meidän Lohja	4
Keskusta	4
Vasemmistoliitto	4
Kristillisdemokraatit	2
RKP	1
Vapauden Liitto	1
	51

Kaupunginhallitus	
Ryhmä	Paikat
Kokoomus	3
SDP	3
Perussuomalaiset	2
Vihreät	1
Meidän Lohja	1
Keskusta	1
Vasemmistoliitto	1
Kristillisdemokraatit	1
	13

Valtuuston puheenjohtajana toimi Joonas Räsänen ja kaupunginhallituksen puheenjohtajana Jussi Patinen (KOK). Tilinpäätöskertomuksen liiteosaan sisältyy yhteenveto eri toimielinten kokoonpanosta.

1.1.4 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Valtiovarainministeriön "Taloudellinen katsaus, talvi 2024" -julkaisun mukaan Suomen talous kääntyi alkuvuoden aikana taantumasta hienoiseen kasvuun. Koko vuoden bruttokansantuote (BKT) kuitenkin supistui 0,3 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Merkittävimmät tuotannon heikentäjät olivat rakentamisen merkittävä väheneminen ja yksityisen kulutuksen lasku.

Viennin kasvu vauhdittui, mutta jäi odotettua hitaammaksi euroalueen vaikean talouskasvun vuoksi, mikä erityisesti heikensi tavaraviennin kysyntää. Inflaation hidastuminen ja korkojen lasku kääntävä sekä kulutuksen että investoinnit kasvuun vuonna 2025. BKT:n ennakoitaan kasvavan 1,6 prosenttia vuonna 2025 ja 1,5 prosenttia vuosina 2026 ja 2027. Työmarkkinoiden odotetaan kääntyvän parempaan suuntaan vuonna 2025, ja työllisyysasteen nousun myötä työttömyysasteen laskun ennakoitaan jatkuvan vuosina 2026–2027.

Inflaatio on hidastunut selvästi ja pysyy maltillisena lähivuosina, keskimäärin 1,5 % vuosina 2024–2027. Veronkorotukset, kuten arvonlisä- ja tupakkaveron nousut, hidastavat inflaation laskua, mutta energian hinnan aleneminen ja korkojen lasku tukevat sen hidastumista.

Kotitalouksien reaalitulot ovat kääntyneet kasvuun, mutta kulutus on toistaiseksi laskenut säästämisen lisääntyessä. Vuonna 2025 reaalitulojen kasvu hidastuu, mutta yksityisen kulutuksen odotetaan silti kasvavan. Vuonna 2026 kulutuksen kasvu kiihtyy työllisyystilanteen parantuessa.

Investoinnit kasvavat vuodesta 2025 alkaen, kun korkojen lasku elvyttää asuntorakentamista ja energiasiirtymän sekä puolustushankkeiden investoinnit lisääntyvät. Myös tutkimus- ja tuotekehityspanostukset sekä digitalisaatiohankkeet kasvavat verokannusteiden ja julkisten tukien ansiosta.

Työllisyyden elpyminen viivästyy vuoteen 2025, sillä vuonna 2024 työttömyysaste nousee lähes 8,5 prosenttiin erityisesti teollisuuden ja rakentamisen heikkenemisen vuoksi. Työmarkkinat alkavat parantua vuonna 2025, mutta työttömyyden lasku on hidasta. Vuosina 2026–2027 työllisyys vahvistuu hallituksen työvoimapolitiikan ja maahanmuuton tuella, ja työttömyysaste laskee 7,4 prosenttiin vuonna 2027.

Oheisessa taulukossa esitellään talouden tunnuslukujen muutoksia vv. 2023-2027.

Talouden tunnuslukujen muutokset	2023	2023	2024*	2025*	2026*	2027*
	mrd. euroa					
Bruttokansantuote markkinahintaan	273	3,9	1,4	2,2	2,4	2,4
Kulutus		1,3	0,1	0,7	1,0	1,1
Investoinnit		-9,0	-5,6	7,4	2,6	4,1
		2023	2024*	2025*	2026*	2027*
Työllisyysaste (15-64 -vuotiaat), %		73,6	72,3	71,9	72,4	72,9
Työttömyysaste, %		7,2	8,3	8,4	7,9	7,4
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %		6,2	1,6	1,1	1,4	1,8
Ansiotasoindeksi, muutos, %		4,2	3,1	3,4	3,1	3,0
Lyhyet korot (Euribor 3kk), %		3,4	3,6	2,4	2,1	2,0
*Ennuste						

Lähde: Valtiovarainministeriö: Taloudellinen katsaus, talvi 2024 / 19.12.2024
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-861-3>

Julkisyhteisöjen alijäämä on vuonna 2024 4,2 % BKT:stä heikon taloustilanteen ja inflaation aiheuttamien menolisäysten vuoksi. Verotulot kasvavat hitaasti, mutta omaisuustulot, erityisesti sosiaaliturvarahastoilla, ovat kasvaneet merkittävästi. Menojen kasvu on jatkunut laajasti, johtuen mm. varautumis- ja turvallisuusinvestoinneista, henkilöstökustannuksista ja sosiaaliturvamenojen noususta.

Vuonna 2025 verotulojen kasvu nopeutuu ja hallituksen säästötoimet alkavat vahvistaa julkista taloutta. Alijäämä supistuu 3,5 %:iin BKT:stä vuonna 2025 ja alle 3 %:iin vuonna 2026, jatkaen laskuaan kohti 2 %:n tasoa vuoteen 2029 mennessä. Velkasuhde nousee 85 %:iin vuonna 2025, mutta talouskasvu ja alijäämän pienentyminen hidastavat velkaantumista. Jos hallituksen 9 miljardin euron säästötoimet toteutuvat, velkasuhde vakiintuu vaalikauden taitteessa. Kestävyyssvajeen arvioidaan olevan noin 1,5 % BKT:stä, mutta pitkän aikavälin talousnäkyminen on epävarma.

Vuoden 2024 ennakoarvioiden mukaan kuntien ja kuntayhtymien taloudellinen tila heikkeni edellisvuodesta, mutta ei niin merkittävästi kuin alun perin pelättiin. Kuntien omat sopeutustoimet ja maltillinen menokasvu auttoivat hillitsemään talouden laskua.

Kuntien toimintakate, joka kuvaa nettotoimintakuluja, kasvoi 1,8 prosenttia vuonna 2024. Huomionarvoista on, että 130 kunnassa toimintakate jopa pieneni edellisvuoteen verrattuna, mikä osoittaa tehokkaita sopeutustoimia.

Kuntien yhteenlaskettu lainakanta kasvoi 720 miljoonalla eurolla eli 3,6 prosenttia vuodesta 2023. Tämä johtui heikentyneestä tulorahoituksesta ja korkeana pysyneestä investointitasosta.

Positiivisena kehityksenä negatiivisen vuosikatteen kuntien määrä laski: vuonna 2024 tällaisia kuntia oli 11, kun edellisvuonna määrä oli 15. Nämä negatiiviset vuosikatteen keskittyivät pääasiassa pieniin, alle 5 000 asukkaan kuntiin.

Yhteenvetona voidaan todeta, että vaikka kuntatalouden tila heikkeni vuonna 2024, kuntien omat sopeutustoimet ja maltillinen menokasvu auttoivat lieventämään talouden laskua. Tulevaisuudessa on kuitenkin tärkeää seurata tarkasti kuntien talouskehitystä ja varautua mahdollisiin haasteisiin.

Tilinpäätösennakkotietojen mukaan Uudenmaan 26 kunnasta 8 kuntaa on tekemässä negatiivisen tuloksen. Uudenmaan kuntien yhteenlaskettu asukaskohtainen tulos heikkeni selvästi vuodesta 2023 ja oli 245 (v. 2023: 539).

Lohjan kaupungin tilikauden tulos oli 2,7 milj. euroa, mikä oli 2,7 milj. euroa muutettua talousarviota parempi. Nettoinvestoinnit olivat 21,9 milj. euroa ja investoinnit alittuivat 6,6 milj. eurolla muutetusta talousarviosta.

Kaupunkistrategian toteutuminen

Kaupungin strategian mittareiden kehittymisestä raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä. Ohessa kuvassa esitellään kaupunkistrategian indikaattorien toteutumisen.

Strategiasta johdettujen tavoitteiden toteutumista arvioidaan toimialoittain luvussa 2.1.

Kuva. Kaupunkistrategian indikaattorien toteutuminen

1.1.5 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Toimintaympäristö ja haasteet

Kokonaisuudessaan kuntien toimintaympäristö on muutoksessa. Kuntien on sopeuduttava tiukentuvaan talouteen, kasvaviin palvelutarpeisiin ja muuttuvaan väestörakenteeseen. Kuntien toimintaympäristö on edelleen haastava johtuen monista taloudellisista, väestöllisistä ja poliittisista tekijöistä.

Korkeat kustannukset, kuten energian hinta ja palkkamenot, sekä valtionosuusleikkaukset kiristävät kuntataloutta. Monissa kunnissa verotulot eivät kasva riittävästi kattamaan menoja, mikä lisää alijäämpaineita.

Väestön ikääntyminen lisää palvelutarpeita, erityisesti sosiaali- ja terveyspalveluissa. Toisaalta työikäisen väestön väheneminen vaikeuttaa veropohjan kasvua ja pahentaa työvoimapulaa.

Kunnilla on suuria investointitarpeita muun muassa koulujen, liikenneinfrastruktuurin ja vihreän siirtymän hankkeiden osalta. Rahoitus näihin on haasteellista velkasuhteen kasvaessa.

Kunnat pyrkivät hyödyntämään digitalisaatiota ja tekoälyä tehokkuuden parantamiseksi, mutta teknologia­muutosten hallinta vaatii investointeja ja osaamista.

Työllisyyden parantaminen ja yritysten toimintaympäristön kehittäminen ovat avainasemassa kuntien talouden vahvistamisessa. Maahanmuutto nähdään osittaisena ratkaisuna työvoimapulaan.

Työllisyyspalveluiden uudistuksessa työ- ja elinkeinopalvelujen järjestämisvastuu siirtyi kuntiin vuoden 2025 alussa. Peruspalveluiden valtionosuuksien lisäys ei kata kunnille työllisyyspalveluiden hoitamisesta aiheutuvia kustannuksia, mikä näkyy siinä, että kunnat, Lohja mukaan lukien, valmistelivat vuonna 2024 vuoden 2025 talousarvionsa työllisyyspalveluiden osalta niukkuuseriaa.

Elinkeinoelämän edustajien keskuudessa uusien hankkeiden edistämisen näkymät olivat edelleen vuonna 2024 varovaisia. Toisaalta isojenkin hankkeiden osalta Lohjan kaupungin suuntaan tehtiin lupaavia tunnusteluja. Se, miten nämä tunnustelut aikanaan muodostuvat konkretiaksi, jää nähtäväksi. Kaupungin tehtävänä on olla aktiivisesti yhteydessä elinkeinoelämän toimijoihin mahdollista hankkeiden konkretisoitumisen. Haasteina tältä osin ovat valmiiden hyväkuntoisten yritystilojen vähäisyys ja se että kaupungilla ei ole tällä hetkellä tarjolla todella isoihin elinkeinoelämän hankkeisiin sopivia tontteja.

Länsirata-hankeessa ratasuunnittelu eteni lähes suunnitellun aikataulun mukaisesti. Hanketta hallinnoi hankeyhtiö, jossa Lohjakin on osakkaana. Hankkeen edunvalvontaan liittyen valtion kanssa neuvoteltiin keväällä 2024 ja hyväksyttiin kesällä 2024 hankkeen esisopimus, joka antaa suuntaviivat osakkaiden välisen lopullisen osakassopimuksen neuvotteluille. Näitä neuvotteluja käytiin valtion ja kuntien kesken syksyllä 2024 ja samaan asiaan liittyen neuvoteltiin kuntien kesken syksyllä 2024 kunnille osoitettavasta hankkeen 1. vaiheen (kustannusarvio noin 1,3 miljardia euroa) 400 miljoonan euron rahoitusosuudesta. Nämä neuvottelut jatkuvat edelleen vuoden 2025 puolella. Lohjalla saatiin hankkeeseen liittyen edistettyä Länsiradan tulevan asemaseudun ensimmäisen vaiheen asemakaavaa suunnittelullisesti, luontoselvityksen valmistumisen osalta ja rakennettavuusselvityksen eteenpäin viemisen osalta.

EVP-indeksi

Alueen elinvoimaisuutta, vetovoimaisuutta ja pitovoimaisuutta voidaan tarkastella mm. EVP-indeksin avulla. EVP-indeksi on muodostettu alueiden elinvoimaisuuteen sekä vetovoimaisuuteen ja pitovoimaisuuteen liittyvien 20 avainmuuttujan avulla. Elinvoimaan liittyvät muuttujat kohdistuvat alueiden talous-, tulo-, yrittäjyys-, työllisyys- ja koulutusdynamiikan kehitykseen. Veto- ja pitovoimaan liittyvät muuttujat kohdistuvat alueiden

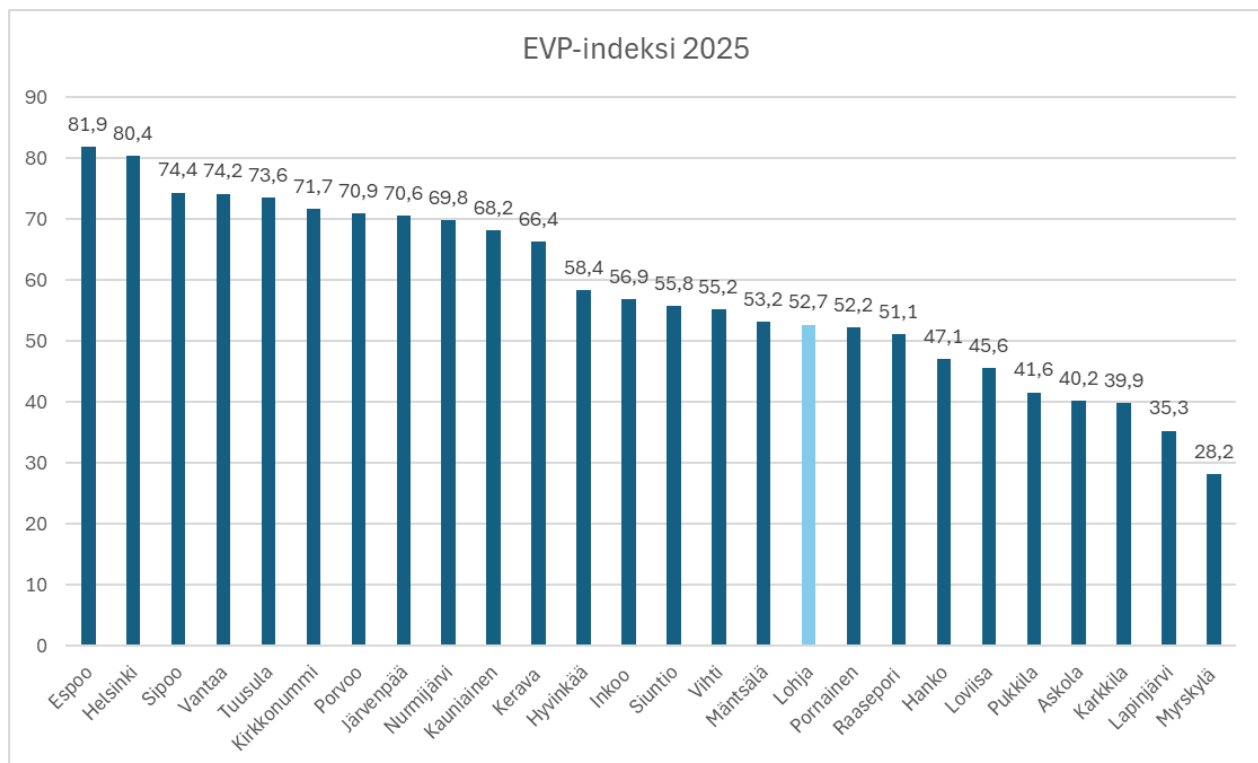
väestön ja vetovoiman, asumisen ja rakentamisen sekä vapaa-ajan asumisen kehitykseen.

EVP-indeksi on FCG/MDI:n tuottama tietotuote, jonka tavoitteena on tarkastella kokonaisvaltaisesti ja samanaikaisesti alueiden elinvoimaa sekä veto- ja pitovoimaa. Indeksillä vertaillaan alueiden suhteellista kehitystä kuntatyyppittäin, koon tai maantieteellisen sijainnin mukaan. Viimeisin EVP-indeksi on julkaistu helmikuussa 2025. (Lähde: FCG/MDI.)

Indeksi muodostuu pääosin Tilastokeskuksen tiedoista ja sen avulla arvioidaan seuraavia kokonaisuuksia:

- Pitovoima Kuinka viihtyisä, mukava, hauska, turvallinen jne. alue on alueen omien asukkaiden, yritysten ja toimijoiden näkökulmasta.
- Elinvoima Aluetaloudelliseen ja kasvuun liittyvät tekijät, jotka voidaan edelleen jakaa ulkoiseen ja sisäiseen sekä kovaan ja pehmeään elinvoimaan.
- Vetovoima Kuinka kiinnostava, houkutteleva, dynaaminen, haluttava jne. alue on ulkopuolisten näkökulmasta, joka voidaan edelleen jakaa muutto-, sijainti-, paikka- ja kiertovetovoimaan.

Lohjan EVP-indeksi on 52,7. Uudenmaan kuntien indeksin keskiarvo on 58,2. Vastaavasti 30 000-59 999 asukkaan kuntien keskiarvoindeksi on 60,1.

Kuva. EVP-indeksi Uudenmaan kunnissa 2025 (Lähde: MDI)

Väestö ja muuttoliike

Pääosa Lohjan tulomuutoista tuli lähikunnista ja erityisesti pääkaupunkiseudulta: Helsingistä (17,7 %), Espoosta (14,4 %), Vihdistä (11,4 %), Vantaalta (6,6 %) sekä Raaseporista (4,5 %).

Lohjan asukasluku 31.12.2024 on Tilastokeskuksen julkaiseman väestötilaston ennakkotiedon mukaan 45 693.

Valtuuston 14.12.2022 hyväksymän Lohjan kaupunkistrategian 2023–2030 visiona on, että Lohjan kaupungissa asuu 60 000 asukasta vuonna 2050. Tämä olisi myös väestörakenteen tasapainoisuuden takia tärkeää, jotta kaupungin palvelutaso saataisiin verovaroin turvattua.

Lohjan väestöstä 37 % asuu Lohjan keskustan osa-alueella, 18 % Etelä-Lohjalla, 18 % entisen Pohjois-Lohjan alueella, 10 % entisen Länsi-Lohjan alueella, 7 % Nummen alueella, 5 % Pusulan alueella ja 3 % Karjalohjan alueella. Ruotsinkielisen väestön osuus on noin 3,5 %. (Kaupunginosien nimien osalta on päivitysprosessi meillä.) Osa-alueet muodostuvat seuraavasti:

Lohja, keskustan alue: Hiidensalmi, Pitkäniemi, Keskusta/Centrum, Moisio, Myllylampi, Ojamo, Keskilohja, Gunnarla, Gruotila

Etelä-Lohjan alue: Teutari/Tötär, Kukkumäki - Kirkniemi/Gerknäs, Lohjansaari/Storön, Virkkala/Virkby -Tuusanlahti, Vappula/Vabby, Maksjoki, Paila

Pohjois-Lohjan alue: Immula - Veijola/Vejby, Ventelä/Vendelä - Keskusta/ Centrum, Perttilä, Lempola, Lohjanharju/Lojoås, Laakspohja/Laxpojo - Santoja, Koikkala - Paksalo, Maikkala - Lehmijärvi, Uusniitty, Muijala – Nummenkylä

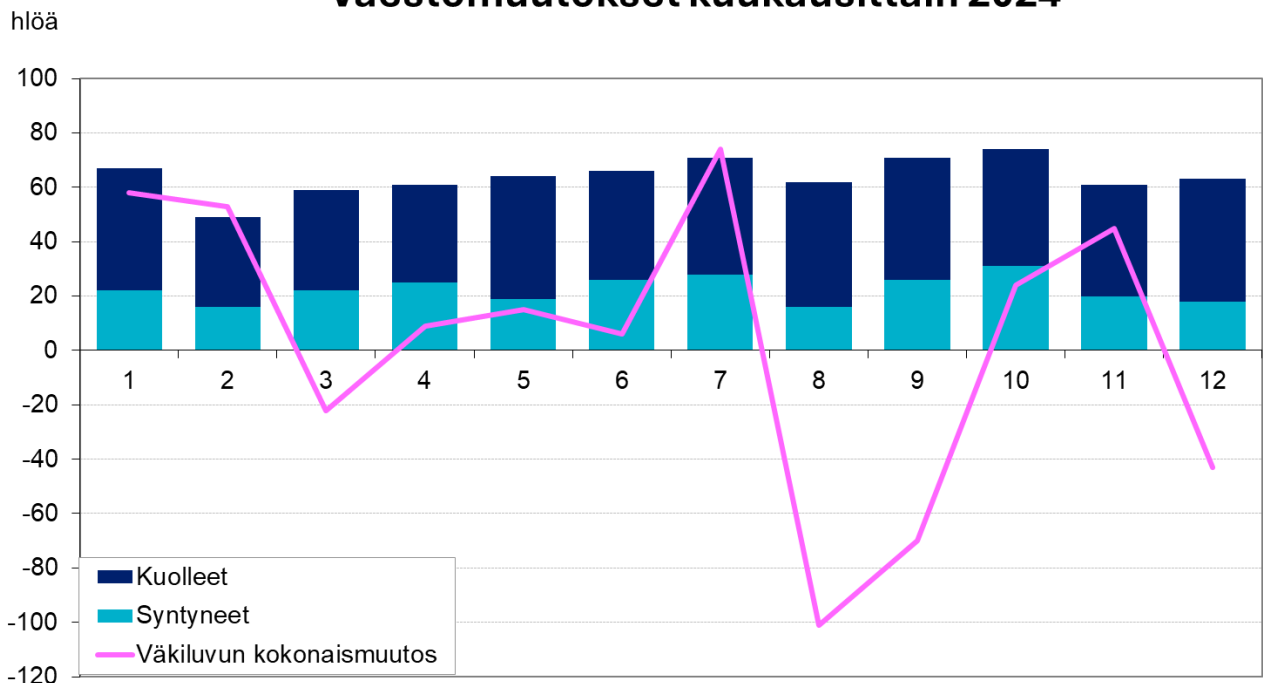
Länsi-Lohjan alue: Karstu - Karnainen, Paloniemi - Hiittinen, Routio, Sammatti

Nummen alue: Saukkola, Nummi kirkonkylä, Koisjärvi-Hyrsylä, Valkerpyy, Järvenpää, Hirvijoki

Pusulan alue: Pusula kirkonkylä, Ikkala, Pusulan järvisetu

Karjalohjan alue: Karjalohja kirkonkylä, Pohjois-Karjalohja, Etelä-Karjalohja, Karkali-Lohjansaari

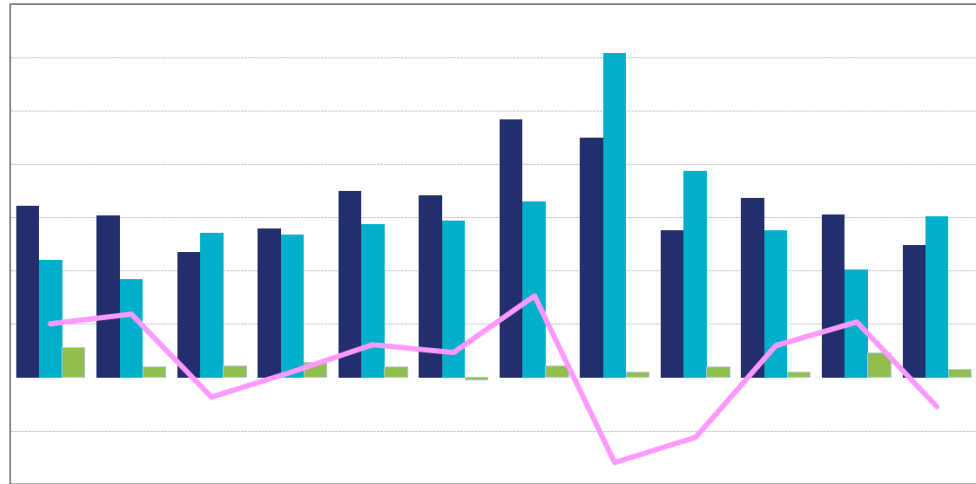
Väestömuutokset kuukausittain 2024

Kuva. Väestömuutokset kuukausittain 2024

Ikäjaottelusta näkyy Lohjalta muuttaneita olevan eniten 20-29-vuotiaiden ikäluokassa ja kuukausitasolla seurattuna Lohjan väkiluvun väheneminen on suurinta aina elo-syyskuussa, jolloin opiskelijat muuttavat opiske-lupaikkakunnilleen. Lohjalla luonnollinen väestönlisäys on ollut negatiivinen vuodesta 2016 lähtien.

Muuttoliike kuukausittain 2024

	tammi	helmi	maalis	huhti	touko	kesä	heinä	elo	syys	loka	marras	joulu
■ Kuntaan muuttaneet	161	152	118	140	175	171	242	225	138	168	153	124
■ Kunnasta muuttaneet	110	92	136	134	144	147	165	304	194	138	101	151
■ Nettomaahanmuutto	28	10	11	14	10	-2	11	5	10	5	23	8
— Kunt. väl. nettomuutto	51	60	-18	6	31	24	77	-79	-56	30	52	-27

Kuva. Muuttoliike kuukausittain 2024

Lohjan kaupungin v. 2024 muutoista sisäisiä muuttoja oli 49 %, kuntien välisiä tulomuuttoja 27 % ja lähtömuuttoja 24 %.

Tilastokeskuksen väestön ennakkotilaston mukaan v. 2024 kokonaisnettomuutto oli +284 asukasta. Myös tulevina vuosina kaupungin nettomuuton olisi hyvä olla positiivista, jotta väestörakenne saataisiin pysymään mahdollisimman tasapainoisena niin, että huoltosuhde ei pääse väestön ikääntymisen myötä vääristymään. Ikääntyvän väestön tarvitsemat palvelut olisi turvattava työssäkäyvän väestön maksamilla verotuloilla, jotta radikaaleihin talouden tasapainottamistoimenpiteisiin ei tarvitsisi ryhtyä.

Asuminen

Tontinmyynti ja rakennusluvut

Kysyntä Lohjan omakoti- ja rivitalotontteihin oli edelleen jatkuvasta korkeasta korkotasosta ja vallitsevista markkinaolosuhteista johtuen pientä vuoden 2024 aikana. Kaikkiaan omakotitontteja luovutettiin 10 kpl (v. 2023; myös 10 kpl). Kysyntä kohdistui edelleen pääosin nauhataajaman alueelle. Kerros- ja rivitalotontteja luovutettiin vuonna 2024 3 kpl. Työpaikkatontteja luovutettiin yhteensä 2 kpl. Niin sanottuja harmaiden listojen luovutettiin vuonna 2024 3 kpl. Vuokrattujen tonttien omaksi ostojen tapahtui 7 kpl.

Rakentaminen Lohjalla kuitenkin jatkui huolimatta suhdanteesta, vaikka tontteja ei suurta määrää kaupaksi mennytäkään. Olemassa olevia rakennuksia saneerattiin ja peruskorjattiin, ja uusien rakentamistakin käynnistettiin. Toimenpidelupia myönnettiin vuonna 2024 88 kappaletta ja rakennuslupia myönnettiin 222 kappaletta.

Kun lupadokumentit oli saatu asianmukaiseen kuntoon, Lohjalla saatiin varsin nopealla tahdilla tehtyä päätöksiä rakennushankkeisiin liittyen. Toimenpidelupien osalta keskimääräinen käsittelyaika oli tällöin 8 päivää ja rakennuslupien osalta 9 päivää.

Asuntokunnat ja asumisväljyys

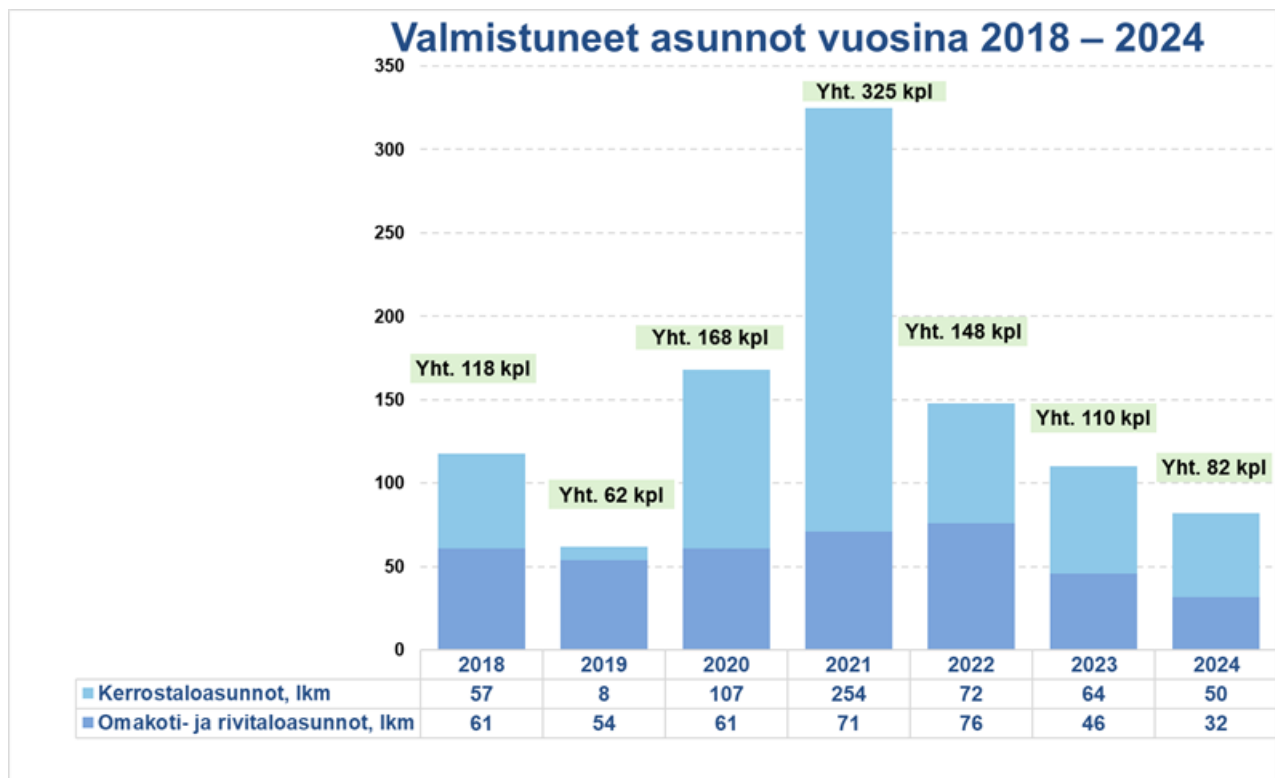
Vuoden 2023 lopussa kaupungin asuntokanta oli 24 786 asuntoa, joista omakotitaloasuntoja 48,6 %, kerrostaloasuntoja 34,7 % ja rivitaloasuntoja 15,0 %.

Vuonna 2023 asuntokuntia oli 22 422, joista yhden hengen asuntokuntia 9 571 eli 42,7 % kaikista asuntokunnista. Asuntokuntia, joissa vanhimman asukkaan ikä on yli 75 vuotta, oli 4 268 vuonna 2023.

Asuntotuotanto Lohjalla

Vuonna 2024 koko Lohjan alueella valmistui yhteensä 82 uutta asuntoa, joista 32 kpl oli omakoti-, rivi- tai ketjutaloasuntoja ja 50 kpl kerrostaloasuntoja.

Vuosien 2018–2024 koko Lohjan alueella on valmistunut 1013 asuntoa eli keskimäärin 148 asuntoa vuodessa.

Kuva. Valmistuneet asunnot vuosina 2018-2024

Vuokra- ja asumisoikeustilanne

Vuonna 2023 Lohjalla omistusasunnossa asui 70,0 % asuntokunnista, vuokra-asunnossa 27,4 % ja asumisoikeusasunnossa 1,5 %. Vuonna 2023 Uudellamaalla vuokra-asunnossa asuvien asuntokuntien osuus on noin 41 % ja koko maassa noin 35 %. Asumisoikeusasunnossa asuvien asuntokuntien osuus Lohjalla on viime vuosina pysynyt lähes muuttumattomana. (Lähde: Tilastokeskus)

Työllisyys ja elinkeinot

Työpaikat Lohjalla

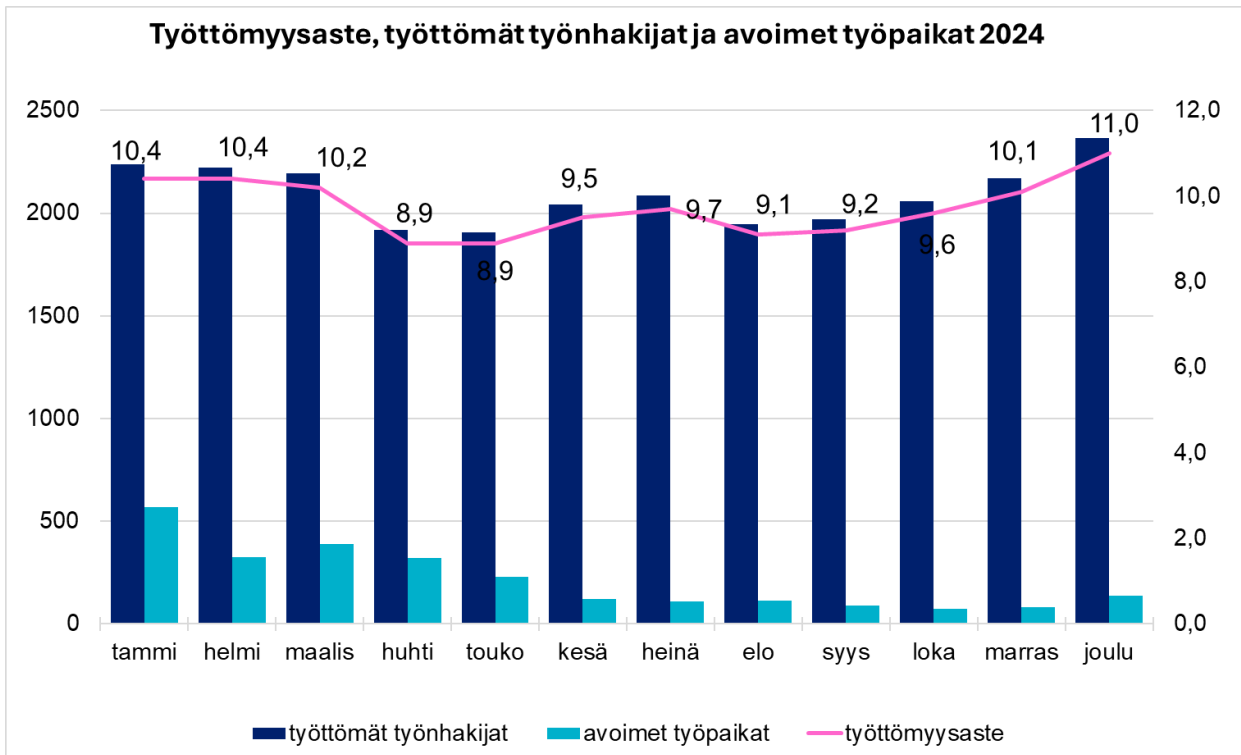
Lohjan alueen työpaikoista 18,8 % on terveys- ja sosiaalipalveluissa, 14,3 % teollisuudessa, 12,5 % kaupan alalla ja 10,6 % rakentamisessa.

Kuva. Työpaikat toimialoittain Lohjalla v. 2023 (Lähde: Tilastokeskus)

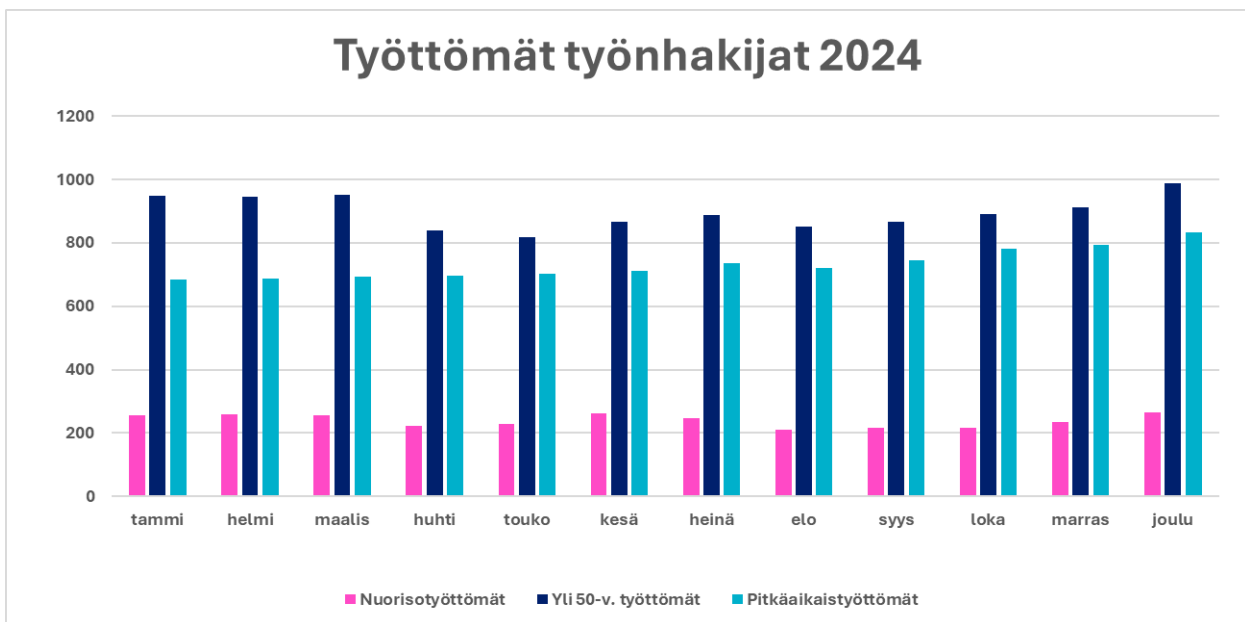
Työttömyys

Lohjan työttömyysaste vaihteli vuoden 2024 aikana 8,9–11 prosentin välillä. Työttömien työnhakijoiden määrä noudatteli vuoden aikana samaa jaksovaihtelua työttömyysasteen kehityksen kanssa. Vuoden lopussa työttömiä työnhakijoita oli 2366, mikä on 16 henkilöä enemmän kuin edellisessä vuonna samaan aikaan. Avointen työpaikkojen määrä oli vuoden 2024 aikana suurimmillaan tammikuussa, jolloin avoinna oli 569 työpaikkaa.

Kuva. Työttömyysaste, työttömät työnhakijat ja avoimet työpaikat 2024 (Lähde: Tilastokeskus)

Tilastokeskuksen analyysin mukaan nuorten työttömyyden kausivaihtelu johtuu osaltaan siitä, että oppilaitoksista valmistuvat nuoret alkavat jo aikaisin keväällä hakea ensimmäistä valmistumisen jälkeistä työpaikkaansa tai toissijaisesti mitä tahansa kesätyötä. Opintojaan yhä jatkavat nuoret alkavat viimeistään maaliskuussa etsiä kesätöitä rahoittaakseen opintonsa ja opiskelijaelämänsä. Tällä tavalla siis suuri joukko nuoria tulee samanaikaisesti työmarkkinoille. Yleensä runsaan nuorisotyöttömyyden jakso alkaa huhtikuussa ja jatkuu kesäkuun puolelle. Lohjalla vuonna 2024 nuorisotyöttömyys oli suurimmillaan kesäkuussa. Pitkäaikaisyöttömien määrä oli suurimmillaan joulukuussa. Yli 50-vuotiaiden työttömien määrä oli suurimmillaan joulukuussa.

Kuva. Työttömät työnhakija 2024 (Lähde: Tilastokeskus)

Rahoituksen muutokset

Verotuloja kertyi noin 110,0 milj. euroa, mikä ylitti muutetun talousarvion lähes 2,7 milj. eurolla. Jaksotusmuutoksen takia viime vuoden kunnallisveron tilitykset olivat ennustettua suuremmat. Tämän hetken oletus on, että vuoden 2024 ennakonpidätysprosentti oli selvästi aikaisempia vuosia korkeammalla tasolla. Kaupungin verotulot vähenivät edellisestä vuodesta yhteensä 4,8 milj. euroa.

Tuloveroja kertyi 85,6 milj. euroa, mikä oli 4,4 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2023. Verohallinnon ennakkotietojen mukaan Lohjan kaupungin ennakonpidätyksen alaisten tulojen kasvu verovuonna 2024 oli 3,2 prosenttia. Uudenmaan kasvu oli 3,4 % ja koko maan kasvu oli 3,5 %.

Yhteisöverotuloja kertyi 8,5 milj. euroa, mikä oli 0,25 milj. euroa arvioitua vähemmän. Yhteisöverotulot vähenivät edellisestä vuodesta 1,3 milj. euroa.

Kiinteistöverotuloja kertyi 15,8 milj. euroa. Kiinteistöverotilitykset kasvoivat edellisestä vuodesta 0,9 milj. euroa (6,3 %). Kuntien kiinteistöverotilitykset kasvoivat yhteensä 7,2 %. Kasvu johtuu pääosin vuoden 2024 alussa voimaan astuneesta kiinteistöverolain muutoksesta, jossa maapohjan yleinen kiinteistöveroprosentti eriytettiin yleisestä kiinteistöveroprosentista ja sen vaihteluvälin alarajaa korotettiin 0,93 prosentista 1,30 prosenttiin.

Valtionosuuksia kertyi yhteensä 28,5 milj. euroa. Valtionosuudet vähenivät edellisestä vuodesta 4,2 milj. euroa. Valtionosuusjärjestelmään sisältyvän veromenetyksen kompensatio oli 7,0 milj. euroa ja verotulotasaus 6,1 milj. euroa. Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet olivat -0,9 milj. euroa.

Kaupungin tehtävien ja toiminnan muutokset

Kaupungin organisaatiota ja luottamushenkilöorganisaatiota päivitettiin vastaamaan kaupungin uutta toimintaympäristöä TE-palveluiden siirtyessä kuntien toiminnaksi 1.1.2025 alkaen.

Kaupunkistrategian mukaan tavoitteena on kestävä kasvu, joka pohjautuu neljään painopisteeseen: sijainniltaan loistava, luonnostaan tunnettu, oppiva ja hyvinvoiva sekä yritysten suosima ja suosittelu.

Kaupunki valmisteli TE-palveluiden siirtoon liittyvää työllisyysaluetta. Lohjan ja Karkkilan työllisyysalue muodostuu yhteistoiminta-alueena, jossa Lohja toimii vastuukuntana. Valtion TE-palvelujen henkilöstö siirtyy lain nojalla liikkeenluovutuksella 1.1.2025 Lohjan kaupungin palvelukseen.

Kaupungin tehtävissä korostuu edelleen yhä vahvemmin asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (hyte) sekä yhteistyö Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan kunnan on edistettävä asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä. Strategiassa asetetaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tavoitteet ja määritellään tavoitteita tukevat toimenpiteet. Kuntalaisten elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä seurataan alueittain ja väestöryhmittäin. Kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä raportoidaan valtuustolle vuosittain.

Seutuyhteistyö ja Novago yrityskehitys vuonna 2024

Carbon Neutral Experience 2.0 Carbon Neutral Experience sai jatkoa Uudenmaan liiton AKKE-rahoituksesta ja alkoi 1.8.2023. Carbon Neutral Experience 2.0:n kokonaisbudjetti on 480 875 euroa ja hankkeen on määrä jatkaa 31.7.2025 asti. Ammattikorkeakoulut Novia ja Haaga-Helia ovat hankkeen osatoteuttajia ja tuovat mukanaan kattavasti asiantuntemusta ja innovaatio-osaamista. Yhteensä 13 kuntaa Uudenmaan alueelta on

mukana hankkeessa ja osallistuu päätoteuttajan 20 prosentin omarahoitusosuuteen. Nämä kunnat ovat Helsinki, Raasepori, Tuusula, Porvoo, Hyvinkää, Espoo, Vantaa, Hanko, Sipoo, Lohja, Siuntio, Inkoo ja Nurmijärvi. Tämä erityisen laaja yhteistyö mahdollistaa laajan maakunnallisen vaikuttavuuden ja on hyvä esimerkki aiheen tärkeydestä ja yhteiseen tavoitteeseen sitoutumisesta.

Carbon Neutral Experience 2.0 (CNE 2.0) -hankkeessa jatketaan siitä, mihin edellisessä CNE-hankkeessa jäätettiin. Tässä jatkohankkeessa hyödynnetään erityisesti kiertotalouden mahdollisuuksia matkailualan päästöjen vähentämisen keinoina sekä edistetään muutoskyvykkyyttä alati muuttuvassa toimintaympäristössä. Tarvitaan yhä vahvempaa tiedolla johtamista, yhteistyötä sekä yritysten sparrausta kohti hiilineutraalia Uuttamaata vuoteen 2030 mennessä. CNE 2.0-hanke edesauttaa maakuntatasoista koordinaatiota ja innovaatio-toimintaa.

Omistajakuntien päätöksen jälkeen laittaa Novago selvitystilaan, CNE 2.0 siirtyi Posintran haltuun 1.3.2024 lähtien.

Novago Yrityskehitys Oy asetettiin selvitystilaan ylimääräisen yhtiökokouksen kokouksen päätöksellä 30.11.2023 siten, että selvitystila alkoi 1.12.2023. Novagon selvitysmieheksi valittiin AA Tommi Koponen. Yhtiön liiketoimintaa koskevat sopimukset päätettiin päättymään viimeistään per 30.11.2024 pois lukien IT-palvelut sekä pankkipalvelut, joita tarvitaan selvitystilan loppuun saakka.

Novagon palveluksessa oli selvitystilan alkaessa yhteensä yhdeksän työntekijää sekä toimitusjohtaja. Työntekijöiden työsuhteet ja toimitusjohtajan toimisuhte irtisanottiin kaikki 1.12.2023 päättymään sopimusten mukaisilla irtisanomisajoilla. Työntekijöistä kolme siirtyi irtisanomisaikana Raaseporin kaupungin palvelukseen 1.4.2024 entisin ehdoin ns. vanhoina työntekijöinä. Kaksi Carbon Neutral Experience II-hankkeen työntekijää siirtyi Posintra Oy:n palvelukseen 1.3.2024. Muiden työntekijöiden työsuhteet päättyivät Novagossa.

Sopimussuhteet päätettiin selvitystilan aikana ja näihin liittyvät saamissuhteet selvitettiin ja velvoitteet maksettiin kaikilta niiltä osin, joilta velvoitteet olivat lopullisesti selvinneet. Novagon toteuttamiin hankkeisiin liittyen on rahoituspäätösten perusteella mahdollista kohdistaa vielä takaisinperintätöitä, muttei tällaisia vaatimuksia ole esitetty.

Yhtiön omaisuus muodostui käytännössä toimistokalusteista sekä vähäisestä muusta käyttöomaisuudesta, jotka myytiin selvitystilan aikana lähinnä työntekijöille sekä omistajakunnille. Se vähäinen käyttöomaisuus, joka jäi realisoimatta, jäi Lohjan entiseen vuokratilaan.

20.12.2024 pidettiin Novago Yrityskehitys Oy:n lopettava yhtiökokous. Kokouksessa päätettiin mm. hyväksyä lopputilitys, päätettiin purkaa yhtiö ja ilmoittaa purkamisen kaupparekisteriin. Lohjan kaupungin laskennallinen jako-osuus yhtiöstä oli 60 612,39 euroa.

Olenaiset poikkeamat talousarvioon

Vuoden 2024 alkuperäisessä talousarviossa tilikauden tulos oli 0,5 milj. euroa ylijäämäinen ja nettoinvestointeja budjetoitiin 22,1 milj. euroa. Valtuusto päätti vuoden 2024 aikana talousarviomuutoksista kahdessa kokouksessa. Kaupunginvaltuuston talousarviomuutosten jälkeen tilikauden tulostavoite oli noin 26 800 euroa alijäämäinen ja nettoinvestoinnit olivat 35,7 milj. euroa. Talousarviomuutokset heikensivät käyttötalouden toimintakatetta 572 300 euroa.

Investointimenoja lisättiin yhteensä 13,66 milj. euroa, josta vuodelta 2023 siirtyneiden, keskeneräisen hankkeiden loppuunsaattamiseen varattiin 9,54 milj. euroa. Tästä suurin osa, 5,96 milj. euroa kohdistui Järnfeldtin liikuntahallin rakentamiseen. Lisäksi Lohjan yhteislyseon lukion peruskorjauksen loppuunsaattamiseen

myönnettiin 2,7 milj. euron lisämääräraha ja Tennarin liikuntahallin rakentamiseen myönnettiin 1,42 milj. euron lisämääräraha.

Kaupungin tilikauden tulos toteutui 2,7 milj. euroa muutettua talousarviota parempana. Toimintakatteen toteutumaprosentti oli 97,4 ja se oli 3,1 milj. euroa muutettua talousarviota parempi. Toimintatuottojen 2,1 milj. euron budjetoitua paremman toteuman taustalla ovat mm. saadut tuet ja avustukset. Toimintakulujen alittuivat 0,9 milj. eurolla. Palveluiden ostot ylittyivät, mutta muilta osin toimintakulut jäivät alle arvioidun.

Käyttötalouden osalta voidaan todeta, että Keskusvaalilautakuntaa lukuun ottamatta kaikki lautakunnat pysyivät talousarviossa toimintakatteen osalta. Toimintakuluja kertyi arvioitua enemmän Konsernipalveluissa, Keskusvaalilautakunnalle, Kaupunkikehityslautakunnalle, Kulttuuri- ja vapaa-ajan lautakunnalle sekä Sivistyslautakunnalle. Toimintakulujen osalta talousarvio ylittyi Keskusvaalilautakunnan, Kaupunkikehityslautakunnan ja Sivistyslautakunnan osalta.

Kaupunkikehityslautakunnan toimintakate toteutui 1,1 milj. euroa talousarviota heikompana, mikä selittyy pääosin palvelujen osto- ja avustusmäärärahojen ylityksillä. Palveluiden ostoissa suurimmat ylitykset olivat matkustus- ja kuljetuspalveluissa, toimisto- ja asiantuntijapalveluissa sekä yhteistoimintakorvauksissa. Yhteistoimintakorvauksiin löytyy kate saaduista tuista ja avustuksista KATTI-hankkeen osalta. Avustusten ylitys johtuu työmarkkinatuen kuntaosuudesta.

Sivistyslautakunnan toimintakate toteutui 1,5 milj. euroa muutettua talousarviota heikompana. Suurimmat ylitykset ovat henkilöstökuluissa ja palveluiden ostoissa. Toimintatuotot ylittävät talousarvion 0,7 milj. eurolla. Vaikka sivistyslautakunnan toimintakulut ylittyivät noin 325 600 eurolla, jäi toimintakate 2,3 milj. euroa alle arvioidun, koska toimintatuottoja kertyi 2,6 milj. euroa arvioitua enemmän, erityisesti myyntituotoissa sekä saaduissa tuissa ja avustuksissa.

Rahoituksen osalta toimintatuottoja kertyi 1,1 milj. euroa arvioitua enemmän, erityisesti korkotuottoja kertyi 1,6 milj. arvioitua enemmän. Rahoituskulut kasvoivat 2,5 milj. euroa, missä on 8,8, % edelliseen vuoteen verrattuna. Kasvu johtuu Lohjan Puhelimen osakkeiden luovutustappiosta.

Pitkäaikaista lainaa nostettiin 18,0 milj. euroa. Lainakanta pieneni noin 0,4 milj. euroa. Nettoinvestoinnit toteutuivat noin 8,0 milj. euroa alkuperäistä talousarviota suurempina ja 5,7 milj. euroa muutettua talousarviota pienempinä.

Vanhojen saatavien luottotappiota kirjattiin n. 364 500 euroa. Lomapalkkavelkaa kirjattiin noin 783 800 euroa. Poistot olivat 1,8 milj. euroa arvioitua suuremmat johtuen mm. Lohjan yhteislyseon lukion peruskorjauksen sekä Tennarin liikuntahallin laajennuksen ja peruskorjauksen valmistumisesta. Pakollisia varauksia tehtiin noin 1,8 milj. euroa. Suurimmat varaukset tehtiin pilaantuneiden maiden puhdistukseen Teutarin kaatopaikan osalta 1,2 milj. euroa ja rakennusten purkuun kohdistettiin 345 500 euron varaus. Varauksia purettiin noin 186 000 euroa Teutarin kaatopaikan sekä Virkkalan ja Voudinpuiston päiväkotien osalta.

Suoraan kaupunkistrategiasta johdetuista 26 toiminnan tavoitteesta 8 toteutui ja 14 toteutui osittain. Tavoitteista 4 jäi toteutumatta. Tytär­yhteisöjen 10:stä toiminnan tavoitteesta kaikki toteutuivat Lohjan Energiahuolto Oy Loherin osinkoa lukuun ottamatta asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Merkittävät poikkeamat talousarvioon esitetään tarkemmin luvussa 2. Toimielinten vuoden 2024 toiminta ja talousarvion toteutuminen.

Ole­naiset tapahtumat tilikauden 2024 päät­ty­misen jäl­keen ennen tilin­päätöksen allekirjoittamista:

Kaupungin­valtuusto 22.1.2025 § 6 päätti Virkkalan alueen päivä­kodin hanke­suunnitelman avaamisesta uulleen päätöksen tekoon ja tarpeen päi­vityksestä.

Kaupungin­hallitus päätti 13.1.2025 § 7 Kartanomäen entisen vanhain­kodin myynnin osalta, että Kartanomäen entistä vanhain­kotia ei myydä.

Kaupungin­hallitus päätti 27.1.2025 § 26 Valtionosuuksista 2025, ettei sillä ole huomautettavaa.

Kaupungin­hallitus päätti 27.1.2025 § 28 Vastaselityksen antaminen/valitus HUS yhtymä­hallituksen päätöksestä koskien Lohjan sairaalan synnytysosaston sulkemista -asiassa, että se antaa vastaselityksen sulkemisesta.

Kaupungin­hallitus päätti 27.1.2025 § 34, että Lohjan kaupungin ja Siuntion kunnan välinen sopimus talous- ja henkilöstö­hallinnon palveluiden tuottamisesta irtisanotaan päät­ty­mään 31.12.2025 alkaen.

Kaupungin­hallitus 10.2.2025 § 42 päätti merkitä tiedoksi Harjun alueen master planin.

Kaupungin­hallitus 10.2.2025 § 47 päätti merkitä tiedoksi kaavoitusohjelman päi­vityksen 2025-2027.

Kaupungin­hallitus 24.2.2025 § 58 päätti esittää valtuustolle, että se hyväksyy Nummi-Saukkolan päivä­kodin päi­vitetyn tarveselvityksen siten, että Nummi-Saukkolan päivä­koti sijaitsee Saukkolassa ja että päivä­kodin suunnittelussa otetaan huomioon myös Saukkolan kuntosalin, nuorisotoimen ja kirjaston tilatarpeet. Kaupungin­hallitus hyväksyi seuraavat teknisen lautakunnan esittämät täydennykset tarveselvitykseen: sijainti­vaihtoehtoja tullaan tarkastelemaan tarkemmin hanke­suunnittelun yhteydessä sekä laskennallisena peruskorjauskustannushintana pidetään 2650 €/m² ja uudisrakentamisen laskennallisena kustannuksena pidetään 3500 €/m².

Kaupungin­valtuusto päättää asiasta 19.3.2025.

Kaupungin­hallitus 3.3.2025 § 74 päätti käynnistää Neidonkeitaan virkistysuimahallin ja jäähallin tarkemman hanke­suunnittelun päätöksentekoa varten siten, että urheilukeskuksen suunnittelussa tulee ottaa huomioon liikuntakiinteistöjen nykykunnosta johtuva kiireellisyysjärjestys rakentamisessa. Hankerahoitus tulee varata vuoden 2026 talousarviokäsittelyssä sekä varata suunnittelumääräraha vuodelle 2026.

Kaupungin­hallitus 3.3.2025 § 75 hyväksyi Virkkalan päivä­kodin päi­vitetyn hanke­suunnitelman ja että Virkkalan päivä­koti toteutetaan Lähdehaankuja 6 osoitteessa sijaitsevalle kiinteistölle 444-422-1-16.

Kaupungin­hallitus 3.3.2025 § 79 päätti, että Nummenkylän koulukiinteistöä ei myydä vaan pidetään kaupungin omistuksessa mahdollista tulevaa käyttöä varten. Lisäksi kauppahinta on liian alhainen.

Kaupungin­hallitus 17.3.2025 § 94 päätti kuntatodistusohjelman luottolimiitin korottamisesta kahden rahoituslaitoksen osalta.

1.1.6 Kaupungin henkilöstö

Taulukko. Lohjan kaupungin henkilökunta 31.12.2024

AVAINLUKUJA HENKILÖSTÖSTÄ	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Henkilöstömäärä yhteensä	3207	3039	3072	3052	3065	2025	2007
Vakinaiset	2427	2357	2329	2305	2306	1462	1489
Määräaikaiset (kaikki määräaik.lajit)	780	682	743	747	759	563	518
Määräaikaisten osuus henkilöstöstä, %	24,3	22,4	24,2	24,5	24,8	27,8	25,8
Henkilöstömäärä / 1000 asukasta	69,2	66,1	66,9	66,4	67	44,4	43,9
Henkilöstön keski-ikä	46	46,2	45,9	46,2	46,8	47,6	47,8
Sairauspäivät / työntekijä	16,5	14,1	15,8	17,7	20,5	17,2	17,4
Koulutuspäivät / työntekijä	2,5	1,8	1,9	1,5	1,2	1,4	1,8
Keskimääräinen eläköitymisikä	63,5	63,4	63,2	63,9	63,8	64	64,2

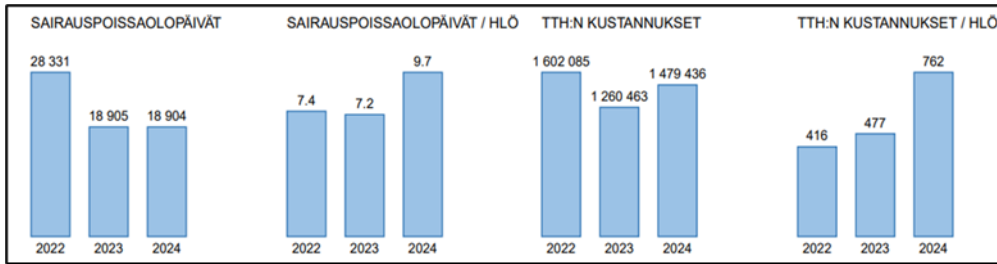
31.12.2024 tilanteessa Lohjan kaupungin palveluksessa työskenteli 2007 henkilöä. Otantahetken lukumäärä on hieman pienempi kuin vastaavana ajankohtana vuonna 2023. Vain vuosien 2023 ja 2024 luvut ovat keskenään vertailukelpoisia, sillä sote-uudistuksen myötä kaupungin henkilöstörakenne ja henkilöstömäärä muuttuivat merkittävästi.

64 % vakinaisesta henkilöstöstä työskentelee kasvun ja oppimisen tulosalueella. Tyypillisimmät tehtävämikheet ovat varhaiskasvatuksen lastenhoitaja (256 henkilöä), tuntiopettaja (168 henkilöä), luokanopettaja (155 henkilöä) ja koulunkäynninohjaaja (101 henkilöä).

Henkilöstö tulosalueittain	yhteensä	vakituiset	määräaikaiset
Konsernipalvelut	84	75	9
Tekninen toimi	302	272	30
Kaupunkikehitys	77	66	11
Kulttuuri- ja vapaa-aika	254	111	143
Ympäristöterveyspalvelut	32	16	16
Kasvu ja oppiminen	1258	949	309
Henkilöstömäärä yhteensä	2 007	1 489	518

Kuva: henkilöstömäärä tulosalueittain v. 2024

Sairauspäivien lukumäärä pysyi jokseenkin samalla tasolla kuin edellisvuosina. Eniten sairauspoissaoloja aiheuttivat mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt. Työterveyshuollon kustannukset kasvoivat edelleen vuoteen verrattuna yli 200 000 euroa ja olivat poikkeuksellisen suuret henkilöstömäärään suhteutettuna, 693,08 euroa/työntekijät (v. 2023: 587,82 euroa/työntekijä).

Kuva: Työ­terveyshuollon raportoimat avaintiedot vuosina 2022-2024

Vuoden 2024 toteutuneet henkilöstökulut olivat 95,2 milj. euroa. Vuoteen 2023 verrattuna henkilöstökulut kasvoivat lähes kolme miljoonaa euroa (92,5 milj. euroa/v. 2023). Henkilöstökulujen toteutuma oli 1,3 milj. euroa alle arvioidun.

Vuokratyövoimakustannukset nousivat hieman edellisvuoteen verrattuna, mutta olivat kokonaisuutena varsin pienet. Vuonna 2024 käytettiin työvoiman vuokraukseen 25 711 euroa ja vuonna 2023 käytettiin 15 100 euroa.

1.1.7 Ympäristöasiat, vastuullisuus ja ilmastotyö

Lohjan kaupungin Hinku-työryhmä kokoontui vuonna 2024 kolme kertaa, minkä lisäksi ilmastotyötä syvennettiin yksikkökohtaisissa tapaamisissa. Päästövähennystavoitteita edistettiin eri yksiköissä monipuolisesti Hinku 2.0 -toimenpideohjelman painopisteitä seuraten. Ympäristöministeriön avustama Lohjan ilmasto- ja kiertotalousjohtamisen uudet käytännöt -hanke päättyi tavoitteiden mukaisesti keväällä 2024. Toukokuusta 2024 lähtien Lohjan kaupungilla aloitti vakituinen vastuullisuus- ja ilmastoasiantuntija osana konsernipalveluiden kehittämispalveluita. Vastuullisuus- ja ilmastoasiantuntijan pääsääntöisenä työnkuvana on edistää koko kaupungin vastuullisuus- ja ilmastotyötä ja sen kehittämistä yhteistyössä yksiköiden kanssa.

Lohjan kasvihuonekaasujen päästökehitys on ollut jo vuosia tasaisessa laskussa. Päästöt eivät kuitenkaan ole laskeneet riittävän nopeasti, jotta kaupunki saavuttaisi itselleen asettamansa ilmastotavoitteet; 80% päästövähenemä vuoteen 2030 mennessä verrattuna vuoden 2007 päästöihin. Ennakkotietojen mukaan vuonna 2023 Lohjan kokonaispäästöt olivat laskeneet 47% vuodesta 2007. Lohjan merkittävin päästösektori on tieliikenne. Ilmastotavoitteiden saavuttaminen edellyttää jatkuvia panostuksia ilmastotoimiin lähivuosina.

Ilmasto- ja talousjohtamista tukevaa ilmastobudjettia jatkettiin tuomalla se myös vuoden 2025 talousarvioon, mikä lisää ilmastotyön seurattavuutta ja vaikuttavuutta. Vuoden 2024 ilmastobudjetin toteuma jäi suunniteltua pienemmäksi, sillä monien investointien toteutuminen siirtyi vuodelle 2025. Vuoden 2025 ilmastobudjetti on edeltäjänsä suurempi, sillä yksiköissä tunnistetaan toimien ilmastovaikutuksia yhä paremmin. Ilmastobudjettiin merkittviä toimenpiteitä toteutettiin yhteensä 634 000 eurolla vuonna 2024.

			(1000 euroa)	
Vastuutaho	Vaikutusalue	Toimenpide	TA 2024	TOTEUTUNUT
Rak & Kaup.Tekn.	Liikenteen päästöt	Sammatti-Myllykylä kevytliikenneväylä (yht.hanke ELY)	300	0
Tilakeskus	Liikenteen päästöt	Sähköautojen latausasemat (35kpl)	200	46
Rak & Kaup.Tekn.	Liikenteen päästöt	Vappulantie kevyen liikenteen väylä (Virkkala)	100	0
Tilakeskus	Uusiutuva energia	Nummen yhtenäiskoulun lämmityskeskusjärjestelmän uusiminen	55	10
Vesi- ja viemäri-laitos	Energiatehokkuus	Vuotovesiselvitykset		20
Tilakeskus	Energiatehokkuus	Kiinteistöjen PTS-toimenpiteet	15	100
Tilakeskus	Uusiutuva energia	Aurinkokeräimet Ojamo- & Laurentius-talo, suunnit. ja muutostyöt	120	0
Tilakeskus	Kiertotalous (tilojen käytön tehostaminen), energiatehokkuus	Käytöstä poistettavat kiinteistöt	1 500	203
Ruoka ja siivous-palvelut	Ruokapalveluiden hiilijalanjäljen pienentäminen	Vähäpäästöisemmän ruokalistan suunnittelu	3	3
Ruoka ja siivous-palvelut	Ruokapalveluiden hiilijalanjäljen pienentäminen	Reseptikohtaisten päästöjen laskeminen, asiakasinfot	2	2
Logistiikkapalvelut	Liikenteen päästöt	Joukkoliikenteen kehittäminen	500	250
YHTEENSÄ			2795	634

HINKU-investointibudjetti varattiin suurelta osin sähkölatausverkoston suunnitteluun ja rakentamiseen. Työ ei kuitenkaan edennyt suunnitellusti, vaan valmistuminen siirtyi vuodelle 2025.

Merkittävämpiä energiansäästötoimenpiteitä vuodelta 2024 olivat jätevesipuhdistamon ilmastuskompresso­reiden vaihtaminen energiatehokkaampiin ja vesihuollon prosessien optimoiminen, katuvalaistusverkoston päivittäminen led-valoihin, talotekniikan ja lämmitysmuotojen päivittäminen. Uusiutuvan energian saralla hyödynnettiin aurinkopaneeleita ja lämpöpumppuja, joita myös lisättiin vuoden 2024 aikana. Esim. vesilai­toksen aurinkopaneelit toivat merkittäviä säästöjä energiakustannuksissa. Lohjan kaupunki hankki vuonna 2024 päästötöntä sähköä. Lohjan mahdollisuuksia uusiutuvan energian lisäämiseksi tarkasteltiin Maankäytöl­lisessä uusiutuvan energian potentiaalin selvityksessä, jonka lisäksi aloitettiin laatimaan Lohjan energiapolit­ista ohjelmaa.

Liikenteen päästöjen pienentämiseksi käynnistettiin merkittävä joukkoliikenteen uudistaminen, rakennettiin lisää kevyenliikenteenväyliä, vaihdettiin kaupungin omia ajoneuvoja sähkökäyttöisiin sekä käynnistettiin säh­köautojen latausverkoston suunnittelu ja rakentaminen. Pitkän tähtäimen ilmastotyötä edistetään myös kaa­voitusprosessien ilmastovaikutusten arvioinnin muodossa mm. KILVA-työkäluä hyödyntäen.

Ruokapalveluissa käynnistettiin ruokalistojen kehitystyö ruoka-aineiden päästövaikutuksia hyödyntäen, vie­tettiin koulujen ilmastoruokaviikkoa, jatkettiin ruokahävikin hyödyntämistä ja biojätteen määrän vähentä­mistä. Siivouspalveluissa lisättiin myrkyttömän siivouksen määrää ja testattiin siivousrobotteja hyvällä me­nestyksellä.

Kiertotaloutta vahvistettiin tehostamalla kalustekierto­prosessia sekä inventoimalla varastoja. Kierrätykseen panostetaan eri yksiköissä mm. tiedottamalla ja kouluttamalla.

Ilmastotyöstä viestittiin sekä kaupungin sisäisesti että ulkoisesti kaupungin verkkosivuja ja sosiaalisen me­dian eri kanavia hyödyntäen. Ilmastotyön viestintää on kehitetty yhdessä viestintäyksikön kanssa. Vastuulli­suustyössä on lisätty yhteistyötä yksiköiden välillä, esim. YritysLohjan vastuullisuustapahtumien kehittämisen muodossa sekä kestävien hankintojen edistämässä.

1.1.8 Muut ei-taloudelliset asiat

Kirjanpitolain 3a luvun mukaisesti tilinpäätöksessä tulee antaa tiedot siitä, miten kunta huolehtii korruption ja lahjonnan torjunnasta sekä ihmisoikeusasioista. Tiedot annetaan siinä laajuudessa kuin se on tarpeen kirjanpitovelvollisen toiminnan vaikutusten ymmärtämiseksi.

Korruptiolla tarkoitetaan toimivallan tai vaikutusvallan väärinkäyttöä edun tavoittelemiseksi tai haitan aiheuttamiseksi. Laajan määritelmän mukaan korruptio voi olla lainvastaista, moitittavaa tai epäeettistä toimintaa.

Lahjonnalla tarkoitetaan lahjuksen tai muun perusteettoman edun saamista tai edes sen mahdollisuuden pyytämistä, tarjoamista, antamista, vaatimista tai hyväksymistä joko suoraan tai välillisesti siten, että se vaikuttaa joko kohdehenkilön tehtävien asianmukaiseen suorittamiseen tai siihen, miltä hänen toimintansa ulkopuolisista vaikuttaa.

Korruption ja lahjonnan torjunta lähtee rikkomusten tunnistamisesta. Vuoden 2022 aikana otettiin käyttöön ilmoittajansuojelulain mukainen Whistleblowing-ilmoituskanava (Laki Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta). Ilmoituskanavan tavoitteena on, että rikkomuksista ja väärinkäytöksistä ilmoittaminen on turvallista, eikä ilmoittajaan kohdisteta vastatoimia. Näin kanavan avulla myös tehostetaan rikkomusten ennaltaehkäisyä ja selvittämistä. Kanavasta on tiedotettu kaupungin eri verkostoissa.

Oikeusministeriön vuonna 2022 julkaiseman selvityksen mukaan keskeinen korruption torjumisen ongelma kunnissa on usein tietämättömyys korruption eri ilmenemismuodoista. Koulutusten järjestämiselle seuraavina vuosina on tärkeää. Nollatoleranssi korruptiolle tulee olla tavoitteena ja toimintaa kehitetään jatkuvasti havaittujen riskien ja valvonnan heikkouksien perusteella. Puuttuminen ongelmiin ja esimerkiksi sisäisen tarkastuksen tekemisiin havaintoihin tukee edelleen linjakasta johtamista sekä eettistä toimintakulttuuria. Jatkossa on kuitenkin edelleen kehitettävä korruption eri muotojen ennaltaehkäisyä ja havaitsemista aiemmassa vaiheessa. Johtajien ja esihenkilöiden näyttämä esimerkki on yksi tärkeimmistä keinoista vahvistaa oikein toimimista.

Sosiaalisen vastuun kantaminen ja ihmisoikeusasioiden hallinta on yhteiskuntavastuullisen kaupungin jokapäiväistä työtä. Yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa sekä ihmisoikeuksia edistetään kaupungin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmalla. Lisäksi kaupunki ottaa huomioon ihmisoikeuksien toteutumisen päätöksenteossaan, henkilöstöpolitiikassaan sekä sopimustoiminnassaan yksityisen sektorin kanssa.

Kaupungin hankinnoissa tulee tehdä arviointityötä hankintakategorioissa, joissa voi todennäköisimmin esiintyä ihmisoikeuksien toteutumiseen liittyviä riskejä. Tunnistettujen kipupisteiden avulla näitä riskejä voidaan hallita entistä paremmin tulevissa kilpailutuksissa. Myös kaupunkikonsernin vastuullisuusraportoinnin kehittäminen on tärkeää. Lohjan kaupungilla ei ole erillistä vastuullisuusraportointia. Korruption ja lahjonnan torjumisesta kunta huolehtii osana kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyjä.

Lohjan kaupungilla on käytössä kuntalain edellyttämä sidonnaisuusrekisteri, jossa on julkaistu tarkastuslautakunnan kokouksissa tarkastetut sidonnaisuusilmoitukset.

Korruption ja lahjonnan torjumisesta kunta huolehtii osana kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyjä. Kaupunginhallitus hyväksyi vuonna 2017 ohjeen vieraanvaraisuudesta, eduista ja lahjoista (kh 16.10.2017 § 306).

Tiedottamisella, sisäisillä ohjeilla, sisäisen valvonnan ohjeistuksilla, sekä henkilöstön ja luottamushenkilöiden koulutuksella vaikutetaan siihen, että toiminnassa tunnistetaan korruptioon, lahjontaan ja ihmisoikeusasioihin liittyvät epäasiallisuudet. Läpinäkyvyyden ja sitä kautta korruption sekä lahjonnan vastaisen toiminnan

edistämiseksi, on esimerkiksi tilinpäätösraportointia laajennettu.

Toiminnassa harmaan talouden torjuntaan on kiinnitetty huomiota seuraavasti:

- toiminnassa noudatetaan lakien, hallintosäännön ja toimintasäännön määräyksiä,
- hankinnat perustuvat kilpailutukseen niiltä osin kuin ohjeistukset edellyttävät ja
- muutoinkin hankinnoissa noudatetaan sisäisiä ohjeistuksia. Lisäksi urakoiden kilpailutuksessa varmistetaan, että yritys (mukaan lukien aliurakoitsijat), jonka kanssa sopimus solmitaan, on täyttänyt yhteiskunnalliset velvoitteensa ennen sopimuksen solmimista. Läpinäkyvyyden lisäämiseksi päätökset hintavertailuineen on päätöksenteon jälkeen luettavissa netistä. Viranhaltijapäätökset ovat pääosin luettavissa kaupungin nettisivuilta.

Kaupungilla ei käynnissä olennaisia talouteen vaikuttavia tutkimus- ja kehittämishankkeita. Toimialoilla kuitenkin vuoden 2024 aikana on ollut ja on käynnissä toiminnan kehittämiseen liittyen useita pienempiä omia hankkeita ja yhteistyöhankkeita. Näistä suurin osa on sivistyslautakunnan toiminnan alla.

Lohjan kaupungilla ei ole tiedossa sisäpiirikauppoja, joissa kaupunki olisi mukana, eikä myöskään ihmisoi-
keusrikkomuksista.

1.1.9 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vuoden 2024 tilikauden tulos oli 2,7 milj. euroa. Tulos heikkeni 12,0 milj. euroa edellisestä vuodesta, mutta oli 2,1 milj. euroa alkuperäistä talousarviota parempi. Menokuri yhdessä ennakoitua suurempien verotulokertymien kanssa vaikuttivat talousarviota paremman tuloksen toteutumiseen.

Vuoden 2025 alkuperäisen talousarvion tulos on 1,5 milj. euroa alijäämäinen. Vuoden 2025 talousarvion toteutumiseen tiedossa olevia vaikuttavia tekijöitä:

- Kuntaliiton verokehikon mukainen arvio verotuloista n. 2,7 milj. euroa arvioitua pienempi
- Valtionosuutta saadaan n. 0,8 milj. euroa arvioitua enemmän
- TE-palveluiden palkkatukien ja starttirahojen maksuveloitteet (sidonnat) vuodelta 2024, lisämääräraha n. 0,5-0,8 milj. euroa (riippuu valtion maksamasta avustuksesta ja siihen liittyvästä maksukatosta)
- Perusopetuslain muutos koskien oppimisen ja koulunkäynnin tukea, ylityspaine n. 0,3 milj. euroa (näkyvät valtionosuuden lisäyksenä).

Jatkossakin erityistä huomiota on kiinnitettävä toimintamenojen osalta talousarviossa pysymiseen, jotta talous ei toteudu talousarviota heikompana. Pelkkä menokuri ei välttämättä riitä, vaan on mietittävä toimenpiteitä talouden sopeuttamiseksi. Taloussuunnittelukaudella ei tulisi laajentaa kaupungin omilla päätöksillä palvelujen määrää tai laatua.

Taloussuunnitelmakauden 2025–2028 talousnäkymät ovat vaikeat, joten talouden sopeuttamiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota. Talouden suunnitteluun sisältyy poikkeuksellisen paljon epävarmuustekijöitä erityisesti valtionosuuksien ja TE-palvelut 2024 –uudistuksen lopullisten vaikutusten osalta.

Talouteen tulee vaikuttamaan tuleva kunta-alan palkkaratkaisu. Vuodelle 2025 on varauduttu henkilöstökuuluissa noin kolmen prosentin palkkojen nousuun.

Myös työllisyystilanne vaikuttaa kaupungin talouteen. Työttömyys on lisääntynyt Lohjalla.

Se vaikuttaa negatiivisesti verotuloihin, mutta myös työmarkkinatuen kuntaosuuteen, jonka määrä on myös vuosittain noussut.

Valtionosuusuudistus voi vaikuttaa Lohjan kaupungin saamiin valtionosuuksiin vuodesta 2027 lähtien. Valtionosuusuudistuksen selvityksessä on esitetty voimalaitosten kiinteistövero liitettäväksi laskennallisiin verotuloihin 50 prosentin osuudella, joka tulee vaikuttamaan kuntien valtionosuuksiin merkittävästi. Valtionosuusuudistuksessa on kuitenkin esitetty muitakin muutoksia järjestelmään eikä kuntakohtaisia laskentataulukoita ole vielä julkistettu, joten lopullisen vaikutuksen arviointi on haastavaa.

Lainakantaa ovat viime vuosina kasvattaneet etenkin isot investoinnit perustoimintojen rakennuksiin ja verkostoihin. Jatkossa investointeja on syytä harkita tarkkaan ja pohtia vaihtoehtoisia palveluverkkoratkaisuja. Suunnittelukauden investoinnit suhteessa tulopohjan puolittumiseen aiheuttavat merkittävää painetta kaupungin velkaantumiskehitykselle, mikä on otettava huomioon taloussuunnitelman valmistelussa.

Keskeistä talouden hallinnassa on pidättäytyä uusista pysyvistä menojen lisäyksistä. On todennäköistä, että myös nykyistä palvelutarjontaa joudutaan tarkastelemaan kriittisesti.

Taloussuunnittelukaudella tavoitellaan tilikauden tuloksen parantamista taloussuunnitelman luvuista. Toiminnan tehostamisella on tarkoitus sovittaa kaupungin talous kestäväälle pohjalle ja mitoittaa toiminta käytettävissä oleviin tuloihin.

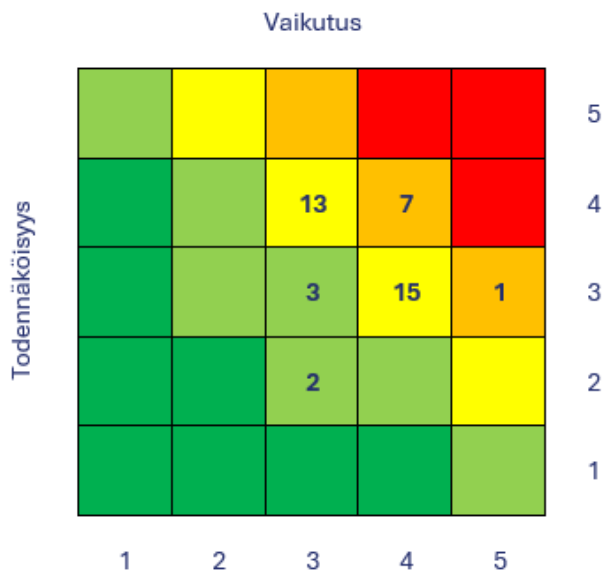
1.1.10 Arvio merkittävimmistä riskeistä, epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista tekijöistä

Tulosyksiköt ja tulosalueet raportoivat riskinsä oman toimintansa osalta toimialalleen, sekä toimialat, vastualueet ja konserniyhtiöt omalla vastualueellaan tunnistamansa riskit. Riskiarvioinneissa on keskitytty pääosin toimintaa, asetettuja tavoitteita tai lakisääteisiä velvoitteita uhkaaviin tunnistettuihin riskeihin. Arvioinneissa riskit nähdään uhkina, ei niinkään mahdollisuuksina, johtuen kaupungin tavoitteista ja palvelutoiminnan luonteesta.

Riskikartoitusten kattavuuden varmistamiseksi riskien tunnistamisessa käytetään apuna luokittelua strategiisiin, toiminnallisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin. Strategiset riskit liittyvät pitkän aikavälin tavoitteiden saavuttamiseen, menestystekijöihin sekä niihin liittyviin sisäisiin tai ulkoisiin epävarmuustekijöihin. Operatiiviset riskit liittyvät päivittäiseen toimintaan, prosesseihin ja järjestelmiin. Taloudelliset riskit liittyvät taloudelliseen suoriutumiseen (menojen hallintaan ja tulorahoituksen riittävyyteen) sekä investointeihin ja rahoitukseen, mutta myös tulevaisuuden talouden ennakkointiin. Vahinkoriskit liittyvät lähinnä omaisuuteen kohdistuviin riskeihin.

Yksittäisen riskin merkittävyyttä on arvioitu arvioimalla riskin toteutumistodennäköisyyttä ja vaikutusta. Arvioiden perusteella riskit on luokiteltu suuruusluokkiin asteikolla merkityksetön, vähäinen, kohtalainen, merkittävä ja kriittinen riski.

Riskikartoitusten perusteella suurimmat tunnistetut riskit painottuvat toimialoilla strategiisiin ja toiminnallisiin riskeihin, mutta myös kohonneita vahinkoriskejä tunnistettiin. Toimialojen arviot sisältyvät seuraavaan yhteenvedon.

Strategiset riskit

Vuoden 2024 analyysissä merkittäviksi tai kohtalaisiksi arvioidut strategiset riskit liittyivät ulkoisen toimintaympäristön muutoksiin sekä hallintomalliin ja johtamiseen. Jatkuvat lainsäädännön ja julkisen hallinnon uudistukset haastavat kaupunkistrategiasta johdettujen tavoitteiden saavuttamista. Länsirata-hankkeen toteutumisen peruuttamisella olisi merkittävä vaikutus Lohjan kaupungin strategian toteuttamiseen ja kaupungin elinvoimaisuuteen.

Lapsi- ja nuorisoikäluokkien pieneneminen, ja toisaalta palvelutarpeiden monimuotoistuminen vaikuttavat palvelutarjonnan järjestämiseen sekä strategisten tavoitteiden saavuttamiseen. Lapsi- ja nuorisoikäluokkien

pienenemisen myötä tarvitaan entistä enemmän kuntien välistä yhteistyötä koulutuspalvelujen järjestämisessä.

Strategisiin riskeihin sisältyi myös johdon liiallinen työkuorma sekä riippuvuus yksityisistä, Lohjan talousalueella harvalukuista toimijoista.

Tietosuojaan ja -turvaan liittyvät riskit liittyvät digitalisoituneeseen toimintaympäristöön, jossa käyttäjien osaaminen on keskiössä. Yhteensopimattomat palveluprosessit tai tietojärjestelmät voivat aiheuttaa tietosuoja- ja tietoturvaongelmien lisäksi lisäkustannuksia.

Strategisia riskejä hallitaan kriittisten tehtävien varahenkilöjärjestelyin, lisäämällä henkilöstön osaamista koulutuksin sekä koordinoimalla palveluprosesseihin ja tietojärjestelmiin suunnitteilla olevia muutoksia kaupunkitasoisen ryhmän toimesta. Väestörakenteen ja palvelutarpeiden muutosta ennakoidaan jatkuvalla seurannalla, kuten myös muita toimintaympäristön muutoksia. Strategisten riskien hallinnassa on keskeisessä osassa aktiivinen vuorovaikutus eri tahojen kanssa ja päättäjien informointi ja yhteistyö. Muuttuvassa toimintaympäristössä häiriötilanteisiin varautuminen, viestintä, johtaminen ja riskienhallinta korostuvat entistään.

Toiminnalliset riskit

Toiminnallisista riskeistä merkittävimmit arvioitiin tekoälyn tunnistamattomat vaikutukset sekä maalittaminen. Suurin osa toimintaan vaikuttavista kohtuullisiksi arvioituista riskeistä liittyy tavalla tai toisella henkilöstöön: ikärakenteeseen, osaamisen jakautumiseen, työkuormaan, resurssien riittämättömyyteen ja henkilöstön saatavuuteen. Osaavan henkilöstön saatavuuteen ja pysyvyyteen liittyvät haasteet ovat kasvaneet. Kun palkoilla ei voida kilpailla, on löydettävä muita keinoja rekrytointien onnistumiseen. Tämä tulee olemaan suuri haaste lähitulevaisuudessa.

Yhä suurempi riippuvuus ulkopuolisista tietojärjestelmä­kumppaneista ja tietojärjestelmien vanhentuneisuus kuuluvat kaupungin riskiympäristöön. Tiedonhallinnan puutteet ja osaamisvajeet lisäävät juridisia riskejä. Toiminnallisena riskinä nähdään myös päätöksenteon johdonmukaisuuteen ja tehtyihin päätöksiin sitoutumiseen liittyvät seikat.

Keinoja toiminnallisten riskien hallintaan ovat koulutus ja ohjeistaminen sekä oman toimintaympäristön ja toiminnan sisällön tuntemuksen lisääminen.

Taloudelliset riskit

Kuntatalouden tasapainoon vaikuttava kustannusten kasvu sekä rahoitukseen liittyvä korkoriski nousevat keskeisiksi taloudellisiksi riskeiksi. Työ- ja elinkeinopalveluiden siirto kuntien vastuulle laajentaa kuntien tehtäväkenttää ja kasvattaa toimintamenoja vuonna 2025. Palveluiden tuottamisen kustannukset nousevat, mikä vaarantaa palvelutason ja palveluverkon ylläpitämisen.

Kuntataloudessa vallitsee pysyvä tulojen ja menojen välinen rakenteellinen epätasapaino, joka uhkaa syventyä ilman uusia toimenpiteitä. Kunnilla on niille osoitettujen uusien tehtävien takia vähän mahdollisuuksia menosopeutukseen, joten sopeutus­paine kohdistuu aiempaa enemmän veroprosenttien korotukseen.

Jos hyvinvointialue luopuu nykyisin käytössä olevista tiloistaan, on sillä suuri taloudellinen merkitys kaupungin saamiin vuokratuottoihin. Lyhyet vuokrasopimukset ja tyhjiksi jäävät kiinteistöt tekevät haasteelliseksi investointien pitkän tähtäimen suunnittelun. Kuntalaista johtuvalla sote- ja pelastustoimen kiinteistöjen yhtiöittämisellä tulee olemaan vaikutus kaupunkikonsernin talouteen.

Merkittävä taloudelliseen toimintaympäristöön liittyvä riski liittyy investointitarpeiden hallintaan ja velkaan-

tumiseen. Ennakoitu vuosikate ei riitä investointien rahoittamiseen ja rahoitusvaje joudutaan kattamaan lainanotolla. Investoinnit on nähtävä kuitenkin myös riskienhallintatoimenpiteenä, jolla parannetaan omaisuuden arvoa, ja saatetaan korjausvelka hyvälle tasolle.

Korkoriski syntyy vaihtuvakorkoisten lainojen viitekorkojen muutoksista. Korkoriskiä hallitaan kiinteäkorkoisilla lainoilla ja tarvittaessa koronvaihtosopimuksilla. Kaupungin lainasalkku on suojattu mahdollisten korkomuutosten varalle hyvin. Kaupungin lainakanta on tällä hetkellä yli 80 %:sesti kiinteäkorkoista lainaa.

Vahinkoriskit

Merkittävimpana riskinä työkuorma ja -määrä lisäävät virheiden mahdollisuutta, jotka vaikuttavat palvelutuotannon turvallisuuteen. Kaupungin työturvallisuusjärjestelmään tehtiin vuonna 2024 yhteensä 1.011 työturvallisuusilmoitusta (601 kpl/ 2023). Näistä ilmoituksista työtaturmin liittyi 651 tapausta, uhka-, vaara- ja läheltä piti- tilanteisiin 278 ilmoitusta ja turvallisuushavaintoja tehtiin 82 kpl. Työsuojeluriskejä arvioidaan säännöllisesti ja systemaattisesti. Esihenkilöitä ja muuta henkilöstöä koulutetaan työturvallisuuden kysymyksiin kattavasti.

Tietohallinnon arvioissa vahinkoriskejä liittyy kyber- ja muihin uhkiin toimintaympäristön muuttuessa enenevässä määrin pilviympäristöihin. Myös ympäristövahingot, kiinteistöihin liittyvät sisäilmaongelmat sekä kaupungin omaisuuteen kohdistuva ilkeältä nousevat esiin riskiarvioissa.

Ulkoisiin uhkiin liittyvää varautumista on ylläpidetty harjoitusten kautta ja osallistumalla varautumiskoulutuksiin. Valmiussuunnitelman päivitys valmistuu vuoden 2025 aikana.

Vahinkoriskeihin on varauduttu vakuuttamalla. Sekä kaupungin lakisääteiset tapaturmavakuutukset että vapaaehtoiset vahinkovakuutukset ovat If-yhtiössä. Vakuutusturvan kattavuutta arvioidaan ja päivitetään jatkuvasti. Kiinteistöihin tai rakennettuun kaupunkiympäristöön kohdistuvat vahinkoriskit muodostuvat harvoin merkittäviksi kaupungin taloudelle. Merkittäviä vahinkoriskejä ei toteutunut vuonna 2024.

Konserniyhtiöiden riskiarviot

Lohjan Energiahuolto Oy Loherin riskit liittyvät pääosin polttoaineiden hintakehitykseen. Osin riskin toteutuminen on vaikuttanut yhtiölle asetetun tavoitteen toteutumiseen vuonna 2024.

Lohjan Vuokra-asunnot Oy:n riskit liittyvät yhtiön kiinteistökannan suureen rakentamis- ja korjausrakentamismäärään (rahoitusriski) sekä hyvinvointialueiden vuokrasopimusten jatkuu. Lisäksi muutosten talous­suhdanteissa ja lainsäädännössä sekä asunto- ja asukaskannan kohtaamattomuuden arvioidaan muodostavan riskejä yhtiön toiminnassa.

Lohjan Kiinteistöt Oy:n suurin yksittäinen riski liittyy hyvinvointialueen vuokrasopimukseen. Yhtiön rajallisten resurssien arvioidaan muodostuvan epävarmuustekijäksi.

Lohjan Liikuntakeskus Oy:lle merkittävän yksittäisen riskin luo vanheneva infra erityisesti Neidonkeitaan toimintaympäristössä.

Kokonaisarvio

Riskienhallinnan toimenpiteitä on toteutettu, ja tunnistettuihin riskeihin on pyritty reagoimaan aktiivisesti ja tarpeen mukaan. Tehdyillä toimenpiteillä on onnistuttu varmistamaan, ettei kaupunkikonsernin toiminnassa ole tilikaudella toteutunut merkittäviä riskejä.

Toimintaympäristön muutokset, kuten lainsäädäntöuudistukset ja väestörakenteen kehitys, sekä erityisesti strategiaan riskeihin vaikuttavat seikat ovat jatkuvasti tarkkailussa.

Keskeneräiset riita-asiat

Henkilö vaatii Lohjan kaupungilta käräjäoikeudessa terveystietoja sisältävässä salassa pidettävässä asiassa 1 000 euron vahingonkorvausta sekä kantajan oikeudenkäyntikulujen korvaamista. Asia tuomittiin käräjäoikeudessa Lohjan kaupungin hyväksi, mutta käsittely hovioikeudessa on kesken.

Lohjalainen keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö vaatii käräjäoikeudessa Lohjan kaupungilta 188.570,95 euron vahingonkorvausta ja ko. määrälle korkolain mukaista viivästyskorkoa kanteen tiedoksisaamisesta lukien sekä kaupungin velvoittamista korvaamaan kantajan oikeudenkäyntikulut korkolain mukaisine viivästyskorkeineen siitä lähtien, kun kuukausi on kulunut käräjäoikeuden ratkaisun antamisesta. Asia on vireillä käräjäoikeudessa. Ratkaisua odotetaan kevään 2025 aikana.

Rakennustöitä koskeva riita-asia käynnissä. Vastapuolen vaatimukset Lohjan kaupungilta tällä hetkellä n 100.000 euroa. Asia lausumavaiheessa käräjäoikeudessa.

Hallintoriita koskien virkasuhteen määräaikaaisuutta. Vaatimukset 24kk palkkaa vastaava summa.

Rikosasia: Lohjalaisia työntekijöitä ja viranhaltijoita on tehnyt henkilöstä rikosilmoituksen törkeästä kunnianloukkauksesta. Lohjan kaupunki on sitoutunut korvaamaan työntekijöidensä oikeudenkäyntikulut siltä osin, kuin niitä ei saada perittyä vastaajalta. Pääkäsittelyn aikataulusta ei ole tarkempaa tietoa.

Hankinta-asiaa koskeva riita-asia, jossa vastapuoli vaatii 250 000 euroa. Asia on sovintoneuvotteluvaiheessa.

1.2 Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan järjestäminen

Sisäisen valvonnan vastuut ja tehtävät määräytyvät kuntalain ja hallintosäännön mukaisesti. Lohjan kaupungin sisäisen valvonnan järjestämistä ohjaavat keskeiset määräykset ovat kaupunginvaltuuston hyväksymät hallintosääntö sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet (kv 13.3.2024 § 18). Näiden lisäksi toimintaa ohjataan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeella (kh 15.4.2024 § 154) sekä muilla aihekohtaisilla määräyksillä ja päätöksillä. Ohjeet edellyttävät, että kaupungin kaikissa toiminnoissa ja kaikilla organisaatiosastoilla on riittävät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käytännöt. Ohjeissa kuvataan sisäisen valvonnan kannalta keskeisiä toimintoja ja käytännön toimenpiteitä.

Lautakunnat vastaavat toimialallaan, ja johto ja esihenkilöt alaisessaan toiminnassa, että lakeja, kaupungin omia sääntöjä ja ohjeita noudatetaan. Johdolla on selonottovelvollisuus alaisestaan toiminnasta. Toimieliimet, kaupunginjohtaja, tulos- ja vastualueiden johtajat ja esihenkilöt toteuttavat ja kehittävät vastuualueensa sisäistä valvontaa. Johdon ja esihenkilöiden vastuulla on myös toiminnan jatkuva kehittäminen toimintaympäristön muutosten keskellä. Kaupungin controller kouluttaa ja avustaa sisäisen valvonnan toimintatapojen kehittämisessä.

Valvonnan toimivuudesta vastaavat kaupungin hallitus ja kaupunginjohtaja. Tytäryhteisöjen hallitukset kuitenkin vastaavat aina yhteisönsä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä ja sen tuloksellisuuden valvonnasta. Sisäisen valvonnan perusteet ovat kaupunkikonsernin antamissa ohjeissa.

Johtamistapa ja organisaatiokulttuuri

Johtamistapa ja organisaatiokulttuuri ovat perusta, jolle valvontaympäristö rakentuu. Sillä viitataan mm. hyväksytyihin sääntöihin ja ohjeisiin, käytössä oleviin valvontatoimiin ja seurannan toteuttamiseen.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa kaupungin johdon ja esihenkilöiden arjen johtamistyötä, jota ohjaavat lakien ja muiden säännösten sekä kaupungin ohjeistettujen toimintatapojen lisäksi kaupunkistrategia ja vuositavoitteet. Toimialat vastaavat oman toimintaympäristönsä vaatimien toimintaa ohjaavien ohjeiden ja käytäntöjen tuottamisesta.

Hyvin toimivaan hallinto- ja johtamistapaan sisältyvät riittävät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan menettelyt. Nämä yhdessä tuottavat kohtuullisen varmuuden tuloksellisesta ja tavoitteiden mukaisesta toiminnasta sekä varmistavat toiminnan lainmukaisuuden, eettisyyden ja vastuullisuuden.

Riskienhallinnan järjestäminen

Riskienhallinta on kiinteä osa sisäistä valvontaa. Riskienhallinnan vastuista ja tehtävistä on määrätty hallintosäännössä sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteissa, joissa on myös kuvattu riskienhallinnan toteutuksen periaatteet. Toimialoilla ja vastuualueilla riskienhallintaa toteutetaan osana yksiköiden toimintaa. Riskejä seurataan säännöllisesti johtoryhmissä.

Kaupunkikonsernin sisäiseen toimintaan liittyvien ja ulkoisesta toimintaympäristöstä tulevien riskien tunnistaminen, arviointi, hallintatoimenpiteiden suunnittelu ja vastuuttaminen on systematisoitunut vuonna 2024 käyttöön otetun tietojärjestelmän myötä.

Työhön liittyvät riskit

Työturvallisuuslain mukaista vaarojen tunnistamista ja riskien arviointia tehdään työyksikötasolla. Työtur-

vallisuutta koskevien uhka-, vaara- ja läheltä piti -tapausten ilmoittaminen sekä riskiarvioinnit ja työpaikka-selvitykset tehdään Wpro-järjestelmässä. Turvallisuushavainnot ovat työkalu työn turvallisuuden kehittämisessä.

Ilmoitusten käsittelystä, toimenpiteiden määrittelystä ja seurannan toteutuksesta vastaa esihenkilö. Esihenkilöiden toimintaa ohjaa työtapaturmien tutkintaohje. Ajantasainen työturvallisuusraportti käsitellään säännöllisesti kaupungin johtoryhmässä ja yhteistyötoimikunnassa, joka toimii työsuojelutoimikuntana. Ilmoitusten määrät ja keskeiset teemat raportoidaan luottamushenkilöille henkilöstöraportissa vuosittain.

Valvontatoimenpiteet

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeessa on kuvattu sisäisen valvonnan kannalta keskeisiä toimintoja ja niihin liittyviä valvontatoimia. Johdon, esihenkilöiden ja henkilöstön arjessa toteuttamat valvontatoimenpiteet ovat ratkaisevan tärkeitä sisäisen valvonnan onnistumisen ja vaikuttavuuden kannalta. Prosesseja ja niihin liittyviä kontroleja on tarpeen arvioida säännönmukaisesti toiminnan asianmukaisuuden varmistamiseksi sekä huolehtia prosessikuvausten ajantasaisuudesta.

Taloudelliset ja toiminnalliset sitovat tavoitteet asetetaan talousarvion yhteydessä. Kaupunkitasoisten tavoitteiden ja toimenpiteiden etenemistä, varojen käyttöä ja toiminnan tuloksellisuutta arvioidaan pääsääntöisesti lautakunnille, kaupunginhallitukselle ja valtuustolle tuotettuihin osavuosisikatsauksiin ja kuukausiraportteihin pohjautuen. Osavuosisikatsauksen yhteydessä seurataan tytäryhtiöiden tilannetta.

Kaupungilla on paljon ulkoistettuja palveluita ja hankintatarpeita, mikä korostaa sopimusosaamisen, -hallinnan ja -valvonnan merkitystä. Sopimushallintajärjestelmän avulla sopimusten hallinta on systematisoitunut.

Kaupungin henkilöstöllä on käytössään anonyymi ilmoituskanava, jonka kautta voi ilmoittaa epäilyistä väärinkäytöksistä. Vuoden 2024 aikana jätetyt ilmoitukset ovat olleet aiheellisia, mutta vain pieni osa kuului ilmoittajansuojelulain soveltamisalaan. Jokainen ilmoitus on käsitelty sovitun toimintamallin mukaisesti. Osa ilmoituksista on johtanut toimintojen kehittämisehdotuksiin ja osa on ohjattu muihin sisäisiin prosesseihin. Kuluneen vuoden aikana ei ole havaittu väärinkäytöksiä.

Raportointi ja tiedonvälitys

Toimiva tiedonkulku ja selkeät raportointikäytännöt tukevat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumista. Johtoryhmätyöskentely sekä erilaiset yksikkö- ja henkilökuntapalaverit ovat tärkeitä sisäisiä tiedonvälityskanavia. Kaupungin johtoryhmän kokousmuistiot ovat luettavissa intrassa, josta henkilöstö saa tarvitsemansa tiedon organisaation toiminnasta. Intraa työyhteisöviestinnän alustana uudistetaan parhaillaan. Tiimien työskentelyssä ja tiedonvälityksessä käytetään myös Teams-työtiloja.

Toimialoille ja vastuualueille on nimetty asiakirjahallinnasta vastaavat henkilöt, jotka osallistuvat arkistonmuodostussuunnitelman ja tiedonhallinnan kuvausten päivittämiseen yksiköissään. Kaupungin tietosuojavastaava valvoo, että tietoja säilytetään ja käytetään tietosuojasäännösten mukaisesti. Tiedon varastoinnin käytäntöjä ja tiedolla johtamista on kehitetty projekteina.

Sisäisen tarkastuksen järjestäminen

Sisäinen tarkastus on osa kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan järjestelmää, jonka toimivuuden valvonnassa kaupunginhallitusta ja kaupunginjohtajaa avustaa controller. Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on arvioida sisäisen valvonnan järjestämisen toimintamallia ja toimeenpanoa sekä tukea organisaation riskienhallinta-, valvonta- sekä johtamis- ja hallintoprosessien kehittämistä.

Sisäisen tarkastuksen suunnitelma perustuu riskiarviointiin. Sisäisen tarkastuksen vuosisuunnitelman hyväksyy kaupunginhallitus. Sisäinen tarkastus raportoi havainnoistaan tarkastuskohteiden lisäksi kaupunginhallitukselle ja kaupunginjohtajalle.

Vuoden 2024 suunnitelmassa sisäisen tarkastuksen painopisteenä on ollut arvioida valittuja prosesseja ja järjestelmien tukea niille sekä prosesseihin liittyviä kontrolleja. Tarkastukset kohdistuivat osto- ja myyntilasku-, varasto- ja palkanlaskentaprosesseihin sekä talousjärjestelmän käyttöoikeuksiin. Lisäksi on arvioitu keskeisiin taloudelliseen raportointiin vaikuttaviin prosesseihin sisältyviä prosessikontrolleja.

Lisäksi vuoden 2024 aikana on päivitetty sisäisen valvontaan ja riskienhallintaan liittyvää ohjeistusta, kehitetty riskienhallintaprosessia ja tarkastettu sidonnaisuusrekisterin ajantasaisuutta ja oikeellisuutta.

Tarkastuksissa esille tulleiden havaintojen perusteella on tehty suosituksia korjaavien toimenpiteiden toteuttamiseksi sekä prosessien ja käytäntöjen kehittämiseksi. Seuranta on toteutettu hallinnon laaturyhmässä.

Kaupunginhallituksen kokonaisarvio ja tunnistetut kehittämistarpeet

Kaupunginhallituksen kokonaisarvion mukaan kaupungin hallintoa on kaupunginhallituksen tietoon tulleiden seikkojen perusteella hoidettu toimintaa velvoittavien lakien ja säännösten sekä hyvän hallinto- ja johtamistavan mukaisesti. Kaupunginhallitus toteaa, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta on olennaisilta osiltaan toimivaa ja asianmukaisesti järjestetty, ja ne tuottavat kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta, lain ja hyvän hallintotavan mukaisuudesta, varojen ja omaisuuden turvaamisesta sekä johtamisen edellyttämän luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen tiedon riittävydestä ja raportoinnin oikeellisuudesta.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan resursseja vastuita on vahvistettu rekrytoinnein sekä päivittämällä sisäisiä ohjeita ja koordinaatiota. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan prosessien kehittämällä on edistetty seurannan ja raportoinnin sekä menettelyiden yhdenmukaisuutta, säännöllisyyttä ja ajantasaisuutta.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteon tueksi toimialojen johto on arvioinut sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan osa-alueita toimialallaan. Lisäksi on hyödynnetty päivitettyjä riskiarviointeja sekä sisäisen tarkastuksen ja tilintarkastajan tarkastushavaintoja sisäisen valvonnan osalta. Tärkeimmiksi kehittämiskohteiksi arvioidaan:

- Riskienhallinnan menettelytapojen yhtenäistäminen ja suunniteltujen hallintatoimenpiteiden toteutuksen systemaattinen seuranta sekä merkittävien investointihankkeiden osalta erillisten riskiarvioiden tekeminen.
- Toiminnan ja talouden prosessien kontrollien jatkuva parantaminen osana toiminnan jatkuvuuden, häiriöttömyyden ja virheettömyyden varmistamista sekä sisäisen valvonnan kehittämistä.
- Tietojärjestelmiin liittyvien vastuiden selkeyttäminen ja käyttöoikeuksien ajantasaisuuden hallinta.
- Kriittisten työtehtävien varahenkilöjärjestelyjen varmistaminen.
- Jatkossa on myös panostettava siihen, että kytketään riskienhallintaprosessi tavoiteseurantaan.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan merkitys ja rooli korostuvat edelleen, kun toimintaympäristön muutosten vauhti ja ennakoimattomuus kasvavat ja riskikategoriat painottuvat uudella tavalla. Vuoden 2025 aikana sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kannalta keskeisiä seikkoja ovat mm. hyvinvointialueille vuokrattujen kiinteistöjen käsittely, TE-palvelujen toiminnan seuranta ja korostuneen digitaalisen turvallisuuden merkityksen huomioiminen.

Intressitahojen väliset olennaiset ja ei-tavanomaiset liiketoimet

Lohjan kaupungilla ei ole ollut merkittäviä liiketoimia intressitahoihin kuuluvien kanssa vuonna 2024.

Kaupunginjohtajan kanssa on vuonna 2022 solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu erokorvauksesta. Erokorvaus on ensimmäisen kahden vuoden aikana kuuden kuukauden (6 kk) kokonaispalkkaa vastaava summa ja kahden vuoden jälkeen kymmenen kuukauden (10 kk) kokonaispalkkaa vastaava summa.

Elinvoimajohtaja on valittu Lohjan kaupungin osaomistaman Länsirata Oy:n (ent. Turun Tunnin Juna Oy) hallituksen jäseneksi ja on toiminut vuonna 2022 hallituksessa.

Tiedossa ei ole muiden intressitahojen kanssa (kaupunginhallituksen jäsenet ja varajäsenet, kaupungin muiden toimielinten puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat sekä johtavat viranhaltijat) olleita olennaisia, tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia ja sitoumuksia.

Kunnan sekä sen tytär- ja osakkuusyhtiöiden väliset liiketoimet

Tiedossa ei ole olennaisia, tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia ja sitoumuksia

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Lohjan kaupungin tilikauden tulos oli 2,6 milj. euroa ylijäämäinen ennen poistoeroja ja varauksia. Tilinpäätös­siirtojen jälkeen tilinpäätös osoittaa 2,75 milj. euroa ylijäämää, joka on 2,7 milj. euroa muutettua talousar­viota parempi. Alkuperäiseen 2024 vuoden talousarvioon verrattuna tulos parani noin 2,2 milj. euroa.

Toimintakate eli toiminnan nettomenot olivat 115,3 milj. euroa. Toimintakate heikkeni 1,9 milj. euroa (-1,6 %) edellisen vuoden tilinpäätöksestä. Asukaskohtainen toimintakate oli -2 524 euroa (2023: -2 485 euroa).

Ulkoisia toimintatuottoja kertyi 40,2 milj. euroa, joka on 560 000 euroa enemmän kuin vuonna 2023. Toimin­tuottoja kertyi arvioitua enemmän myynti- ja maksuituotoissa sekä saaduissa tuissa ja avustuksissa.

Ulkoisia toimintakuluja kertyi 155,7 milj. euroa, joka on 2,4 milj. euroa ja 1,5 % enemmän kuin vuonna 2023. Ulkoiset toimintakulut alittivat talousarvion 1,2,8 milj. eurolla. Suurimmat ylitykset toimintakulujen osalta tulivat seuraavissa tulosityksiköissä: Kaupunkitekniikka 1,4 milj. euroa, Maankäyttö ja logistiikkapalvelut 1.0 milj. euroa ja Perusopetus 0,8 milj. euroa. Suurimmat alitukset toimintakulujen osalta tulivat seuraavasti: Ruoka- ja siivouspalvelut 2,1 milj. euroa, Tilakeskus 1,6 milj. euroa, Tietotekniikka- ja kehittämisspalvelut 0,7 milj. euroa sekä sivistyksen yhteiset 0,7 milj. euroa.

Verorahoitusta yhteensä kertyi 110 milj. e2,77,0 milj. eurolla. Valtionosuuksia kertyi 28,5 milj. euroa, 0,3 milj. euroa arvioitua vähemmän. Vähennystä edelliseen vuoteen 12,9 %.

Talousarviota muutettiin käyttötalouden osalta kaksi kertaa vuoden aikana (kv 10.4.2024 §35 ja 14.8.2024 § 85): Sivistyslautakunnan talousarvioon lisättiin 535 000 euroa varhaiskasvatukseen lakisääteisen toiminnan toteuttamiseen. Kaupunkikehityslautakunnan talousarvioon lisättiin 37 300 euroa elinkeinopalveluihin TE-palveluiden valmisteluun.

Toimintatuotoissa myyntituotot toteutuivat 104,5 %:sesti ja kasvoivat 1,4 % edelliseen vuoteen verrattuna. Myyntituotot toteutuvat 0,7 milj. euroa arvioitua suurempina ja kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 2,2 %. Maksutuottojen toteutuma oli 118,7 % ja kasvua 6,7 % edelliseen vuoteen verrattuna. Tuet ja avustukset toteutuvat 2,2 milj. euroa arvioitua parempina, toteutumaprosentin ollessa 155,2 ja vähennystä edelli­seen vuoteen 15,4 %. Muut myyntituotot jäivät 2,1 milj. alle arvioidun, mutta kasvua edelliseen vuoteen 8,7 %. Tuottojen toteutumattomuus selittyy osin pysyvien vastaavien myyntituotoilla, jotka jäivät 1,1 milj. euroa arvioidusta. Myös vuokratuotot jäivät alle arvioidun 1,0 milj. euroa.

Henkilöstökulut toteutuivat 99,2 %:sesti, kasvua edelliseen vuoteen 2,9 %. Palkkakulut ylittyivät noin 273 000 eurolla. mikä selittyy lomapalkkavarauksella 783 800 euroa. Henkilöstösivukulut alittuivat 1,6 milj. eu­roa. Tämä johtuu pääasiassa työttömyysvakuutusmaksujen liian isosta määrärahavaraksesta.

Palvelujen ostot pienenivät 1,0 % edelliseen vuoteen verrattuna toteutumaprosentti oli 108,.Palveluiden os­tot ylittyivät 2,4 milj. eurolla. Suurimmat ylitykset tulivat Kaupunkitekniikassa (1,4 milj. euroa) sekä Maan­käyttö ja logistiikkapalveluissa (1,1 milj. euroa). Kaupunkitekniikan osalta ylitys johtuu tehdystä pakollisesta varauksesta. Maankäyttö ja logistiikka -tulosityksikön osalta osaan ylityksestä (yhteistoimintakorvaukset ja asiantuntijapalvelut) on kate saaduissa tuissa ja avustuksissa KATTI-hankkeen osalta. Logistiikkapalveluiden palvelujen ostot ylittyivät n. 670 000 euroa.

Materiaalien ostot alittivat talousarvion 1,4 milj. eurolla. Arvioitua vähemmän määrärahaa käytettiin säh­köön 0,8 milj. euroa, elintarvikkeisiin 0,4 milj. euroa, ict-tarvikkeisiin 0,2 milj. euroa ja muihin materiaaleihin myös 0,2 milj. euroa.

Avustukset toteutuvat lähes arvioidulla tasolla, toteutumisprosentti 97,7 %. Lasten kotihoidon tukea käytettiin 0,4 milj. euroa arvioitua vähemmän. Vastaavasti työmarkkinatuen kuntaosuus ylittyi 0,3 milj. euroa.

Muut kulut alittuivat 0,6 milj. euroa. Rakennusten vuokriin käytettiin 0,8 milj. euroa arvioitua vähemmän. Vastaavasti luottotappiot ja pysyvien vastaavien luovutustappio ylittyivät yhteensä 0,4 milj. eurolla.

Toimielimittäin tarkasteltuna toimintakatteet verrattuna muutettuun talousarvioon ovat seuraavat:

Toimielin Toimikate, 1000 euroa	TA2024. 1000 euroa		Poikkeama	Tot-%
	(muutettu)	Toteutuma		
Luottamushenkilöhallinto	-1 227	-1 131	-96	92,1
Konsernipalvelut	-10 518	-9 580	-938	91,1
Keskusvaalilautakunta	-176	-182	6	103,6
Tarkastuslautakunta	-90	-69	-21	76,9
Tekninen lautakunta	-20 906	-20 620	-286	98,6
Kaupunkikehityslautakunta	-11 160	-10 540	-620	94,7
Työllisyys- ja elinkeinolautakunta	0	-99	99	-
Ympäristöterveyslautakunta	-288	-299	11	103,7
Sivistyslautakunta	-66 632	-64 306	-2 326	96,5
Kulttuuri- ja vapaa-ajan lautakunta	-9 626	-9 415	-211	97,8

Kunnallisveron tuotto laski edellisvuoden kunnallisveron tuotosta 4,9 %, yhteisöveron tuotto laski 13,5 % ja kiinteistöveron tuotto nousi 6,3 %. Tuloveroprosentti oli 7,9 % vuonna 2024. Kiinteistöveroprosentit olivat: maapohjan kiinteistöveroprosentti 1,3 %, yleinen kiinteistöveroprosentti 1,03 %, vakituiseen asumiseen käytetyn rakennuksen veroprosentti 0,45 %, muuhun kuin vakituiseen asumiseen käytetyn rakennuksen veroprosentti 1,05 %, rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti 4,5 % sekä voimalaitosten kiinteistöveroprosentti 3,10 %.

Valtionosuudet laskivat 14,8 %.

Lohjan kaupungin vuosikatteen muodostui 21,6 milj. euroa, joka oli 472 euroa asukasta kohden ja oli 12,1 % toimintatuottojen, verotulojen ja valtionosuuksien yhteismäärästä. Edellisen vuoden vuosikate oli 27,1 milj. euroa, joten vuosikate heikkeni 10,6 milj. euroa ja asukasta kohden laskettuna vuosikate heikkeni edellisestä vuodesta 232 euroa. Vuosikate kattoi poistot 111,5-prosenttisesti. Tasapainoisessa taloudessa prosenttiosuuden tulee asettua vähintään 100 prosenttiin.

Kaupunginvaltuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaiset poistot olivat 19,3 milj. euroa. Poistojen määrä kasvoi 1,6 milj. euroa verrattuna vuoden 2023 tilinpäätökseen. Poistojen jälkeen muodostui tilikauden tulos 2,7 milj. euroa ylijäämäiseksi.

Vesi- ja viemärlaitos sisältyy kaupungin tilinpäätöksen lukuihin. Vesi­huoltolaitoksesta kuitenkin esitetään liitetietoina erikseen vesi­huoltolain 20 §:n mukainen eriytetty tilinpäätös.

Tuloslaskelma on kunnan kokonaistaloudellinen laskelma, jonka tehtävänä on osoittaa tulo­rahoituksen riittävyys palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin.

Tilikauden tuloksen muodostuminen toimielimittäin

Ulk. ja Sis. (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Luottamushenkilöhallinto							
Toimintatuotot	13				1	1	0,0 %
Toimintakulut	- 1 220	- 1 384		- 1 384	- 1 300	84	93,9 %
Toimintakate	- 1 207	- 1 384		- 1 384	- 1 300	85	93,9 %
Keskusvaalilautakunta							
Toimintatuotot	86	180		180	256	76	142,3 %
Toimintakulut	- 225	- 382		- 382	- 464	- 83	121,6 %
Toimintakate	- 140	- 202		- 202	- 208	- 6	103,2 %
Tarkastuslautakunta							
Toimintatuotot							0,0 %
Toimintakulut	- 95	- 94		- 94	- 73	21	77,9 %
Toimintakate	- 95	- 94		- 94	- 73	21	77,9 %
Konsernipalvelut							
Toimintatuotot	10 682	11 453		11 453	12 156	703	106,1 %
Toimintakulut	- 11 155	- 11 761		- 11 761	- 11 159	602	94,9 %
Toimintakate	- 473	- 308		- 308	997	1 305	-323,5 %
Tekninen lautakunta							
Toimintatuotot	53 973	56 278		56 278	54 281	- 1 997	96,5 %
Toimintakulut	- 44 587	- 46 710		- 46 710	- 44 932	1 778	96,2 %
Toimintakate	9 624	9 668		9 668	9 526	- 142	98,5 %
Kaupunkikehityslautakunta							
Toimintatuotot	7 815	6 324		6 324	8 493	2 169	134,3 %
Toimintakulut	- 15 624	- 15 403	- 37	- 15 440	- 16 486	- 1 046	106,8 %
Toimintakate	- 7 809	- 9 079	- 37	- 9 116	- 7 993	1 123	87,7 %
Ympäristöterveyslautakunta							
Toimintatuotot	917	965		965	949	- 16	98,4 %
Toimintakulut	- 1 516	- 1 441		- 1 441	- 1 414	26	98,2 %
Toimintakate	- 598	- 476		- 476	- 465	10	97,8 %
Kulttuuri- ja vapaa-ajan ltk							
Toimintatuotot	2 035	1 877		1 877	1 984	107	105,7 %
Toimintakulut	- 14 113	- 14 490		- 14 490	- 14 415	76	99,5 %
Toimintakate	- 12 078	- 12 613		- 12 613	- 12 431	182	98,6 %
Sivistyslautakunta							
Toimintatuotot	11 574	8 169		8 169	10 772	2 603	131,9 %
Toimintakulut	- 112 462	- 113 731	- 535	- 114 266	- 114 598	- 332	100,3 %
Toimintakate	- 100 888	- 105 562	- 535	- 106 097	- 103 826	2 271	97,9 %

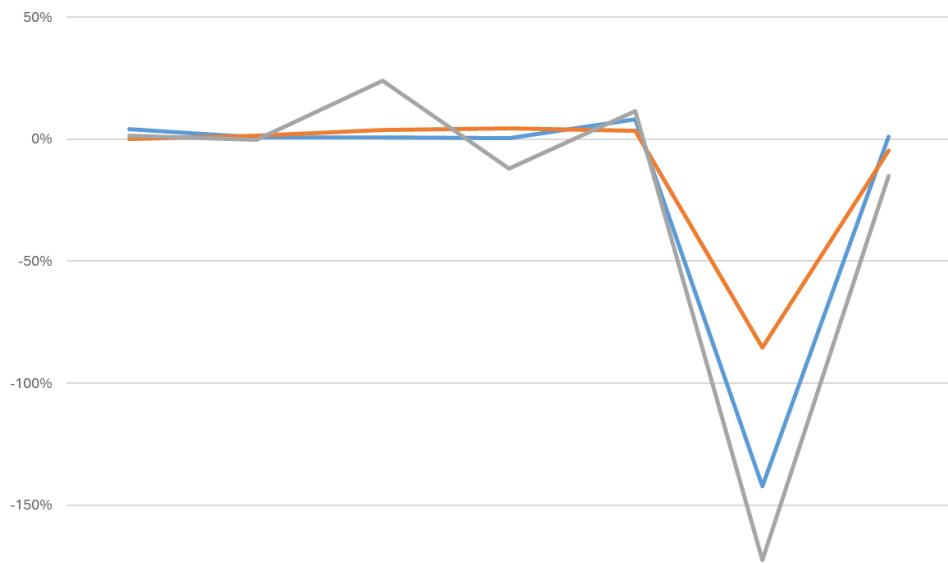
TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT (Ulkoiset erät)

Ulkoiset (1 000 €)	TP 2023	TP 2024	Poikkeama €	Poikkeama %
Toimintatuotot	39 661	40 585	924	2,3 %
Myyntituotot	15 058	15 380	322	2,1 %
Maksutuotot	6 018	6 419	401	6,7 %
Tuet ja avustukset	7 399	6 257	- 1 143	-15,4 %
Muut toimintatuotot	11 185	12 529	1 344	12,0 %
Valmisteveraston muutos				0,0 %
Valmistus omaan käyttöön	238	178	- 60	-25,4 %
Toimintakulut	- 153 367	- 155 733	- 2 367	1,5 %
Henkilöstökulut	- 92 507	- 95 198	- 2 691	2,9 %
Palvelujen ostot	- 32 220	- 31 919	301	-0,9 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 14 191	- 14 803	- 613	4,3 %
Avustukset	- 10 245	- 10 151	94	-0,9 %
Muut toimintakulut	- 4 204	- 3 661	542	-12,9 %
Toimintakate	- 113 468	- 114 971	- 1 503	1,3 %
Verotulot	114 803	109 972	- 4 832	-4,2 %
Valtionosuudet	32 760	28 544	- 4 216	-12,9 %
Rahoitustuotot ja -kulut	- 1 973	- 1 625	348	-17,6 %
Korkotuotot	1 901	1 749	- 152	-8,0 %
Muut rahoitustuotot	439	1 318	878	199,9 %
Korkokulut	- 4 184	- 4 228	- 44	1,1 %
Muut rahoituskulut	- 129	- 463	- 334	259,6 %
Vuosikate	32 122	21 920	- 10 202	-31,8 %
Poistot ja arv.alent.	- 17 689	- 19 325	- 1 636	9,3 %
Suunnitelman muk. poistot	- 17 689	- 19 325	- 1 636	9,3 %
Omistuksen elim.erot				0,0 %
Kons.liik.vp. ja reserv. väh.				0,0 %
Arvonalentumiset				0,0 %
Satunaiset erät				0,0 %
Tilikauden tulos	14 434	2 595	- 11 839	-82,0 %
Varausten ja rahastojen muutos	67	67		0,0 %
Ylijäämä/alijäämä	14 501	2 662	- 11 839	-81,6 %
Tilinpäätössiirrot				0,0 %
Tilikauden verot				0,0 %
Vähemmistöosuudet				0,0 %

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
Toimintatuotot/Toimintakulut %	26,1	25,9
Vuosikate/Poistot %	112	182
Vuosikate euroa/asukas	480	704
Asukasmäärä	45 693	45 654

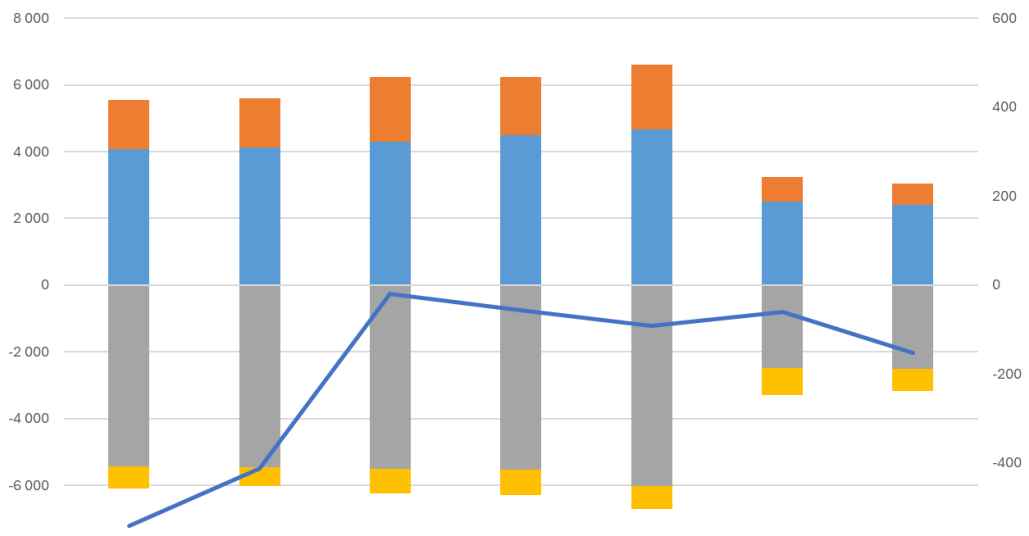
Prosentuaalinen muutos edelliseen vuoteen verrattuna

	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP2024
— Toimintakate euroa/asukas, %-muutos	4,2 %	0,8 %	0,7 %	0,3 %	8,3 %	-142,4 %	1,2 %
— Verotulot euroa/asukas, %-muutos	0,3 %	1,6 %	3,8 %	4,5 %	3,4 %	-85,3 %	-4,5 %
— Valtionsuudet euroa/asukas, %-muutos	1,4 %	-0,3 %	24,0 %	-12,1 %	11,6 %	-172,6 %	-14,9 %

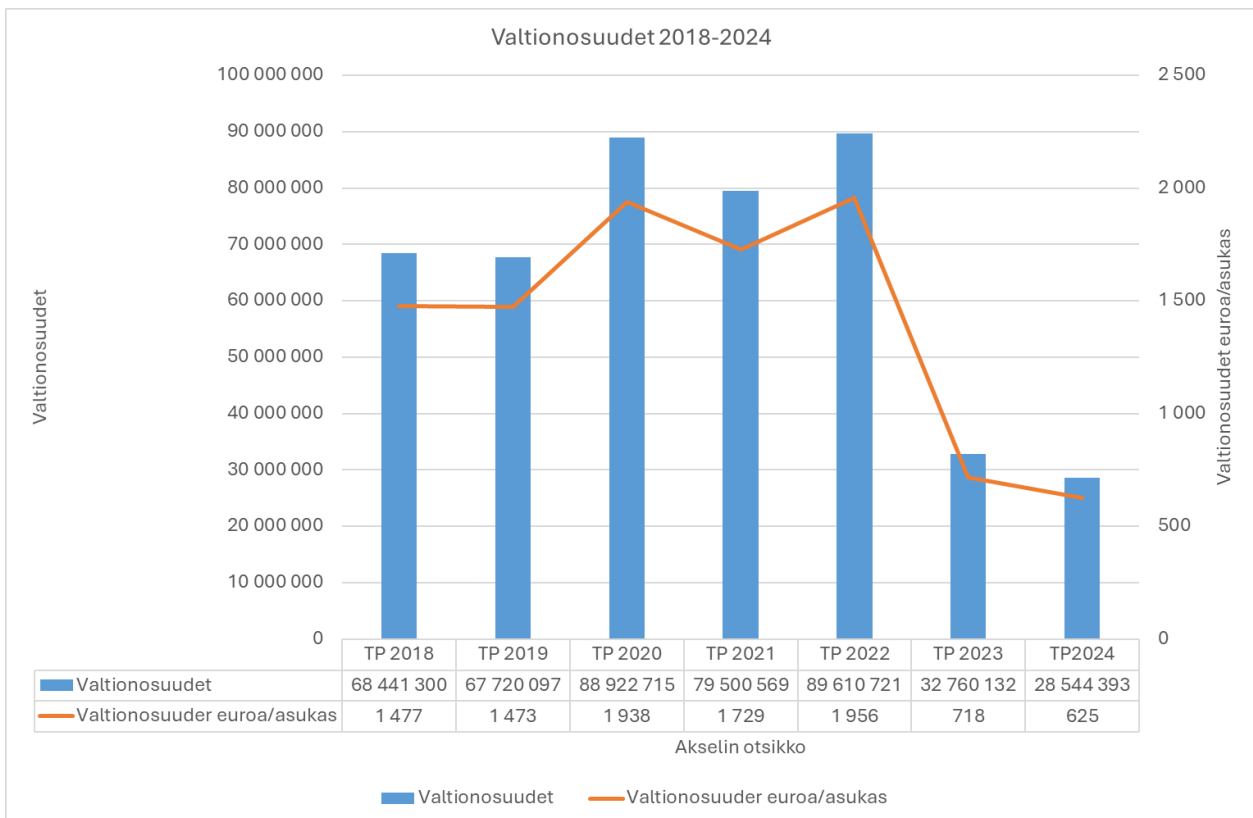
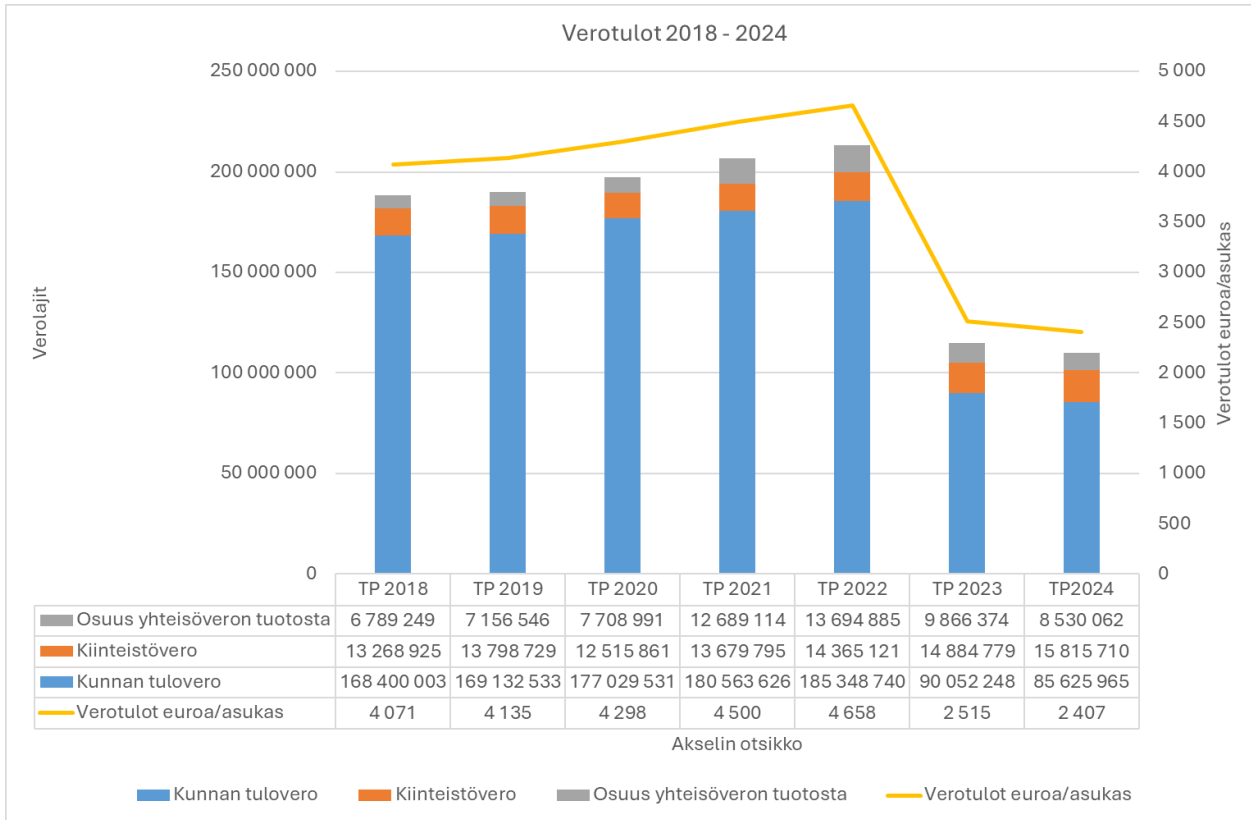
— Toimintakate euroa/asukas, %-muutos — Verotulot euroa/asukas, %-muutos — Valtionsuudet euroa/asukas, %-muutos

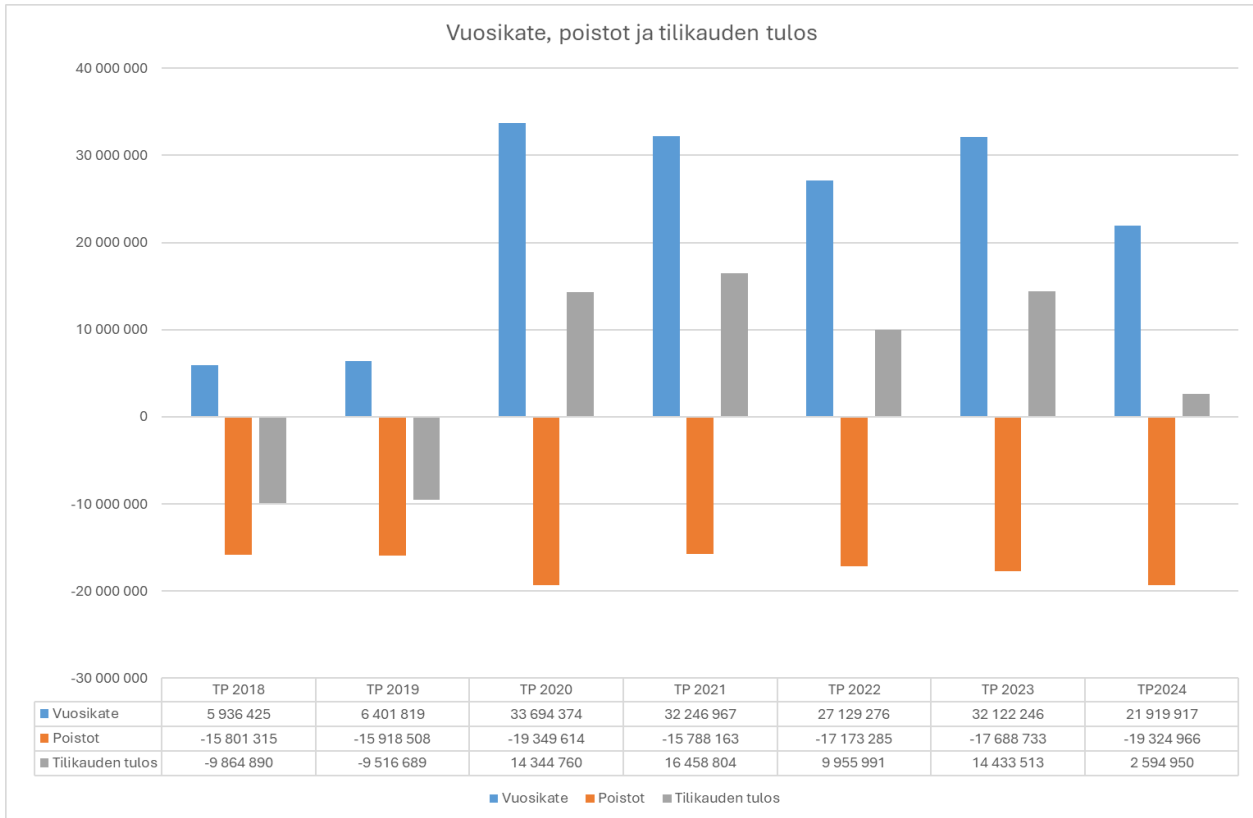
Kulu- ja tuloeriä asukaskohtaisesti 2018-2024

	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP2024
— Investointimenot euroa/asukas	-664	-556	-751	-761	-682	-806	-668
— Toimintakate euroa/asukas	-5 424	-5 465	-5 505	-5 524	-6 023	-2 485	-2 516
— Valtionsuudet euroa/asukas	1 477	1 473	1 938	1 729	1 956	718	625
— Verotulot euroa/asukas	4 068	4 135	4 298	4 500	4 658	2 515	2 407
— Erät yhteensä euroa/asukas	-542	-412	-20	-57	-91	-60	-153

— Verotulot euroa/asukas — Valtionsuudet euroa/asukas — Toimintakate euroa/asukas
— Investointimenot euroa/asukas — Erät yhteensä euroa/asukas

1.3.2 Toiminnan rahoitus

Investoinnit vähenivät edellisestä vuodesta 17,1 % ollen 30,5 milj. euroa. Myönnettyistä investointimäärärahoista jäi käyttämättä 5,7 milj. euroa. Investointien vuoden 2024 talousarviota muutettiin lisäämällä vuoden 2023 keskeneräisten hankkeiden rahoitusta 9,54 milj. euroa vuonna 2024 käytettäväksi. Lisämäärärahaa myönnettiin Tennarin liikuntakeskushankkeelle 1,42 milj. euroa ja Lohjan yhteislyseon lukion hankkeelle 2,7 milj. euroa.

Tilahankkeissa vuoden 2024 suurimmat kohteet olivat Lohjan yhteislyseon lukion sekä Tennarin liikuntahallin rakentaminen ja peruskorjaus sekä vesihuoltohankkeet ja Hiidensalmi 2:n kaava-alue. Kaikkiaan rakennushankkeisiin käytettiin 15 milj. euroa. Vesi- ja viemärlaitoksen hankkeisiin käytettiin 5,3 milj. euroa. Liikenneväylien ja yleisten alueiden rakentamiseen 5,2 milj. euroa. Maa- ja vesialueisiin käytettiin 0,5 milj. euroa. Kaikkiaan vuoden 2024 investointeihin sisältyi lukuisia pienehköjä peruskorjaus- ja kunnostushankkeita. Tietohallinnon investointeihin käytettiin 0,7 milj. euroa. Loppuosa, 2,7 milj. euroa, investoinneista muodostui eri lautakuntien alaisen irtaimen omaisuuden hankinnasta sisältäen Hinku- ja varautuminen hankkeiden investointeja 0,1 milj. euroa. Länsirata (ent. Turun tunnin juna) -hankkeen rahoitusosuus oli 1,1 milj. euroa.

Investointeihin jäi vuonna 2024 käytettäväksi -ta 22,6 milj. euroa. Investointeihin oli käytettävissä vakuutus- korvauksia tai valtion avustuksia 1,1 milj. euroa, mikä oli investointien rahoitusosuuksina 0,5 milj. euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Investointien rahoituksessa omaisuuden myynti on kasvanut 0,6 milj. edellisestä vuodesta, kun kiinteistöjen ja osakkeiden myynnistä kertyi yhteensä 1,2 milj. euroa. Toiminnan ja investointien kokonaisrahavirrassa menot olivat 5,7 milj. euroa suuremmat kuin tulot. Edelliseen vuoteen verrattuna kokonaisrahoituksen tilanne heikkeni 3,4 milj. euroa.

Vuoden kuluessa kaupunki otti 18 milj. euroa pitkäaikaista lainaa. Lyhytaikaisten lainojen määrä väheni 0,5 milj. eurolla. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 17,5 milj. euroa ja kaupungin lainojen kokonaismäärä väheni 0,4 milj. eurolla. Rahoitustarpeita katettiin lisäksi liittymismaksutuloilla sekä muilla oman pääoman muutoksilla ja lisäksi käyttämällä kassavaroja. Korottomissa veloissa merkittävimmät erät olivat ostovelat ja lomapalkkajaksotukset sivukuluineen.

Rahoitusosuuksilla vähennetyistä investoinneista rahoitettiin tulorahoituksella 73,25 %, kun vastaava prosentti edellisenä vuonna oli 88,8 %.

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT (Ulkoiset erät)

RAHOITUSLASKELMA (1 000 euroa)	1.1.-31.12.2024		1.1.-31.12.2023	
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
VUOSIKATE	21 920		32 122	
SATUNNAISET ERÄT	0		0	
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	670	22 590	1 236	33 358
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
INVESTOINTIMENOT	-30 529		-36 815	
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIIN	1 107		639	
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	1 234	-28 189	596	-35 579
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		-5 599		-2 221
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET				
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	57	57	175	175
LAINAKANNAN MUUTOKSET				
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	18 000		30 000	
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-17 520		-25 877	
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	-880	-400	206	4 329
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET		-224		0
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET				
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUTOKSET	130		161	
SAAMISTEN MUUTOS	1 233		7 070	
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	379	1 742	-14 589	-7 358
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		1 175		-2 854
RAHAVAROJEN MUUTOS		-4 424		-5 075
RAHAVARAT				
	31. 12.	8 411	12 835	
	1. 1.	12 835	17 910	-5 075

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTTÄ KERTYMÄ 5 VUODELTA	-10903	-21609
INVESTOINTIEN TULORAHOITUS %	74,5	88,8
LAINANHOITOKATE	1,2	1,22
KASSAN RIITTÄVYYS (PV)	15	21

1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

Pysyvissä vastaavissa 19,3 milj. euron poistojen jälkeen aineellisten hyödykkeiden määrä kasvoi 2,6 % eli 9,7 milj. euroa, mikä kohdistui rakennuksiin, kiinteisiin rakenteisiin ja laitteisiin sekä keskeneräisiin hankkeisiin. Toimeksiantojen varat vähenivät hieman, 2 672 euroa. Vaihtuvissa vastaavissa pitkäaikaiset sekä lyhytaikaiset saamiset vähenivät vuoden aikana 5,7 milj. euroa ja rahoitusarvopaperit pysyivät viime vuoden tasossa. Rahat ja pankkisaamiset vähenivät 4,0 milj. euroa.

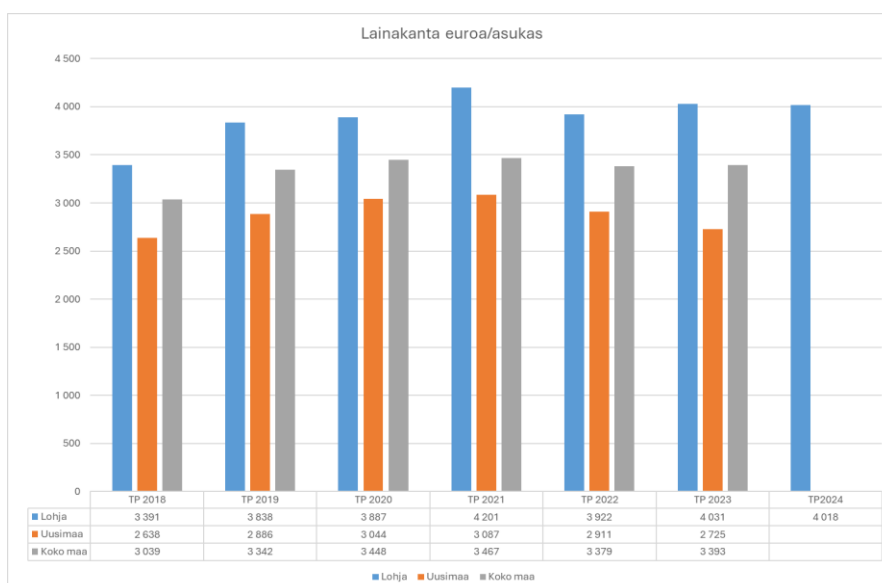
Taseen loppusumma kasvoi edellisestä vuodesta 1,1 % eli 4,1 milj. euroa oman pääoman kasvaessa 2,4 milj. euroa tilikauden ylijäämän takia ja vieraan pääoman kasvaessa 0,5 milj. euroa. Pitkäaikainen vieras pääoma kasvoi 1,1 milj. euroa ja lyhytaikainen vieras pääoma väheni vuoden 2023 tasosta 1,1 milj. euroa. Lainat rahoituslaitoksilta kasvoivat 0,5 milj. euroa, lainat konserniyhtiöiltä vähenivät 0,9 milj. euroa sekä ostovelat kasvoivat 0,4 milj. euroa. Muut velat vähenivät hieman 3 310 euroa. Siirtovelat laskivat 0,3 milj. euroa. Saadut ennakot vähenivät vuoden aikana vain hieman 0,02 milj. euroa.

Kaupungin omavaraisuusaste vahvistui hieman edellisestä vuodesta ollen 43,2 %, kun se edellisenä vuonna oli 43,1 %. Pitkän aikavälin kehitys on kuitenkin ollut voimakkaasti negatiivinen, kun omavaraisuusaste vielä vuonna 2004 oli 76,3 %. Kaupungin lainamäärä väheni 0,4 milj. euroa ja oli asukasta kohden laskettuna vuoden lopussa 4 018 euroa.

Omavaraisuusasteella mitataan kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä sekä kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäimellä. Omavaraisuusaste nousi edellisvuoden 43,1 prosentista 43,2 prosenttiin. Alle 50,0 prosentin olevan omavaraisuusasteen katsotaan merkitsevän kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Lohjan kaupungin tunnusluku on 121,7 prosenttia.

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrää. Asukaskohtainen tunnusluku vuonna 2024 oli 4 117 euroa. Lainasaamisista ovat mm. kunnan tytäryhteisöjen, kuntayhtymien sekä osakkuus- ja muiden omistusyhteisöjen ja muiden yhteisöjen toimintapääoman rahoittamiseen maksuvalmiuden tukemiseksi myönnettävät lainat. Antolainat kunnan tytäryhteisöjen ja muiden kunnallisia palveluja tuottavien yhteisöjen investointimenojen rahoittamiseen merkitään kunnan taseessa pysyvien vastaavien tase-erään Sijoitukset.

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA (1 000 €)	2024	2023	muutos %
A PYSYVÄT VASTAAVAT	379 728	369 990	2,6
I Aineettomat hyödykkeet	3 587	2 663	34,7
1. Aineettomat oikeudet	130	29	346,6
2. Muut pitkävaikutteiset menot	3 457	2 634	31,3
3. Ennakkomaksut			
II Aineelliset hyödykkeet	358 985	350 024	2,6
1. Maa- ja vesialueet	47 778	47 401	0,8
2. Maa- ja vesialueiden arvonnkorotus	127	127	0
3. Rakennukset	205 964	184 677	11,5
4. Kiinteät rakenteet ja laitteet	89 969	87 728	2,6
5. Koneet ja kalusto	5 852	4 130	41,7
6. Muut aineelliset hyödykkeet			
7. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	9 296	25 961	-64,2
III Sijoitukset	17 156	17 303	-0,8
1. Osakkeet ja osuudet	13 590	13 680	-0,7
2. Joukkovelkakirjalainasaamiset			
3. Muut lainasaamiset	3 317	3 374	-1,7
4. Muut saamiset	250	250	0
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	430	433	-0,6
1. Valtion toimeksiannot			
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	430	433	-0,6
3. Muut toimeksiantojen varat			
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	13 381	19 037	-29,7
I Vaihto-omaisuus			
1. Aineet ja tarvikkeet			
2. Keskeneräiset tuotteet			
3. Valmiit tuotteet			
4. Muu vaihto-omaisuus			
5. Ennakkomaksut			
II Saamiset	4 969	6 206	-19,9
Pitkäaikaiset saamiset			
1. Myyntisaamiset			
2. Lainasaamiset			
3. Muut saamiset			
4. Siirtosaamiset			
Lyhytaikaiset saamiset	4 969	6 206	-19,9
1. Myyntisaamiset	2 297	2 591	-11,3
2. Lainasaamiset	0	688	-100
3. Muut saamiset	2 120	2 519	-15,8
4. Siirtosaamiset	552	404	36,6
III Rahoitusarvopaperit	199	586	-66
1. Osakkeet ja osuudet	199	586	-66
2. Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin			
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset			
4. Muut arvopaperit			
IV Rahat ja pankkisaamiset	8 212	12 250	-33
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	393 538	389 460	1

VASTATTAVAA (1 000 €)	2024	2023	muutos %
A OMA PÄÄOMA	168 951	166 512	1,5
I Peruspääoma	177 663	117 663	0
II Arvonkorotusrahasto	127	127	0
III Muut omat rahastot			
IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	48 498	34 221	41,7
V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 662	14 501	-81,6
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET	1 051	1 118	-6
1. Poistoero	1 051	1 118	-6
2. Vapaaehtoiset varaukset			
C PAKOLLISET VARAUKSET	4 549	2 948	54,3
1. Eläkevaraukset			
2. Muut pakolliset varaukset	4 549	2 948	54,3
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 413	1 285	9,9
1. Valtion toimeksiannot			
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	1 413	1 282	10,2
3. Muut toimeksiantojen pääomat	0	3	-100
E VIERAS PÄÄOMA	217 575	217 595	0
I Pitkäaikainen	156 115	155 060	0,7
1. Joukkovelkakirjalainat			
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	145 110	144 270	0,6
3. Lainat julkisyhteisöiltä	173	219	-20,7
4. Lainat muilta luotonantajilta			
5. Saadut ennakot			
6. Ostovelat			
7. Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	10 831	10 571	2,5
8. Siirtovelat			
II Lyhytaikainen	61 460	62 535	-1,7
1. Joukkovelkakirjalainat	15 000	15 000	0
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	16 710	1 702	-1,8
3. Lainat julkisyhteisöiltä	45	45	-0,4
4. Lainat muilta luotonantajilta	6 577	7 457	-11,8
5. Saadut ennakot	115	136	-14,8
6. Ostovelat	10 345	9 896	4,5
7. Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	1 686	1 683	0,2
8. Siirtovelat	10 981	11 294	-2,8
VASTAAVAA YHTEENSÄ	393 538	389 460	1
TASEEN TUNNUSLUVUT	2024	2023	
Omavaraisuus, %	43,2	43,1	
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	121,7	117	
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	51 161	48 722	
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 120	1067	
Lainakanta 31.12., 1000 €	183 615	184 015	
Lainakanta 31.12., €/asukas	4 018,50	4 031,40	
Lainasaamiset, 1000 €	3 317	3 374	
Lainat ja vuokravastuut 1000 €	188 128	185 351	
Lainat ja vuokravastuut €/asukas	4 117	4 061	
Asukasmäärä	45 693	45 645	0,1

1.5 Kokonaistulot ja menot

Kokonaistulot ja menot (Ulkoiset)

TULOT	1000 EUROA
TOIMINTA	
TOIMINTATUOTOT	40 585
VEROTULOT	109 972
VALTIONOSUUDET	28 544
KORKOTUOTOT	706
MUUT RAHOITUSTUOTOT	1318
SATUNNAISET TUOTOT	367
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	
- PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSVOITOT	-1065
INVESTOINNIT	
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIN	1107
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	1234
RAHOITUSTOIMINTA	
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	57
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	18 000
KOKONAISTULOT YHTEENSÄ	200 458
MENOT	1000 EUROA
TOIMINTA	
TOIMINTAKULUT	155 733
- VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	-178
KORKOKULUT	3 186
MUUT RAHOITUSKULUT	463
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	
+/- PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOS	-1 600
- PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTAPPIOT	-134
INVESTOINNIT	
INVESTOINTIMENOT	30 529
RAHOITUSTOIMINTA	
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	17 520
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	880
OMAN PÄÄOMAN VÄHENNYS	224
KOKONAISMENOT YHTEENSÄ	206 623

Täsmäytys:

Kokonaistulot - Kokonaismenot = 200 458 - 206 623 = - 6 166

Rahavarojen muutos -

Muut maksuvalmiuden muutokset = -4 424 - 1 742 = - 6 166

1.6 Kaupunkikonsernin toiminta ja talous

1.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Lohjan kaupunkikonserniin kuuluu 5 tytäryhtiötä. Kaupungin omistusosuus ja määräämisvalta on neljässä yhtiössä 20 % tai suurempi, kuitenkin enintään 50 %. Kaupunki on jäsenenä kahdessa kuntayhtymässä.

Tytär- ja osakkuusyhtiöt jakaantuvat niiden toiminnan perusteella seuraavasti:

LOHJAN KAUPUNKI		
Tytäryhteisöt	Osakkuusyhtiöt	Kuntayhtymät
Lohjan Energiahuolto Oy Loher, 100 %	Lohjan Biolämpö Oy, 49 %	Luksia, Länsi-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä, 46,43 %
Lohjan Vuokra-Asunnot Oy, 100 %	Keski-Uudenmaan Työterveys Oy, 28 %	Uudenmaan liitto, 3,97 %
Lohjan Liikuntakeskus Oy, 83,43 %	As Karjalohjan kauppapuisto, 23,78 %	
Lohjan Liikunahallit Oy, 100 %	Kiinteistö Oy Kukkasmäki, 20,40 %	
Lohjan Kiinteistöt Oy, 100 %		

1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Konserniohjaus on kunnassa järjestetty kuntalain 48 §:n mukaisesti. Konserniohjauksesta on annettu kaupunginvaltuuston hyväksymää konserniohjetta. Konserniohjeella ohjataan mm. valtuuston tytäryhteisöille asettamien omistajapolitiittisten linjausten sekä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteuttamista. Konserniohjeessa on annettu tarkemmat määräykset lisäksi konsernin ohjauksen, seurannan, raportoinnin ja valvonnan järjestämisestä.

Omistajapolitiikan toteuttamisesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä vastaa konsernijohto. Konsernijohtoon muodostavat kuntalain 48 §:n mukaisesti kaupunginhallitus, kaupunginhallituksen konserni- ja omaisuusjaosto ja kaupunginjohtaja. Kaupunginjohtaja vastaa kaupunkikonsernin toiminnan ja talouden yleisestä johtamisesta. Valtuusto päättää vuosittain talousarviossa merkittävimmille konserniyhteisöille omistajapolitiikan mukaiset vuositavoitteet. Kaupunginjohtaja ja konsernijohtoon viranhaltijat seuraavat kaupungin omistajapolitiikan toteutumista ja raportoivat siitä kaupunginhallitukselle säännöllisesti. Vuoden 2024 tilinpäätöksen kuntakonsernin tavoitteiden toteutuminen on esitetty kohdassa 1.6.3. Olennaiset konsernia koskevat asiat.

1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Lohjan Energiahuolto Oy Loher

Lohjan Energiahuolto Oy Loher	TP2024 (1000 euroa)	TP2023 (1000 euroa)	Muutos-% 2023-2024
Liikevaihto	13 516,8	14 440,7	-6,4
Liikevoitto/-tappio	-364,1	1 594,3	-122,8
Tilikauden voitto/-tappio (ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja)	-230,8	1 334,1	-117,3
Henkilöstö	3	2	50,0
Suoritteet:			
- Kaukolämmön myynti, MWh	138 038	140 629	-1,8

Loher toimitti lämpöä 452 loppuasiakkaalle yhteensä 138 083 MWh . Laskua edellisvuodesta oli n. 1,8 % . Myynti vastasi budjettia. Lämmön­toimituksen määrä on n. 2,5 GWh alempi kuin vuonna 2023. Uusia läm­pösopimuksia solmittiin 3 kappaletta.

Maakaasukriisin hellitettyä Loher oli laskenut myyntitariffiaan 10 % syyskuussa 2023. Vuosi 2024 alkoi bio­kattilan vikautumisella loppiaisena. Joulukuussa biokattila vikautui uudelleen, ja kattilan tuotanto oli alas ajettuna n. kolme viikkoa. Korvaavana polttoaineena jouduttiin turvautumaan maakaasuun. Vikatilanteitten takia tammikuun tulos painui huonoksi ja joulukuun tulos erittäin huonoksi. Joulukuun vikatilanteesta aiheu­tui myös merkittävä korjauskustannus. Syksyllä ilmeni myös, että Lohjan Biolämpö Oy oli arvioinut biopoltto­aineilla tuottamansa lämmön tuotantokustannukset oleellisesti todellista alemmaksi ja Loherin ostohintaa korotettiin loppuvuodeksi n. 25%. Näitten tekijöiden takia Loherin tulos painui tappiolliseksi.

Yhtiön liikevaihto oli 13,5 milj. euroa, ja se on muodostunut lämpöenergian myynnistä. Liikevaihto laski edel­lisvuodesta 6,25 %. Energianhankinnan kustannukset nousivat edellisvuodesta n. 1,2 milj. euroa. Liiketappio oli 364 146,27 euroa. Yhtiön hallitus esittää, että osinkoa jaetaan 500.000,00 euroa. Liittymismaksuja saatiin 83 970 euroa. Yhtiön osakepääoma oli kertomusvuoden lopussa 300 000 euroa. Liiketappio oli 2,7 %, jota voidaan pitää huonona. Yhtiön tilikauden tappio oli 230 561,17 euroa eli 1,7 % liike­vaihdesta. Yhtiön tulos oli odotuksia heikompi.

Lohjan Vuokra-Asunnot Oy

Lohjan Vuokra-Asunnot Oy	TP2024	TP2023	Muutos-%
	(1000 euroa)	(1000 euroa)	2023-2024
Liikevaihto	13 878,6	13 918,0	-0,3
Liikevoitto/-tappio	-422,2	1 412,0	-129,9
Tilikauden voitto/-tappio (ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja)	-1 244,0	694,4	-279,1
Henkilöstö	11	11	0,0
Suoritteet:			
- Huoneistot	1 771	1 771	0,0
- Asunnon vaihdot, %	15,8	15,6	1,3
- Tyhjäkäynnin määrä, euroa	768 183	589 555	30,3
- Tyhjäkäynnin määrä, % liikevaihdosta	5,5	4,2	31,0

Lohjan Vuokra-Asunnot Oy omistaa yli 630 vuokratilokohdetta, jotka ovat valmistuneet vuosina 1967-2021. Kohteissa on yhteensä 1 771 asuntoa.

Tilikauden liikevaihto oli 13 878 568,75 euroa ja laskua edelliseen vuoteen oli noin 39 400 euroa. Asuntojen tyhjäkäynti lisääntyi noin 179.000 euroa vuoden 2023 tyhjäkäynnistä, ollen 768 183,39 euroa vuonna 2024. Tilikauden kirjanpidollinen tappio on 894 028,94 euroa.

Verotuksellisesti tappiota vuodelta 2024 syntyi 16 949,02 euroa. Fuusiotappion poisto, 105 296,07 euroa, Ojamonkuusen kaupasta ei ole verotuksessa vähennyskelpoinen. Lisäksi Salmenmäentie 28 purusta kirjanpitoon tilikaudella kirjattavat kulut (purkuvaraus 168.400,00 euroa ja rakennuksen alaskirjaus 607 036,30 euroa) ovat verotuksessa vähennyskelpoisia vasta sinä vuonna, kun rakennus tosiasiallisesti puretaan. Tilikaudella kirjattiin 68,69 euroa verotuksessa vähennyskeltottomia korkomenoja. Yhtiö teki verotuksessa hyväksyttävän koulutusvähennyksen 3 721,14 euroa.

Yhtiön rahoitusasema parani tilikaudella noin 1 086 000 eurolla ollen tilikauden lopussa negatiivinen 618 457,60 euroa. Yhtiön pitkäaikainen vieras pääoma on yhteensä 46 923 266,56 euroa. Tilikaudella on nostettu lainaa yhteensä 1 813 036,00 euroa. Lainoja on lyhennetty tilikauden aikana 2 266 812,34 euroa. Seuraavan tilikauden lyhennysohjelman mukaiset lainojen lyhennykset ovat yhteensä 2 444 896,04 euroa.

Koko asuntokannasta asunnon vaihtoja vuoden (solmitut vuokrasopimukset) aikana oli 294 kpl, joka on 15,8 % yhtiön hallinnoimasta asuntokannasta. Tyhjäkäynti oli 768 183 euroa ja osuus liikevaihdosta 5,5 % (v. 2023 oli 589 555 euroa, osuus liikevaihdosta 4,2 %). Yhtiön vuokraustoiminnassa on mukana Lohjan kaupungilta ja Y-säätiöltä välivuokrattuja asuntoja ja näiden osuus tyhjäkäynnistä oli 83 363 euroa (v. 2023 59 593 euroa). Yhtiö on jo useampia vuosia tehnyt systemaattista työtä tyhjäkäynnin vähentämiseksi. Vuonna 2021 Lohjalle valmistui 180 Ara-vuokra-asuntoa sekä parikymmentä vapaarahoitteista vuokra-asuntoa asunto-osakeyhtiöihin. Vuokra-asuntojen huomattava lisääntyminen nosti selkeästi yhtiön asuntojen tyhjäkäyntiastetta, varsinkin perheasuntojen osalta. Asumistuen muutoksen vaikutukset näkyvät selkeästi yhtiön tyhjäkäynnissä.

Lohjan Liikuntakeskus Oy

Lohjan Liikuntakeskus Oy	TP2024	TP2023	Muutos-%
	(1000 euroa)	(1000 euroa)	2023-2024
Liikevaihto	1 888,8	1 821,3	3,7
Liikevoitto/-tappio	-137,0	39,0	-451,3
Tilikauden voitto/-tappio (ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja)	-91,8	81,0	-213,3
Henkilöstö	63	60	5,0
Konserniavustus	4 624 680	4 417 650	4,7
Suoritteet:			
- Neidonkeidas, kävijät	268 428	305 306	-12,1
- Ohjattu liikunta, kävijät	98 611	85 566	15,2
- Sisäliikuntatilojen käyttö, kävijät	435 919	420 594	3,6
- Ulkoliikuntapaikkojen käyttö, kävijät	705 105	666 026	5,9
- Jäähallin käyttö, kävijät	36 532	35 611	2,6
- Haikarin sauna, kävijät	23 530	22 749	3,4

Lohjan Liikuntakeskus Oy:n Lohjan Liikuntakeskus Oy:n Lohjan kaupungilta saama konserniavustus vuonna 2024 oli 4 624 680 euroa, vuonna 2023 vastaava summa oli 4 417 650 euroa. Korotuksen suuruus oli siis 207 030 euroa (+ 4,7 %).

Lohjan Liikuntakeskus Oy:n liikevaihto vuonna 2024 oli 1 888 824 euroa. Vuonna 2023 liikevaihto oli 1 821 321 euroa. Nousua siis 67 503 euroa eli 3,7 %.

Lohjan Liikuntakeskus Oy:n toimintakulut vuonna 2024 olivat 6 757 275 euroa. Vuonna 2023 ne olivat 6 503 667 euroa. Kulut siis kasvoivat 253 608 euroa eli 3,9 %. Toimintakulujen kasvuun vaikutti merkittävästi toimitilakulujen kasvu 3.347.246 eurosta 3 626 874 euroon. Merkittävänä tekijänä nousun takana uuden Tennarin kasvanut kiinteistömassa.

Lohjan Liikuntakeskus Oy:n henkilöstökulut vuonna 2024 olivat 1 979 957 euroa. Vuonna 2023 henkilöstökulut olivat 1 973 821 euroa. Kulut kasvoivat vain 6 136 euroa (0,3 %) huolimatta palkankorotuksista. Myös ulkopuolisten palveluiden määrä pieneni 249 951 eurosta 248 466 euroon. Henkilöstökulut olivat 29,3 % yhtiön kokonaiskuluista (2023: 30,3 %). Sairauspoissaolojen määrä pieneni vuoden 2023 1 065 päivästä 621 päivään.

Yhtiön tutkimus- ja kehittämismenot vuonna 2024 olivat 25 151 euroa. Vuonna 2023 vastaavat kulut olivat 24 147 euroa. Tutkimus- ja kehittämiskulut koostuvat pääosin Neidonkeitaassa tehdyistä lakisääteisistä allasvesitutkimuksista sekä vapaaehtoisista pintojen puhtausnäytteistä.

Lohjan Liikuntahallit Oy

Lohjan Liikuntahallit Oy	TP2024 (1000 euroa)	TP2023 (1000 euroa)	Muutos-% 2023-2024
Liikevaihto	465,5	445,7	4,4
Liikevoitto/-tappio	-78,2	-91,1	-14,2
Tilikauden voitto/-tappio (ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja)	1,5	-11,5	-113,0
Henkilöstö	5	5	0,0
Suoritteet:			
- Kävijät	165 649	121 102	36,8

Lohjan Liikuntahallit Oy:n liikevaihto oli vuonna 2024 465 522 euroa. ja vuoden 2023 liikevaihtoon 455 747 euroa verrattuna kasvua oli 2,1 %. Tilikauden voitoksi muodostui 1 506 euroa ja verrattuna vuoden 2021 alijäämään 12 509 euroa, kasvua oli 112,1 %.

Lohjan Liikuntakeskus Oy:n omia ryhmäliikuntatunteja järjestettiin kevätkaudella Tennarissa tammikuusta huhtikuun loppuun. Kevätkaudella oli viikossa 15 ohjattua ryhmää, joissa oli kävijöitä noin 320 viikossa. Kesällä ohjattuja ryhmiä oli kaksi.

Sport Aplicon kuntosali avasi ovensa Tennarissa 22.8.2024. Liikuntakeskuksen ohjatut senioriliikunnat alkoivat Sport Aplicon kuntosalissa 2.9. ja ryhmiä oli yhteensä 10 ryhmää viikossa. Syyskaudella ohjattuja ryhmiä oli Tennarissa yhteensä 30 ryhmää viikossa. Määrä kasvoi Tennarin Tanssisalin avaamisen jälkeen. Salibandyn käyttöaste on ollut normaalia. Ottelut ovat olleet enimmäkseen lukiosalissa ja palloilusalilla on ollut enemmän harjoittelukäytössä. Otteluissa on ollut n.100–150 katsojaa/ottelu. Palloiluhallin käyttöaste oli vuoden 2024 aikana pysynyt samana ja lukiosalin käyttöaste oli noussut verrattaessa vuoteen 2023.

Tenavatohinat järjestettiin Tennarissa kuusi kertaa ja osallistujia oli vuoden 2024 aikana yhteensä 3 848.

Kamppailutilojen käyttöaste oli normaali keväällä 2024. Syksyllä tilojen käyttö lisääntyi huomattavasti, kun Mäntynummen yhtenäiskoulun yläkoulun oppilaiden liikuntatunnit pidettiin Tennarin liikuntatiloissa. Näin ollen Tennarin liikuntatiloja käyttivät kolmen eri koulun oppilaat, Mäntynummen yhtenäiskoulun oppilaat, Laurentius-koulun oppilaat sekä Lohjan Yhteislyseon lukion opiskelijat.

Sisätenniskentillä käyttöaste kasvoi hieman, lisääntynyttä käyttöä oli erityisesti aamutunneilla. Tennis-seura järjesti hallissa liigapelejä ja muutamat juniorikilpailut.

Tennarin uudet tilat, tanssisali ja monitoimisali, otettiin koekäyttöön kesällä ja vakiovuorot saleissa aloitettiin elokuussa. Monitoimisalissa aloitti harjoittelun kolme voimisteluseuraa, joka lisäsi Tennarissa harrastavien lasten määrää huomattavasti. Monitoimisalissa järjestettiin syksyllä voimistelukilpailut, jossa mukana oli yli 1000 voimistelijaa ympäri Suomen. Uudessa tanssisalissa liikkuvat päiväsaikaan pääasiassa seniori-ikäiset, joille ryhmiä pidettiin Lohjan Liikuntakeskuksen, Hiiden Opiston ja Lohjan voimistelijoiden toimesta. Iltaisin tanssisalissa liikkuvat pääasiassa työikäiset, jotka kävivät salissa jumppaamassa sekä tanssimassa, niin Lohjan Liikuntakeskuksen, Hiiden Opiston kuin tanssiseurojen tunneilla.

Syyskuussa vietettiin uudistuneen Sporttikeskus Tennarin virallisia avajaisia. Cafe Pukkari avasi ovensa 12.8. Silloin avattiin myös Tennarin asiakaspalvelupiste. Asiakaspalvelussa oli Liikuntakeskuksen henkilökunta arkisin klo 9.00–15.00. Ilta-aikaan klo 15.00–21.00 ja viikonloppuisin Tennarin asiakaspalvelua hoiti Cafe Pukkarin henkilöstö.

Lohjan Kiinteistöt Oy

Lohjan Kiinteistöt Oy	TP2024 (1000 euroa)	TP2023 (1000 euroa)	Muutos-% 2023-2024
Liikevaihto	98,0	88,7	10,5
Liikevoitto/-tappio	14,9	4,5	231,1
Tilikauden voitto/-tappio (ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja)	4,4	-7,0	-162,9
Henkilöstö	0	0	**
Suoritteet:			
- Taseen rahoitusasema	159	146	8,9

Lohjan Kiinteistöt Oy:n tilikauden kirjanpidollinen tulos oli 3.865,49 euroa. Yhtiön vieras pääoma tilinpäätös­päivänä on yhteensä 1 240 058 euroa, josta seuraavan tilikauden lainojen lyhennyserät ovat yhteensä 19 588 euroa. Tilikaudella lainoja on lyhennetty yhteensä 18 655 euroa. Yhtiön kassavarat 178 932 euroa ovat konsernitilillä, joten ne ovat taseessa saatavana Lohjan kaupungilta. Yhtiö kerryttää kassavaroja yhtiön tilille tuleviin lainanlyhennyksiin varautuen.

Poistosuunnitelmasta käy ilmi, että yhtiön poistot pitemmällä ajanjaksolla jäävät pienemmiksi kuin lainan lyhennykset. Tällöin yhtiö joutuu maksamaan veroja voitoistaan.

Strategisten tytäryhtiöiden valtuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteutuminen

Yhtiö	Tavoite	Seuranta ja raportointi
Lohjan Energiahuolto Oy Loher	Lohjan kaupunkikonserni edellyttää Loherin jakavan vuosittain osinkoa, joka on määrältään kestävällä tasolla Loherin tulokseen nähden. Osingon maksu ei saa vaarantaa Loherin perustehtävää. Osingon tasoksi määritellään 1 milj. euroa vuodessa. Loher voi poiketa tästä tasosta perustellusti yhtiön taloudellisen tilanteen mukaan.	Osin toteutunut. Konserni- ja omaisuusjasto päätti, että osinko on 0,5 milj. euroa yhtiön taloustilanteen takia.
Lohjan Liikuntakeskus Oy	Lohjan kaupungin ja Lohjan Liikuntakeskus Oy:n yhteistointasopimus päivitetään ja osana sitä luodaan Lohjan Liikuntakeskus Oy:lle seurattava mittaristo, jonka perusteella Liikuntakeskukselle asetetaan vuotuiset tavoitteet talousarvion laatimisen yhteydessä.	Yhteistointasopimus hyväksytty alkuvuodesta 2023. Mittarit määritelty vuoden 2024 aikana.
Lohjan Liikuntahallit Oy	Lohjan Liikuntahallit Oy:n tulee myötävaikuttaa prosessiin, jossa kaupunki selvittää ja päättää yhtiön tulevaisuudesta joko sen kiinteistöomistusta kehittämällä tai sulauttamalla yhtiö ja sen omaisuus osaksi Lohjan kaupunkia.	Toteutunut. Mittarit määritelty vuoden 2024 aikana.
Lohjan Vuokra-asunnot Oy	<p>Yhtiöllä on voimassa oleva kehittämisohjelma ja se päivitetään neljän vuoden välein (kerran valtuustokaudessa).</p> <p>Käyttöaste vähintään 93 %</p> <p>Asukastyytyväisyys: Yhtiö tekee vähintään joka toinen vuosi asukastyytyväisyyskyselyn. Tavoite suosittelemuusprosentti NPS on positiivinen.</p> <p>Asuminen on kohtuuhintaista, vertailu esimerkiksi Vihdin vuokriin sekä Lohjan vapaarahoitteisten vuokra-asuntojen vuokriin: Lohja 11,64 e/m² ja Vihti 11,53 e/m² (Aran laatima tilasto: Kelan yleistä asumistukea saavien vuokratiedot kunnittain)</p> <p>Yhtiöllä on kiinteistöalan energiatehokkuussopimus Motivan kanssa. Yhtiö huomioi energiatehokkuustoimet kiinteistönpidossa, asunto- ja korjausrakentamisessa.</p> <p>Yhtiöllä on oma asukasdemokratiamalli, jossa on määritelty asukasneuvosto.</p> <p>Yhtiön edustajat pitävät aktiivisesti asukaskokouksia vuosittain.</p>	<p>Toteutunut. Päivitetään v. 2025</p> <p>Toteutunut</p> <p>Toteutunut Suosittelemuusluku 23</p> <p>Toteutunut Lohjan Ara vuokrat keskimäärin 11,92 €/kk ja Lohjan Vuokra-asunnot Oy:n keskivuokra vuonna 2024 oli 11,55 €/kk. Vapaarahoitteinen keskivuokra Lohjalla oli 12,23 €/kk. Vihdissä Ara-vuokran keskiarvo oli 13,33 €/kk ja vapaarahoitteinen keskivuokra 13,23 €/kk</p> <p>Toteutunut</p> <p>Toteutunut</p> <p>Toteutunut</p>

1.6.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Lohjan kaupunkikonsernissa suurin taloudellinen ja toiminnallinen riski keskittyy emoyhteisön velkaantumiseen ja velkaantumisen korkoriskiin. Merkittävät palvelutuotannon kustannuspaineet sekä tulevaisuudessa toteutuvat investoinnit tulevat edelleen kasvattamaan tarvetta vieraan pääoman ehtoiselle rahoitukselle toiminnan ja investointien rahoittamisessa.

Lohjan Energiahuolto Oy Loher tulee panostamaan päästöttömiin energiantuotantomuotoihin ja siten vähentämään riippuvuuttaan fossiilisista polttoaineista. Tavoitteena on saada uutta tuotantoa käyntiin jo ennen vuotta 2030. Puupulasta johtuva energiahintojen nousun odotetaan tasaantuvan vuoden 2025 aikana ja tuloksen odotetaan olevan tyydyttävällä tasolla.

Lohjalle on valmistunut 2020 luvulla yli 200 Ara-rahoitteista vuokra-asuntoa sekä lisäksi vapaarahoitteisia vuokra-asuntoja. Valmistuneiden vuokra-asuntojen määrä on yli kymmenen prosenttia koko yhtiön omasta kiinteistökannasta. Yhtiön tyhjäkäynti on viime vuosina lisääntynyt merkittävästi. Yhtiö on panostanut markkinointiin ja muuttanut vuokraehtoja asukkaille edullisemmiksi, mutta silti on tarve kiinteistökannan sopeuttamistoimiin.

Euroopan parlamentti hyväksyi maaliskuussa 2023 energiatehokkuusdirektiivin eli epbd:n päivityksen, jonka konkreettiset kansalliset toimenpidevaatimukset saataneen selville 2025 tilikauden aikana. Edellä mainittujen yhtiöltä vaadittavien energiatehokkuustoimenpiteiden selvittyä, on Lohjan Vuokra-Asunnot Oy päättänyt päivittää kehittämisohjelman vastaamaan direktiivin vaatimuksia. Yhtiön vanhan kiinteistökannan vuoksi voi olla parempi korvata vanhoja kiinteistöjä uudisrakentamisella kuin investoida tulevaisuuden näkökulmasta epäkäytännöllisiin rakennuksiin.

Edellisvuosia korkeampi korkotaso ja pysyvästi noussut energian hinta vaikuttaa Lohjan Vuokra-Asunnot Oy:n talouteen ja vuokriin pidemmällä aikavälillä huomattavasti.

Lohjan Liikuntakeskus Oy:n toiminnassa taloudelliset riskit ovat pysyneet entisinä. Inflaatio kohonneine energian hintoineen luo vakavan taloudellisen riskin yhtiön toiminnalle. Inflaatio muuttaa myös ihmisten kulutustottumuksia, mikä aiheuttaa yhtiölle taloudellisen riskin liikevaihdon laskun muodossa. Toisaalta se voi myös lisätä subventoitujen palveluiden käyttöä, kuten lähivuodet ovat osoittaneet.

Lohjan Liikuntahallit Oy:n osalta Tennarin kiinteistö muodostaa yhtiölle sekä strategisen että taloudellisen riskin v. 2024 valmistuneesta perusparannuksesta ja laajennuksesta huolimatta. Tennarin kiinteistö tulee olemaan haasteellinen kohde kunnossapidon kannalta. Erityisesti vanhan osan palloiluhallin seinät ovat nykyisellään riskirakenne.

Konsernin taloudellisen aseman kannalta oleelliseksi muodostuu emokunnan kyky hidastaa velkaantumista tulevaisuudessa, erityisesti kun huomioidaan toimintaympäristöstä tulevat paineet niin käyttötalouden kustannustason, korkoympäristön kiristymisen kuin myös tulo-rahoituksen kehittymisen osalta.

1.6.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Valtuusto määrittelee konsernin strategiat, tavoitteet ja omistajapoliittiset keskeiset linjaukset. Kaupungin­hallitus johtaa konsernia ja vastaa konsernivalvonnan järjestämisestä hallintosäännön määräysten mukaisesti. Konsernijohto vastaa konsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta. Konsernijohto seuraa tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuutta. Kaupunginjohtaja vastaa konsernin operatiivisesta johtamisesta ja valvon­nasta.

Konsernivalvontaa on toteutettu tytäryhtiöraportoinnin sekä yhteisöjen kanssa käytyjen keskustelujen avulla. Konsernivalvonnan selonteon laadinnassa on huomioitu mm. tytäryhtiöiden johdon kanssa käydyt tavoitekeskustelut ja tytäryhtiöiden johdon toimittamat riskiarviot.

Omistajapoliittisten linjausten päivitys on meneillään ja uudistetut omistajaohjauksen periaatteet konserniohjeineen valmistuvat vuoden 2025 aikana.

Toimivallan ja vastuunjako konserniohjauksessa

Konserniohjaus on järjestetty kuntalain 48 §:n mukaisesti. Konserniohjauksessa noudatetaan kaupunginvaltuuston hyväksymää konserniohjetta (kv 24.5.2023), joka ohjaa konsernivalvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä.

Hallintosäännön mukaan konsernijohto vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä yhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta. Konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus, kaupunginhallituksen konserni- ja omaisuusjaosto sekä kaupunginjohtaja. Konsernijohto voi käyttää konsernivalvonnassa apunaan toimialajohtoa ja controlleria.

Konserniohjauksen toimivallan ja vastuunjakoon toimivuuden osalta ei ole havaittu huomautettavaa. On kuitenkin tarpeen kiinnittää huomiota siihen, että toimivaltaan ja vastuunjakoon liittyvissä kysymyksissä varmistetaan kirjallinen dokumentaatio.

Ohjeiden anto kaupungin edustajille tytäryhteisöissä

Kaupunginhallituksen konserni- ja omaisuusjaosto nimeää kaupungin ehdokkaat tytäryhtiöiden, osakkuusyhtiöiden ja säätiöiden hallintoelimiin sekä ohjeistaa kokouskohtaisesti kaupungin yhteisöjen ja säätiöiden hallintoelimissä toimivat henkilöt. Lisäksi kaupunginhallituksen konserni- ja omaisuusjaosto nimeää kaupungin edustajan tytäryhtiöiden, osakkuusyhtiöiden ja säätiöiden yhtiö- ja vuosikokouksiin ja vastaaviin sekä antaa edustajille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet.

Konserniohje edellyttää kaupunkikonserniin kuuluvan yhteisön hallituksen tai hallituksen puheenjohtajan hankkivan kaupungin tai konsernijohtoon ennakkokäsityksen asioista, jotka vaikuttavat merkittävästi yhteisön tai kaupungin toimintaan tai taloudelliseen vastuuseen.

Konserniohjeen mukaisesti kaupunginhallitus toteuttaa vuonna 2025 omistajaohjauksen arvioinnin ulkopuolisen asiantuntijan toimesta.

Konsernitavoitteiden asettamista ja toteutumista koskeva arviointi

Valtuusto hyväksyy vuosittain talousarvioissa konserniyhteisöille kaupungin strategiaan ja yhteisön toimintaan sekä talouteen pohjautuvia tavoitteita. Konsernivalvonnassa seurataan valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumista. Vuoden 2024 sitovien tavoitteiden toteutumisesta on raportoitu luvussa 1.6.3.

Raportointi tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuudesta ja taloudellisesta asemasta sekä riskienhallinnan järjestämisestä ja toteuttamisesta

Kaupunginhallituksen konserni- ja omaisuusjaosto seuraa ja arvioi yhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä ja tekee niiden perusteella tarvittaessa esityksiä kaupunginhallitukselle. Kaupunginhallituksen konserni- ja omaisuusjaoston kokouksissa (5 kokousta vuonna 2024) on käsitelty konserniyhtiöiden tilinpäätökset ja osavuosikatsaukset sanallisine selvityksineen sekä kaupunginjohtajan ajankohtaiskatsaukset.

Tytäryhtiöt raportoivat toiminnastaan ja taloudestaan kaupungin osavuosikatsausten ja tilinpäätösten yhteydessä sekä riskienhallinnastaan vuosittain lokakuun loppuun mennessä.

Tytäryhtiöiden yhtiökokousedustaja raportoi kaupunginhallitukselle tytäryhteisöjen tilasta, kun yhtiöiden toimintakertomukset on käsitelty yhtiökokouksessa.

Keskitettyjen konsernitoimintojen ja -palvelujen käyttö

Konsernin toimintaperiaatteita linjataan konserniohjeella henkilöstö- sekä rahoitus- ja sijoituspolitiikan, riskienhallinnan, hankintayhteistyön ja kilpailulainsäädännön mahdollistamissa puitteissa palvelutuotannon osalta.

Kaikilla konserniyhtiöillä on käytössään konsernitili. Kaupunki on antanut tytäryhtiöille takauksia.

Riskienhallinnan järjestäminen

Tytäryhteisöjen riskienhallintaa ohjataan kaupunginvaltuuston ja -hallituksen hyväksymillä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistuksilla sekä konserniohjeella. Kaupunkikonsernin riskienhallinnassa pyritään noudattamaan yhtenäisiä toimintaperiaatteita. Konsernijohton tehtävä on valvoa tytäryhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuutta. Kunkin yhteisön hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat yhteisön sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuudesta lainsäädännön ja konserniohjeen mukaisesti. Kaupungin tytäryhtiöiden osalta oma sisäinen ilmoituskanava on otettu käyttöön ns. ilmoittajansuojelulaissa säädetyllä tavalla.

Huolimatta siitä, että osakeyhtiömuotoiset tytäryhtiöt toimivat itsenäisesti osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksensä mukaisesti, monet riskit vaikuttavat myös pääomistajaan. Tytäryhtiöille asetettujen tavoitteiden saavuttamista tai toimintaa uhkaavia riskejä tulisi pyrkiä arvioimaan laajemmin ja ennakoivasti huomioiden mm. yllättävät korjaustarpeet, merkittävät investoinnit, toimintaympäristön muutokset sekä vaikutukset kaupungin huoltovarmuuteen. Riskiarviointien ja riskienhallintatoimenpiteiden merkitys kasvaa edelleen koko konsernin osalta, kun arvioidaan tulevien vuosien taloutta ja konsernirakennetta. Kaupunki hallitsee osaltaan riskejä mm. johtamisjärjestelmänsä ja annettujen ohjeistusten kautta.

Tytäryhtiöiden riskiarvioiden ja hallintatoimenpiteiden systemaattisempaan seurantaan sekä tiedonkulkuun hallinnollisten päätösten osalta tullaan kiinnittämään huomiota.

1.6.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernin tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

Konsernin vuosikatteen muodostui 25,3 milj. euroa ja 25,3 milj. euron poistojen jälkeen tilikauden tulokseksi muodostui 55 000 euroa. Verrattuna edelliseen vuoteen vuosikate laski 13,1 milj. euroa ja tulos heikkeni noin 16,9 milj. euroa. Konsernin vuosikatteen muutos verrattuna edelliseen vuoteen oli -34,0 % ja tulos oli 99,7 % heikompi kuin vuonna 2023. Yhtiöistä viisi teki ylijäämällisen tuloksen. Suurimman ylijäämällisen tuloksen teki Länsi-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä Luksia. Tytäryhteisöistä ainoastaan Lohjan Kiinteistöt Oy ja Lohjan Liikuntahallit Oy tekivät hieman ylijäämällisen tuloksen.

KONSERNITULOSLASKELMA

1 000 euroina

	2024	2023	%
Toimintatuotot	64 218	80 272	-20
Toimintakulut	187 973	187 109	0,5
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta	76	0	
Toimintakate	-123 678	-106 838	15,8
Verotulot	109 972	114 803	-4,2
Valtionosuudet	42 029	32 760	28,3
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	917	952	-3,7
Muut rahoitustuotot	325	510	-36,3
Korkokulut	3 754	3 640	3,1
Muut rahoituskulut	466	131	255
Vuosikate	25 345	38 416	-34
Suunnitelman mukaiset poistot	25 290	21 414	18,1
Omistuksen eliminointierot negatiivinen			
Arvon alentumiset			
Poistot ja arvonalentumiset	25 290	21 414	18,1
Satunnaiset erät	0		
Tilikauden tulos	55	17 002	-99,7
Tilinpäätössiirrot	0	0	
Tilikauden verot	0	-377	-99,9
Laskennalliset verot			
Vähemmistöosuudet	15		
Tilikauden yli/alijäämä	70	16 625	-99,6

Konsernituloslaskelman tunnusluvut

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista	34,16	42,9
Vuosikate/Poistot, %	100,22	179,4
Vuosikate, euroa/asukas	554,68	841,64
Asukasluku	45 693	45 654

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Konsernin rahoituslaskelma

1 000 euroina

	2024	2023	%
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	25 345	38 416	-34
Satunnaiset erät	0	0	
Tilikauden verot	0	-377	-99,9
Tulorahoituksen korjauserät	762	1 236	-38,4
Toiminnan rahavirta yhteensä	26 106	39 275	-33,5
Investointien rahavirta			
Investointimenot	33 314	38 234	-12,9
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1107	639	73,3
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1234	596	106,8
Investointien rahavirta	-30 973	-36 998	-16,3
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 867	2 277	-313,8
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	150		
Antolainasaamisten vähennykset	31		
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	17 059	27 150	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-17 520	-28 137	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	193	-1 999	
Oman pääoman muutokset	-293	-56	
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja PO:n muutokset	128	159	
Vaihto-omaisuuden muutos	-65	26	
Saamisten muutokset	-2 097	10 130	
Korottomien velkojen muutokset	1 087	-12 559	
Rahoituksen rahavirta	-1 327	-5 287	
Rahavarojen muutos	-6 194	-3 010	
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.	17 745	23 939	
Rahavarat 1.1.	23 939	26 949	
	-6 194	-3 010	

Konsernirahoituslaskelman tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	-25 606	-40 926
Investointientulorahoitus, %	78,69	102,19
Pääomamenojen tulorahoitus, %	171,18	406,21
Lainanhoitokate	1,37	1,32
Kassan riittävyys	31,12	0

Konsernin rahoituslaskelmassa investoinnit olivat 33,3 milj. euroa. Suurimmat investoinnit ovat Lohjan kaupungilla. Konsernin toiminnan ja investointien rahavirta oli 4,9 milj. euroa alijäämäinen vuonna 2024, kun edellisenä vuonna ylijäämä oli 2,3 milj. euroa. Konsernin rahavarat vähenivät vuoden aikana 6,2 milj. euroa.

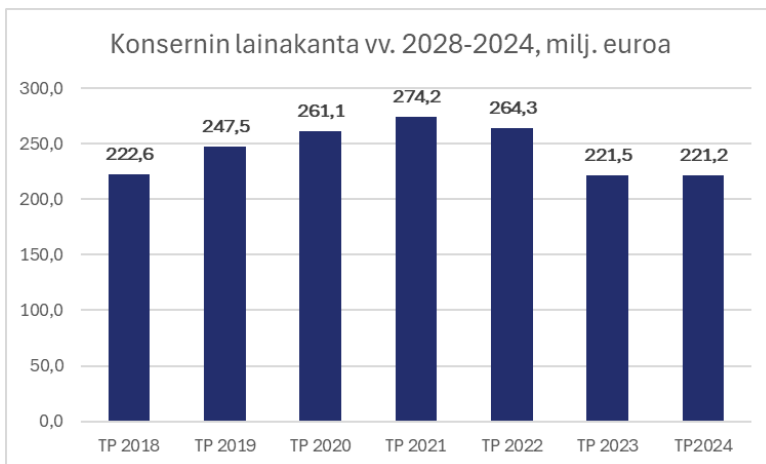
Lainamääräänsä lisäsi vuoden aikana Lohjan kaupunki. Konsernin tulorahoitus nousi edellisestä vuodesta ja koko konsernin investointien tulorahoitusprosentti oli 78,7 %, kun se edellisenä vuonna oli 102,2 %.

Konsernitaseen tarkastelu

Konsernitaseen loppusumma on pienentynyt vuoden 2022 loppusummasta 0,1 %. Vastaavissa suurin vähenys on kohdentunut aineellisissa hyödykkeissä ennakkomaksuihin ja keskeneräisiin hankkeisiin (-62,2 %). Sijoituksissa osakkuusyhteisöosuudet ovat pienentyneet 13,5 % sekä osakkeet ja osuudet 46,1 %. Saamiset ovat vähentyneet 3,0 milj. euroa, rahoitusarvopaperien määrä on kasvanut 5,8 milj. euroa ja rahavarat vähentyneet 4,1 milj. euroa.

Vastattavaa puolella oma pääoma on pienentynyt 3,5 milj. euroa. Vieras pääoma on lisääntynyt 0,8 milj. eurolla ja pakolliset varaukset lisääntyneet 1,8 milj. euroa edellisen vuoden tasosta.

Konsernin omavaraisuusaste eli oman pääoman ja varausten osuus taseen loppusummasta oli 39,24 % mikä oli 1,8 % pienempi kuin edellisenä vuonna. Vastaava kaupungin tunnusluku oli 43,2 %. Konsernin alhaisempi omavaraisuusaste johtuu siitä, että varsinkin vuokrat alohankkeet ja vuokratoyhtiön suorittamat investoinnit on rahoitettu pitkäaikaisilla lainoilla omien pääomien ollessa varsin alhaiset. Konsernitaseen oman pääoman muodostumisessa huomio kiinnittyy siihen, että valtuuston hyväksymällä poistosuunnitelmalla laskettuna Lohjan Vuokra-Asunnot Oy:n oma pääoma on negatiivinen. Muiden tytäryhtiöiden omat pääomat ovat pääsääntöisesti toiminnan luonteen edellyttämällä tasolla. Konsernin lainamäärä kasvoi noin 3,0 milj. euroa ja oli asukasta kohden laskettuna vuoden lopussa 4 945 euroa (2023: 4 885 euroa).

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2024	2023	
	1000 euroa	1000 euroa	
PYSYVÄT VASTAAVAT	433 358	429 881	0,8
Aineettomat hyödykkeet	2 642	2 187	20,8
Aineettomat oikeudet	499	961	-48
Muut pitkävaikutteiset menot	2 143	1 226	74,8
Ennakkomaksut			
Aineelliset hyödykkeet	428 420	424 282	1
Maa- ja vesialueet	50 745	50 368	0,7
Rakennukset	268 479	252 804	6,2
Kiinteät rakenteet ja laitteet	90 392	88 196	2,5
Koneet ja kalusto	7 395	5 303	39,5
Muut aineelliset hyödykkeet	1 568	1 598	-1,9
Ennakkomaksut ja kesk.er. hankinnat	9 842	26 013	-62,2
Sijoitukset	2 295	3 412	-32,7
Osakkuusyhteisöosuudet	1224	1 416	-13,5
Osakkeet ja osuudet	1 077	1 998	-46,1
Muut lainasaamiset	43	46	-5,6
Muut saamiset	-49	-47	3,5
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 078	1 205	-10,5
VAIHTUVAT VASTAAVAT	23 968	27 999	-14,4
Vaihto-omaisuus	880	814	8
Saamiset	5 344	11 139	-52
Pitkäaikaiset saamiset	59	59	0
Lyhytaikaiset saamiset	5 285	11 080	-52,3
Rahoitusarvopaperit	6405	593	980,8
Rahat ja pankkisaamiset	11 340	15 453	-26,6
VASTAAVAA YHTEENSÄ	458 404	459 085	-0,1

VASTATTAVAA	2024	2023	
	1000 euroa	1000 euroa	
OMA PÄÄOMA	179 499	182 975	-1,7
Peruspääoma	117 663	117 676	0
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma			
Arvonkorotusrahasto	127	127	0
Muut omat rahastot	1419	592	139,6
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	60 220	47 955	26,2
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	70	16 625	-99,6
VÄHEMMISTÖOSUUDET	191	280	-31,8
PAKOLLISET VARAUKSET	4 775	3 006	58,8
Eläkevaraukset			
Muut pakolliset varaukset	4 775	3 006	58,8
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 097	2 121	-1,1
VIERAS PÄÄOMA	271 548	270 703	0,3
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	195 012	195 158	-0,1
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	18 899	17 609	5,7
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	26 179	26 301	-0,5
Saadut ennakot	494	617	-19,9
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	31 257	31 018	-0,8
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	458 404	458 085	-0,1
KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT			
Omavaraisuus-%	39,24	39,97	
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	221 191	221 459	
Konsernin lainat euroa/asukas	4 841	4 852	
Asukasluku	45 693	45 645	
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	43	46	
Rahoitusvarallisuus euroa/asukas	-5 433	-5 322	
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	125,71	118,54	
Kertynyt yli-/alijäämä 1000 €	60 290	64 580	
Kertynyt yli-/alijäämä, asukas	1 319,46	1 414,83	
Lainat ja vuokravastuut 1000 €	225 969	222 969	
Lainat ja vuokravastuut €/asukas	4 945	4 885	

1.7 Tilikauden tuloksen käsittely

Ulkoinen	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero €	Käyttö%
Tilikauden tulos	14 434	489	- 572	- 84	2 595	2 679	-3 096,3 %
POISTOERON LIS/VÄH	67	57		57	67	10	117,8 %
VARAUSTEN LIS/VÄH							0,0 %
RAHASTOJEN LIS/VÄH							0,0 %
Ylijäämä/alijäämä	14 501	546	- 572	- 27	2 662	2 689	-9 930,6 %

Tilikauden tulos ennen varausten muutoksia ja rahastosiirtoja on 2 594 950,46 euroa ylijäämäinen. Kaupunginhallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelemiseksi, että

1. vähennetään investointivarauksella rahoitettujen hankkeiden poistoeroa 67 158,34 euroa;
2. poistoeron muutoksen jälkeen syntyvä, määrältään 2 662 108,80 euron ylijäämä kirjataan oman pääoman tilikauden ylijäämätilille.

2. Toimielinten vuoden toiminta ja talousarvion toteutuminen

2.1 Käyttötalouden toteutuminen

Käyttötalouden taulukoiden seloste

Ulk. ja Sis. (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot	13				1	1	0,0 %
Toimintakulut	- 1 220	- 1 384		- 1 384	- 1 300	84	93,9 %
Toimintakate	- 1 207	- 1 384		- 1 384	- 1 300	85	93,9 %

Ulkoiset ja sisäiset (1 000 €) = Kunnan sisäiset ja ulkoiset erät tuhannen euron tarkkuudella

TP 2023 = Vuoden 2023 tilinpäätös, toteuma 1.1.2023-31.12.2023

TA2024 = Vuoden 2024 kaupunginvaltuuston hyväksymä alkuperäinen talousarvio

TAM 2024 = Vuoden 2024 käyttösunnitelmaan tehdyt talousarviomuutokset

MTA 2024 = Vuoden 2024 alkuperäinen käyttösunnitelma + käyttösunnitelman talousarviomuutokset

TP 2024 = Vuoden 2024 tilinpäätös, toteuma 1.1.2024-31.12.2024

Ero € = Tilinpäätöksen 2024 ja muutetun talousarvion erotus euroina

Käyttö % = Tilinpäätöksen 2024 toteutuma prosentteina muutettuun talousarvioon nähden

2.1.1 Luottamushenkilöhallinto

Toiminnan sisältö ja laajuus:

 Valtuuston kokouksia 9 Jäseniä 51	 Kaupunginhallituksen kokouksia 28 Jäseniä 13	 Jaostojen määrä 6 Kokouksia 41	 Lautakuntia 8 Kokouksia 80	 Käsitellyjä asioita 1893	 Käsitellyjä aloitteita 54 Uusia 13
--	---	---	---	--	---

Tuloslaskelma:

Ulk. ja Sis. (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot	13				1	1	0,0 %
Toimintakulut	- 1 220	- 1 384		- 1 384	- 1 300	84	93,9 %
Toimintakate	- 1 207	- 1 384		- 1 384	- 1 300	85	93,9 %

Ulkoiset (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot	13				1	1	0,0 %
Toimintakulut	- 1 040	- 1 227		- 1 227	- 1 120	107	91,3 %
Toimintakate	- 1 027	- 1 227		- 1 227	- 1 119	108	91,2 %

Sisäiset (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot							0,0 %
Toimintakulut	- 181	- 157		- 157	- 181	- 23	114,9 %
Toimintakate	- 181	- 157		- 157	- 181	- 23	114,9 %

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Luottamushenkilöhallinnon alle kuuluvat kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen, lautakuntien ja niiden jaostojen/toimikuntien sekä vaikuttamiselinten kokoukset, valtuustoinfot, valtuustoseminaarit, hallituksen iltakoulut sekä toimielinten seminaarit.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella:

Kokoukset vuoden 2024 aikana:

Toimielin	Kokoukset	Pykälät
Kaupunginvaltuusto	9	153
Kaupunginhallitus	28	481
Kaupunginhallituksen henkilöstöjaosto	10	120
Kaupunginhallituksen hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen jaosto	7	49
Kaupunginhallituksen konserni- ja omaisuusjaosto	5	36
Tarkastuslautakunta	13	105
Keskusvaalilautakunta	6	38
Kaupunkikehityslautakunta	12	174
Kaupunkikehityslautakunnan lupajaosto	12	133
Kulttuuri- ja vapaa-ajan lautakunta	6	38
Sivistyslautakunta	14	182
Sivistyslautakunnan suomenkielinen jaosto	1	5
Sivistyslautakunnan ruotsinkielinen jaosto	6	26
Tekninen lautakunta	15	222
Työllisyys- ja elinkeinolautakunta	7	67
Ympäristöterveyslautakunta	7	64
Alueiden johtokunta	5	42
Hiiden Opiston johtokunta	5	30

Kaupunginvaltuustossa käsiteltiin loppuun 57 aloitetta ja vuoden aikana jätettiin 13 uutta valtuustoaloitetta. Kaupunginvaltuuston päätöksistä lähes puolet oli vastauksia aloitteisiin. Merkittävin päätös valtuustossa oli Mäntynummen monitoimijatalon toteutus­suunnitelma. Vuonna 2024 valmistauduttiin TE-uudistukseen uudistamalla hallintosääntöä ja luomalla uusi toimielin: Työllisyys- ja elinkeinolautakunta.

Osallistuva budjetointi toteutettiin toisen kerran ja käyttäen Lohjan mallia, jossa on otettu huomioon lasten ja nuorten osallistaminen prosessiin. Osallistuvan budjetoinnin viestintää kehitettiin edelleen. Lohjan kaupunki järjesti keväällä 2024 toista kertaa osallistuvan budjetoinnin (osbu). Osallistuvaan budjetointiin oli 50 000 euron määräraha­varaus. Osallistuvan budjetoinnin teemana oli lasten ja nuorten hyvinvointi ja vapaa-aika. Ehdotuksia ideoista saatiin yli 130 kappaletta. Toteutettaviksi kohteisin valittiin äänestyksen jälkeen vesiliikumäki Aurlahteen, nuorisotilojen päivitys nuorten näköiseksi, harrastamisen Lohjan mallin kerhoja lisää ja maksuton vesitaksiko­keilu (Aurlahti-Ollisaari) kesällä 2024 nuorille ja lapsille.

Kielellisten oikeuksien toteutuminen

Lohjan kaupunki on vapaaehtoisesti kaksikielinen kunta (kv 23.3.2022 § 35), mikä tarkoittaa, että se on päättänyt tarjota palveluita sekä suomeksi että ruotsiksi, vaikka lainsäädäntö ei sitä edellyttäisi. Tämä päätös velvoittaa kuntaa noudattamaan kielilain kaksikielisiä kuntia koskevia säännöksiä. Kielellisten oikeuksien toteutumista arvioidaan hallinnollisissa ja poliittisissa päätöksissä, palveluissa ja viestinnässä, koulutuksessa ja varhaiskasvatuksessa, henkilöstön kielitaidossa ja rekrytoinnissa sekä asiakkaiden osallistamisessa.

Hallinnollisissa ja poliittisissa päätöksissä mm. asiat käsitellään ruotsiksi, jos asia on saapunut ruotsiksi. Tietyt suomenkieliset asiat käännetään ruotsiksi, mm. valtuuston pöytäkirjat ja kaupunkistrategia. Ruotsinkielisten asioiden käsittelyaika on sama kuin suomenkielisten.

Kunnan palvelut ja viestintä pyritään tarjoamaan sekä suomeksi että ruotsiksi, jotta molempien kieliryhmien asukkaat voivat asioida omalla kielellään. Palveluissa ja viestinnässä asiakaspalvelu tapahtuu molemmilla kielillä. Viranomaisasiakirjat, verkkosivut ja tiedotteet julkaistaan sekä suomeksi että ruotsiksi. Opasteet ja lomakkeet ovat pääosin kaksikielisiä.

Henkilöstön rekrytoinneissa kielitaito otetaan huomioon ja kielillisää maksetaan, mikäli henkilö käyttää työssään molempia kieliä. Tietyissä tehtävissä edellytetään molempien kielten osaamista. Henkilöstölle tarjotaan mahdollisuus saada työtehtäviin soveltuvaa kielikoulutusta. Verkkopalveluissa on mahdollisuus asioida ja saada tietoa molemmilla kielillä.

Lohjalla tarjotaan sekä suomen- että ruotsinkielistä varhaiskasvatusta, peruskouluopetusta ja lukiokoulutusta.

Palautetta voi antaa omalla äidinkielellään sekä suomeksi että ruotsiksi.

2.1.2 Keskusvaalilautakunta

Toiminnan sisältö ja laajuus:

 35 535 äänioikeutettua	 73,5%/69,8 % äänestysprosentti (Presidentin vaalit)	 38,1 % äänestysprosentti (Europarlamentti- vaalit)
---	---	---

Tuloslaskelma:

Ulk. ja Sis. (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot	86	180		180	256	76	142,3 %
Toimintakulut	- 225	- 382		- 382	- 464	- 83	121,6 %
Toimintakate	- 140	- 202		- 202	- 208	- 6	103,2 %

Ulkoiset (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot	86	180		180	256	76	142,3 %
Toimintakulut	- 191	- 356		- 356	- 438	- 82	123,1 %
Toimintakate	- 106	- 176		- 176	- 182	- 6	103,6 %

Sisäiset (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot							0,0 %
Toimintakulut	- 34	- 26		- 26	- 26		100,5 %
Toimintakate	- 34	- 26		- 26	- 26		100,5 %

Olennaiset tapahtumat tilikaudella:

Keskusvaalilautakunta on lakisääteinen toimielin, jonka tehtävänä on huolehtia vaalien yleisjärjestelyistä. Kuntavaaleissa se huolehtii lisäksi ehdokasasettelusta ja tulosten laskennasta. Keskusvaalilautakunta koostuu vaalilain määrääminä aikoina ja tarvittaessa useammin. Valtiollisissa vaaleissa keskusvaalilautakunnan tehtävänä on mm. vaaleista tiedottaminen, vaaliviranomaisten kouluttaminen, vaalimateriaalin hankinta ja jakelu äänestyspaikoille, vaalikalusteiden hankinta ja toimittaminen äänestyspaikoille, vaalitietojärjestelmän käyttö ja kouluttaminen, ennakoäänestysvalmistelut, laitos- ja kotiaäänestysten valmistelut, vaaliluetteloihin liittyvät toimenpiteet, ennakoäänten tarkistaminen sekä alustavasta ääntenlaskennasta tiedottaminen. Kunnallisvaaleissa keskusvaalilautakunta lisäksi käsittelee ehdokashakemukset ja laatii ehdokaslistojen yhdistelmän, laskee ennakoäännet ja tiedottaa niistä, suorittaa vaalipäivän äänten tarkastuslaskennan ja tiedottaa siitä, vahvistaa vaalien tuloksen ja julkaisee sekä tiedottaa tuloksesta.

Vuonna 2024 järjestettiin kahdet vaalit sekä aloitettiin vuoden 2025 vaalien valmistelu:

Tammi-helmikuussa toimitettiin presidentinvaali, joka toimitettiin kaksi kierroksisena. Touko-kesäkuussa toimitettiin europarlamenttivaalit.

	Ääni- oikeudet	Annetut ään­et	Äänestys-%	Äänestyspaikkoja	Vaalitössä, hlöt	
					Luottamushenkilöt	Muut henkilöt
Tasavallan presidentin vaalit						
1. kierros	35 535	24 817	69,8	Ennakköäänestyspaikkoja oli 8 kpl sekä kiertävä vaalibussi Saima. Laitosäänestyspaikkoja 24 laitosta.	150	64
2. kierros	35 535	26 132	73,5	Kotiäänestyksiä yhteensä 145 kpl		
Europarlamentin vaalit						
	35 646	14 058	38,1	Ennakköäänestyspaikkoja 8 kpl sekä kiertävä vaalibussi Saima. Laitosäänestyspaikkoja 24 laitosta. Kotiäänestyksiä yhteensä 57 kpl.	150	40

Keskusvaalilautakunnan tuloksi kirjataan oikeusministeriön myöntämä kertakorvaus vaalien järjestämisestä. Presidentinvaalista ja europarlamenttivaaleista maksettava korvaus oli 2,4 euroa kutakin äänioikeutettua kohden. Presidentinvaalista korvaus maksettiin kaksinkertaisena kahden toimitetun kierroksen vuoksi.

Syksyllä 2024 aloitettiin vuoden 2025 alue- ja kuntavaalien valmistelu. Vaalien toimittaminen sekä niihin liittyvä valmistelu- ja järjestelytyö vaikuttavat merkittävästi keskusvaalilautakunnan talousarvioon. Vuonna 2026 ei ole säännönmukaisia vaaleja. Seuraavat toimitettavat vaalit ovat eduskuntavaalit, jotka toimitetaan keväällä 2027.

2.1.3 Tarkastuslautakunta

Toiminnan sisältö ja laajuus:

 14 kokousta	 48 lakisääteistä tarkastuspäivää
---	--

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten.

Kuntalain 121 §:n mukaiset tarkastuslautakunnan tehtävät muodostavat tarkastuslautakunnan sitovat tavoitteet:

- valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- talouden tasapainottamisen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Tuloslaskelma:

Ulk. ja Sis. (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot							0,0 %
Toimintakulut	- 95	- 94		- 94	- 73	21	77,9 %
Toimintakate	- 95	- 94		- 94	- 73	21	77,9 %

Ulkoiset (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot							0,0 %
Toimintakulut	- 90	- 90		- 90	- 69	21	76,9 %
Toimintakate	- 90	- 90		- 90	- 69	21	76,9 %

Sisäiset (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot							0,0 %
Toimintakulut	- 5	- 4		- 4	- 4		100,0 %
Toimintakate	- 5	- 4		- 4	- 4		100,0 %

Olennaiset tapahtumat tilikaudella:

Tarkastuslautakunta saavutti sille talousarviossa asetetut tavoitteet. Arviointikertomus vuodelta 2023 allekirjoitettiin 6.6.2024. Tarkastuslautakunta seurasi aktiivisesti kaupungin talouden kehitystä. Niitä luottamus­henkilöitä, jotka ovat velvollisia antamaan sidonnaisuusilmoituksen, pyydettiin päivittämään rekisteriin mahdolliset muutokset. Tarkastuslautakunta tarkasti päivitettyjä sidonnaisuusilmoituksia kuudessa kokouksessa tilivuoden aikana. Hallintosäännön 71 §:n edellyttämä sidonnaisuusraportti vuodelta 2024 toimitettiin tiedoksi valtuustolle 13.11.2024.

Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät on hoidettu määräaikaisen työntekijän toimesta.

Tarkastuslautakunnan Arviointikertomuksen tukipalveluja hankittiin BDO Audiator Oy:ltä n. 9 000 eurolla.

Tarkastuslautakunta osallistui BDO Audiator Oy:n asiantuntijan pitämään koulutukseen sisäisen/ulkoisen valvonnan periaatteista.

Lakisääteistä tilintarkastusta suoritettiin tilintarkastusyhteisö BDO Audiator Oy:n toimesta tilintarkastuksen tarkastussuunnitelman ja työohjelman mukaisesti. Lakisääteisen tilintarkastuksen kustannukset olivat 27 177 euroa vuodelta 2024. Tarkastuslautakunnalta laskutettuja lakisääteisiä tilintarkastuspäiviä kertyi vuoden 2024 aikana 48 tarkastuspäivää. Tilintarkastuksen kustannuksiin sisältyy tilintarkastajan raportointia, neuvontaa ja osallistuminen tarkastuslautakunnan kokouksiin.

2.1.4 Konsernipalvelut

Toiminnan sisältö ja laajuus:

 Valtuuston/ Hallituksen kokousta 9/28	 Tytäryhteisöjä 5	 Palveluksessa oleva henkilöstö 2007	 Sairauspoissaolo- päiviä 18 904	 Työterveyshuollon kustannukset 430,61 euroa/työntekijä	 Tietohallinnon tikitit/kk 1000
---	--	--	--	--	---

Tuloslaskelma:

Ulk. ja Sis. (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot	10 682	11 453		11 453	12 156	703	106,1 %
Myyntituotot	9 397	10 828		10 828	10 899	72	100,7 %
Maksutuotot	20				- 7	- 7	-2 288,9 %
Tuet ja avustukset	1 168	625		625	848	223	135,7 %
Muut toimintatuotot	98				415	415	0,0 %
Valmistus omaan käyttöön							0,0 %
Toimintakulut	- 11 155	- 11 761		- 11 761	- 11 159	602	94,9 %
Henkilöstökulut	- 4 696	- 5 275		- 5 275	- 5 008	267	94,9 %
Palvelujen ostot	- 5 368	- 5 778		- 5 778	- 5 455	323	94,4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 127	- 228		- 228	- 133	94	58,5 %
Avustukset	- 44	- 60		- 60	- 65	- 5	107,9 %
Muut toimintakulut	- 920	- 420		- 420	- 499	- 78	118,7 %
Toimintakate	- 473	- 308		- 308	997	1 305	-323,5 %
Poistot ja arv.alent.	- 405	- 440		- 440	- 359	81	81,5 %
Satunaiset erät							0,0 %
Ylijäämä/alijäämä	- 869	- 748		- 748	637	1 385	-85,1 %

Ulkoiset (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot	1 531	746		746	1 434	688	192,3 %
Toimintakulut	- 10 594	- 11 263		- 11 263	- 10 647	616	94,5 %
Toimintakate	- 9 063	- 10 518		- 10 518	- 9 213	1 305	87,6 %

Sisäiset (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot	9 151	10 708		10 708	10 722	15	100,1 %
Toimintakulut	- 561	- 498		- 498	- 512	- 14	102,8 %
Toimintakate	8 590	10 210		10 210	10 210	1	100,0 %

Olennaiset tapahtumat tilikaudella:

Vastuualueen toimintakate on noin 1,0 milj. euroa (-323,5 %). Toimintakate toteutui noin 1,3 milj. euroa arvioidua paremmin Toimintakulut alittuivat noin 602 200 eurolla (94,9 %). Toimintatuottoja kertyi arvioidua enemmän noin 703 000 euroa (106,1 %).

Vastuualueen tilinpäätöslukuihin sisältyy sosiaali- ja terveydenhuollon tuottoja 360 500 euroa ja kuluja 154 900 euroa. Tuotoissa on Uudenmaan Päihdehuollon kuntayhtymän purkamisen jako-osuus. Kuluja on

kertynyt vuodelle 2022 kuuluneista, mutta vuonna 2024 laskutetuista erikoissairaanhoidon maksuista sekä luottotappiokirjauksista.

Konsernipalveluiden tehtävänä on tuottaa talouden, rahoituksen, omistajaohjauksen, henkilöstön, kehittämistoiminnan, yleishallinnon, lakipalveluiden, hankintojen, markkinoinnin ja viestinnän asiantuntijapalveluita kaupungin johtamisen tueksi.

Työllisyysalueiden toiminnan käynnistymiseen valmistauduttiin koko vuosi kaupunginjohtajan perustaman ohjausryhmän toimesta. Konsernipalveluissa valmisteltiin mm. tarpeelliset muutokset hallintosääntöön ja varauduttiin te-hallinnon muutostarpeisiin, valmisteltiin henkilöstön siirrot ja maksatukseen liittyvien liittymien toimivuus.

Talou­spalvelut

Talou­spalvelut -tulosityksikkö koostuu talou­ssuunnittelusta, kehittämistoiminnasta sekä talou­shallinnosta. Näkökulma toiminnassa on strateginen sekä toimintaa kehittävä ja ohjaava. Talou­ssuunnittelu huolehtii osaltaan siitä, että kaupungin talous on tasapainossa. Laskentakeskus vastaa talouden tukitoimintojen operatiivisesta hoitamisesta.

Talou­spalveluiden organisaatiota uudistettiin ja palkanlaskenta siirtyi osaksi henkilöstö­palveluita 1.1.2024 alkaen. Talou­spalveluiden toinen hallintopäällikkö siirtyy 1.1.2025 alkaen kaupunkirakenne-toimialalle.

Kaupunginhallitus päätti siirtää perintä­palvelut Revire Perintä Oy:lle 1.1.2024 alkaen. Tämä merkitsi myyntireskontrapalvelujen palaamista kaupungin omaksi toiminnaksi. Tehtävien laajenemisen vuoksi talousarvioon lisättiin yksi toimistosihteerin tehtävä. Kustannukset eivät lisääntyneet sillä palveluiden ostoihin syntyi vastaava säästö. Myyntireskontrapalvelujen järjestämiseksi hankittiin myyntireskontrajärjestelmä. Samassa yhteydessä uudistettiin myös laskutusjärjestelmä. Sekä osto­reskontran että myyntireskontran ohjelmien käyttönotot ovat työllistäneet kirjanpidon henkilöstöä merkittävästi vuoden aikana. Ostolaskujen sähköinen käsittely ja kierrätys saatiin kokonaisuudessaan käyttöön.

Tiedolla johtamisen osalta Kuntamaiseman johdon työpöytää kehitettiin edelleen, mm. väestöennustesosio saatiin käyttöön.

Opiferus-talou­sdokumenttiso­velluksen käyttöönottoa laajennettiin talousarvioasiakirjan lisäksi osavuosi­raportointiin ja tilinpäätösasiakirjan laadintaan.

Talou­spalvelut valmisteli vuoden aikana kaupungin ja kaupunkikonsernin talouden ja toiminnan osavuosi­raportit neljännes­vuosittain kaupunginvaltuustolle sekä talouden kuukausi­raportit kaupunginhallitukselle ja lautakunnille.

Talou­styöryhmä kokoontui 8 kertaa. Kokouksissa käsiteltiin mm. talouden pitkän aikavälin skenaarioita, Lohjan kaupungin talouden kokonais­kuva, toimialojen tulevaisuuden näkymiä ja talou­dellisia vaikutuksia, kiinteistöomaisuuden hallinnan tilannetta, sote-kiinteistöjen yhtiöittä­mistä, Länsirata- hanketta ja Lohjan kaupungin omistuksia.

Henkilöstö­palvelut

Henkilöstö­palvelut vastaa strategisesta henkilöstö­johtamisesta, työnantaja­toiminnasta, työhyvin­voinnin ja työ­turvallisuuden kokonais­uuksista, palkkahallinnosta sekä palvelus­suhdeasioista ja niiden neuvonnasta. Yksikköön kuuluu myös keskitetty rekrytointiyksikkö Lohja rekry.

Henkilöstöjohtamisen keskeinen taloudellista säästöä tuova tavoite oli sairauspoissaolojen sekä työtapaturmien määrän väheneminen. Sairauspoissaolot eivät kuitenkaan kääntyneet laskuun.

Henkilöstöhallinnon prosessia on kehitetty keskitetyllä toimintamallilla, jonka avulla HR on entistä enemmän esihenkilöiden tukena henkilöstö- ja palvelussuhdeasioissa. Henkilöstöhallinnon arjen työprosesseja on hel­potettu ottamalla käyttöön erilaisia sähköisiä HR-lomakkeita, esimerkiksi perehdyttämisen lomake ja tiketti-järjestelmä, jolla vastataan erilaisiin palvelupyyntöihin. WPro-työturvallisuusjärjestelmä otettiin käyttöön vuoden 2024 alkupuolella.

Vuoden 2024 aikana otettiin käyttöön kertapalkitsemisen toimintamalli, joka on osa kannustavaa palkkausta.

Henkilöstöpalveluiden keskeisenä tehtävänä on toimia esimiesten ja johdon kumppanina henkilöstöjohtamisen, palvelussuhdeasioiden, työhyvinvoinnin, työsuojelun, henkilöstön kehittämisen, rekrytoinnin ja henkilöstöraportoinnin kokonaisuuksissa. Palkanlaskenta siirtyi osaksi henkilöstöpalveluita 1.1.2024 alkaen.

Vuoden 2024 aikana päivitettiin palkkarakenteiden epäkohtia (mm. teknisten sopimuksen TVA).

Työhyvinvoinnin vahvistamiseksi jatkettiin vuonna 2023 alkanutta Hyvinvointiakatemian pilotointia. Pilotti päättyy keväällä 2025.

Hallintopalvelut

Hallintopalveluihin sisältyvät hallinnon, hankintojen ja lakipalveluiden kokonaisuudet sekä viestintä- ja markkinointi. Kaiken toiminnan tavoitteena on varmistaa kaupungin toiminnan oikeellisuus, lainmukaisuus ja yhdenvertainen menettely taloudelliset näkökulmat huomioon ottaen.

Vuonna 2024 oikeudellisista palveluista vastasi hallintojuristi ja hallintojohtaja. Lisäksi oli palkattuna määräaikainen juristi osaksi vuotta. Hallintojohtaja toimi myös pysäköinninvalvojana. Tietosuojavastaavan tehtävää hoiti tiedonhallinta-asiantuntija. Asianhallintaan rekrytoitiin asianhallintapäällikkö.

Vuonna 2024 järjestettiin kahdet vaalit: Tasavallan presidentinvaalit ja Europarlamenttivaalit. Tasavallan presidentin vaalien järjestämiseen osallistui ennakoäänestysviikolla sekä vaalipäivänä kaupungin omaa henkilöstöä sekä hallintopalveluista että kaupungin muista yksiköistä yhteensä n. 50 hlöä ja ulkopuolisia 14 hlöä.

Europarlamenttivaalien ennakoäänestyspaikoissa kaupungin omaa henkilöstöä sekä hallintopalveluista että kaupungin muista yksiköistä yhteensä n. 30 hlöä ja ulkopuolisia 10 hlöä.

Dynasty-asianhallintajärjestelmän käyttöä kehitettiin ja tehtiin käyttäjärajauksia mm. paremman tietosuojan varmistamiseksi. Asianhallinnan toimintatapaohje uudistettiin ja tiedonohjaussuunnitelmaa päivitettiin ajantasalle. Sote-arkistojen fyysinen siirto kaupungilta Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen tiloihin käynnistyi. Ilmoituksia tietosuojaloukkauksista tehtiin 16 kpl. Tietosuojavaltuutetun selvityspyyntöjä tuli vuoden aikana 3 kappaletta. Tietosuojaselosteiden läpikäyntiä jatkettiin, ja ne vietiin myös kaupungin nettisivuille.

Hankintapalveluiden toiminnassa kilpailutuksia oli seuraavasti:

- EU-kynnysarvon ylittäviä 12 kpl,
- kansallisen kynnysarvon ylittäviä 35 kpl
- pienhankintoja 36 kpl
- puitesopimuksia 3 kpl
- dynaamisen hankintajärjestelmän sisäisiä kilpailutuksia 5

- erityisalojen hankintalain kynnysarvon alittavia kilpailutuksia 3
- markkinavuoropuheluja järjestettiin 1

Edellä olevista 4 kilpailutusta julkaistiin konserniyhtiöiden nimissä. Lisäksi perustettiin yksi uusi dynaaminen hankintajärjestelmä.

Viestinnän ja markkinoinnin toiminnassa päivitettiin markkinoinnin ja viestinnän graafinen ilme sekä valmisteltiin uutta viestintästrategiaa. Yhdessä henkilöstöpalveluiden kanssa tehtiin työnantajamainevideoita rekrytointin tukemiseen. Nettisivuilla otettiin käyttöön monikielinen ääni- ja käännöspalvelu. Tehtiin uudet nettisivut YritysLohjalle. Uudistetun joukkoliikenteen markkinointia lisättiin. Sisäisen viestinnän parantamista kehitettiin ja kilpailutettiin uusi intranet sekä aloitettiin sen työstäminen. Vuoden aikana koottiin yhteen Lohja-700 v juhluvuoden tapahtumat juhla­julkaisuun. Uutena tapahtumana aloitettiin Pitkäniemen alueella Factory by the Lake tapahtuma, joka sai erinomaisen vastaanoton.

Tietohallinto- ja kehittämispalvelut

Tietohallinto

Tietohallinto- ja kehittämispalvelut -vastuualueen toiminta jatkui vuonna 2024 kolmessa kokonaisuudessa. ICT-palvelut vastaavat kaupungin kriittisen ICT-infrastruktuurin ylläpidosta, ICT-hankinnoista ja loppukäyttäjäpalveluista. Kehittämispalvelut vastaavat hankkeiden käynnistyksen ja läpiviennin tuesta sekä kaupungin vastuullisuustyön koordinoinnista. HYTE -toiminta vastaa hyvinvointisuunnitelmien sisältämien HYTE-kehitys­tehtävien suunnittelusta ja toteutuksen koordinoinnista.

Vuoden 2024 pääpaino oli saada TE25 ICT-muutostyöt ja TE-infrastruktuuriympäristö toteutettua vuoden vaihteessa. Haastetta TE-ICT ympäristön toteuttamisessa oli se, että nykyiseltä TE-toimijalta saatiin hyvin niukasti tietoa valmistelutarpeista. Käytännössä työtä päästiin laajasti tekemään vasta syys-lokakuussa ja muutokset tuli toteuttaa vasta 31.12. jälkeisenä aikana.

Toinen pääpainopiste oli valmistella kaupungin ICT-infrastruktuuriympäristö Windows11:n vaatimustasoon niin hallinnon, opetuksen ja varhaiskasvatuksen osalta. Hyvinvointialueen viimeiset palvelut ja palvelimet (mm. hammashuollon ICT-infrastruktuuri, osin tietoliikenne) siirtyivät vasta syksyllä 2024 pois kaupungin ympäristöstä. Tästä syystä kaupunki ei pystynyt aloittamaan oman runkoverkon muutostöitä eikä palomuurien uusintaa.

Vuoden 2024 aikana ICT-palvelut jatkoivat päätte- sekä pääsyverkon aktiivilaitteiden normaaleja ylläpitopäivityksiä sekä otti käyttöön ja päivitti useita tietojärjestelmiä. Vuoden aikana uusittiin koko kaupungissa (sisäl­ täen myös opetuksen ja varhaiskasvatuksen) 939 päätelaitetta, päivitettiin olemassa olevia laitteita 1 067 kappaletta ja toimitettiin 226 matkapuhelinta. Palvelupyynnöjä käsiteltiin 11 212 kappaletta ja it-tilauksia 1 057 kappaletta. Tietohallinto poisti rekistereistä 1 391 päätelaitetta kierrätyksen kautta. Poistuneiden työ­ asemien/ICT-laitteiden tiedot säilytetään edelleen tietohallinnon käyttöomaisuusrekisterissä.

Hyvinvointialueen ylläpitovastuiden vähentymisen myötä, päästiin nopeuttamaan koulujen ja varhaiskasva­ tuksen it-laitteiden, ohjelmistojen sekä järjestelmien kartoitustyötä. Tietohallinnon ICT-investoinnit toteutuivat 99 %. Vuoden aikana jatkettiin varmistusjärjestelmien sekä levykapasiteettijärjestelmien uusintaa.

Kehittämispalvelut

Vuoden 2024 kehittämispalveluiden painopisteinä olivat hankkeiden käynnistyksen ja läpiviennin tuki, kau­ pungin vastuullisuustyön koordinointi sekä muutoksenhallintaryhmän toiminnan käynnistys ja jalkautus. Toukokuussa 2024 kehittämispalveluissa aloitti työnsä vastuullisuus- ja ilmastoasiantuntija. Vastuullisuus- ja ilmastoasiantuntijan pääsääntöisenä työnkuvana on edistää koko kaupungin vastuullisuus- ja ilmastotyötä ja sen kehittämistä yhteistyössä yksiköiden kanssa. Yksityiskohtaisemmat tiedot vuoden 2024 vastuullisuus- ja

ilmastotyön tuloksista löytyvät kappaleesta 1.1.7.

Kaupunki haki ulkopuolista rahoitusta useista eri rahoituslähteestä vuoden 2024 aikana mm. liikuntapaikkojen rakentamiseen, ilmastonmuutokseen sopeutumiseen sekä tekoälyn hyödyntämiseen liittyviin hankkeisiin. Myönteisiä avustuspäätöksiä saatiin aluehallintovirastolta kahteen liikuntapaikkarakentamisen hankkeeseen (Taimiston huoltorakennus sekä Järnefeltin lähiliikuntapaikka). Useat aikaisempina vuosina rahoitusta saaneet hankkeet jatkuivat vuonna 2024 ja valmistuvat vasta myöhemmin tulevaisuudessa. Muutama hanke, Valtiovarainministeriön rahoittama Digimatalla kohti tiedolla johdettua organisaatiota -hanke sekä opetus- ja kulttuuriministeriön avustama Tennarin urheiluhallin peruskorjaus ja laajennus -hanke, saatiin päätökseen vuoden 2024 aikana.

Huhtikuussa 2024 kaupunginhallitus hyväksyi Lohjan järviohjelman. Ohjelman suuntaviivojen mukaisesti kaupunki jatkoi kehitystyötä erilaisin toimenpitein, mm. Aurlahteen asennettiin pyörätuoliramppi helpottamaan pyörätuolilla liikkuvien pääsyä veteen, minkä lisäksi Porlaan rakennettiin uusi laavu ja uusia infotauluja.

Vuoden 2024 aikana laadittiin Harjun alueen kehittämisen yleissuunnitelma, jonka lopputuloksena alueen suunnittelua tullaan jatkamaan ilman asumista. Suunnittelussa tulee huomioida liikuntakiinteistöjen nykykunnosta johtuva kiireellisyysjärjestys (ensin jäähalli ja sen jälkeen uimahalli), rakennusten ja toimintojen mahdolliset synergia- ja energiahyödyt sekä palveluiden käyttökattomuus.

Keväällä 2024 aloitti toimintansa tietohallinto- ja kehittämispalveluiden koordinoima kaupungin muutoksenhallintaryhmä, jonka tarkoitus on varmistaa ja sopia etukäteen yhdessä, että ICT-ratkaisuissa ja -palveluissa huomioidaan yhteentoimivuuden, tietosuojan ja tietoturvan näkökulmat läpi organisaation. Ryhmän toiminta on vakiintunutta ja sitä tullaan jatkossa kehittämään tarpeiden mukaisesti.

Hyvinvointi- ja terveyspalvelut

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistoiminnan (hyte) keskeisinä painopistealueina olivat yhteisöllisyyden edistäminen ja yksinäisyyden vähentäminen, yhdenvertaisen osallisuuden ja alueellisen tasa-arvon vahvistaminen, kulttuurin saatavuuden ja saavutettavuuden edistäminen sekä terveellisten elämäntapojen vahvistaminen. Valtuusto hyväksyi syksyllä laajan sekä lasten ja nuorten hyvinvointikertomuksen 2023–2025 vuosiraportit sekä Lohjan liikuntaohjelman 2025 ja Kulttuurihyvinvointisuunnitelma 2023–2025 vuosiraportin. Vuosiraporttien pohjalta voi todeta, että hyvinvointisuunnitelmien tavoitteita tukevien toimenpiteiden osalta työ pääosin käynnistyi hyvin ja osa toimenpiteistä saatiin jo vuoden 2024 aikana valmiiksi.

Yhteistyötä kehitettiin mm. kaupungin eri toimialojen, seurakunnan, Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen (LUVN) sekä järjestöjen kanssa. Ikääntyneiden hyvinvointi Lohjalla -verkosto kokoontui ensimmäisen kerran. Paikallisten järjestöjen edellytyksiä tehdä työtä kaupungin rinnalla hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi vahvistettiin valmistelemalla ja hyväksymällä järjestöille myönnettävä hyte-status vuoden 2025 alusta sekä hyvinvointiavustuksen jakosääntö, jolle varattiin määräraha.

Kaupunginhallituksen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen jaosto kokoontui vuoden aikana yhteensä viisi kertaa. Lapsiystävällinen kunta –toimintasuunnitelman tavoitteiden toteutumista seurattiin suunnitelmassa sovituin mittarein lapsiystävällinen kunta -koordinaatioryhmän, hyte-ohjausryhmän ja Suomen Unicefin kanssa. Tavoitteita on edistetty mm. osallistamalla lapsibudjetoiminnan kansalliseen kehittämisverkostoon sekä toteuttamalla osallistuvaa budjetointia lasten ja nuorten hyvinvoinnin vahvistamiseksi.

Vuosittaisissa hyte-neuvotteluissa LUVN:n kanssa keskusteltiin mm. yhteisistä hyte-painopisteistä, kouluterveydenhuollon pienentyneistä resursseista sekä olemassa olevien paikallisten hyvinvointia ja terveyttä edistävien yhteistyörakenteiden ja -mallien purkamisesta. Kaupunki korosti neuvotteluissa voimakkaasti tarvetta yhteiseen valmisteluun, kun LUVN harkitsee yhteisiin palveluihin vaikuttavia muutoksia.

Sitovat tavoitteet:

Onnistumisen edellytykset

Konsernipalvelut

Strateginen tavoite	Toimenpide	Toteuma 1-12/2024	Mittari	Tila
Kestävä talous	Talous on tasapainossa ja vuosikate kattaa korjausinvestoinnit	Nettomenokehitys: 1,3 % (2023: -1,4 %) Korjausinvestoinnit/Vuosikate: 1,2 (2023: 1,1) Lainamäärä/asukas: 4 018,50 euroa (2023: 4 031,40 euroa)	Nettomenokehitys, %	Käynnissä
Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö	Talouspalveluiden prosessien automatisointi: Ostolaskujen sähköinen kierrätys toiminnassa. Laskuille sopimusnumerot, jotka linkittyvät sopimuksiin.	Tavoite osittain toteutunut. Ostolaskujen kierrätysosio otettu käyttöön. Sopimusnumeroliitososion osalta käyttöönotto viivästynyt. Asia selvitetään vuoden 2025 aikana.	Digitaalisten palveluiden ja prosessien määrä kasvava edellisestä vuodesta (kyllä/ei)	Käynnissä
Kestävä talous	Sivistys -toimialan ICT siirretään Tietohallinnon hoidettavaksi sovittun vastuujaon mukaisesti.	Sivistystoimen pilviympäristön tietoturva-auditointi toteutettu ja päivitystoimenpiteet toteutuksessa. ICT-laitehankinnat toteutetaan tietohallinnon toimesta. Pidetty opetuksen ja varhaiskasvatuksen ICT-TVT vastaaville ensimmäinen yhteistilaisuus. Yhteistilaisuuksia jatkossa 2-4 kpl vuodessa. ICT-TVT muutostarpeet valmistellaan ICT- muutoksenhallintatyöryhmän kautta. Toimialojen vuoden 2025 kaupungin ICT-laskut keskitetään tietohallintoon vuoden alusta lähtien.	Sivistyksen ICT (laittehallinta, hankinnat) siirretty Tietohallinnon hoidettavaksi, tietohallinnon ICT-palveluprosessit päivitetty tätä tukevaksi sekä yhteistyömallit määritetty.	Käynnissä

Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö	Hanketoimiston ja muutoshallintaryhmä / hankesalkun jalkauttaminen sekä hankkeiden käynnistyksen ja läpiviennin tukeminen	ICT- muutoksenhallinnan toimii säännöllisesti. Väestöennustejärjestelmä testikäynnissä, TE25:n valmistelutyöt ICT:n toteutettu suunnitellusti, toiminta käynnistynyt 2.1.2025. Uusittu rahaliikenteen taustajärjestelmät. Valmistelu tammikuulle koko runkoverkko palomuurien uusinnat. Intranetin kilpailutuksen tekniset ICT tarjousasiakirjat tehty. Windows 11:n käyttöönoton muutostyöt ja työasemaympäristön uusinnat käynnissä kaikilla sektoreille. ICT-kilpailutukset osin toteutettu.	Hanketoimisto on perustettu ja hankesalkku luotu sisältäen kaikki salkun kriteerit täyttävät hankkeet koko kaupungin laajuudelta.	Käynnissä
Vuorovaikutteinen viestintä	Sisäisen viestinnän parantaminen.	Uusi Intranet on hankittu ja sisäisen viestinnän toimintatapoja uudistettu.	Intranetin uusiminen tehty. Sisäisen viestinnän kanavia ja toimintatapoja uudistettu.	Käynnissä
Vuorovaikutteinen viestintä	Digitalisaation kehittäminen.	Rondo-arkisto on meillä käytössä talous- ja palkkahallinnon sähköisenä arkistona, ja siihen on hankittu asianmukainen hävitystoiminnallisuus. Tietosuojajohjelmisto Xcurea korvaavia järjestelmiä on kartoitettu ja sen tilalle tullaan hankkimaan kokonaisvaltaiset tiedonhallinnan ja prosessien kuvaukset mahdollistava järjestelmä. Dokumentinhallinnan nykytila on kartoitettu kokonaisvaltaisen dokumenttihakemistotararatkaisun pohjaksi. Tämä työ on kesken.	Toteutettu toimenpiteet sähköisen arkiston laajalle käyttöönotolle ja dokumentinhallinnan vaihtoehdot selvitetty. Kartoitettu ja kilpailutettu hallinnon ohjelmia.	Käynnissä
Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö	Henkilöstön saatavuus paranee: Lohjan kaupunki on veto- ja pito­voimainen työnantaja.	76 % vastaajista suosittelisi Lohjan kaupunkia työpaik­kana.	Tyhy-kyselyn ”Suositte­len työntajaa”; suosit­teljoiden osuus kasvaa 5 prosenttiyksikköä vuodesta 2023.	Toteutunut
Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö	Työhyvinvointi paranee.	Ei toteutunut. Vuonna 2023 sairauspoissaoloprosentti oli 4,59 ja se nousi 6,43 %:iin vuonna 2024.	Sairauspoissaolopro­sentti: tavoitetaso: pie­nenee 0,5 prosenttiyksik­köä verrattuna vuoteen 2023.	Ei toteutunut

Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö	Osaamistarpeiden ennakointi ja henkilöstövoimavarojen kehittäminen toiminnan kannalta keskeisiin tarpeisiin: Lohjalla on osaava ja hyvinvoiva henkilöstö, jonka ammattitaito tukee kaupungin strategian toteuttamista.	Ei toteutunut. Vuonna 2023 koulutuspäivien toteuma oli 1,4 per työntekijä. Vuonna 2024 toteuma oli 1,8 per työntekijä.	Koulutuspäivät/työntekijä: Tavoitetaso: 0,5 päivää korkeampi kuin v. 2023.	Ei toteutunut
---------------------------------	--	--	--	---------------

Talouden tasapainottamisohjelman toteutuminen:

Konsernipalveluille ei ollut asetettu talouden tasapainottamistoimenpiteitä vuodelle 2024.

Suoritetaulukko:

Suorite	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
Talouspalvelut, euroa/asukas	68,89	59,92	52,66	52,14
Henkilöstöpalvelut, euroa/asukas	51,87	44,39	73,20	72,28
Hallintopalvelut, euroa/asukas	34,63	34,93	40,84	34,61
Tietohallinto- ja kehittämisspalvelut	44,44	45,01	62,99	46,87

Talou­spalvelut

Tuloslaskelma:

Ulk. ja Sis. (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot	2 450	1 473		1 473	1 598	125	108,5 %
Toimintakulut	- 4 052	- 2 574		- 2 574	- 2 670	- 96	103,7 %
Toimintakate	- 1 602	- 1 101		- 1 101	- 1 072	29	97,4 %

Henkilöstö­palvelut

Tuloslaskelma:

Ulk. ja Sis. (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot	3 318	4 851		4 851	4 903	52	101,1 %
Toimintakulut	- 3 034	- 4 078		- 4 078	- 4 093	- 15	100,4 %
Toimintakate	284	773		773	810	37	104,7 %

Hallinto­palvelut

Tuloslaskelma:

Ulk. ja Sis. (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot	2 001	2 127		2 127	2 209	82	103,8 %
Toimintakulut	- 1 834	- 2 107		- 2 107	- 1 899	208	90,1 %
Toimintakate	167	20		20	309	290	1 575,4 %

Tietohallinto- ja kehittä­mis­palvelut

Tuloslaskelma:

Ulk. ja Sis. (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot	2 913	3 002		3 002	3 085	84	102,8 %
Toimintakulut	- 2 206	- 2 980		- 2 980	- 2 330	649	78,2 %
Toimintakate	707	22		22	755	733	3 450,7 %

Konserni­hallin­non johto

Tuloslaskelma:

Ulk. ja Sis. (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot							0,0 %
Toimintakulut	- 29	- 22		- 22	- 11	11	49,3 %
Toimintakate	- 29	- 22		- 22	- 11	11	49,3 %

2.1.5 Kaupunkirakenne

Toiminnan sisältö ja laajuus:

 Menot -62,9 milj. euroa	 Tulot 63,7 milj. euroa	 Toimintakate 1,0 milj. euroa	 Toimintakate /as 21,20 euroa/as	 Htv 411,5
--	---	---	---	--

Tuloslaskelma:

Ulk. ja Sis. (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot	62 705	63 567		63 567	63 723	156	100,2 %
Myyntituotot	23 807	25 135		25 135	24 461	- 674	97,3 %
Maksutuotot	2 503	2 342		2 342	3 111	769	132,8 %
Tuet ja avustukset	2 163	1 020		1 020	2 089	1 069	204,9 %
Muut toimintatuotot	34 232	35 070		35 070	34 062	- 1 008	97,1 %
Valm.om.käyttöön	238	100		100	178	78	177,6 %
Toimintakulut	- 61 726	- 63 554	- 37	- 63 591	- 62 943	648	99,0 %
Henkilöstökulut	- 18 102	- 20 521	- 37	- 20 559	- 19 127	1 432	93,0 %
Palvelujen ostot	- 21 706	- 19 227		- 19 227	- 21 479	- 2 252	111,7 %
Aineet, tarv. ja tav.	- 11 645	- 12 961		- 12 961	- 12 028	933	92,8 %
Avustukset	- 5 620	- 5 450		- 5 450	- 5 750	- 300	105,5 %
Muut toimintakulut	- 4 654	- 5 395		- 5 395	- 4 560	835	84,5 %
Toimintakate	1 217	113	- 37	76	957	882	1 264,7 %
Poistot ja arv.alent.	- 16 297	- 15 430		- 15 430	- 17 922	- 2 492	116,1 %
Satunaiset erät							0,0 %
Ylijäämä/alijäämä	- 16 047	- 15 260	- 37	- 15 297	- 17 950	- 2 653	117,3 %

Ulkoiset (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot	24 519	25 280		25 280	25 185	- 95	99,6 %
Toimintakulut	- 55 999	- 57 696	- 37	- 57 734	- 56 932	802	98,6 %
Toimintakate	- 31 241	- 32 317	- 37	- 32 354	- 31 570	785	97,6 %

Sisäiset (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot	38 186	38 288		38 288	38 538	251	100,7 %
Toimintakulut	- 5 728	- 5 858		- 5 858	- 6 011	- 154	102,6 %
Toimintakate	32 458	32 430		32 430	32 527	97	100,3 %

Olellaiset tapahtumat tilikaudella:

Kaupunkirakenne-toimialan vuoden 2024 keskeisenä toiminnallisena painopisteenä oli Lohjan elinvoimaisuuden lisääminen. Kaupunkikeskustan elinvoimaisuuden lisäämiseen tähdättiin mm. torin laidan ja keskusaukion asemakaavahankkeilla sekä keskustavisiota edistämällä. Muista kaupungin keskeisistä kaavahankkeista Kittfallin datakeskuksen ja Hiidensalmen itäosien asemakaavat saatiin valtuustoon päätöksentekoon.

Länsirata-hanketta edistettiin edunvalvonnan keinoin käymällä neuvotteluja hankkeeseen liittyvästä osakas-sopimuksesta valtion ja radan varren kuntien kesken. Lohjansolmun asemanseudun asemakaavoitusta edis-tettiin teettämällä selvityksiä luonto-olosuhteisiin ja alueen rakennettavuuteen liittyen. Joukkoliikennettä edistettiin myös käynnistämällä ELY-vetoinen joukkoliikenneuudistus kesäkuussa 2024, jota kautta luotiin paremmat edellytykset Lohjan eri alueiden asukkaille liikkua alueiden välillä.

Yritysten sijoittumista ja kehittymistä edesautettiin edelleen aktiivisella yhteydenpidolla yrityksiin ja järjestä-mällä yrityksille erilaisia tapahtumia. Esimerkiksi Elämyskaivoksessa loppuvuodesta järjestettyyn tapahtu-maan osallistui noin 100 yrityksen edustajaa. Yritysten kehittymistä edesautettiin vuoden 2024 alusta läh-tien kaupungin omin voimin aloittavan yritysneuvonnan toimesta.

Yritysten kehittymisen ja työvoiman työllistymisen edellytysten parantamiseen tähtäävän TE-palveluiden uudistuksen toteuttamiseen valmistauduttiin aktiivisesti vuoden 2024 aikana, tähtäimenä yritys-ten entistä parempi palvelu ja työllistymisen edellytysten tehostaminen. Matkailutoimessa saatiin Elämyskai-voksen toiminta selkeästi taloudellisesti positiiviseksi ja kävijämäärät kasvuun.

Kaupungin kiinteistömassan optimoimiseen liittyen edistettiin Harmaiden listojen hanketta mahdollisuuksien mukaan. Tilakeskus sai lukiorakennuksen saneerauksen sekä Tennarin peruskorjauksen ja laajennuksen val-miiksi. Harjun alueen liikunnallisen keskittymän kehittämistä edistettiin toteuttamalla alueen yleissuunni-telma, jonka pohjalta alueen rakennusten hankesuunnittelua lähdettiin viemään eteenpäin.

Kaupunkitekniikassa vähennettiin korjausvelkaa vesihuoltojärjestelmiä ja katurakenteita korjaamalla. Ruoka- ja siivouspalveluissa jatkettiin toimintatapojen kehittämistä mm. siivousrobottien käyttöönoton myötä sekä energian kulutuksen vähentämisen myötä. Myös muissa kaupunkirakenteen toiminnoissa huomioitiin ener-gian kulutus Hinku 2.0 -ohjelman pohjalta mm. aurinkopaneeleiden lisäyksellä, jotta energian kulutusta saa-tiin optimoitua.

Sitovat tavoitteet:

Sijainniltaan loistava

Kaupunkirakenne

Strateginen tavoite	Toimenpide	Toteuma 1-12/2024	Mittari	Tila
Sujuvien liikenne­ratkai­su­jen ansiosta Lohjan si­jainnista otetaan maksi­maalinen hyöty irti	Hankimme aktiivisesti maata tulevan asuin- ja työpaikkarakentamisen tarpeisiin.	Neuvottelujen tuloksia on viety kaupunkikehi­ty­slautakunnan tammi­kuun 2025 esityslistalle.	Hankittu maata 20 ha etenkin Tunnin juna -hankkeen asemanseu­dulta.	Käynnissä
Sujuvien liikenne­ratkai­su­jen ansiosta Lohjan si­jainnista otetaan maksi­maalinen hyöty irti	Parannamme keskustan reuna-alueiden liityntälii­kenteen yhteyksien vuo­rovälejä. Turvaamme Lohjan si­säisten pääreittien sään­nöllisen liikenteen	Reuna-alueiden joukko­liikenteen vuoroväleihin on tullut huomattavia parannuksia. Vyöhyke­lippu mahdollistaa jous­tavat ja edulliset vaihdot runkoliikenteeseen. Lip­pujen hinnoittelu on mahdollistanut myös markkinaehtoisen liiken­teen hyväksyä vyöhyke­lippu omassa liikentees­ään, mikä on edellytys sujuvalle matkustami­sel­le. Tämä myös edes­auttaa Lohjan sisäisten, markkinaehtoisten, pää­reittien liikennöintiä.	ELY-keskuksen ja naapu­rikuntien kanssa toteute­taan yhdessä joukkoli­kenteen järjestämistäpa Palveluliikenteen kehi­täminen Kutsuliikenteen mahdollisuuksien kartoi­tus Joukkoliikenteen uusi malli otettu käyt­toon kesäkuussa 2024.	Käynnissä
Lohja tunnetaan kestä­västi kasvavana kaupun­kina ja alueensa elinkei­noelämän veturina	Kehitämme sujuvan liik­kumisen ja pendelöinnin edellytyksiä kehittämi­nen ja edistämme Tun­nin juna –hanketta edun­valvonnan ja suunnitte­lun keinoin.	Länsirata-hankkeen rata­suunnittelu on edennyt ja ratasuunnitelmia on viety hyväksyntään Tra­nifcomiin. Osakassopi­mukselta on neuvoteltu valtion ja kuntien kes­ken, ja kuntien maksu­osuuksista kuntien väli­sesti. Kaavoitus on teet­tänyt asemanseudulla luontoselvityksen, käyn­nistänyt rakennettavuus­selvityksen valmistelun ja valmistellut ensimmäi­sen vaiheen asemakaa­vaa muutenkin.	Tunnin Junan aseman­seudun kaavoituksen ja infran rakentamisen koordinointi sekä ase­manseudun brändäyksen ja markkinoinnin käyn­nistäminen. Ratasuun­nittelu valmis, rakenta­missuunnittelu käynnis­tynt, asemanseudun kaavoitukseen liittyvä luontoselvitys	Käynnissä

Lohja tunnetaan kestävästi kasvavana kaupunkina ja alueensa elinkeinoelämän veturina	Edistämme kestävästä kehitystä eri keinoin.	Pyritti edistämään aktiivisesti. Kaksi merkittävintä purkukohtetta menneet hallinto-oikeuteen. Toisesta tullut päätös 1-2025. Myyntikohteiden osalta ei ole saatu hyväksyttävissä olevia myyntihintoja	Luovomme palvelutalouden kannalta tarpeettomista rakennuksista ja huolehdimme tehokkaan kiinteistöhuollon kautta olemassa olevan kiinteistö­kannan hyvästä kun­nosta. Myyntiin laitettu ainakin 5 tarpeetonta rakennusta.	Käynnissä
--	---	--	---	-----------

Luonnostaan tunnettu

Kaupunkirakenne

Strateginen tavoite	Toimenpide	Toteuma 1-12/2024	Mittari	Tila
Monipuoliset liikunnan, kulttuurin ja vapaa-ajan palvelut ovat yksi keskeinen syy valita Lohja	Kehitämme järviem­p­ranta-alueiden suunnitelua ja toiminnallisuutta.	Porlan laavu valmistui v. 2024 lopulla	Toteutetaan kaksi yleiseen viihtyvyyteen liittyvää hanketta	Toteutunut
Lohjan alueen tunnettuus helposti saavutettavana luonto- ja elämyskohteena on kasvanut merkittävästi	Luonnon merkitys näkyy myös Lohjan päämäärätietoisena työnä ilmastomuutoksen	Pyritti edistämään kaikessa toiminnassa, kuten ruokalistasuunnittelussa ja laitehankinnoilla.	Kemikaalittomuuden kasvattaminen eri prosesseissa, Co2 jalan­jäl­jenselvittäminen ruokalistaista ja tuotteista jatkuu	Käynnissä

Yritysten suosima ja suositteleva

Kaupunkirakenne

Strateginen tavoite	Toimenpide	Toteuma 1-12/2024	Mittari	Tila
Lohjan palveluhalukkuus ja verkostot luovat kasvun mahdollisuuksia ja houkuttelevat kymmeniä uusia yrityksiä alueelle	Sujuvoitamme Lohjan kaavoitusta ja lupapalveluita.	Ei uutta. Ohjelmistohankintoja ei ole ollut mahdollista vielä aloittaa. Siirtyy vuoteen 2025.	Tietomallipohjaisen kaavoituksen ja lupapalveluiden ohjelmistohankinnat tehty ja käyttöönotto aloitettu.	Ei toteutunut
Yrittäjyyden ja alueelle laajentavien palveluyritysten ansiosta Lohjalle on syntynyt useita uusia palveluita asukkaille ja matkailijoille.	Järjestämme uusyritystoiminnan ja toimivien yritysten neuvonnan uudelleen.	Yritysneuvonta kaupungin omana toimintana käynnistyi vuoden alussa. Toiminta on lähtenyt hyvin liikkeelle. Palvelu on saanut erinomaiset tulokset asiakaspalautteessa. Koko vuoden osalta NPS on 88 ja asiakastytyväisyys 4,83, asteikolla 1-5. TE-palvelujen valmistelu tehtiin koko vuoden kiihtyvällä tahdilla. Uudet työllisyysalueet aloit­tivat toiminnan 1.1.2025.	1.1.2024 alkaen yritysten neuvonnan toteuttaminen omana toimintana. Tavoitteena yritysten antama kokonaisarvosana kuntabarometrissa 3.	Käynnissä

Yrittäjyyden ja alueelle laajentavien palveluyritysten ansiosta Lohjalle on syntynyt useita uusia palveluita asukkaille ja matkailijoille.	Aktiivinen yritys­kontaktointi ja neuvontapalvelut.	Työllisyysalueen valmistelun aikana tehtiin yhteistyötä alueen yritysten ja yritys­järjestöjen kanssa sekä kerättiin palvelutarpeita ja näkemyksiä palvelun parantamiseksi. Myös työllisyysalueen valmistelu saatiin tehtyä aikataulussa sekä henkilöstön siirtoon liittyvien että teknisten ja muiden käytännön asioiden osalta.	TE-palvelut 2024 -uudistuksen valmistelu ajallaan. Sujuva siirto. TE-palvelut 2024 -uudistus valmis yhdessä Karkkilan kanssa toteutettuna 31.12.2024.	Toteutunut
Lohjan palveluhalukkuus ja verkostot luovat kasvun mahdollisuuksia ja houkuttelevat kymmeniä uusia yrityksiä alueelle	Luomme edellytyksiä modernille yritys­puistolle maan hankinnan, kaavoituksen ja esirakentamisen keinoin	Ei esirakennuskohteita vuoden 2024 aikana	Esirakentamisen valmistelu tehty yhdessä uudessa kohteessa.	Ei toteutunut

Onnistumisen edellytykset

Kaupunkirakenne

Strateginen tavoite	Toimenpide	Toteuma 1-12/2024	Mittari	Tila
Kestävä talous	Mitoitamme palvelut asiakastarpeen ja talouden kestokyvyn mukaisesti ja pidämme palvelutuotannon tarvitsemat rakennukset kunnossa.	Valmis vuoden 2025 osalta ja on tästä lähtien jatkuva prosessi	Rakennuksiin liittyvien korjaustarpeisiin liittyvien palautteiden määrälentunut vuoden 2023 tasosta.	Käynnissä

Talouden tasapainottamisohjelman toteutuminen:

Kaupunkirakenne-toimialalle ei ollut asetettu talouden tasapainottamistoimenpiteitä vuodelle 2024

Suoritetaulukko:

Suorite	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
HTV				
Kaupunkirakenne toimiala	655,3	404	404,09	411,5
Tekninen toimi	364,6	296	313,39	306,5
Kaupunkisuunnittelu	50,7	76		
Ympäristöterveys	23,8	32	16	28,3
Kulttuuri ja vapaa-aika	216,2			
Palvelutuotanto				
Kaupunkikehitys			75	75,8
TE2024-uudistus				0,9

Tekninen lautakunta

Toiminnan sisältö ja laajuus:

 Ateriasuoritteita 2 195 087	 Siivottavaa alaa 128 000 krs-m ²	 Ylläpidettäviä kiinteistöjä 205 000 krs-m ²	 Ylläpidettävää liikenneverkostoa 450 km	 Ylläpidettävää viheraluetta 91 ha	 Myytyä vettä 2 153 016 m ³	 Puhdistettua vettä 4 024 880 m ³
---	---	--	---	--	---	---

Tuloslaskelma:

Ulk. ja Sis. (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot	53 973	56 278		56 278	54 281	- 1 997	96,5 %
Toimintakulut	- 44 587	- 46 710		- 46 710	- 44 932	1 778	96,2 %
Toimintakate	9 624	9 668		9 668	9 526	- 142	98,5 %

Ulkoiset (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot	19 228	20 852		20 852	19 035	- 1 816	91,3 %
Toimintakulut	- 39 783	- 41 858		- 41 858	- 39 833	2 025	95,2 %
Toimintakate	- 20 318	- 20 906		- 20 906	- 20 620	286	98,6 %

Sisäiset (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot	34 746	35 427		35 427	35 246	- 181	99,5 %
Toimintakulut	- 4 804	- 4 852		- 4 852	- 5 099	- 247	105,1 %
Toimintakate	29 942	30 574		30 574	30 146	- 428	98,6 %

Olellaiset tapahtumat tilikaudella:

Lohjan kaupunginvaltuuston Teknisen toimen sitovaksi määrärahasi vahvistama toimintakate vuodelle 2024 (ulkoiset ja sisäiset erät) oli talousarviomuutosten jälkeen 9 667 610 euroa ja toimintavuoden toimintakate toteuma oli 11 141 910 euroa, jolloin toimintakate parani 1 474 300 euroa. Teknisen toimen talousarvion toimintatuotot toteutuivat 96,5 %. Teknisen toimen toimintakulut toteutuivat 92,7 % ja määrärahaa jäi käyttämättä 3 394 001 euroa. Muutoin vuosi meni pääosin suunnitelmien mukaisesti vaikkakin alkuvuosi oli lumien ja talvikelit alkoivat jo marraskuussa, aiheuttaen merkittäviä aurau-, lumensiirto- ja liukkaudentorjuntakustannuksia. Tennarin laajennus ja lukion peruskorjaukset saatiin valmiiksi. Järnefeltin liikuntahallin rakentaminen pysyi aikataulussa, samoin kuin myös uuden vesitornin rakentaminen. Mäntynummen koulun suunnittelu käynnistyi ja koulu siirtyi väistötiloihin.

Tekniseen toimeen kuuluivat vuoden 2024 aikana seuraavat tulosyksiköt: Tilakeskus -tulosyksikkö (tilojen kunnossapito ja tilojen korjausrakentaminen), Ruoka- ja siivouspalvelut -tulosyksikkö sekä Kaupunkitekniikka -tulosyksikkö (suunnittelu ja rakennuttaminen, liikenneväylät, puistot ja viheralueet sekä taseyksikkönä vesilaitos).

Ruoka- ja siivouspalvelut

Ruoka- ja siivouspalvelut -tulosyksikön vahvistettu toimintakatearvio (ulkoiset ja sisäiset erät) oli - 897 610 euroa ja toimintavuoden toimintakate toteuma oli 22 727 euroa, jolloin toimintakate parani 920 337 eurolla.

Ruoka- ja siivouspalvelut-yksikön toimintatuotot toteutuivat 91,3 % ja toimintakulut 85,2 %.

Ruokapalvelut on tuottanut koulu- ja päiväkotiatariat Tuotantokeittiö Köökistä. Palvelu-/jakelukeittiötä oli käytössä 47 kpl (lisääntynyt yhdellä keittiöllä, koska Mäntynummi jakautui kahteen kohteeseen). Useissa kouluissa toteutettiin yhteistyössä koulun kanssa mahdollisuus ostaa hävikkiruokaa. Lohjan Seudun työttömien kanssa tehtiin yhteistyötä, jossa Laurentiustalon ja Lohjan Lukion ylijäämäruoka toimitetaan jaettavaksi eteenpäin. Hävikkiruokaa syntyy varsinkin yläkouluilta ja lukioista, eli noin 150 kg/pvä. Tämä johtuu suurista asiakasmäärien muutoksista päivittäin. Lisäksi yhteistyökumppanina toimii Pidä huolta avustukset ry:n Laurentius-talon ylijäämäruoan jakelussa.

Siivouksessa jatkettiin mitoitusten tarkastelua sekä välineiden ja menetelmien uudistamista. Siivouspalveluilla on käytössä aktiivivesi (otsonivesi) Köökissä, Monkolassa sekä kahdessatoista eri koulussa/päiväkodissa. Aktiiviveden avulla voidaan vähentää kemikaalisten puhdistusaineiden käyttöä. Aloitimme siivouspalveluissa imurirobottien sekä yhdistelmäkonero­bottien koekäytöt 5 kohteessa.

Koulukohtaisia Kouluruoan- ja siivouksen kehittämistyöryhmiä jatkettiin. Tavoitteena on osallistaa oppilaat ja opettajat yhteiseen toiminnan suunnitteluun kohdekohtaisesti ja saada jokaiseen kohteeseen Kouluruoka-diplomi. Saimme haettua diplomin 5 koululle kuluneen vuoden aikana.

Ruoka- ja siivouspalvelut olivat mukana Pulssi- kyselyjen pilottikokeilussa. Sen kautta olemme nostaneet tyytyväisyyttä aktiiviseen keskusteluun ja toimintasuunnitelmiin.

Kaupunkitekniikka

Kaupunkitekniikka -tulosityksikön vahvistettu toimintakate (ulkoiset ja sisäiset erät) oli -2 665 910 euroa ja toimintavuoden toimintakatetoteuma oli -3 021 642 euroa, jolloin toimintakate heikkeni 355 732 eurolla. Kaupunkitekniikka-yksikön toimintatuotot toteutuivat 98,9 % ja toimintakulut 102,4 %. Kokonaisuutena toimintaan vaikutti sään vaikutus katujen talvikunnossapitoon sekä alkuvuoden aikana tapahtunut yllättävä rakennuskustannusten nousu. Toimintatuottoja kertyi vesilaitoksen myyntituotoista.

Kaupunkitekniikkapalveluihin kuuluu sekä kuntatekniikan suunnittelu ja rakennuttaminen, liikenneväylät, puistot ja viheralueet sekä vesilaitos taseyksikkönä. Kaupunkitekniikan osalta on vuoden 2024 merkittävimmät investointihankkeet olivat Pappilankorven kaava-alue, Muijalan kaava-alue ja Vohloisten kaava-alue. Vesihuollon kohteista merkittävin oli uuden keskustan vesitornin toteuttamisen aloitus ja verkostojen saneerauskohteet eri puolilla kaupunkia. Lisäksi vuoden aikana pyrittiin panostamaan yleisen viihtyvyyden parantamiseen eri puolilla kaupunkia. Kunnallistekniikan (liikenneväylät ja viheralueet) kunnossapitoa on hoidettu entisen Lohjan alueella pääosin omana työnä pois lukien Virkkalan alue sekä Karjalohjan, Sammatin ja entisen Nummi-Pusulän alueilla kunnossapito on hoidettu ostopalveluina alueurakoitsijoiden toimesta. Kunnossapidon alueurakat (6 kpl) kilpailutettiin vuoden 2024 aikana.

Katuverkon saneerausta toteutettiin mm. Siltalankadulla, Karhulankadulla, Ersintiellä ja Olarsintiellä. Varsinaisia pilaantuneen maaperän kunnostushankkeita ei toteutettu vuoden aikana. Teutarin kaatopaikan ympäristölupapäätös tuli joulukuussa 2024 ja vuonna 2019 tehty käyttötalouden varaus tulee päivittää tilinpäätöksen yhteydessä.

Investointien toteumaprosentti oli kulujen osalta 84,3 % ja investointien nettototeuma oli 81,5 %. Euromääräisesti nettoinvestointikuluja kertyi 29 119 674 euroa. Lisämäärärahan määrä oli 13 660 000 euroa.

Tilakeskus

Tilakeskus tulosityksikön vahvistettu toimintakate (ulkoiset ja sisäiset erät) oli 13 527 130 euroa ja toimintavuoden toimintakatetoteuma oli 14 567 392 euroa, jolloin toimintakate parani 1 040 262 euroa. Tilakeskuksen toimintatuotot toteutuivat 97,4 % ja toimintakulut 90,1 %. Poikkeuksellisia kulueriä aiheuttivat sisäilmatutkimukset ja sisäilmakorjaukset sekä erityisesti talotekniikan asiantuntijapalveluiden ostot.

Lohjan Yhteislyseon Lukion sisäpuolinen saneeraus ja Järnefeltin liikuntahallin saneeraus.

Lohjan Yhteislyseon Lukion sisäpuolinen saneeraus valmistui helmikuun alussa ja pihaurakka valmistui loka-kuun alussa. Sporttikeskus Tennarin laajennus- ja korjausurakan valmistui helmikuun alkupuolella.

Järnefeltin liikuntahallin saneeraus- ja laajennusurakka valmistuminen siirtyi tammikuulle 2025.

Mäntynummen Yhtenäiskoulun koulu toiminnat päätettiin järjestää uudestaan eri väistöiloihin (Mäntynummen nykyiset tilaelementit, Rantapuisto 39 ja Linnaistekatu 9) ja kirjaston toiminta siirtyi Ventelän liikekeskuksen. Mäntynummen nykyiset tilaelementtien, Rantapuisto 39 keittiöiden valmistuminen siirtyi tammi- / helmikuulle 2025.

Lisäksi Virkkalan ja Saukkolan päiväkotien sekä Mäntynummen Monitoimijatalon hankesuunnittelua jatkettiin.

Harjun alueen kehittämisen ohjausryhmä jatkoi toimintaansa.

Isoimpana Hinku-projektina käynnistettiin latausinfraan rakentaminen, mutta sen valmistuminen siirtyi 2025 kesälle.

Varautumisen projektina hankittiin yksi iso siirrettävä aggregaatti ja olemassa olevia päivitettiin / korjattiin.

Liikenteen päästöjen pienentämiseksi päätettiin käynnistää merkittävä joukkoliikenteen uudistaminen, toimitettiin aktiivisesti Länsirata -hankkeessa, rakennettiin lisää kevyenliikenteenväyliä, vaihdettiin kaupungin omia ajoneuvoja sähkökäyttöisiin sekä tehtiin päätös sähköautojen latausverkoston rakentamisesta. Ruoka- ja siivouspalveluissa mm. käynnistettiin ruokalistojen kehitystyö ruoka-aineiden päästövaikutuksia hyödyntäen ja lisättiin myrkyttömän siivouksen määrää ja testattiin siivousrobotteja hyvällä menestyksellä.

Arjen varautumisessa jatketaan valmistelutyötä valmiusvarastojen osalta sekä valmiutta käynnistää nopeasti varautumisorganisaatiota eri häiriötilanteisiin, vapaaehtois- ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Lisäksi olemme osallistuneet alueellisen varautumisen suunnitteluun yhdessä LUVN:n, LUP:n sekä muiden läntisen Uudenmaan kuntien kanssa.

Talouden tasapainottamisohjelman toteutuminen:

Ei tasapainottamistoimenpiteitä vuonna 2024.

Suoritetaulukko:

Suorite	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
Kaupunkitekniikka				
Viranomaisluvut, päätökset	77	55	75	122
Yksikkökustannus euroa/suorite	257,51		298,33	152,9
Liikenneväylien talvihoito	23	24	20	13
Yksikkökustannus, euroa/suorite	23 277		21 850	55 624
Ruoka- ja siivouspalvelut				
Ateriamäärä, kpl	2 806 948	1 989 438	1 817 000	2 195 087
Yksikkökustannus, euroa/suorite	3	3,46	5,38	3,68
Siivottu neliometri	166 610	128 000	128 000	128 000
Yksikkökustannus, euroa/suorite	24	24,72	30,9	28,26
Tilakeskus				
Palvelupyynnöt	7 436	7 033	8 000	6 038
Yksikkökustannus, euroa/suorite	470	463	288	341
Kiinteistöhuollon ylläpito-m2	224 725	395 497	227 210	205 000
Yksikkökustannus, euroa/suorite	27,84	30,48	67,61	67,12

Tilakeskus

Tuloslaskelma:

Ulk. ja Sis. (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot	32 545	32 703		32 703	31 839	- 864	97,4 %
Toimintakulut	- 20 127	- 19 176		- 19 176	- 17 617	1 559	91,9 %
Toimintakate	12 481	13 527		13 527	14 222	695	105,1 %

Ruoka- ja siivouspalvelut

Tuloslaskelma:

Ulk. ja Sis. (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot	10 985	12 956		12 956	11 825	- 1 132	91,3 %
Toimintakulut	- 11 186	- 13 854		- 13 854	- 11 759	2 095	84,9 %
Toimintakate	- 201	- 898		- 898	65	963	-7,3 %

Kaupunkitekniikka

Tuloslaskelma:

Ulk. ja Sis. (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot	1 713	1 758		1 758	1 705	- 53	97,0 %
Toimintakulut	- 7 915	- 8 163		- 8 163	- 9 367	- 1 203	114,7 %
Toimintakate	- 6 192	- 6 406		- 6 406	- 7 659	- 1 254	119,6 %

Teknisen toimen johto

Tuloslaskelma:

Ulk. ja Sis. (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot	72				117	117	0,0 %
Toimintakulut	- 337	- 296		- 296	- 541	- 245	182,8 %
Toimintakate	- 265	- 296		- 296	- 424	- 128	143,4 %

Vesilaitos

Tuloslaskelma:

Ulkoiset ja Sisäiset	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Liikevaihto	8 625 023	8 758 490	0	8 758 490	8 790 512	32 022	100,4 %
Valmistus omaan käyttöön	165 113	100 000	0	100 000	175 313	75 313	175,3 %
Liiketoiminnan muut tuotot	31 421	86 460	0	86 460	4 624	-81 836	5,3 %
Tuet ja avustukset	892	15 650	0	15 650	0	-15 650	0,0 %
Materiaalit ja palvelut	-3 486 024	-3 568 650	0	-3 568 650	-3 974 862	-406 212	111,4 %
Palvelujen ostot	-1 815 735	-1 839 360	0	-1 839 360	-2 112 998	-273 638	114,9 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 670 289	-1 729 290	0	-1 729 290	-1 861 864	-132 574	107,7 %
Henkilöstökulut	-1 235 708	-1 301 500	0	-1 301 500	-1 274 112	27 388	97,9 %
Palkat ja palkkiot	-1 017 172	-1 039 300	0	-1 039 300	-1 053 980	-14 680	101,4 %
Henkilösivukulut	-218 536	-262 200	0	-262 200	-220 132	42 068	84,0 %
Eläkekulut	-180 243	-218 000	0	-218 000	-193 022	24 978	88,5 %
Muut henkilösivukulut	-38 294	-44 200	0	-44 200	-27 109	17 091	61,3 %
Poistot- ja arvonalentumiset	-2 497 777	-2 880 000	0	-2 880 000	-2 585 189	294 811	89,8 %
Liiketoiminnan muut kulut	-299 802	-350 740	0	-350 740	-399 571	-48 831	113,9 %
Liikelylijäämä	1 303 138	859 710	0	859 710	736 716	-122 994	85,7 %
Rahoitustuotot- ja kulut	-1 034 696	0	0	0	-1 040 422	-1 040 422	0,0 %
Korkotuotot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Muut rahoitustuotot	37 663	0	0	0	13 941	13 941	0,0 %
Korkokulut	-1 042 575	0	0	0	-1 042 575	-1 042 575	0,0 %
Muut rahoituskulut	-29 784	0	0	0	-11 788	-11 788	0,0 %
Ylijäämä ennen satunaisia eriä	268 442	859 710	0	859 710	-303 706	-1 163 416	-35,3 %
Satunaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Ylijäämä ennen varauksia	268 442	859 710	0	859 710	-303 706	-1 163 416	-35,3 %
Varausten ja rahastojen muutos	4 236	0	0	0	4 235	4 235	0,0 %
Tilikauden ylijäämä	272 677	859 710	0	859 710	-299 470	-1 159 180	-34,8 %

Ulkoiset ja Sisäiset	TP 2024	TP 2023
Liikevaihto	8 790 512	8 625 023
Valmistus omaan käyttöön	175 313	165 113
Liiketoiminnan muut tuotot	4 624	31 421
Tuet ja avustukset	0	892
Materiaalit ja palvelut	-3 974 862	-3 486 024
Palvelujen ostot	-2 112 998	-1 815 735
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 861 864	-1 670 289
Henkilöstökulut	-1 274 112	-1 235 708
Palkat ja palkkiot	-1 053 980	-1 017 172
Henkilösivukulut	-220 132	-218 536
Eläkekulut	-193 022	-180 243
Muut henkilösivukulut	-27 109	-38 294
Poistot- ja arvonalentumiset	-2 585 189	-2 497 777
Liiketoiminnan muut kulut	-399 571	-299 802
Liikelylijäämä	736 716	1 303 138
Rahoitustuotot- ja kulut	-1 040 422	-1 034 696
Korkotuotot	0	0
Muut rahoitustuotot	13 941	37 663
Korkokulut	-1 042 575	-1 042 575
Muut rahoituskulut	-11 788	-29 784
Ylijäämä ennen satunaisia eriä	-303 706	268 442
Satunaiset tuotot ja kulut	0	0
Ylijäämä ennen varauksia	-303 706	268 442
Varausten ja rahastojen muutos	4 235	4 236
Tilikauden ylijäämä	-299 470	272 677

Kaupunkikehityslautakunta

Toiminnan sisältö ja laajuus:

 Kinteistötoimituksia 59	 Tontin lohkominen 21, joista 30 tonttia	 Tontin luovutuksia 5	 Lupa-päätöksiä 938	 Katselmuksia /tarkastuksia 1089	 Valvottavia ympäristölupa-, maa-aineslupa-, rekisteröinti tai pilaantunut maa – kohteita 151	 Tarkastuksia/Valvontakäyntejä 317	 Osayleiskaava-/asemakaavotoita 2+24 Suunnittelutarveratkaisut/poikkeamisluvat 70	 Yritystoimipaikkoja 4731	 Kuljetusoppilaita 1600	 Matkailun Majoitusvrk 179 000
---	--	--	--	---	--	---	--	--	--	---

Tuloslaskelma:

Ulk. ja Sis. (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot	7 815	6 324		6 324	8 493	2 169	134,3 %
Toimintakulut	- 15 624	- 15 403	- 37	- 15 440	- 16 486	- 1 046	106,8 %
Toimintakate	- 7 809	- 9 079	- 37	- 9 116	- 7 993	1 123	87,7 %

Ulkoiset (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot	4 401	3 463		3 463	5 223	1 760	150,8 %
Toimintakulut	- 14 886	- 14 586	- 37	- 14 623	- 15 764	- 1 140	107,8 %
Toimintakate	- 10 485	- 11 123	- 37	- 11 160	- 10 540	620	94,4 %

Sisäiset (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot	3 414	2 861		2 861	3 270	409	114,3 %
Toimintakulut	- 738	- 817		- 817	- 722	95	88,4 %
Toimintakate	2 676	2 044		2 044	2 548	504	124,6 %

Olennaiset tapahtumat tilikaudella:

Kaupunkikehitys-tulosalueen toimintakate oli –8 019 627 euroa (toteuma 88,0 %), jossa alitusta talousarvioon oli 1 096 600 euroa. Toimintakulut ylittyivät 1 072 426 eurolla. Toimintatuotot ylittyivät 2 169 026 eurolla.

Toimintatuottoja kertyi huomattavasti arvioitua enemmän. Myyntituotoissa näkyy joukkoliikenteen kuljetuspalveluiden myynti. Uusi rakentamislaki tulee voimaan 1.1.2025 ja ennakoidusta poiketen rakennusvalvontamaksuista kertyi arvioitua enemmän maksutuottoja. Maksutuottoja kertyi myös maankäyttösopimuksista, kaavoituksesta ja kaavoituksen luvista sekä matkailupalveluista. Tukiin ja avustuksiin on kirjattu ELY-keskuksen myöntämät avustukset joukkoliikenteelle, KATTI-hankkeen valtionavustus sekä määrärahan siirto vuodelta 2023, Navigaattori-hankkeen valtion rahoitusosuudet.

Toimintakuluissa ylitystä oli palvelujen ostot-tiliryhmässä, käyttöprosentin ollessa 113 %. Suurimmat kustannukset kertyivät mm. taajamaosayleiskaavan perusselvityksistä, kaavojen kuulutusilmoituksista, matkailupalveluiden panostuksista, KATTI-hankeeseen liittyvien kustannusten ulosmaksusta, maaperäselvityksistä sekä kohonneista ohjelmistojen käyttöpalvelumaksuista.

Avustukset-tiliryhmä ylittyi työmarkkinatuen kuntaosuuden, eli työttömistä kunnille lankeavien sakkomaksujen osalta noin 300 000 eurolla. Muita avustuksia maksettiin mm. Lohjan eläinsuojeluyhdistykselle.

Kaupunkikehitys -tulosalueen toiminta painottui edelleen toimintaprosessien ja tietoteknisten toimintojen sujuvoittamiseen normaalin toiminnan ohella. Muina tehtävinä tulosalueella jatkuivat kaupungin kiinteistöjen ns. harmaiden listojen toteutus kiinteistön myyntien valmisteluna kaupunginhallituksen päätettäväksi. Myös rakennusrekisterin perusparannus jatkui käytettävissä olevien resurssien puitteissa.

Kaupunkikehitys -tulosalueeseen kuuluivat seuraavat toiminnot: Kaavoitus, Kiinteistö- ja kartastopalvelut, Joukkoliikenne, Ympäristönsuojelu, Rakennusvalvonta, Yrityspalvelut, Työllisyyspalvelut, Matkailupalvelut sekä Kaupunkikehityksen johto.

Kaavoitus

Kaavoituksen työohjelma uudistettiin vuoden 2023 alussa ja uudistuksen tulokset alkavat nyt näkyä; asemakaavoja valmistuu ja uusiakin saadaan työ alle. Henkilöresursseja kaavoituksessa on käytettävissä jonkin verran vähemmän kuin ohjelmaa uudistettaessa oletettiin, joten tavoitteita ei ole ollut mahdollista saavuttaa kokonaisuudessaan. Lisäksi luontoselvittäjistä on valtakunnallisesti pulaa, minkä takia kaikkia selvityksiä ei ole pystytty tekemään ajallaan ja taajamaosayleiskaavan aikataulua jouduttiin tarkistamaan vuodella eteenpäin.

Tilikauden keskeiset tulokset kaavoituksen osalta olivat Y9 taajamaosayleiskaavan "Nauhataajama 2050" päivityksen luonnosvaihe, jonka valmisteluun osallistuivat lähes kaikki kaavoittajat. Asemakaavoituskin eteni kokonaisuutena hyvin, muutamat hankkeet jopa etuajassa. Kaavoitusohjelmassa on priorisoitu työpaikkoja ja asuntorakentamista mahdollistavia asemakaavoja. Kaupungin elinvoiman parantamiseksi on aloitettu myös keskustavision valmistelu. Lohjansolmun asemanseudun suunnittelua on edistetty periaatetarkasteluilla sekä teettämällä perusteelliset rakennettavuus- ja luontoselvitykset, jotka valmistuivat vuodenvaihteessa.

Vuoden 2024 aikana saatiin hyväksytyä neljä asemakaavaa, joista kaksi tuli lainvoimaiseksi mutta kahdesta valitettiin. Yhden kaavan hyväksymiskäsittely jäi yhä odottamaan maankäyttösopimuksen valituksen ratkaisua. Yksi asemakaavaa eteni luonnosvaiheeseen, viisi asemakaavaa eteni ehdotusvaiheeseen. Lisäksi lautakunta hyväksyi kaksi rakentamistapaohjetta. Kaavoitusohjelman mukaisten hankkeiden lisäksi Lohjalla on ohjattavana seitsemän maanomistajan aloitteesta käynnistettyä ranta-asemakaavaa.

Kaavoituksen lupakäsittelyssä saatiin kokonaan purettua aikaisempien vuosien luparuuhka ja panostettiin ennakkoneuvontaan. Poikkeamispäätöksiä ja suunnittelutarveratkaisuja käsiteltiin tilikauden aikana 70 kpl. Lisäksi valmistelun aikaa vei rakentamislain uudistukseen valmistautuminen.

Tilikaudella palveluiden ostoihin varattu budjetti ylittyi merkittävästi ja odotetustikin, koska etenkin taajamaosayleiskaavaa varten jouduttiin tekemään runsaasti selvityksiä. Ylitystä kompensoivat kuitenkin kaavoituksen ja kaavoituksen lupien tuotot, jotka olivat vastaavasti talousarviossa ennakoitua suuremmat.

Kiinteistö- ja kartastopalvelut

Kiinteistö- ja kartastopalvelut hoiti kiinteistönmuodostuksen Lohjan kaupungin rekisterinpitoalueella. Muilla alueilla kiinteistönmuodostus tapahtui Maanmittauslaitoksen toimesta.

Toimintavuonna Paikkari-tietojärjestelmään päivitettiin useita uusia aineistoja. Paikkatietoaineistoja ja kuntarekistereitä parannettiin.

Maankäyttösopimuksissa sovitusta korvauksista saatiin luovutuksia arvoltaan n. 315 000 €.

Maanhankintaa ja katualue­lunastuksia tehtiin suunnitelman mukaisesti. Tonttikaupan tavoitteet saavutettiin auttavasti huomioiden rakentamisen yleinen markkinatilanne.

Henkilöstössä oli vaihtuvuutta ja pitkiä virkavapauksia, josta syystä henkilöstön kokonaistyöajassa oli vajaus. Samasta syystä palkkarahoissa oli säästöä vuonna 2024, mutta ei jatkossa.

Joukkoliikenne

Reuna-alueiden joukkoliikenteen vuorovälit ovat parantuneet merkittävästi. Vyöhykelippu tarjoaa joustavat ja edulliset vaihdot runkoliikenteeseen, mikä helpottaa matkustamista. Lisäksi lippujen hinnoittelun ansiosta myös markkinaehtoinen liikenne on voinut ottaa vyöhykelipun käyttöönsä, mikä on sujuvan matkustamisen edellytys. Tämä tukee myös Lohjan sisäisten, markkinaehtoisten pääreittien liikennöintiä.

Kustannuksia ovat nostaneet vuonna 2022 sovitut indeksikorotukset kouluautoille, jotka olivat suuruudeltaan 15,5 %. Vaikka korotusten vaikutus alkoi jo vuonna 2022, se näkyi täysimääräisesti vasta vuoden 2023 kustannuksissa ja jatkuu edelleen vuonna 2024.

Vuoden 2024 kustannusten nousuun on vaikuttanut myös inkoolaisten oppilaiden kuljetuskustannusten tilinmuutoksen muutos. Syksystä 2022 lähtien Inkoo on itse järjestänyt kuljetukset Järnefeltin ja Källhagenin kouluissa opiskeleville perusopetuksen oppilaille. Tästä lähtien Inkoo on laskuttanut kuljetuskustannukset Lohjan kaupungilta, sillä opetuksen järjestäjänä Lohjalla on vastuu kyseisten kuljetusten kustannuksista. Vuonna 2022 ja 2023 nämä kulut kirjattiin suoraan opetuksen menoihin, mutta vuoden 2024 alusta ne on siirretty tilille 4400 joukkoliikennepalveluiden kustannuspaikalle. Sieltä ne on edelleen kohdennettu joukkoliikennepalveluiden myyntituottoihin sekä kyseisten koulujen kuljetuskustannuksiin.

Ympäristönsuojelu

Ympäristönsuojelun toiminta jatkui entisellään huomioiden kaupungin kehittyminen. Varsinaisia uusia tehtäviä ei toimintavuoden aikana tullut hoidettavaksi. Ympäristönsuojelumääräysten päivitys valmisteltiin kevään aikana lopulliseen päätöksentekoon ja ne tulivat voimaan 1.6.2024. Lisäksi Lohjan osalta valmisteltiin ja tuotiin päätöksentekoon Siuntionjoen vesistövision jatkokausi 2025–2030. Ympäristönsuojelu osallistui useisiin käynnissä oleviin vesiensuojeluhankkeisiin.

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonta sai vuonna 2024 täytettyä kaikki virat. Työn jakautumiseen vaikutti huomattavasti määräaikaisen vs. lupainsinöörin poissaolo lähes koko määräaikaisen työsuhteen ajan, käytännössä työsuoritetta kertyi vain kaksi kuukautta. Määräaikaisen viran työsuorituksen suorittamatta jättäminen vaikutti edelleen huomattavasti työmäärän jakautumiseen lupakäsittelyssä, minkä johdosta rakennusrekisterin perusparannustyötä ei voitu tehdä täysipäiväisesti osaston sisäisen sijaistamisten takia. Rakennusrekisteriin lisättiin kuitenkin vuoden aikana 479 rakennusta.

Rakennusvalvonnan lakisääteisiä ohjaus ja neuvonta tapahtumia oli yhteensä 8246, luvu ei ole vertailukelpoinen aikaisempiin vuosiin, koska tilastointiin lisättiin myös puhelimesta tapahtunut neuvonta. Rakennusvalvonta teki kaiken kaikkiaan 938 päätöstä, muutosta vuoden 2023 päätösmääriin oli (-)13 päätöstä. Vaikka lupamäärät pysyivät edellisvuoden tasolla, lupamaksuissa päästiin budjetoituun tavoitteeseen ja jopa ylitettiin tavoite.

Uudisrakennuslupia myönnettiin kahdelle kerrostalolle, mikä oli ilahduttavasti 1 enemmän kuin vuonna 2023. Vuoden 2022 taso (5 kpl) jäi kuitenkin saavuttamatta. Uusia omakotitaloja luvutettiin 35 kappaletta. Uudisrakentamisen asuntojen kokonaismäärä oli 106 asuntoa, nousu edellisen vuoden 68 asunnosta on kohtuullinen. Lupakuvia, sekä muuta aineistoa tilattiin edelleen niin paljon, että se työllisti aineiston siirtoa suorittavan henkilön täysin.

Yrityspalvelut

Novagon toiminnan päättyessä kaupunki järjesti vuoden 2024 alusta omana toimintana yritysneuvonnan aloit­taville, toimiville, kehittyville ja kasvaville yrityksille. Lohja on liittynyt myös Suomen Uusy­rityskeskukset ry:n jäseneksi. Palvelu on ISO 9001- standardoitu, mikä edellyttää palvelulta korkeaa laatuvaatimusta ja palve­lun saatavuutta enintään 2 viikon kuluessa palvelutarpeesta. Yritysneuvonnan asiakastytyväisyys oli korke­alla tasolla, 4,83 (asteikko 1-5). NPS-suositte­luindeksi oli puolestaan 87 (asteikkoväli -100, +100). Yritysneu­vontaa ovat toteuttaneet kaksi yritys­asiantuntijaa, joista toinen keskittyy aloittavien yritysten neuvontaan ja toinen toimivien, kasvavien, kehittyvien ja kansainvälistyvien yritysten neuvontaan. Yritysneuvonta käynnis­tyi Laurean tiloissa ja siirtyi Yritystalon 3. kerrokseen, jossa Novago toimi aiemmin.

Lohjalla perustettiin vuonna 2024 yrityksiä 293 kappaletta. Lopettaneita yrityksiä oli 218. Nettomääräinen kehitys +75. 2020-luvun aiempina vuosina perustettujen määrä on vaihdellut 300-350 välillä, joten perustet­tu­jen määrä jäi jonkin verran alemmaksi. Aloittaneiden yritysten määrään vaikuttaa haastava taloustilanne. Vastaavasti lopettaneita yrityksiä oli jonkin verran enemmän viime vuosiin verrattuna. Yritysmäärän kehitys oli kuitenkin edelleen positiivinen. Yritysten kokonaismäärä on noin 4 700.

Perustetuista yrityksistä YritysLohjan kautta perustettuja oli 48 kappaletta eli 16,38 %. Yritysneuvonta käyn­nistyi vuoden alussa, joten ensimmäiset yritykset YritysLohjan toimesta aloittivat ulos maaliskuussa. Vuoden aikana YritysLohjan aloittavan yrittäjän palvelun piiriin tuli yhteensä 123 yritys­idea eli yksittäistä tapausta, joissa on suunniteltu yrityksen perustamista. Näissä tapauksissa asiakkaita oli 134 eli joissakin tapauksissa mukana on useampi kuin 1 henkilö. Yritysideoiden määrä kertoo myös, että merkittävä määrä ei ole vielä yritystään perustanut tai hankkeesta on luovuttu. Pääosin aloittavat yrittäjät käyvät neuvonnassa 1-3 kertaa / yrittäjä. Asiakkaista naisia on 53 prosenttia ja miehiä 47 prosenttia. Ikäjakauman osalta 24-45-vuotiaita on yli puolet asiakkaista, 53 prosenttia. Asiakkaista noin kolmannes (34 %) toimii yksityisen työnantajan palve­luksessa ja työttömänä on noin 20 prosenttia. Maahanmuuttajia asiakkaista on 11 prosenttia (15 asiakasta). YritysLohja on lähettänyt vuoden aikana onnittelukortin kaikille yrityksen perustaneelle lähes 300 yrittäjälle.

Perustettujen ja lopetettujen yritysten toimialajakauma TOP3:

- Perustetut: Asuin- ja muiden rakennusten rakentaminen, muu liikkeenjohdon konsultointi, mootto­ria­joneuvojen huolto ja korjaus.
- Lakanneet: Asuin -ja muiden rakennusten rakentaminen, muiden kiinteistöjen vuokraus ja hallinta, moottorija­joneuvojen huolto ja korjaus.

Toimivien, kehittyvien, kasvavien ja kansainvälistyvien yritysten neuvonnassa aktiviteetteja oli kaikkiaan 120 yrityksen kanssa. Aktiviteetit jakautuivat seuraavasti: kasvu- ja kehityspalvelut 48 prosenttia, rahoitukset 31 prosenttia, omistajanvaihdokset 20 prosenttia ja kansainvälistyminen 1 prosenttia.

Muita aktiviteetteja liittyen esimerkiksi Lohjalle sijoittumiseen, toimitiloihin, toiminnan kehittämiseen tai jonkin ongelman ratkaisemiseen, yhteistyökuvioihin, asiointia yrityksessä vierailun merkeissä tms. oli kaikkiaan 310 yrityksen kanssa.

Yritysneuvonnassa tärkeää on, että osaaminen on vahvaa ja tiedot ovat jatkuvasti ajan tasalla, vaikka toiminta­ympäristössä tapahtuukin muutoksia kaiken aikaa. Vuoden aikana esimerkiksi aloittaviin yrittäjiin keskittyvä yritys­asiantuntija on pitänyt tietoa ja osaamista yllä lyhyillä infoilla ja koulutuksilla, joita on ollut 50 kpl. Lisäksi lisäkoulutusta on saatu esimerkiksi verotuksen ja vastuullisuuden teemoihin. Suomen Uusy­rityskesk­uksen ry:n verkostopäiviä on ollut vuoden aikana 4 kappaletta. Toiminnan sisäinen auditointi järjestettiin elokuussa.

Lohja oli ensimmäistä kertaa mukana Kasvu Open Oy:n toteuttamassa Uudenmaan Kasvupolku-ohjelmassa, ohjelmassa oli mukana 11 lohjalaista yritystä. Lohjalaisten määrä oli Uudenmaan kunnista suurin. Kasvupolku on maksuton sparrausohjelma yrityksille, joissa on aitoa kasvupalua ja kehittämisintoa. Kasvupolulla yritys

saa omiin tarpeisiinsa räätälöityä sparrausta, arvokkaita kontakteja ja uusia yhteistyö­mahdollisuuksia.

Alihankintamessuilla 1.-3.10 YritysLohja oli mukana omalla osastolla ja esittelimme paikallisia teollisuuden yrityksiä sekä Lohjaa yrityksen sijaintipaikkana. Alihankintamessut ovat Euroopan suurin teollisuuden alan messutapahtuma. YritysLohjan toimintaa on esitelty myös kumppaneiden tilaisuuksissa, kuten pidetty infoja yritystoiminnasta Luksiassa ja Monitoimikeskuksessa.

Uutiskirjettä lähetettiin noin kerran kuukaudessa seuraavasti: 18.12, 20.11. 2.10. 30.8, 20.6, 31.5, 30.4, 28.3, 1.3, 24.1. Vastaanottajien määrä on ollut noin 3400 / uutiskirje.

Työllisyys­palvelut

TE-palvelut siirtyivät kunnille vuoden 2025 alusta, joten vuonna 2024 uuden Lohja-Karkkila työllisyysalueen käytännön suunnittelu ja muutokseen valmistautuminen olivat olennainen osa työllisyys­palvelujen toimintaa. Vuoden aikana tehtiin läheistä yhteistyötä työllisyysalueen molempien kaupunkien elinvoima- ja maahanmuuttajapalveluiden, oppilaitosten, yrittäjäjärjestöjen, uusyritys­keskusten ja naapurityöllisyys­alueiden kanssa sekä haettiin yhteistä tavoitetilaa ja näkemystä, millaiseksi paikalliset työllisyys­palvelut voisivat muodostua. Lisäksi valmistauduttiin henkilöstön siirtymiseen sekä palveluhankintojen siirtoon. Valmistelusta vastasivat kaksi päätoimista työllisyys­koordinaattoria sekä työllisyys­päällikkö, jonka vastuulla olivat myös Navigaattori-hanke sekä Lohjan maahanmuuttajapalvelut.

Työllisyyden, kumppanuuden ja osaamisen yhteiskehittämishanke Navigaattori ESR+ -hanke käynnistyi 1.5.2023 ja on jatkanut toimintaansa vuoden 2024 aikana. Hanke kestää Lohjan osalta 31.7.2025 saakka. Hankkeen kokonaisbudjetti on yhteensä noin 1,3 miljoonaa euroa ja sen toimijoita ovat päätoimijana toimiva Luksia sekä Lohjan kaupunki ja Vihdin kunta, joilla molemmilla on oma osahankkeensa. Hankkeen keskeisenä tavoitteena löytää ratkaisuja kohtaanto-ongelmaan. Hankkeen asiakkaita ovat sekä työvoimaa etsivät yritykset että työpaikkaa etsivät henkilöasiakkaat. Lohjalla toimii kaksi täysipäiväistä hanketyöntekijää, toinen henkilö- ja toinen yritysasiakkaiden palvelussa. Hankkeen kautta on tarjottu sekä yksilö- että ryhmävalmennusta.

Matkailu­palvelut

Lohjan matkailu näkyi vuonna 2024 monipuolisesti eri kanavissa, joista erityisesti pääkaupunkiseudun bussi- ja tolppamainos­kampanjat koettiin tehokkaiksi. Myös vuonna 2024 järjestetyt tapahtumat onnistuivat hyvin ja vetivät kiitettävästi kävijöitä. Järviohjelmaa tukemaan Lohjalla käynnistettiin vesitaksiliikennettä ja mm. kuvattiin järviaiheinen televisio-ohjelma. Majoitustilastot jäivät hieman juhluvuodesta 2023, mutta kotimais­ten vierailijat lisääntyivät 4 prosenttia tammi-marraskuun aikana.

Vuonna 2024 Tytyri Elämys­kaivos toimi uudella konseptillaan ensimmäisen kokonaisen toimintavuoden. Elämys­kaivoksessa vieraili vuonna 2024 ennätys­määrä kävijöitä eli yli 40 000 asiakasta (vuonna 2023 alle 30 000). Vuoden lopussa myös Elämys­kaivoksen asiakas­palvelurakennus ostettiin omaksi. Tämän jälkeen Tytyrin tulos jäi noin 120 000 euroa plussalle.

Talouden tasapainottamisohjelman toteutuminen:

Ei toimenpiteitä vuoden 2024 osalta.

Suoritetaulukko:

Suorite	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
Elinkeinopalvelut				
-Elämyskaivos (Tytyri) kävijämäärät			43 264	40 600
-Yksikkökustannus, euroa / suorite			7,48	13,44
-Yritysneuvonnan asiakkaat kpl				254
Kaavoitus				
-Vireillä olevien lukumäärä		30	25	24
-Yksikkökustannus, euroa/suorite/kk (ka)		2 521	3 747	4 033
-Poikkeamis päätökset ja suunnittelu- tarverat- kaisut		57	80	70
-Yksikkökustannus, euroa/suorite (ka)		1 137	1 388	1 639
Kiinteistö- ja kartastopalvelut				
-Tontin luovutukset. kpl		5	7	5
-Yksikkökustannus, euroa/suorite		9 829	32 430	53 530
-Raakamaan hankinta, ha		62	20	3,3
-Yksikkökustannus, euroa/suorite		0,2	1,1	8,11
Rakennusvalvonta				
-Luvat ja lupavalmistelut (päätökset)		911	750	938
-Yksikkökustannus, euroa/suorite		232	386	287
-Ohjaus ja neuvonta		5 360	5 300	8 438
-Yksikkökustannus, euroa/suorite		41	67	39
Ympäristönsuojelu				
-Ympäristönsuojelu (tapahtumat)		327	340	434
-Yksikkökustannus, euroa/suorite		1 228	463	478
-Valvontatehtävät (tarkastukset)		268	329	317
-Yksikkökustannus, euroa/suorite		729	814	1 114

Maankäyttö- ja logistiikkapalvelut

Tuloslaskelma:

Ulk. ja Sis. (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot	6 044	4 798		4 798	6 238	1 440	130,0 %
Toimintakulut	- 8 413	- 8 095		- 8 095	- 9 012	- 917	111,3 %
Toimintakate	- 2 370	- 3 297		- 3 297	- 2 775	523	84,1 %

Ympäristö- ja lupapalvelut

Tuloslaskelma:

Ulk. ja Sis. (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot	644	550		550	652	102	118,6 %
Toimintakulut	- 1 760	- 2 018		- 2 018	- 1 904	114	94,3 %
Toimintakate	- 1 116	- 1 467		- 1 467	- 1 251	216	85,3 %

Elinkeinopalvelut

Tuloslaskelma:

Ulk. ja Sis. (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot	1 128	976		976	1 603	627	164,3 %
Toimintakulut	- 5 450	- 5 290	- 37	- 5 327	- 5 570	- 243	104,6 %
Toimintakate	- 4 323	- 4 314	- 37	- 4 351	- 3 967	384	91,2 %

Ympäristöterveyslautakunta

Toiminnan sisältö ja laajuus:

 1260 Valvonta- kohdetta 620 Alkutuotannon kohdetta	 680 suunnitelmallista tarkastusta	 216 Ilmoitus- perusteista tarkastusta	 558 Virallisen valvonnan näytettä	 8001 Eläinlääkäri- käyntiä	 56 lausuntoa	 22 Ympäristöterveyden -huollon lainsäädännön mukaista päätöstä/ 200 ilmoituksen käsittelyä
--	---	--	--	--	---	---

Tuloslaskelma:

Ulk. ja Sis. (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot	917	965		965	949	- 16	98,4 %
Toimintakulut	- 1 516	- 1 441		- 1 441	- 1 414	26	98,2 %
Toimintakate	- 598	- 476		- 476	- 465	10	97,8 %

Ulkoiset (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot	891	965		965	927	- 38	96,0 %
Toimintakulut	- 1 330	- 1 252		- 1 252	- 1 225	28	97,8 %
Toimintakate	- 439	- 288		- 288	- 298	- 11	103,7 %

Sisäiset (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot	26				23	23	0,0 %
Toimintakulut	- 186	- 188		- 188	- 190	- 1	100,7 %
Toimintakate	- 159	- 188		- 188	- 167	21	88,7 %

Olennaiset tapahtumat tilikaudella:

Ympäristöterveyspalveluiden toiminta jatkui entisellään seudullisena (Karkkila, Lohja, Siuntio, Vihti). Vuoden aikana yhteen terveystarkastajan ja molempiin valvontaeläinlääkäriin virkoihin valittiin uudet viranhaltijat. Henkilömuutokset aiheuttivat noin 0,5 htv vajeen terveystarkastajaresurssiin, mutta tästä huolimatta valvontaa pystyttiin toteuttamaan suunnitellusti. Klinikkaeläinhoitaja irtisanoutui keväällä, tämä vakanssi jätettiin täyttämättä.

Suunnitelmallisten tarkastusten määrää lisättiin erityisesti terveydensuojelulain valvonnassa, mikä näkyi kohonneina terveydensuojelun maksutuottoina. Elintarvikevalvonnassa havaittujen puutteiden takia tehtyjen seurantatarkastusten määrä lisääntyi huomattavasti (250 %). Tupakan myyntipisteiden määrä alueella väheni, mikä alensi maksutuottoja, mutta tämä kehityssuunta on tupakkalain tavoitteiden mukainen.

Klinikkamaksua asiakaskäynneistä eläinlääkärivastaanotoilla korotettiin vuoden 2024 alusta 20 %, koska maksu oli pysynyt muuttumattomana käyttöönotostaan v. 2016 alkaen. Klinikkamaksun korotus vastasi elinkustannusindeksin nousua. Käynnit eläinlääkärivastaanotoilla vähentyivät n. 5 %, mutta klinikkamaksun korotuksen seurauksena klinikkamaksujen tuotto kuitenkin lisääntyi 10 %.

Toimintakulut alittivat talousarvion n. 30 000 €, mitä selittää erityisesti tiukka kulukuri kalusto-, tarvike- ja materiaalihankinnoissa sekä maksullisiin koulutuksiin osallistumisessa.

Talouden tasapainottamisohjelman toteutuminen:

Ei toimenpiteitä vuoden 2024 osalta.

Suoritetaulukko:

Suorite	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
Ympäristöterveys				
Eläinlääkärikäynnit	8 286	7 769	8 000	8 001
Yksikkökustannus, euroa/suorite	73,02	92,41	92	93,75
Terveystarkastukset	672	697	600	686
Yksikkökustannus, euroa/suorite	495	529	530	600

Työllisyys ja elinkeinolautakunta

Toiminnan sisältö ja laajuus:

Alueellisen työllisyys- ja elinkeinolautakunnan tehtävänä on huolehtia, että työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain (380/2023) mukaisia työvoimapalveluiden järjestämiseen liittyviä velvoitteita noudatetaan.

Mikäli työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa määritetyt työvoimapalveluiden järjestämiseen liittyvät tehtävät lainsäädännössä muuttuvat, hoitaa alueellinen työllisyys- ja elinkeinolautakunta kunnalle säädetyt tehtävät uusien säännösten mukaisesti.

Tuloslaskelma:

Ulk. ja Sis. (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot							0,0 %
Toimintakulut					- 111	- 111	0,0 %
Toimintakate					- 111	- 111	0,0 %

Ulkoiset (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot							0,0 %
Toimintakulut					- 111	- 111	0,0 %
Toimintakate					- 111	- 111	0,0 %

Sisäiset (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot							0,0 %
Toimintakulut							0,0 %
Toimintakate							0,0 %

Olennaiset tapahtumat tilikaudella:

Työllisyys- ja elinkeinolautakunta aloitti toimintansa 1.6.2024 alkaen. Lautakunta kokoontui 7 kertaa. Te-lautakunta on käsitellyt kokouksissaan pääsääntöisesti TE24-uudistuksen valmisteluun liittyviä asioita.

2.1.6 Sivistystoimiala

Toiminnan sisältö ja laajuus:

 Menot -129,0 milj. euroa	 Tulot 12,7 milj. euroa	 Toimintakate -116,3 milj. euroa	 Toimintakate /as -2 544,31 euroa/as	 Htv 1 419,5
--	---	--	--	--

Tuloslaskelma:

Ulk. ja Sis. (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot	13 609	10 047		10 047	12 756	2 709	127,0 %
Myyntituotot	5 630	4 513		4 513	5 891	1 378	130,5 %
Maksutuotot	3 568	3 065		3 065	3 387	323	110,5 %
Tuet ja avustukset	3 983	2 205		2 205	3 063	858	138,9 %
Muut toimintatuotot	428	264		264	415	151	157,3 %
Valm.om.käyttöön							0,0 %
Toimintakulut	- 126 575	- 128 222	- 535	- 128 757	- 129 013	- 256	100,2 %
Henkilöstökulut	- 68 926	- 69 193	- 535	- 69 728	- 70 061	- 333	100,5 %
Palvelujen ostot	- 28 184	- 29 447		- 29 447	- 30 049	- 602	102,0 %
Aineet, tarv. ja tav.	- 2 816	- 3 345		- 3 345	- 2 976	368	89,0 %
Avustukset	- 4 393	- 4 632		- 4 632	- 4 146	486	89,5 %
Muut toimintakulut	- 22 256	- 21 606		- 21 606	- 21 781	- 176	100,8 %
Toimintakate	- 112 966	- 118 175	- 535	- 118 710	- 116 257	2 453	97,9 %
Poistot ja arv.alent.	- 876	- 1 631		- 1 631	- 881	750	54,0 %
Satunaiset erät							0,0 %
Ylijäämä/alijäämä	- 113 842	- 119 806	- 535	- 120 341	- 117 137	3 204	97,3 %

Ulkoiset (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot	13 207	10 047		10 047	12 644	2 598	125,9 %
Toimintakulut	- 85 344	- 85 770	- 535	- 86 305	- 86 375	- 70	100,1 %
Toimintakate	- 72 136	- 75 723	- 535	- 76 258	- 73 731	2 527	96,7 %

Sisäiset (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot	401				112	112	0,0 %
Toimintakulut	- 41 231	- 42 452		- 42 452	- 42 638	- 186	100,4 %
Toimintakate	- 40 830	- 42 452		- 42 452	- 42 526	- 74	100,2 %

Olennaiset tapahtumat tilikaudella:

Sivistys-toimiala toimi vuonna 2024 sille myönnettyjen resurssien puitteissa ja pysyi annetussa talousarviossa. Toimialan palveluiden järjestäminen toteutui kuluneen vuoden aikana talousarvion mukaisesti ja merkittäviä muutoksia palveluiden järjestämiseen vuoden aikana ei tehty. Toimialan talousarvioon kirjatut tavoitteet toteutuivat myös pääosin suunnitelmien mukaisesti vuoden 2024 aikana.

Toimialan talousarvion toteutumiseen yhteensä 2,46 miljoonaa euroa alle talousarvion vaikutti merkittävimminkin valtakunnallinen kustannusten kasvun pienentyminen, palkkakustannusten maltillinen kasvu sekä toimialalla vuoden aikana tehdyt toimenpiteet. Toimialan talouden kehitystä seurattiin tiiviisti ja tulevien vuosien taloudelliset haasteet pyrittiin huomioimaan kaikissa vuoden aikana tehdyissä ratkaisuissa.

Toimialan palveluita kehitettiin kaupunkistrategian mukaisesti. Syksyn 2024 aikana aloitettiin koko toimialan palveluiden järjestämistä koskevan muutostyön valmistelu, jonka tavoitteena on valmistella toimialan palveluiden järjestäminen vastaamaan vuosikymmenen lopun palvelutarvetta.

Vuoden 2024 aikana toimialan palveluille on luotu yhtenäinen laadun ja asiakastytyväisyyden seurantaohjelma. Ohjelma on luotu nykyisen kaupunkistrategian tavoitteiden mukaisesti ja sen tulokset saadaan käyttöön kaikissa toimialan palveluissa vuoden 2025 aikana.

Toimialan tulosalueet ja tulosyksiköt toimivat säännöllisesti vuoden 2024 aikana useissa valtakunnallisissa ja alueellisissa verkostoissa. Toimiala pyrki myös vahvistamaan kuluneen vuoden aikana yhteistyötä lähialueen kuntien sekä Länsi - Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa.

Sitovat tavoitteet:

Luonnostaan tunnettu

Sivistys

Strateginen tavoite	Toimenpide	Toteuma 1-12/2024	Mittari	Tila
Monipuoliset liikunnan, kulttuurin ja vapaa-ajan palvelut ovat yksi keskeinen syy valita Lohja	Palveluiden laadun kasvattaminen, asiakkaiden tyytyväisyyden lisääminen ja asiakkaiden määrän lisääminen.	<p>Lohjan Museo Asiakaspalaute: 4,3/5 vastauksia 167 kappaletta</p> <p>Paikkarin torppa Asiakaspalaute: 4,5/5, vastauksia 2 kappaletta</p> <p>Museon kokonaiskävijämäärä: 40 046 (-10,2%)</p> <p>Länsi-Uudenmaan musiikkiopisto asiakastyytyväisyyskyselyn. osa-alueiden keskiarvo oli 3,8/5.</p> <p>Lohjan kaupunginkirjasto asiakastyytyväisyyskyselyn vastausten keskiarvo oli 4,4. (Tilat ja saavutettavuus: 4,4, Lainattava aineisto: 4,4, Asiakaspalvelu: 4,6 Tapahtumat: 4,1)</p> <p>Yleinen kulttuuritoimi toteutti Menneen ajan joulumarkkinoiden asiakaspalautekyselyn: Vastaajia: 38 ja kyselyn tulos 4. (Piditkö tapahtuman oheisohjelmasta? 3,9/5, Miten tapahtuman järjestelyt onnistuivat? 4,2/5, Saitko riittävästi tietoa tapahtumasta? 4,0/5)</p> <p>Hiiden opiston palautekyselyihin saatiin 1694 vastausta. Asiakastyytyväisyyteen liittyen tyytyväisyys opettajiin kasvoi.</p>	Vuosittain toteutettava tyytyväisyyskysely ja asiakkaiden määrän kasvu.	Toteutunut

Oppiva ja hyvinvoiva

Sivistys

Strateginen tavoite	Toimenpide	Toteuma 1-12/2024	Mittari	Tila
Lohjalaisten tyytyväisyys lasten ja nuorten palveluiden tarjontaan ja laatuun kasvaa strategia­kauden jokaisen vuoden aikana	Palveluita kehitetään kattavasti toimialan kehittämishjelman mukaisesti. Kehittämishjelman painopistealueet ovat: Lasten ja nuorten hyvinvointi Peruspalvelut Energian käyttö palveluissa Henkilöstön hyvinvointi Ruotsinkieliset palvelut	Vuoden 2024 aikana kehittämishjelmää on toteutettu suunnitelman mukaisesti, ja työryhmät ovat edenneet tavoitteellisesti. Ohjelman loppuraportti julkaistaan keväällä 2025. Sivistyslautakunta hyväksyi marraskuussa palveluiden laatua ja asiakas­tyytyväisyyttä koskevan seurantaohjelman, jonka raportointi toteutuu täysimääräisesti vuonna 2025. Asiakastyytyväisyyskyselyiden keskiarvot: Varhaiskasvatus: 4,4 Lukiokoulutus: 3,7 Nuorisotyö: 4,4 Perusopetuksen kyselyssä huoltajista 74–97 % oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä hyvinvointia, tukea, opetusmenetelmiä, oppimista sekä kodin ja koulun yhteistyötä koskevissa väitteissä.	Lohjalaisten tyytyväisyyttä lasten ja nuorten palveluihin mitataan vuosittain tyytyväisyys­kyselyllä.	Käynnissä
Lohjalaiset pitävät huolta hyvinvoinnistaan ja ympäristöstään tekojemme kannustamina. Haluamme osallistaa kuntalaisia päätösten valmistelussa.	Valtuuston hyväksymien hyvinvointisuunnitelmien toteuttaminen. Hyvinvointisuunnitelma 2023 - 2025 Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2023 - 2025 Kulttuurihyvinvointisuunnitelma 2023 - 2025 Liikuntaohjelma 2025 Ikääntyvien hyvinvointisuunnitelman valmistelu.	Kaupunkistrategian mukaisten hyvinvointisuunnitelmien vuosiraportti on hyväksytty kaupunginvaltuustossa marraskuussa 2024. Hyvinvointisuunnitelmiin kirjattujen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumisen on kirjattu loppuraporttiin Hyvinvointisuunnitelman toimenpiteet ja niiden seuranta sekä raportointi on toteutettu seuraavilla osa-alueilla: ihmissuhteet, oppiminen ja työ, turvallisuus, terveys ja osallisuus.	Hyvinvointisuunnitelmien toimenpiteet ja niille asetetut mittarit. Hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta indikoivat mittarit (laajan hyvinvointikertomuksen vähimmäistietosisältö, kouluterveyskysely, lasten ja nuorten hyvinvointikysely)	Toteutunut

Onnistumisen edellytykset

Sivistys

Strateginen tavoite	Toimenpide	Toteuma 1-12/2024	Mittari	Tila
Kestävä talous	Seurataan kattavasti palveluiden yksikkökustannusten kehitystä ja etsitään aktiivisesti keinoja kustannusten kasvun hillitsemiseksi.	<p>Toimialan merkittävimpien toimintojen kustannusten kehitystä on seurattu tiiviisti vuoden 2024 aikana. Koko toimialan tuottamien palveluiden kustannukset kasvoivat vuodesta 2023 vuoteen 2024 yhteensä 2,8 % (toimintakate). Kasvun ja oppimisen tulosalueen kustannukset kasvoivat vastaavalla ajanjaksolla 2,8 % (toimintakate) ja kulttuuri- ja vapaa-ajan tulosalueen kustannusten kasvun ollessa vastaavalla ajanjaksolla 3,1 %.</p> <p>Palvelukohtaisten kustannusten seuranta on raportoitu lautakunta-kohtaisesti.</p>	Kustannusten hintakehityksen seuranta ja raportointi talousarvion ja tilinpäätöksen yhteydessä.	Toteutunut
Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö	<p>Parannetaan Lohjan ma- nnetta työnantajana ke- hittämällä rekrytointia sekä työntekijöiden työ- hyvinvointia. Merkittävien rekrytoi- ntiin sekä henkilöstöön liittyvien prosien vahvis- taminen. Henkilöstön työhyvin- vointia kehitetään järjes- telmällisesti monin eri tavoin.</p>	<p>Sivistystoimialan työhy- vinvointikyselyyn vastasi 915 henkilöä (vastaus- prosentti 72). Kokonais- tulos parani edellisvuo- desta, nousseen 3,64:stä 3,77:ään, ja kaikki hyvin- voinnin osa-alueet kehit- tyivät positiivisesti.</p> <p>Vuoden aikana tehtiin onnistuneita rekrytoi- nteja, joihin panostettiin erityisesti. Pätevien haki- joiden määrää seurataan osana vuoden 2025 ta- lousarvioraportointia.</p> <p>Henkilöstön hyvinvoin- nin kehittämisryhmä jat- koi toimintaansa, ja koko kaupungin kattava Hy- vinvointiakatemia käyn- nistettiin, tarjoten liikun- tatapahtumia ja hyvin- vointia tukevia pilottiryh- miä.</p>	Henkilöstön työhyvin- voinnin seuranta ja päte- vien hakijoiden määrä avoimiin tehtäviin.	Toteutunut

<p>Vuorovaikutteinen viestintä</p>	<p>Vahvistamme viestinnän keinoin Lohjan positiivista imagoa ja kasvatamme tunnettuutta. Sisäisen viestinnän vahvistaminen.</p>	<p>Sivistystoimiala otti vuonna 2024 käyttöön uuden sisäisen viestinnän toimintamallin. Henkilöstölle tiedotetaan kuukausittaisella henkilöstötiedotteella ja henkilöstöinfoilla, joissa käsitellään ajankohtaisia aiheita ja esitellään toimialan yksiköitä.</p> <p>Kaupungin julkinen ilme uudistettiin, ja viestintää kehitettiin yhteistyössä konsernipalveluiden kanssa strategian mukaisesti. Kaupungin yhteisen viestinnän tavoitteena on ollut strategian mukaisesti vahvistaa kaupungin positiivista julkikuvaa. Sivistystoimiala panosti erityisesti tapahtumien ja palveluiden viestintään.</p> <p>Syksyn 2024 henkilöstökyselyn mukaan kaupungin julkikuvaan liittyvät osa-alueet vahvistuivat.</p>	<p>Kaupungin julkikuvan seuranta ja viestintää koskeva henkilöstökysely.</p>	<p>Toteutunut</p>
------------------------------------	---	---	--	-------------------

Talouden tasapainottamishjelman toteutuminen:
Talousarvion ei sisältynyt toimenpiteitä vuodelle 2024.

Suoritetaulukko:

Suorite	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
HTV				
Sivistystoimiala	1 700	1 552	1 211,86	1 419,5
Sivistyslautakunta	1 429	1 275	1 091,85	1 204,8
Kulttuuri- ja vapaa-ajan lautakunta	271	277	120,01	214,7

Kulttuuri- ja vapaa-ajan lautakunta

Toiminnan sisältö ja laajuus:

Kulttuuri- ja vapaa-ajan lautakunnan alaista toimintaa organisaatiossa toteuttaa kulttuurin ja vapaa-aikapalveluiden tulosalue. Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluihin kuuluivat vuonna 2024 seuraavat toiminnot: Liikunta-keskus, kaupunginkirjasto, kaupunginorkesteri, Hiiden Opisto, Länsi-Uudenmaan musiikkiopisto, Lohjan Teatteri, Lohjan Museo ja yleinen kulttuuritoimi.

 1 552 708 liikunta-suoritetta	 691 774 lainausta 347 451 asiakaskäyntiä	 21 700 kuulijaa 82 esiintymistä	 9 413+ 903 kurssilaista/ opiskelijaa 17 569 + 24 930 opetustuntia	 40 046 museokävijää 8 näyttelyä	 8178 katsojaa 52 näytöstä	 32 250 tapahtuma-kävijää
--	--	---	--	--	---	---

Kulttuuri- ja vapaa-ajan tulosalueen toiminta on järjestetty vuoden 2024 aikana valtuuston hyväksymän talousarvion mukaisesti. Tulosalueen palvelut on vuoden aikana mitoitettu talousarviossa hyväksytyjen määrärahojen mukaan ja toiminnan suunnittelussa on huomioitu kaikilta osin talousarvioon kirjattujen tavoitteiden toteuttaminen.

Tulosalueen järjestämien palveluiden kokonaiskustannukset kasvoivat vuoden 2024 aikana yhteensä 2,9 % (toimintakate). Tulosalueen toimintakulujen kasvun ollessa vain 2,1 %. Merkittävin syy kustannusten kasvun pienentymiseen vuodesta 2023 on ollut yleisen inflaatiotason kehitys, palkkakustannusten maltillinen kasvu ja toimialalla tehdyt toimenpiteet vuoden 2024 aikana.

Tuloslaskelma:

Ulk. ja Sis. (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot	2 035	1 877		1 877	1 984	107	105,7 %
Toimintakulut	- 14 113	- 14 490		- 14 490	- 14 415	76	99,5 %
Toimintakate	- 12 078	- 12 613		- 12 613	- 12 431	182	98,6 %

Ulkoiset (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot	1 951	1 877		1 877	1 929	52	102,7 %
Toimintakulut	- 11 092	- 11 503		- 11 503	- 11 344	159	98,6 %
Toimintakate	- 9 141	- 9 626		- 9 626	- 9 415	211	97,8 %

Sisäiset (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot	84				55	55	0,0 %
Toimintakulut	- 3 021	- 2 987		- 2 987	- 3 071	- 83	102,8 %
Toimintakate	- 2 937	- 2 987		- 2 987	- 3 016	- 28	101,0 %

Olennaiset tapahtumat tilikaudella:

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden tulosalue

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut huolehtivat kaupungin kirjasto-, kulttuuri- ja liikuntapalveluiden tuottami-

sesta ja kehittämisestä. Kehitämme aktiivisesti palveluitamme kuntalaisia osallistaen. Edistämme kuntalais­ten hyvinvointia ja Lohjan tunnettuutta kaupungin strategian mukaisesti.

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluilla on merkittävä rooli kuntalaisten arjessa hyvinvoinnin ja terveyden edistä­jänä. Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden merkitys kuntien lakisääteinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämi­sen tehtävän osalta korostuu entisestään, kun sosiaali- ja terveystalvet siirtyivät hyvinvointialueiden järjes­tämisvastuulle.

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut tarjoavat kulttuuri- ja liikuntaelämyksiä niin lohjalaisille kuin Lohjan ulkopuo­lelta saapuville matkailijoille. Laadukkailla ja monipuolisilla kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluilla ja tapahtumilla edistämme lisäksi Lohjan tunnettuutta ja kiinnostavuutta asuinpaikkana ja matkailukohteena.

Vuonna 2024 kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut edistivät kestävästä kehitystä ja loivat tulosalueelle yhteiset kes­tävästä kehityksen periaatteet. Kuntalaisten kulttuurihyvinvointia ja kulttuuripalveluiden saavutettavuutta edistettiin kaupungin kulttuurihyvinvointisuunnitelman 2023-2025 toimenpiteitä toteuttaen. Luontoliikun­nan mahdollisuuksia kehitettiin Lohjan Liikuntaohjelma 2025 mukaisesti.

Lohjalla järjestettiin ensimmäistä kertaa Factory by the Lake –festivaali Pitkäniemen tehdasalueella elo­kuussa 2024. Tapahtuman toteutuksesta vastasivat kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden lisäksi Lohjan mat­kailu sekä kaupungin markkinointi ja viestintä.

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden tulosalue toimi vuonna 2024 resurssien puitteissa ja pysyi talousarviossa. Tulosalueen toimintakate oli 12,43 milj. euroa (toteuma 98,6 %), jossa alitusta talousarvioon oli noin 182 000 euroa. Toimintatuotot ylittyivät noin 107 000 eurolla (105,7 %) ja toimintakulut alittuivat noin 76 000 eurolla (99,5). Tulosityksiköistä kirjastopalvelut (96,6 %) ja kulttuuripalvelut (98,3 %) pysyivät talousarviossa, kun taas liikuntapalvelut (102,3 %) ylitti talousarvion noin 59 000 eurolla johtuen Lohjan Liikuntahallit Oy:n vastikelas­kutuksesta.

Kirjastopalvelut

Lohjan kaupunginkirjasto

Lohjan kaupunginkirjasto toteuttaa kirjastolaissa yleisille kirjastoille määriteltyjä tehtäviä. Kaupunginkirjasto edistää lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa, mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen sekä aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta.

Kaupunginkirjasto panosti vuonna 2024 vahvasti lasten ja nuorten lukutaidon vahvistamiseen ja edisti omalta osalta Lohjan kaupungin lukutaitostrategian valmistumista ja toteuttamista. Lohjan lukutaitostrategia hyväksyttiin sivistys-toimialan lautakunnissa kesäkuussa 2024. Lisäksi kirjastoissa edistettiin Aluehallintovi­raston myöntämän hankerahoituksen turvin yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua ja kehitettiin toi­mintamallia, jonka avulla kirjastot voisivat toimia alustoina osallistumiselle, kohtaamiselle ja turvalliseen kes­kustelulle. Aluehallintovirasto myönsi keväällä 2024 kaupunginkirjastolle hankerahoituksen nuorten (yläkou­lut ja toinen aste) lukutaidon edistämiseen. Hanke käynnistyi lokakuussa 2024. Valtakunnallisen e-kirjaston avautuminen vuoden 2024 alussa mahdollisti kaikille Suomen kirjastojen asiakkaille tasa-arvoisemman ja helppokäyttöisemmän pääsyn kirjastojen digitaalisiin sisältöihin. Lisäksi Lukki-kirjastot (Lohja, Vihti ja Kark­kila) jatkoivat kirjastojärjestelmäkartoitusta, koska nykyinen järjestelmä on tulossa tiensä päähän ja uusi jär­jestelmä on saatava tilalle.

Kulttuuripalvelut

Hiiden Opisto

Hiiden Opisto on aikuisoppilaitos, joka tuottaa ja edistää elinikäisen ja jatkuvan oppimisen mahdollisuuksia,

tukee persoonallisuuden monipuolista kehittymistä ja elämänhallintaa toteuttaen vapaan sivistystyön periaatteita Länsi-Uudellamaalla. Opisto järjestää opetusta, jonka painopisteet ovat yhteiskunnallisiin aineisiin, kulttuuriin, käyttäytymiseen ja kasvatukseen liittyvissä opinnoissa, tietoyhteiskuntaopinnoissa, ikäihmisten opinnoissa, kielissä, taito- ja taideaineissa sekä terveyttä edistävässä opinnoissa. Opisto järjestää koulutusta myös maahanmuuttajille.

Vuonna 2024 opistossa oli käytössä valtakunnallinen osaamisperusteinen Koski-tietovaranto, johon viedään opiskelijoiden opintopisteytettyjä opintosuorituksia, esim. työelämän tarpeisiin. Opintopistekurseja toteutui 23 kpl. Vuonna 2024 Hiiden Opistossa otettiin käyttöön OPH:n kansalliset osaamismerkit vapaan sivistystyön oppilaitoksille, ja järjestettiin pilottikursseja. Yhteistyö Lohjan ja Vihdin työllisyyspalveluiden Navigaattori-hankkeessa jatkui ja KAPOS-osaamismerkkejä myönnettiin pilottikurssilaisille.

Tulevaisuuden haasteiden ennakoimiseksi opisto oli mukana Kansalaisopistojen tulevaisuudenkuvat -hankkeessa. Vuoden 2024 aikana hankkeessa toteutettiin eDelfoi-kyselyt, jotka lähetettiin päätoimiselle henkilökunnalle, tuntiopettajille, asiakkaiden edustajille ja Hiiden Opiston johtokunnalle. Kyselyn tulosten pohjalta hahmotellaan Hiiden Opiston roolia tulevaisuuden haasteissa.

Opistolle myönnettiin Okka-säätiön oppilaitosten kestävä kehityksen sertifikaatti 24.10.2024. Hiiden Opistolle on määritelty, osana kestävä kehityksen työtä, toimintaperiaatteet, jotka auttavat meitä jokaista tekemään arjessa kestäviä valintoja ja päätöksiä: 1) Vastuulliset hankinnat ja kestävä kulutus (taloudellinen vastuu) 2) Jätteen synnyn ehkäisy ja kierrätys (ympäristövastuu), 3) Energia ja vesi (ympäristövastuu), 4) Henkilöstön ja opiskelijoiden hyvinvointi (sosiaalinen vastuu), 5) Kulttuuriympäristö, tavat ja perinteet (kulttuurinen vastuu), 6) Monikulttuurisuus ja kansainvälisyys (kulttuurinen ja sosiaalinen vastuu).

Länsi-Uudenmaan musiikkiopisto

Länsi-Uudenmaan musiikkiopisto on taideoppilaitos, joka tarjoaa taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaista opetusta ensisijaisesti lapsille ja nuorille. Sen tehtävänä on järjestää musiikin ja siihen läheisesti liittyvien taidemuotojen perusopetusta sekä järjestää muuta musiikkikulttuurin kehittämiseen liittyvää toimintaa. Opetuksen tavoitteena on innostaa ja kannustaa oppilaita musiikkiharrastuksen kautta omakohtaisen ja elinikäisen musiikkisuhteen luomiseen sekä tukea oppilaan kasvua, kehitystä ja persoonallisuutta oppilaslähtöisesti. Opetus antaa valmiudet myös musiikkialan ammattiopintoihin hakeutumiseen.

Vuonna 2024 Länsi-Uudenmaan musiikkiopisto teki yhteistyötä Kirkkonummen ja Raaseporin musiikkiopistojen kanssa niin vierailujen kuin yhteisten orkesterihankkeiden muodossa. Vihdin kuvataidekoulun ja musiikkiopiston yhteinen pelimusiikkihanke vietiin loppuun. Musiikkiopisto oli mukana Lohjan kaupunginorkesterin järjestämässä Lapsen oikeuksien viikon konsertissa sekä Lumiukko-konserteissa joulukuussa. Musiikkiopiston tiloissa tapahtunut ilkeä marraskuussa 2024 vaikutti merkittävästi toimintaan loppuvuoden aikana ja opetusta järjestettiin väistötiloissa. Laurentius-talon kulunvalvontaa koskeva selvitys aloitettiin ja se jatkuu vuoden 2025 aikana. Musiikkiopistossa aloitti uusi rehtori heinäkuussa 2024 edellisen rehtorin irtisanouduttua.

Lohjan kaupunginorkesteri

Lohjan kaupunginorkesteri tuottaa konserttielämyksiä Lohjalla sekä tilauksesta muilla paikkakunnilla. Orkesterin tapahtumia järjestetään Laurentius-salin lisäksi muun muassa palvelutaloissa, päiväkodeissa, kouluissa sekä Lohjan kylissä. Orkesterin tavoitteena on edistää korkeatasoista ja ammattimaista esittävää taidetta, hyvinvointia, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta sekä väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen.

Lohjan kaupunginorkesteri tuotti konserttielämyksiä Lohjalla sekä tilauksesta muissa Länsi-Uudenmaan kunnissa. Orkesterin tapahtumia järjestettiin Laurentius-salin lisäksi muun muassa palvelutaloissa, päiväkodeissa, kouluissa sekä Lohjan kylissä. Henkilöstön työskentelyolosuhteiden parantamista Laurentius-salissa selvitettiin ja työ etenee toteutukseen vuosien 2025-2026 aikana. Yleisötyötä ja saavutettavuutta kehitettiin osallistamalla esimerkiksi Lohjan pallon järjestämään kesätapahtumaan, Mieli ry:n järjestämään Mental

Health Art Week:iin sekä Uusimaa-päivään. Orkesteri oli yksi Factory by the lake- festivaalin pääjärjestäjistä. Lohjan kaupunginorkesteri täytti 60 vuotta vuonna 2024, jonka kunniaksi järjestettiin juhlakonsertti suomalaisen musiikin päivänä joulukuussa.

Lohjan Museo

Lohjan Museon tehtävä on lohjalaisen kulttuuriperinnön säilyttäminen tuleville sukupolville sekä kulttuuriperintöön liittyvän tiedon, tarinoiden ja elämysten välittäminen yleisölle. Museo harjoittaa tutkimusta, opetusta sekä näyttely- ja julkaisu­toimintaa. Tämä tapahtuu Lohjan Museon näyttelytiloissa Iso-Pappilassa, Linderinsalissa sekä kesäaika­na Johannes Lohilammen museossa ja Paikkarin torpassa. Lisäksi museon kokoelmiin on mahdollista tutustua Länsi-Uudenmaan museoiden yhteisessä kokoelmakeskuksessa Leirassa.

Lohjan Museo lisäsi Lohjan alueen sisäistä yhteistyötä ja saavutettavuutta erityisesti hankkeiden avulla. Museolla vahvistettiin ruotsinkielistä osaamista, tallennettiin alueen ruotsinkielisen väestön muisteluita, järjestettiin tapahtumat kaksikielisesti ja luotiin lainattavia ja museolla käytettäviä ruotsinkielisiä opetuspaketteja God dag och hej på dig –hankkeen avulla. Lohjalla alueella asuvien ja täällä vapaa-aikaansa viettävien järvisuhdetta kartoitettiin, kerättiin ja tallennettiin Samassa veneessä – hankkeessa. Tämän pohjalta tehdään näyttely vuonna 2025. Hanke on osa kaupungin järvi­ohjelman toimintaa. Museo järjesti 8 näyttelyä sekä toimi yhteistyökumppanina ulkopuolisten toimijoiden järjestämissä näyttelyissä. Museo järjesti useita tapahtumia ja opastuksia. Museon alueella järjestettiin lisäksi ulkopuolisten toimijoiden tapahtumia.

Lohjan Teatteri

Sugar musikaali jatkui keväällä 2024 viiden esityksen verran. Ohjelmistossa oli keväällä myös draama Ilman sinua ja lastennäytelmä Prinsessa Tähtäpäätä. Syyskaudella oli kantaesitys musikaalista Monte Criston kreivi.

Yleinen kulttuuritoimi

Yleinen kulttuuritoimi tukee asukkaiden mahdollisuuksia kulttuurielämyksien tekemiseen ja kokemiseen, edistää kulttuurin saatavuutta ja saavutettavuutta sekä vahvistaa asukkaiden hyvinvointia sekä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä. 508-paikkainen Laurentius-sali tarjoaa erinomaiset puitteet niin konserttien kuin seminaarien järjestämiseen. Kaupungin ulkopuolisia taiteen perusopetuksen toimijoita sekä muita kulttuuritoimijoita tuetaan vuosittaisen avustusmäärärahan turvin. Merkittävin vuosittainen yleisen kulttuuritoimen koordinoima tapahtuma on Menneen ajan joulumarkkinat.

Yleisen kulttuuritoimi edisti kulttuuripalveluiden saavutettavuutta hankkimalla uusia Kaikukortin jakajia. Mukaan liittyivät Lohjan kaupungin maahanmuuttajapalvelut ja Ohjaamo sekä HUS Lohjan sairaalan psykiatri­nen erikoissairaanhoido. Lohjan kulttuuripolun päivittäminen alkoi ja kulttuuripolussa mukana olevia toimijoita osallistettiin uudistustyöhön. Lohjan Kulttuuripolku -suunnitelma hyväksyttiin kulttuuri- ja vapaa-ajan lautakunnassa sekä sivistyslautakunnassa marraskuussa 2024. Taiteen perusopetuksen avustusjärjestelmän uudistamisen suunnittelu käynnistyi. Yleinen kulttuuritoimi järjesti Lohjan matkailun kanssa ensimmäisen kerran Lohjan Järvi­juhannus -tapahtuman.

Liikuntapalvelut

Lohjan Liikuntakeskus

Lohjan Liikuntakeskus Oy hoitaa kunnallisen liikuntatoimen tehtäviä Lohjalla. Liikuntatoimen resurssit muodostuvat valtuuston myöntämästä konserniavustuksesta ja käyttäjiltä perittävistä käyttömaksuista. Lohjan Liikuntakeskus Oy:n Lohjan kaupungilta saama konserniavustus vuonna 2024 oli 4 624 680 euroa, vuonna 2023 vastaava summa oli 4 417 650 euroa (+4,7 %). Kulttuuri- ja vapaa-ajan lautakunnan osuus konserniavustuksesta oli 2 296 490 euroa. Loppuosuus on teknisen lautakunnan alaista vuokra-avustusta. LLK Oy vastaa liikuntapaikkojen ylläpidosta sekä liikuntaan aktivoinnista. Tennarin perusparannus ja laajennus valmistui vuoden 2024 aikana ja kokonaisuus avattiin käyttäjille elokuussa 2024 lisäten samalla Liikuntakeskuksen ylläpitokustannuksia. Taimiston liikuntapuiston rakentaminen jatkui ns. III vaiheella. Uuden uimahallin

suunnittelu jatkui ohjausryhmän johtamana.

Talouden tasapainottamisohjelman toteutuminen:

Talousarvioon ja talouden tasapainottamisohjelmaan ei sisällynyt toimenpiteitä vuodelle 2024.

Suoritetaulukko:

Suorite	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
1. Kaupunginkirjasto				
Kävijät (sis. myös verkkokirjastokäynnit, jotka saadaan aina vuoden lopussa)	345 941	330 862	660 000	709 099
-Yksikkökustannus, euroa/suorite	10,53	12,52	6,4	5,83
Lainaukset (sis. myös digitaaliset lainat, joista osa saadaan vasta vuoden lopussa)	684 144	698 795	700 000	690 822
Yksikkökustannus, euroa/suorite	4,56	5,93	6,04	5,98
2. Hiiden Opisto ja Länsi-Uudenmaan musiikkiopisto				
Hiiden opiston kurssit	2 374	2 489	2 500	2 532
- Yksikkökustannus, euroa/suorite	582	623	684	637
Musiikkiopiston oppilasmäärä	872	874	830	903
-Yksikkökustannus, euroa/suorite	2 263	2 456	2 523	2 484
3. Museo, kaupunginorkesteri ja teatteri				
Museon kävijät	39 826	31 300	40 000	40 046
- Yksikkökustannus, euroa/suorite	12,53	23,18	21,96	19,69
Kaupunginorkesterin kävijät	23 413	39 040	35 000	21 700
- Yksikkökustannus, euroa/suorite	48,03	34,07	38,82	65,81
Teatterin kävijät			7 500	8 178
-Yksikkökustannus, euroa/suorite			65,85	61,71

Kirjastopalvelut

Tuloslaskelma:

Ulk. ja Sis. (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot	181	153		153	168	15	109,8 %
Toimintakulut	- 4 193	- 4 298		- 4 298	- 4 174	124	97,1 %
Toimintakate	- 4 012	- 4 145		- 4 145	- 4 006	139	96,6 %

Liikuntapalvelut

Tuloslaskelma:

Ulk. ja Sis. (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot	117	93		93	105	12	113,3 %
Toimintakulut	- 2 565	- 2 643		- 2 643	- 2 714	- 71	102,7 %
Toimintakate	- 2 448	- 2 550		- 2 550	- 2 609	- 59	102,3 %

Kulttuuripalvelut

Tuloslaskelma:

Ulk. ja Sis. (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot	1 737	1 631		1 631	1 711	79	104,9 %
Toimintakulut	- 7 355	- 7 549		- 7 549	- 7 526	23	99,7 %
Toimintakate	- 5 618	- 5 918		- 5 918	- 5 816	102	98,3 %

Sivistyslautakunta

Toiminnan sisältö ja laajuus:

Sivistyslautakunnan alaista toimintaa organisaatiossa toteuttaa kasvun ja oppimisen tulosalue, joka muodostuu kolmesta eri tulosyksiköstä. Varhaiskasvatus järjestää päiväkotien, perhepäivähoidon ja avoimen varhaiskasvatuksen toimintaa ja ohjaa ja valvoo yksityistä varhaiskasvatusta. Perusopetuksen tulosyksikön tehtävänä on järjestää koulujen ja iltapäiväkerhojen toimintaa koskevat palvelut. Sivistyksen yhteiset palvelut vastaavat lukiokoulutuksen, nuoristyön, hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön, tulosalueen hallinnon sekä toimialan yhteisten tukipalveluiden järjestämisestä.

						
1800 lasta varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa Varhaiskasvatuksen osallistumisaste 88 %	Varhaiskasvatusta ja esiopetusta 22 yksikössä ja 17 perhepäivähoitajalla (kunnalliset)	Perusopetuksessa 4800 oppilasta 19 yksikössä	Lukiokoulutuksessa 1000 oppilasta 3 yksikössä	Nuorisotyö tavoittaa kuukausittain n. 11 200 lasta ja nuorta	Nuorisotoimintaa Toimintakeskus Harjulassa ja 9 nuorisotalolla sekä nuorisotyöpajalla	Kierrätyskeskuksessa asiakkaita vuodessa n. 45 000

Kasvun ja oppimisen tulosalueen toiminta on järjestetty vuoden 2024 aikana valtuuston hyväksymän talousarvion mukaisesti. Tulosalueen palvelut on vuoden aikana mitoitettu talousarviossa hyväksytyjen määrärahojen mukaan ja toiminnan suunnittelussa on huomioitu kaikilta osin talousarvioon kirjattujen tavoitteiden toteuttaminen.

Sivistyslautakunta on päättänyt varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen toimikauden 2024–2025 aikana järjestettävien palveluiden sisällöstä ja laajuudesta keväällä 2024. Palveluiden järjestäminen välillä 1.8.2024–31.7.2025 on toteutettu lautakunnan tekemien päätösten mukaisesti.

Tuloslaskelma:

Ulk. ja Sis. (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot	11 574	8 169		8 169	10 772	2 603	131,9 %
Toimintakulut	- 112 462	- 113 731	- 535	- 114 266	- 114 598	- 332	100,3 %
Toimintakate	- 100 888	- 105 562	- 535	- 106 097	- 103 826	2 271	97,9 %

Ulkoiset (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot	11 256	8 169		8 169	10 715	2 546	131,2 %
Toimintakulut	- 74 252	- 74 266	- 535	- 74 801	- 75 031	- 230	100,3 %
Toimintakate	- 62 995	- 66 097	- 535	- 66 632	- 64 316	2 316	96,5 %

Sisäiset (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot	318				57	57	0,0 %
Toimintakulut	- 38 211	- 39 465		- 39 465	- 39 567	- 102	100,3 %
Toimintakate	- 37 893	- 39 465		- 39 465	- 39 511	- 46	100,1 %

Olennaiset tapahtumat tilikaudella:

Kasvun ja oppimisen tulosalue

Tulosalueen järjestämien palveluiden kokonaiskustannukset kasvoivat vuoden 2024 aikana yhteensä 2,8 % (toimintakate). Tulosalueen toimintakulujen kasvun ollessa vain 1,8 %. Merkittävin syy kustannusten kasvun pienentymiseen vuodesta 2023 on ollut yleisen inflaatiotason kehitys, palkkakustannusten maltillinen kasvu ja toimialalla tehdyt toimenpiteet vuoden 2024 aikana.

Kasvun ja oppimisen tulosalue toimi vuonna 2024 resurssien puitteissa ja pysyi talousarviossa. Tulosalueen toimintakate oli noin 103,8 milj. euroa (toteuma 97,9 %), jossa alitusta talousarvioon oli noin 2,28 milj. euroa.

Toimintatuotot ylittyivät noin 2,6 milj. eurolla (131,9 %). Toimintatuottoja kertyi arviota enemmän kaikissa tiliryhmissä, erityisesti myyntituotoissa (+1,4 milj. euroa) sekä tuissa ja avustuksissa (+0,8 milj. euroa). Myyntituottoja (134,9 %) kasvattivat muilta kunnilta saadut kotikuntakorvaukset perusopetuksesta (mm. lastensuojelulain nojalla sijoitetut lapset) sekä vammaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan sekä loma-ajan hoidon myynti hyvinvointialueelle.

Toimintakulut pysyivät lähes talousarviossa, ylitystä oli noin 0,3 milj. euroa (100,3 %). Toimintakuluissa ylitystä kertyi henkilöstökuluissa (100,8 %) ja palvelujen ostoissa (102,0 %), kun taas materiaalihankinnoissa (89,0 %) ja avustuksissa (89,1 %) jäätiin alle talousarvion. Henkilöstökulujen ylitystä selittää varhaiskasvatuksen resurssitarpeet. Palvelujen ostojen ylitys aiheutui hankkeiden palvelujen ostoista, joihin on ollut kate henkilöstökuluissa.

Kasvun ja oppimisen tulosalueen kaikki tulosityksiköt pysyivät talousarviossa.

Vuoden aikana talousarvioon tehtiin seuraavat muutokset:

Valtuusto päätti 10.4.2024 § 35 myöntää lisämäärärahaa varhaiskasvatuksen tulosityksikön vuoden 2024 talousarvioon seuraavasti

1. lakisääteisen toiminnan toteuttamiseksi yhteensä 510 000 euroa
2. varhaiskasvatuksen opettajan (kieli- ja kulttuuriopettaja) tehtävään 20 000 euroa
3. lisämäärärahan kolmen (3) lastenhoitajan vakanssin muuttamiseksi kolmeksi varhaiskasvatuksen sosionomin tehtäväksi 5 000 euroa

Varhaiskasvatuksen kustannusten nousu on ollut yleistä koko maassa ja sen vaikutukset ovat näkyneet myös Lohjan varhaiskasvatuksen palveluiden järjestämisessä viimeisten vuosien aikana.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen tulosityksikkö järjestää varhaiskasvatusta ja esiopetusta. Lapsilla on subjektiivinen oikeus varhaiskasvatukseen ja palvelua on tarjottava kaikille alle kouluikäisille siitä lähtien kun he täyttävät 9 kuukautta.

Varhaiskasvatuksessa on yhteensä noin 1800 lasta. Heistä alle kolmivuotiaita on noin 390 (tilanne tammikuu 2025), esioppilaita lukukaudella 2024-2025 on 410. Yksityisten palveluntuottajien osuus varhaiskasvatuksesta on noin 13 %. Syntyvien lohjalaislasten määrä on pysynyt viime vuodet keskimäärin 300. Varhaiskasvatuksen viime vuosien osallistumisasteen nousu näyttää pysähtyneen ja on jäänyt keskimäärin 88 prosenttiin (0-6 vuotiaat). 0-4-vuotiata lapsia on muuttanut Lohjalle vuonna 2023 Lohjalle 40.

Varhaiskasvatuksen lapsikohtaiset kustannukset ovat nousseet vuoden 2022-2023 noin 12 500 eurosta vuoden 2024 noin 14 000 euroon. Varhaiskasvatuksen kustannusten nousu on kohdistunut erityisesti päiväkotitoimintaan ja henkilöstökuluihin. Varhaiskasvatuksen kuluja ovat lisänneet useat lainsäädännön ja toimintaympäristön muutokset. Esimerkiksi varhaiskasvatuksen tuen lakimuutos, asiakasmaksulain muutokset sekä varhaiskasvatuksen mitoitussääntelyn tarkentaminen ovat lisänneet kustannuksia. Lisäksi perhevapaaudistus on tuonut mukanaan uusia haasteita ja kustannuksia varhaiskasvatukseen. Kustannusten nousua selittää osittain myös varhaiskasvatukseen osallistuvan lapsimäärän kasvu. Päiväkotitoiminnassa erityisesti alle kolmevuotiaiden määrä on kasvanut vuosina 2021-2023, joka merkitsee myös kunnille kasvavia kuluja, sillä pienten lasten kanssa työskentelyyn tarvitaan enemmän henkilökuntaa.

Varhaiskasvatuksen toimintakate oli noin 32,6 milj. euroa, joten talousarvio alittui noin 310 000 eurolla (99,1 %). Toimintatuotot ylittivät noin 260 000 eurolla (118,6 %), koska päivähoitomaksuja kertyi arvioitua enemmän. Toimintakulut toteutuivat lähes budjetoidun mukaisesti (n. 50 000 euroa alle talousarvion, 99,9 %).

Henkilöstökulut ylittivät vuonna 2024 750 000 euroa varhaiskasvatuksen saamasta 535 000 euron lisämäärärahasta huolimatta. Vuonna 2023 varhaiskasvatuksen osallistumisasteen nousun takia tammikuussa 2024 perustettiin yksi lisäryhmä Linnaisten päiväkotiin ja elokuussa kolme ryhmää lisää (Virby skolan, Ojamonharjun yhtenäiskoulu ja Oinolan päiväkoti). Lisäksi elokuusta 2024 alkaen vakinaistettiin kieli- ja kulttuuriopettaja ja 3 lastenhoitajan tehtävää muutettiin varhaiskasvatuksen sosionomin tehtäviksi. Henkilöstökulujen suureen ylitykseen vaikuttivat edellä mainittujen syiden lisäksi korkeat sairauspoissaolomäärät. Varhaiskasvatuksen sijaiskustannukset olivat 1,2 miljoonaa euroa. Henkilöstökuluja nostivat myös työehtosopimusten mukaiset yleiskorotukset ja järjestelyvaraerä, jota kohdennettiin varhaiskasvatuksen henkilöstöön. Kotihoidontukea ja yksityisen hoidon tukea maksettiin arvioitua vähemmän. Lisäksi palveluiden ostot ja aineet, tarvikkeet ja tavarat jäivät alle budjetoidun. Nämä alitukset kompensoivat korkeita henkilöstökuluja. Lisäksi myös tulokset olivat arvioitua korkeammat.

Henkilöstökustannusten lisäksi varhaiskasvatuksessa kustannuksia syntyy palveluiden ostosta. Varhaiskasvatus ostaa sisäisesti palvelua ruoka- ja siivouspalveluilta, henkilöstöpalveluilta, talous- ja hallintopalveluilta sekä tietohallinnolta. Sisäiset toimintakulut kasvoivat 370 000 euroa vuodesta 2023 vuoteen 2024. Ulkoisia ostopalveluja ovat pesulapalvelut, tulkkipalvelut, toisten kuntien varhaiskasvatuspalvelut ja yksityisten palveluntuottajien järjestämä esiopetus sekä erilaiset ohjelmat kuten varhaiskasvatuksen toiminnanohjausjärjestelmä Wilma, Juulia ja PSOP. Ulkoiset toimintakulut kasvoivat noin 660 000 euroa vuodesta 2023 vuoteen 2024.

Laadukas varhaiskasvatus tukee lapsen kasvua ja oppimista ja on keskeinen kaupungin elinvoimaisuutta lisäävä palvelu. Laadukas varhaiskasvatus on asetettu tavoitteeksi vuoden 2023 hallitusohjelmassa ja Lohjan kaupungin strategiassa. Lohjan varhaiskasvatuksessa otettiin vuoden 2024 aikana käyttöön laatutekijät ja mittarit. Laatutekijät ovat lapsen kokema pedagogiikka, aito asiakaspalvelu, asiantunteva johtaminen, työssä hyvinvoiva ja uudistuva ja taloudellinen. Laatua mitataan pedagogisen laadun digitaalisella arviointijärjestelmällä Valssilla, asiakastyytyväisyyskyselyllä, työhyvinvointikyselyllä, joka sisältää esihenkilöarvioinnin, ja seuraamalla kustannuksia.

Laadukkaan varhaiskasvatuksen onnistumisen tae on henkilöstö. Lohjalla on 121 varhaiskasvatuksen opettajan vakanssia, näistä 75 vakanssissa on kelpoinen opettaja. Kelpoisen henkilöstön saatavuus on ollut haaste etenkin varhaiskasvatuksen opettajien kohdalla. Henkilöstön pitovoimaa tulee varmistaa erilaisilla toimenpiteillä, mutta keskeisenä on henkilöstön jaksamisen tukeminen. Johtamisen riittävät resurssit on varmistettava, koska hyvä johtaminen on työhyvinvoinnin väline, rekrytointivaltti ja pitovoimaa lisäävä asia. Henkilöstön saatavuuteen ja pitovoimaan vaikuttaa myös kilpailukykyinen palkkaus. Vuonna 2024 aloitettiin OVTES-G-osan palkkaohjelma, joka saatiin maaliin vuoden 2025 puolella.

Perusopetus

Perusopetuksen tulosityksikkö järjestää perusopetusta ja iltapäivätoimintaa perusopetusikäisille lapsille ja nuorille. Oppivelvollisuuslaki määrittelee lasten ja nuorten oikeudet opetuksen ja koulutuksen saamiseen perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen avulla. Oppivelvollisuus alkaa perusopetuslaissa (628/1998) tarkoitetun lukuvuoden alkaessa sinä vuonna, jona lapsi täyttää seitsemän vuotta.

Perusopetuksen tulosityksikkö järjestää perusopetukseen kuuluvat opetuspalvelut, perusopetukseen valmistavaa opetusta sekä aamu- ja iltapäivätoimintaa. Perusopetuksen oppilasmäärä oli syksyllä 2024 (20.9.2024) yhteensä 4914 (4945) oppilasta, joista vuosiluokilla 1–6 opiskeli 2822 (2977) oppilasta ja vuosiluokilla 7–9 yhteensä 1992 (1968) oppilasta. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa opiskeli 25 oppilasta.

Erityisen tuen piirissä olevien oppilaiden määrä vuonna 2024 oli 698 (695). Tehostetun tuen piirissä puolestaan oli 747 (766) oppilasta. Erityisopetuksen konsultoiva tiimi on tarjonnut konsultaatiota ja apua tukitoimien suunnitteluun kouluilla. Pienryhmien alueellistamista jatkettiin. Haasteita tuottaa erityisesti kelpoisen henkilöstön saatavuus, joka osaltaan tuottaa suuria alueellisia eroja.

Perusopetuksen rinnalla tarjottiin 1.-2.-luokkalaisille sekä 3.-9.-luokkalaisille erityisen tuen oppilaille iltapäivätoimintaa kouluilla. Iltapäivätoiminnan piirissä oli noin 350 (382) oppilasta. Aamupäivätoimintaa järjestettiin Routionmäen yhtenäiskoulun Jalavan luokkien oppilaille.

Perusopetus pysyi hyvin talousarviossa: toimintakate oli 60,43 milj. euroa (käyttö 97,4 %). Toimintatuotot ylittivät 2,66 milj. eurolla (162,9 %). Toimintakulut ylittivät 1,06 milj. eurolla (101,6 %), josta henkilöstökulujen osuus oli noin 325 000 euroa (100,9 %). Palvelujen ostot ylittivät noin 352 000 euroa (102,1 %). Aineet, tarvikkeet ja tavarat -kuluista jäi käyttämättä noin 156 000 euroa. Sijaisiin käytettiin 1,1 milj. euroa. Sijaiskuluja ei ole budjetoitu. Yleinen kustannusten nousu näkyy esimerkiksi ateriapalveluissa, kiinteistökuiluissa ja logistiikassa. Erityisesti pienissä yksiköissä tuntikehyksen niukkuus aiheuttaa ongelmia.

Koulut ovat toimineet kouluille myönnettyjen tuntikehysten puitteissa. Lukuvuonna 2024-2025 on käytössä 9 593 vuosiviikkotuntia (1,98 tuntia/oppilas). Tämä on jakautunut ala- ja yläluokkien suhteen niin, että vuosiluokkien 1-6 oppilaskohtainen kerroin on 1,57 ja vuosiluokkien 7-9 kerroin 2,25.

Perusopetuksen henkilöstömäärä oli 728 (701,2 htv), joista vakinaisia 621. Sairauspoissaolo-% oli 4,21.

Perusopetuksen oppilaskohtainen hinta vuonna 2024 oli noin 12 860 euroa. Oppilaskohtainen hinta on kasvanut lievästi ensisijaisesti henkilöstökulujen kasvamisen vuoksi. Myös erityistä tukea on järjestetty aiempia vuosia enemmän, ja kaupungin yhteisten pienryhmien rinnalle on luotu alueellisen pienryhmätoiminnan verkosto. Kouluverkkomme on laaja ja oppilasmäärä vähenee tasaisesti eri alueilla. Suurin osa kustannuksista pysyy samalla tasolla, vaikka oppilaita on vähemmän. Oppilaskohtaisesta hinnasta vuokrien osuus on noin 2 910 euroa (22,6 %).

Mäntynummen yhtenäiskoulu toimii väistötiloissa. Yläkoulun osuus siirtyi elokuun alussa väistöön Rantapuiston lukion palattua Pohjolanmäelle. Alakoululaiset siirtyivät Mäntynummen väistötiloihin syysloman aikoihin. Perusopetuksen budjettiin ei ollut varattu rahaa Rantapuiston vuokrakustannuksiin.

Esi- ja perusopetus sai vuonna 2024 hankerahoitusta OKM:ltä tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin. Hankerahoituksella palkattiin lähinnä resurssiopettajia ja koulunkäynninohjaajia lisäresurssiksi ryhmiin. Tulosityksikkö on osallistunut myös muihin toimintaa tukeviin hankkeisiin muun muassa kerhotoiminta-, Suomen harrastamisen malli – ja Erasmus+-hankkeet.

Sivistyksen yhteiset palvelut

Sivistyksen yhteisten palveluiden tulosityksikkö järjestää lukiokoulutusta, nuorisotyön palvelut sekä vastaa toimialan ja tulosalueen hallinnon palveluiden järjestämisestä.

Sivistyksen yhteisten palvelujen toimintakate oli noin 10,8 milj. euroa, joten talousarvio alittui noin 370 000 eurolla (96,7 %). Toimintatuotot jäivät arvioidusta noin 300 000 euroa (87,7 %), koska tukia ja avustuksia ker­tyi arviota vähemmän. Toimintakulut alittivat talousarvion noin 680 000 eurolla (95,0 %), johtuen pääasiassa hankkeiden henkilöstökuluista. Nuorisotyö (93,1 %) ja lukiokoulutus (94,0 %) pysyivät talousarviossa.

Nuorisotyö

Nuorisotyössä Aluehallintovirasto tuki nuorisotyötä hankeavustuksilla. Etsivä nuorisotyö sai hankeavustusta kaudelle 1.9.2023-31.8.2024 yhteensä 90 000 euroa. Hankeraha on kohdistettu palkkakuluihin. Hankerahalla pystyttiin palkkaamaan kaksi kokoaikaista työntekijää. Lisäksi hankekaudelle 1.9.2024-31.8.2025 avustusta saatiin 50 000 euroa. Nuorisotyöpaja Tuuma sai hankeavustusta vuodelle 2024 yhteensä 101 000 euroa. Avustus kohdistuu kolmen hanketyöntekijän palkkakuluihin sekä lisäksi pajanuorten pieniin toimintakuluihin. Digitaaliseen nuorisotyöhön hankeavustusta saatiin 45 000 euroa, joka kohdennettiin 50 %:n työntekijän palkka- ja toimintakuluihin. Harrastustoimintaan (kesäkerhot ja muu kerhotoiminta) avustusta saatiin 16 000 euroa. Koulunuorisotyöhön saatiin avustusta 80 000 euroa, josta siirtana vuodelle 2025 tehtiin 62 000 euroa. Aluehallintoviraston avustusten lisäksi nuorisotyö sai avustuksia paikallisilta säätiöiltä. Petter ja Margit Forsströmin säätiö avusti koulunuorisotyötä 60 000 eurolla. Aluehallintoviraston ja säätiön rahoituksen turvin saatiin koulunuorisotyötä toteutettua koko vuosi 2024. Avustuksilla saatiin palkattua kolme koulunuorisotyöntekijää. Lohjan Naisten Lastensäätiöltä saatiin 38 000 euroa toiminta-avustusta koko nuorisotyön toimintojen tukemiseen.

Nuorisotyöpaja Tuuman ja Länsi-Uudenmaan Hyvinvointialueen yhteistyö kuntouttavien nuorten osalta jat­kui edellisen kauden mallilla. LUVN:n yksi työntekijä ohjaa kuntouttavassa työtoiminnassa olevia nuoria nuorisotyöpajalla. Nuorten työllistymisen tukemista jatkettiin työkokeilujen ja työllistämistoiminnan kautta. Myös oppilaitosyhteistyötä ja opinnollistamistoimintaa kehitettiin edelleen. Nuorisotyö osallistui myös Navi­gaattorihankkeen toimintaan aktiivisesti. Uraohjausta ja korttikoulutuksia järjestettiin nuorille koulutuksen ja työnsaantimahdollisuuksien selkeyttämiseksi ja edistämiseksi.

Alueellisessa nuorisotyössä järjestettiin nuorisotilatoiminnan lisäksi koulunuorisotyötä, erilaisia tapahtumia, kesäduunileirejä ja muita kesäleirejä.

Pelitila Hit Pointissa avointa toimintaa järjestettiin asiakastoiveiden mukaisesti muutamana arki-iltana, sekä viikonloppuisin. Tämän lisäksi järjestettiin erilaisia kortti- ja lautapelikerhoja alakouluikäisille. Alkuvuodesta järjestettiin ensimmäisen Hit Point -leiri, jossa pelattiin yhdessä erilaisia lauta- ja roolipelejä viikonlopun ajan. Syksyllä Hit Point palkittiin valtakunnallisesti vuoden pelikasvattajana.

Nuorten kokoontumisilmiöihin vastattiin jalkautuvalla työllä. Nuoria kohdattiin paljon ja nuorten tilanteet jalkautuvassa työssä olivat haastavia. Levotonta käyttäytymistä nuorten keskuudessa esiintyi pääosin Mänty­nummassa, Virkkalassa ja keskustassa. Tilanne kuitenkin rauhoittui jonkun verran vuoden loppuun men­nessä.

Nuorisotyön kävijämäärät ja kohtaamiset kasvoivat merkittävästi vuonna 2024. Kaiken kaikkiaan kohtaamisia ja kävijöitä oli yli 160 000. Kasvua syntyy sekä nuorten haastavien tilanteiden kasautumisesta, koska erityis­palvelut eivät vedä kovinkaan hyvin, koulunuorisotyön kontakteista, jalkautuvan työn kontakteista ja ryhmä­toimintojen lisäämisestä. Toimintaa on myös tehostettu entistä enemmän vastaamaan ajan ilmiöihin nuor­ten elämässä.

Lukiokoulutus

Lukiokoulutusta järjestetään Lohjalla kolmessa eri yksikössä. Lohjan yhteislyseon lukio vastaa suomenkielisen lukiokoulutuksen järjestämisestä, Virkby gymnasium ruotsinkielisestä lukiokoulutuksesta ja Lohjan aikuislu­kion tehtävänä on järjestää iltalukion toimintaa Lohjalla. Lukiokoulutuksen piirissä on vuoden 2024 aikana

ollut yhteensä noin 900 opiskelijaa. Koulutuksen järjestämiseen käytettiin vuoden aikana yhteensä 1450 vuosiviikkotuntia ja lukiokoulutuksen oppilaskohtainen opetustuntimäärä oli noin 1,6 vuosiviikkotuntia. Lukio­koulutuksen kustannukset olivat yhteensä 7,8 miljoonaa euroa.

Aarne Ervin suunnittelema Pohjolanmäen rakennuksen, Lohjan Yhteislyseon lukion, peruskorjaus valmistui uudeksi moderniksi turvalliseksi oppimisympäristöksi ja tila otettiin käyttöön elokuussa 2024. Vuoden aikana käynnistettiin opiskelijaparlamenttitoiminta tukemaan opiskelijoiden osallisuutta. Opiskelijaparlamentti koontui neljä kertaa ja aiheena oli mm. Pohjolanmäen oppimisympäristön suunnittelu ja käyttöönotto.

Talouden tasapainottamisohjelman toteutuminen:

Talousarvioon ei sisällytetty talouden tasapainottamistoimenpiteitä.

Kaupunginvaltuuston hyväksymään talouden tasapainottamisohjelmaan sisältyy sivistyslautakunnan osalta tasapainottamistoimenpiteitä vuodelle 2024 yhteensä n. 1,45 milj. euroa.

Toimenpide	Euroa	Toteutu- minen
Varhaiskasvatus	530 000	0
2 lastenhoitajaa /Järnefeltin alue	60 000	ei
10 lastenhoitajaa / Mäntynummen alue	60 000	ei
3 lastenhoitajaa / Anttilan alue	60 000	ei
3 lastenhoitajaa / Nummen ja Pusulan alue	30 000	ei
3 lastenhoitajaa / Harjun alue	30 000	ei
Lapsimäärän vähenemisen takia varhaiskasvatuksen ateriapalvelusta: noin 180 lasta; 60 lasta/v v:sta 2022 lukien	100 000	ei
Palvelusetelien määrän ja kotihoidon tuen sopeuttaminen lapsimää- rään	90 000	ei
Avoin varhaiskasvatustoiminta 1.8.2023 alk., tilakustannukset jäävät, koska tilat sijaitsevat päiväkotien yhteydessä	100 000	ei
Perusopetus	869 500	93 000
Ikkalan koulu 1.8.2023 alkaen	93 000	kyllä
Ruotsinkielisten koulujen yhdistäminen Källhagens skolaan 1.8.2024 alk.	222 500	ei
Oppilasmäärän laskusta johtuva opetuksen määrän vähentyminen	220 000	ei
Oppilasmäärän laskun vaikutus ateriapalveluihin	102 000	ei
Oppilasmäärän vähentymisen vaikutus koulumatkakuljetuksiin	72 000	ei
Koulukäynnin ohjaajien ja iltapäivätoiminnan ohjaajien määrän vähen- tyminen	160 000	ei
Sivistyksen yhteiset	47 000	0
Lukion resurssi, kurssit -2 % 1.8.2023 alk.	47 000	ei
Yhteensä	1 446 500	93 000

Varhaiskasvatuksen talouden tasapainottamistoimenpiteet, jotka koskevat henkilöstön vähenemistä, eivät ole toteutumassa. Tähän ovat syynä etenkin osallistumisasteen kasvu ja yksityisen varhaiskasvatuksen osuu-
den pieneneminen palveluntarjoajana.

Avoimen varhaiskasvatuksen osalta valtuusto päätti 15.6.2022 § 78, että avointa varhaiskasvatustointia ei lakkauteta talouden tasapainottamistoimenpiteenä ja resurssit säilytetään nykyisellään viidessä vakanssissa.

Ruotsinkielisten koulujen yhdistäminen ei toteutunut vuonna 2024.

Lasten ja nuorten määrän lasku on toteutunut ennusteiden mukaisesti. Perusopetuksen oppilasmäärä on laskenut tasaisesti noin 50 - 100 oppilaan vuosivauhtia. Oppilaiden väheneminen ei juurikaan ole vaikuttanut vielä vuosiluokkien 7 – 9 ja lukiokoulutuksen toimintaan.

Suoritetaulukko:

Suorite	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
1. Sivistyslautakunta				
Henkilöstömäärä, htv			1 091,85	1 204,8
2. Varhaiskasvatus				
Varhaiskasvatuspaikat			1 900	1 800
-yksikkökustannus, euroa/paikka/kk			1 215	1 314
3. Perusopetus				
Perusopetuksen oppilaat			4 941	4 814
-yksikkökustannus, euroa/oppilas/kk			1 117	1 165
4. Yhteiset palvelut				
Lukiokoulutuksen oppilaat (tutkinnon suorittavat)			837	853
-yksikkökustannus, euroa/oppilas/kk			845	790
Alueellinen nuorisotyö, palvelujen piirissä olevat (nuorisotalojen kävijämäärät, jalkautumisen kontaktit, koulunuorisotyön kontaktit, koulujen ryhmäytystuntien kontaktit sekä nuorisotyön tapahtumien ja kesäleirien kävijämäärät)			32 500	87 137
-yksikkökustannus, euroa/kävijät/vuosi			37	13,17
Muut nuorisotyön asiakaskontaktit (erityisnuorisotyön, etsivän nuorisotyön, ehkäisevän päihdetyön ja uraohjauksen asiakaskontaktit)			30 500	44 755
-yksikkökustannus, euroa/asiakaskontakti/vuosi			25	15,39
Nuorisotyöpajan nuorten ohjaustunnit			28 000	28 800
-yksikkökustannus, euroa/ohjaustunti/vuosi			16	15,85

Varhaiskasvatus

Tuloslaskelma:

Ulk. ja Sis. (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot	1 867	1 400		1 400	1 661	261	118,6 %
Toimintakulut	- 33 227	- 33 773	- 535	- 34 308	- 34 258	50	99,9 %
Toimintakate	- 31 360	- 32 373	- 535	- 32 908	- 32 597	311	99,1 %

Perusopetus

Tuloslaskelma:

Ulk. ja Sis. (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot	6 721	4 225		4 225	6 880	2 655	162,8 %
Toimintakulut	- 64 897	- 66 251		- 66 251	- 67 315	- 1 064	101,6 %
Toimintakate	- 58 176	- 62 025		- 62 025	- 60 435	1 591	97,4 %

Sivistyksen yhteiset

Tuloslaskelma:

Ulk. ja Sis. (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot	2 986	2 544		2 544	2 231	- 313	87,7 %
Toimintakulut	- 14 339	- 13 708		- 13 708	- 13 025	682	95,0 %
Toimintakate	- 11 352	- 11 164		- 11 164	- 10 794	370	96,7 %

Lasten nuorten tulosalueen johto

Tuloslaskelma:

Ulk. ja Sis. (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot							0,0 %
Toimintakulut							0,0 %
Toimintakate							0,0 %

2.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Lohjan kaupunki tuloslaskelmaosan toteutuminen (Ulkoiset ja sisäiset erät)

Tuloslaskelman toimielimien yhteenlaskettu toimintakate alitti muutetun talousarvion 3,4 milj. eurolla ja alkuperäisen talousarvion 2,9 milj. eurolla. Valtuuston päättämään muutettuun talousarvioon verrattuna toimintatuotot ylittivät 2,5 milj. euroa, josta myynti- ja maksutuottojen osuus oli yhteensä noin 0,7 milj. euroa, maksutuottojen osuus oli 1,1 milj. euroa sekä tukien ja avustusten osuus oli 2,2 milj. euroa. Muut toimintatuotot jäivät 1,6 milj. euroa alle talousarvion johtuen siitä, että pysyvien vastaavien luovutusvoitot eivät toteutuneet arvion mukaisina.

Henkilöstökulut alittivat muutetun talousarvion kuluarvion noin 1,3 milj. eurolla, jolloin toteumaprosentiksi muodostui 98,6. Alkuperäiseen talousarvioon verrattuna alitus oli 0,8 milj. euroa.

Palvelujen ostot ylittivät alkuperäisen ja muutetun talousarvion 2,5 milj. euroa, josta 1,8 milj. euroa on pakollisiin varauksiin kohdistuvaa. Muilta osin merkittävimmät palvelujen ostojen ylitykset kohdistuivat matkustus- ja kuljetuspalveluihin, yhteistoimintaosuuksiin ja työterveyshuoltoon. Materiaalien hankintoihin käytettiin 1,4 milj. euroa muutettua talousarviota vähemmän. Sähkön ostoon varatusta määrärahasta jäi käyttämättä 0,8 milj. euroa. Avustuksissa alitettiin talousarvio noin 0,2 milj. eurolla sekä muissa kuluissa muutettu talousarvio alittui 0,4 milj. eurolla.

Lautakunnittain tarkasteltuna toimintakatteesta muodostuvan määrärahan alittivat kaikki lautakunnat keskusvaalilautakuntaa lukuun ottamatta, jonka ylitys oli n. 6 200 euroa.

Verotulot ylittivät alkuperäisen talousarvion 2,7 milj. eurolla. Valtionosuuksia kertyi 0,3 milj. euroa alkuperäistä talousarviota vähemmän. Nettorahoitustuotot ja -kulut olivat 1,3 milj. euroa talousarviossa ennakoitua suuremmat. Kaupungin lainojen muutos oli vuoden aikana -0,4 milj. euroa, korkokulut olivat 2,2 milj. euroa talousarviossa arvioitua suuremmat sekä korkotuotot 1,6 milj. euroa ennakoitua suuremmat.

Alkuperäisessä talousarviossa vuosikatteeksi muodostui 18,0 milj. euroa. Muutettuun talousarvioon verrattuna vuosikate muodostui oletettua 4,5 milj. euroa paremmaksi yhteensä 21,9 milj. euroon. 19,3 milj. euron poistojen jälkeen tilikauden tulos muodostui 2,6 milj. euroa ylijäämäiseksi.

Lohjan kaupungin tuloslaskelma

Ulkoiset ja sisäiset

Ulk. ja Sis.	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot	87 399 027	87 467 000	0	87 467 000	89 956 656	2 489 656	102,8 %
Myyntituotot	38 846 176	40 476 200	0	40 476 200	41 252 017	775 817	101,9 %
Maksutuotot	6 090 775	5 406 800	0	5 406 800	6 490 998	1 084 198	120,1 %
Tuet ja avustukset	7 399 382	4 030 200	0	4 030 200	6 256 705	2 226 505	155,2 %
Muut toimintatuotot	35 062 694	37 553 800	0	37 553 800	35 956 936	-1 596 864	95,7 %
Valm.om.käyttöön	238 030	100 000	0	100 000	177 591	77 591	177,6 %
Toimintakulut	-201 105 214	-205 397 000	-572 307	-205 969 307	-205 105 056	864 251	99,6 %
Henkilöstökulut	-92 507 116	-95 954 300	-572 307	-96 526 607	-95 197 721	1 328 886	98,6 %
Palvelujen ostot	-55 649 093	-54 956 875	0	-54 956 875	-57 469 688	-2 512 813	104,6 %
Aineet, tarv. ja tav.	-14 619 102	-16 560 030	0	-16 560 030	-15 181 202	1 378 828	91,7 %
Avustukset	-10 245 052	-10 387 660	0	-10 387 660	-10 151 151	236 509	97,7 %
Muut toimintakulut	-28 084 850	-27 538 135	0	-27 538 135	-27 105 295	432 840	98,4 %
Toimintakate	-113 468 156	-117 830 000	-572 307	-118 402 307	-114 970 809	3 431 498	97,1 %
Verotulot	114 803 354	107 281 000	0	107 281 000	109 971 737	2 690 737	102,5 %
Valtionosuudet	32 760 132	28 800 000	0	28 800 000	28 544 393	-255 607	99,1 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 973 083	-262 000	0	-262 000	-1 625 405	-1 363 405	620,4 %
Korkotuotot	1 900 539	138 000	0	138 000	1 748 548	1 610 548	1 267,1 %
Muut rahoitustuotot	439 336	1 800 000	0	1 800 000	1 317 600	-482 400	73,2 %
Korkokulut	-4 184 131	-2 000 000	0	-2 000 000	-4 228 295	-2 228 295	211,4 %
Muut rahoituskulut	-128 826	-200 000	0	-200 000	-463 259	-263 259	231,6 %
Vuosikate	32 122 246	17 989 000	-572 307	17 416 693	21 919 917	4 503 224	125,9 %
Poistot ja arv.alent.	-17 688 733	-17 500 500	0	-17 500 500	-19 324 966	-1 824 466	110,4 %
Suunnitelm. muk. poistot	-17 688 733	-17 500 500	0	-17 500 500	-19 324 966	-1 824 466	110,4 %
Omistuksen elim.erot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Kons.liik.vp. ja reserv. väh.	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Satunaiset erät	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	14 433 513	488 500	-572 307	-83 807	2 594 950	2 678 757	-3 096,3 %
Varaust. ja rahast. muutos	67 158	57 000	0	57 000	67 158	10 158	117,8 %
Ylijäämä/alijäämä	14 500 672	545 500	-572 307	-26 807	2 662 109	2 688 916	-9 930,6 %
Tiilinpäätössiirrot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden verot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Vähemmistöosuudet	0	0	0	0	0	0	0,0 %

Ulkoiset

Ulkoiset	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot	39 660 507	38 472 000	0	38 472 000	40 584 856	2 112 856	105,5 %
Myyntituotot	15 057 998	14 729 800	0	14 729 800	15 379 733	649 933	104,4 %
Maksutuotot	6 017 777	5 406 800	0	5 406 800	6 419 120	1 012 320	118,7 %
Tuet ja avustukset	7 399 382	4 030 200	0	4 030 200	6 256 705	2 226 505	155,2 %
Muut toimintatuotot	11 185 349	14 305 200	0	14 305 200	12 529 298	-1 775 902	87,6 %
Valm.om.käyttöön	238 030	100 000	0	100 000	177 591	77 591	177,6 %
Toimintakulut	-153 366 694	-156 402 000	-572 307	-156 974 307	-155 733 255	1 241 052	99,2 %
Henkilöstökulut	-92 507 122	-95 954 300	-572 307	-96 526 607	-95 198 246	1 328 361	98,6 %
Palvelujen ostot	-32 220 318	-29 560 475	0	-29 560 475	-31 918 984	-2 358 509	108,0 %
Aineet, tarv. ja tav.	-14 190 553	-16 210 030	0	-16 210 030	-14 803 414	1 406 616	91,3 %
Avustukset	-10 245 052	-10 387 660	0	-10 387 660	-10 151 151	236 509	97,7 %
Muut toimintakulut	-4 203 647	-4 289 535	0	-4 289 535	-3 661 461	628 074	85,4 %
Toimintakate	-113 468 156	-117 830 000	-572 307	-118 402 307	-114 970 809	3 431 498	97,1 %
Verotulot	114 803 354	107 281 000	0	107 281 000	109 971 737	2 690 737	102,5 %
Valtionosuudet	32 760 132	28 800 000	0	28 800 000	28 544 393	-255 607	99,1 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 973 083	-262 000	0	-262 000	-1 625 405	-1 363 405	620,4 %
Korkotuotot	1 900 539	138 000	0	138 000	1 748 548	1 610 548	1 267,1 %
Muut rahoitustuotot	439 336	1 800 000	0	1 800 000	1 317 600	-482 400	73,2 %
Korkokulut	-4 184 131	-2 000 000	0	-2 000 000	-4 228 295	-2 228 295	211,4 %
Muut rahoituskulut	-128 826	-200 000	0	-200 000	-463 259	-263 259	231,6 %
Vuosikate	32 122 246	17 989 000	-572 307	17 416 693	21 919 917	4 503 224	125,9 %
Poistot ja arv.alent.	-17 688 733	-17 500 500	0	-17 500 500	-19 324 966	-1 824 466	110,4 %
Suunnitelm. muk. poistot	-17 688 733	-17 500 500	0	-17 500 500	-19 324 966	-1 824 466	110,4 %
Omistuksen elim.erot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Kons.liik.vp. ja reserv. väh.	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Satunaiset erät	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	14 433 513	488 500	-572 307	-83 807	2 594 950	2 678 757	-3 096,3 %
Varaust. ja rahast. muutos	67 158	57 000	0	57 000	67 158	10 158	117,8 %
Ylijäämä/alijäämä	14 500 672	545 500	-572 307	-26 807	2 662 109	2 688 916	-9 930,6 %
Tiilinpäätössirrot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden verot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Vähemmistöosuudet	0	0	0	0	0	0	0,0 %

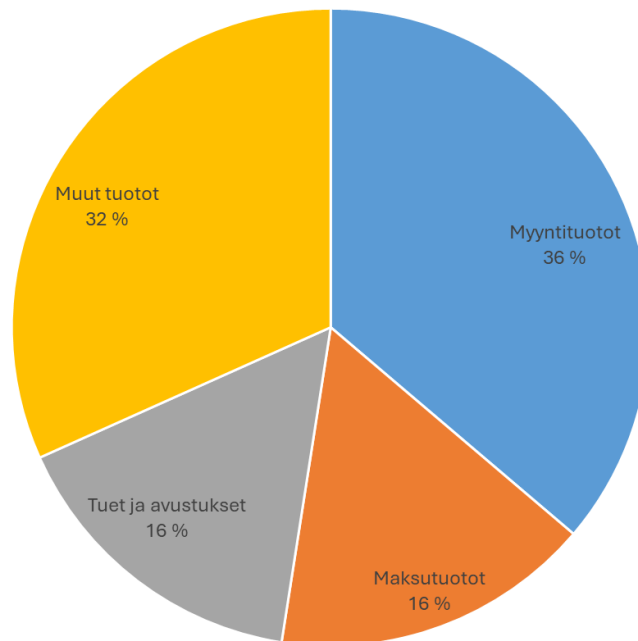
Sisäiset

Sisäiset	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Toimintatuotot	47 738 520	48 995 000	0	48 995 000	49 371 801	376 801	100,8 %
Myyntituotot	23 788 178	25 746 400	0	25 746 400	25 872 284	125 884	100,5 %
Maksutuotot	72 998	0	0	0	71 878	71 878	0,0 %
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Muut toimintatuotot	23 877 345	23 248 600	0	23 248 600	23 427 639	179 039	100,8 %
Valm.om.käyttöön	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	-47 738 520	-48 995 000	0	-48 995 000	-49 371 801	-376 801	100,8 %
Henkilöstökulut	6	0	0	0	526	526	0,0 %
Palvelujen ostot	-23 428 774	-25 396 400	0	-25 396 400	-25 550 704	-154 304	100,6 %
Aineet, tarv. ja tav.	-428 549	-350 000	0	-350 000	-377 788	-27 788	107,9 %
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Muut toimintakulut	-23 881 203	-23 248 600	0	-23 248 600	-23 443 834	-195 234	100,8 %
Toimintakate	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Verotulot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Valtionosuudet	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Korkotuotot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Muut rahoitustuotot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Korkokulut	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Muut rahoituskulut	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Vuosikate	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Poistot ja arv.alent.	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Suunnitelm. muk. poistot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Omistuksen elim.erot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Kons.liik.vp. ja reserv. väh.	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Satunaiset erät	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Varaust. ja rahast. muutos	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Ylijäämä/alijäämä	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Tiilinpäätössirrot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden verot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Vähemmistöosuudet	0	0	0	0	0	0	0,0 %

Ulkoisten toimintatuotot ilman käyttöomaisuuden myyntivoittoja

Ulkoiset (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Ilman käyttöomaisuuden myyntivoittoja	39 356	36 252		36 252	39 520	3 268	109,0 %
Myyntituotot	15 058	14 730		14 730	15 380	650	104,4 %
Maksutuotot	6 018	5 407		5 407	6 419	1 012	118,7 %
Tuet ja avustukset	7 399	4 030		4 030	6 257	2 227	155,2 %
Muut toimintatuotot	10 881	12 085		12 085	11 465	- 620	94,9 %
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	305	2 220		2 220	1 065	- 1 155	48,0 %
Pysyvien vastaavien luovutusvo	305	2 220		2 220	1 065	- 1 155	48,0 %

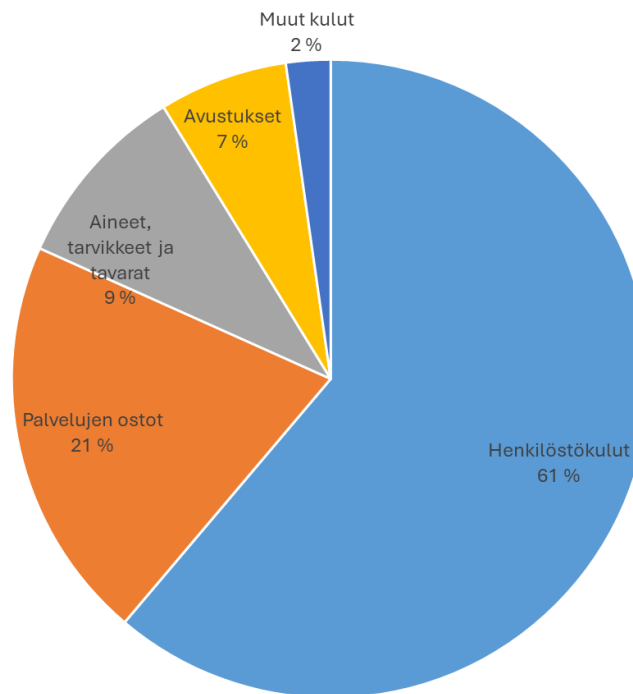
Ulkoisten toimintatuottojen %-osuudet 2024, ilman käyttöomaisuuden myyntivoittoja

Ulkoiset toimintakulut ilman käyttö­omaisuuden myyntitappioita

Ulkoiset (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Ilman käyttö­omaisuuden myyntitappioita	- 153 258	- 156 402	- 572	- 156 974	- 155 600	1 375	99,1 %
Henkilöstökulut	- 92 507	- 95 954	- 572	- 96 527	- 95 198	1 328	98,6 %
Palvelujen ostot	- 32 220	- 29 560		- 29 560	- 31 919	- 2 359	108,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 14 191	- 16 210		- 16 210	- 14 803	1 407	91,3 %
Avustukset	- 10 245	- 10 388		- 10 388	- 10 151	237	97,7 %
Muut toimintakulut	- 4 095	- 4 290		- 4 290	- 3 528	762	82,2 %
Käyttö­omaisuuden myyntitappiot	- 108				- 134	- 134	0,0 %
Pysyvien vastaavien luovutusta	- 108				- 134	- 134	0,0 %

Ulkoisten toimintakulujen %-osuudet 2024, ilman käyttö­omaisuuden myyntitappioita

Ulkoiset toimintatuotot lautakunnittain

Luottamushenkilöhallinto : 795 € (0 %)
Konsernipalvelut : 1 434 255 € (4 %)
Keskusvaalilautakunta : 256 118 € (1 %)
Tarkastuslautakunta : 0 € (0 %)
Tekninen lautakunta : 19 035 221 € (48 %)
Kaupunkikehityslautakunta : 5 223 214 € (13 %)
Ympäristöterveyslautakunta : 926 529 € (2 %)
Kulttuuri- ja vapaa-ajan ltk : 1 928 731 € (5 %)
Sivistyslautakunta : 10 715 482 € (27 %)

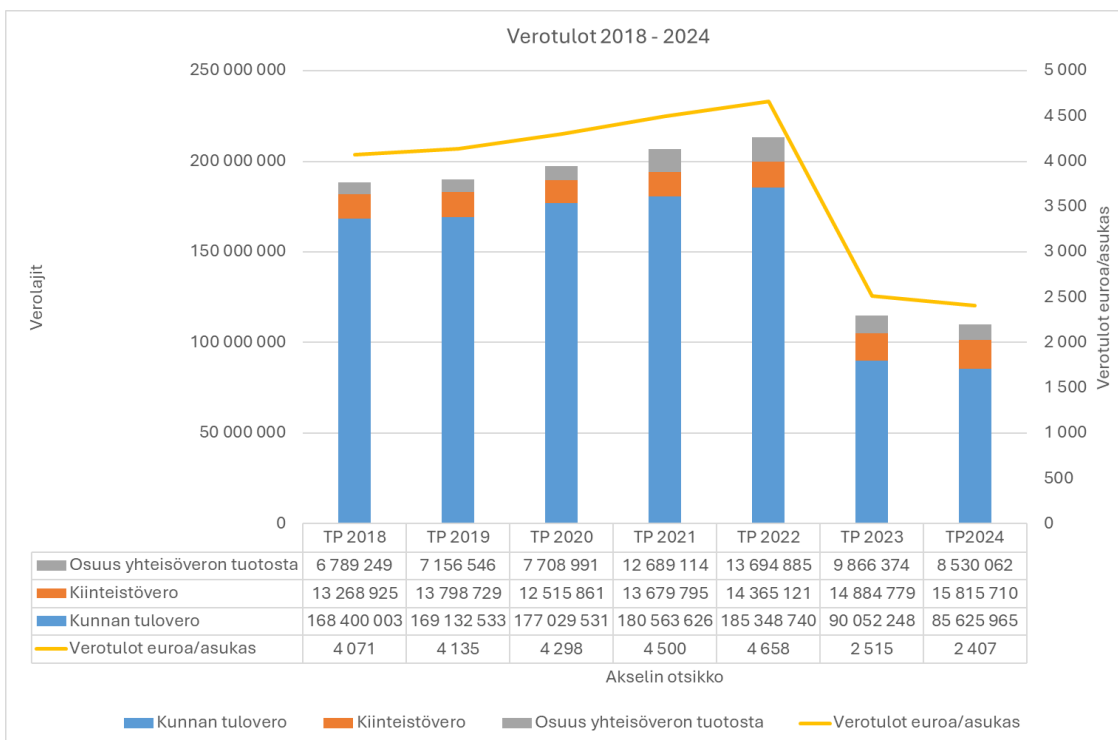
Ulkoiset toimintakulut lautakunnittain

Luottamushenkilöhallinto : 1 119 769 € (1 %)
Konsernipalvelut : 10 647 323 € (7 %)
Keskusvaalilautakunta : 438 397 € (0 %)
Tarkastuslautakunta : 68 781 € (0 %)
Tekninen lautakunta : 39 832 988 € (26 %)
Kaupunkikehityslautakunta : 15 763 658 € (10 %)
Ympäristöterveyslautakunta : 1 224 780 € (1 %)
Kulttuuri- ja vapaa-ajan ltk : 11 343 951 € (7 %)
Sivistyslautakunta : 75 031 044 € (48 %)

Verotulot

Ulk. ja Sis. (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Verotulot	114 803	107 281		107 281	109 972	2 691	102,51 %
Kunnan tulovero	90 052	83 000		83 000	85 626	2 626	103,16 %
Osuus yhteisö­veron tuotosta							0,00 %
Kiinteistö­verot	14 885	15 500		15 500	15 816	316	102,04 %
Yhteisö­verot	9 866	8 781		8 781	8 530	- 251	97,14 %

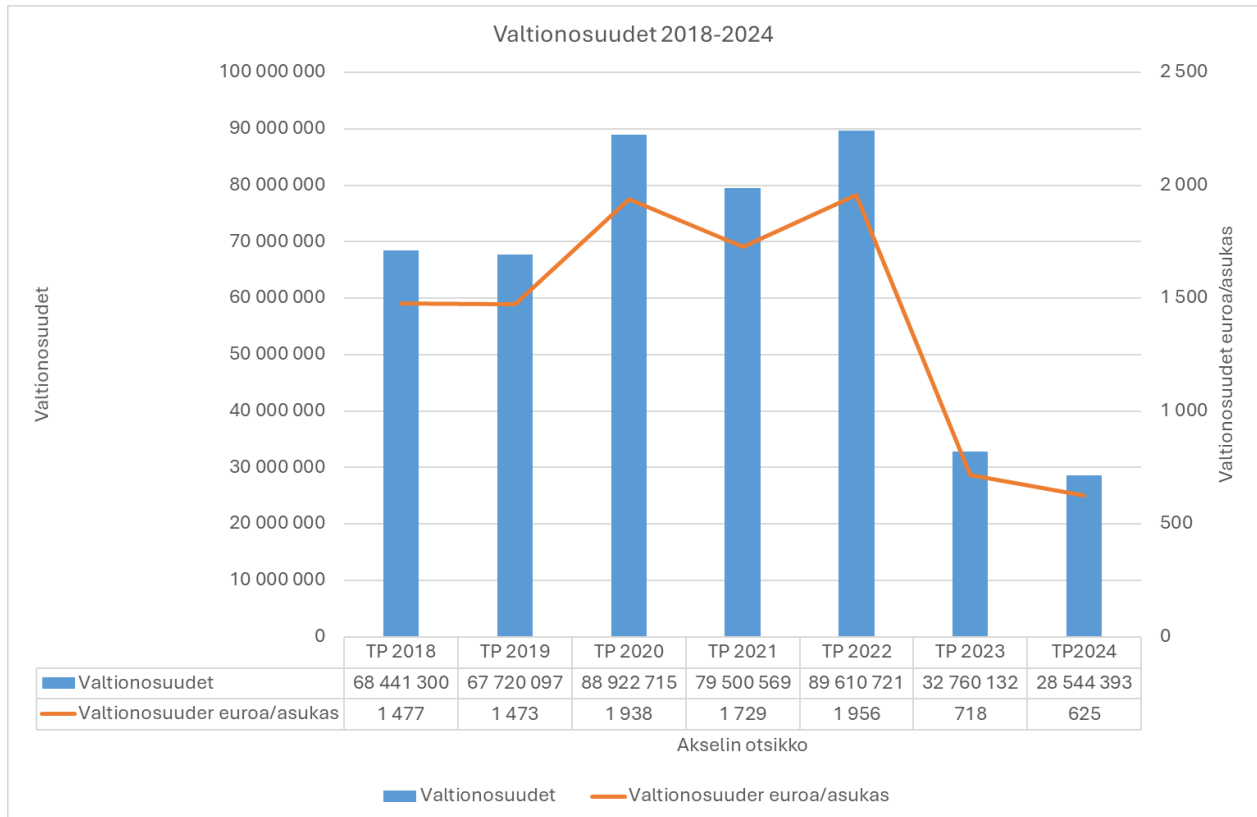

Ansiotulot - Vähennykset 2018 – 2028, tiedot Kuntaliiton veroennustekehikosta helmikuulta 2025

Verovuosi	Tulovero­prosentti	Ansiotulot – vähennykset	Muutos %
2018	20,50	880 074	
2019	20,50	909 396	3,3 %
2020	20,50	923 512	1,6 %
2021	20,50	949 738	2,8 %
2022	20,50	987 742	4,0 %
2023	7,86	1 024 026	3,7 %
2024**	7,90	1 069 458	4,4 %
2025**	7,90	1 147 311	7,3 %
2026**	7,90	1 184 118	3,2 %
2027**	7,90	1 223 659	3,3 %
2028**	7,90	1 265 217	3,4 %
**ennuste			

Valtionosuudet

Ulk. ja Sis. (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Valtionosuudet	32 760	28 800		28 800	28 544	- 256	99,1 %
Peruspalvelujen valtionosuudet	26 885	28 800		28 800	22 417	- 6 383	77,8 %
Opetus- ja kulttuuritoimi	- 1 349				- 896	- 896	0,0 %
Verotulomenetysten kompensatio	7 224				7 023	7 023	0,0 %

Käyttötalouden toteutuminen

Ulkoiset ja Sisäiset	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Ero	Käyttö%
Luottamushenkilöhallinto							
Toimintatuotot	13 086	0	0	0	795	795	0,0 %
Toimintakulut	-1 220 490	-1 384 190	0	-1 384 190	-1 300 319	83 871	93,9 %
Toimintakate	-1 207 404	-1 384 190	0	-1 384 190	-1 299 525	84 665	93,9 %
Keskusvaalilautakunta							
Toimintatuotot	85 627	180 000	0	180 000	256 118	76 118	142,3 %
Toimintakulut	-225 141	-381 600	0	-381 600	-464 137	-82 537	121,6 %
Toimintakate	-139 514	-201 600	0	-201 600	-208 019	-6 419	103,2 %
Tarkastuslautakunta							
Toimintakulut	-95 142	-93 700	0	-93 700	-72 981	20 719	77,9 %
Toimintakate	-95 142	-93 700	0	-93 700	-72 981	20 719	77,9 %
Konsernipalvelut							
Toimintatuotot	10 681 874	11 453 300	0	11 453 300	12 156 255	702 955	106,1 %
Toimintakulut	-11 154 918	-11 761 490	0	-11 761 490	-11 159 273	602 217	94,9 %
Toimintakate	-473 044	-308 190	0	-308 190	996 981	1 305 171	-323,5 %
Tekninen lautakunta							
Toimintatuotot	53 973 143	56 278 020	0	56 278 020	54 280 729	-1 997 291	96,5 %
Toimintakulut	-44 587 027	-46 710 410	0	-46 710 410	-44 932 418	1 777 992	96,2 %
Toimintakate	9 624 146	9 667 610	0	9 667 610	9 525 901	-141 709	98,5 %
Kaupunkikehityslautakunta							
Toimintatuotot	7 814 948	6 324 140	0	6 324 140	8 493 166	2 169 026	134,3 %
Toimintakulut	-15 623 746	-15 403 060	-37 307	-15 440 367	-16 485 998	-1 045 631	106,8 %
Toimintakate	-7 808 798	-9 078 920	-37 307	-9 116 227	-7 992 832	1 123 395	87,7 %
Ympäristöterveyslautakunta							
Toimintatuotot	917 234	964 970	0	964 970	949 108	-15 862	98,4 %
Toimintakulut	-1 515 587	-1 440 670	0	-1 440 670	-1 414 335	26 335	98,2 %
Toimintakate	-598 353	-475 700	0	-475 700	-465 228	10 472	97,8 %
Kulttuuri- ja vapaa-ajan ltk							
Toimintatuotot	2 034 731	1 877 180	0	1 877 180	1 983 753	106 573	105,7 %
Toimintakulut	-14 112 533	-14 490 490	0	-14 490 490	-14 414 732	75 758	99,5 %
Toimintakate	-12 077 802	-12 613 310	0	-12 613 310	-12 430 979	182 331	98,6 %
Sivistyslautakunta							
Toimintatuotot	11 573 872	8 169 390	0	8 169 390	10 772 223	2 602 833	131,9 %
Toimintakulut	-112 462 301	-113 731 390	-535 000	-114 266 390	-114 598 298	-331 908	100,3 %
Toimintakate	-100 888 429	-105 562 000	-535 000	-106 097 000	-103 826 075	2 270 925	97,9 %
Rahoitus							
Toimintatuotot	304 512	2 220 000	0	2 220 000	1 064 511	-1 155 489	48,0 %
Toimintakulut	-108 329	0	0	0	-151 910	-151 910	0,0 %
Toimintakate	196 183	2 220 000	0	2 220 000	912 601	-1 307 399	41,1 %

2.3. Investointiosan toteutuminen

Alkuperäisen talousarvion mukaiset investointimäärärahat olivat 22,55 milj. euroa ja myönnettyjen ylitysten sekä edelliseltä vuodelta kaupunginhallituksen päätöksellä siirrettyjen määrärahojen kanssa yhteensä 36,2 milj. euroa. Määrärahoja siirrettiin ja lisättiin kaupunginvaltuuston päätöksellä muun muassa rakennushankeisiin sekä irtaimistohankintoihin. Vuoden aikana suurimpina hankkeina toteutui tai käynnistyi Järnefeltin liikuntahallin rakentaminen. Lohjan Yhteislyseon lukion rakentaminen ja peruskorjaus sekä Tennarin liikuntahallin rakentaminen jatkui ja hankkeet valmistuivat. Länsirata-hankkeen (ent. Turun Tunnin Juna Oy) osakkeiden ja osuuksien hankkimiseen käytettiin sopimuksen mukaisesti 1,1 milj. euroa.

Vuoden aikana investointeihin käytettiin 30,5 milj. euroa. Aikataulultaan viivästyneitä tai toistaiseksi toteutumatta jääneitä isompia hankkeita jäi toteutumatta yhteensä 5,7 milj. eurolla.

Investointeihin kohdistuneita rahoitusosuuksia kirjattiin 1,1 milj. euroa. Käyttöomaisuuden myyntitulot olivat 1,2 milj. euroa, jotka alittivat talousarvion 1,5 milj. eurolla ja yhteenlaskettuna investointitulot alittivat 0,4 milj. euroa talousarvion. Varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirta oli alkuperäisessä talousarviossa 4,1 milj. euroa alijäämäinen. Talousarviota paremman vuosikatteen, mutta arvioitua isompien investointien toteutumisen myötä toiminnan ja investointien rahavirta muodostui 5,6 milj. euroa alijäämäiseksi.

Kun toiminnan tulo­rahoitusta investointeihin oli 22,6 milj. euroa, rahoitettiin investoinneista 19,9 % lainoituksella. Alkuperäisessä talousarviossa lainamäärän arvioitiin kasvavan 4,0 milj. euroa. Lainamäärä kuitenkin väheni 0,4 milj. euroa: uutta pitkäaikaista lainaa otettiin 18 milj. euroa, lainoja lyhennettiin 17,5 milj. eurolla ja lyhytaikaisia lainoja maksettiin 0,9 milj. euroa. Toteutunut rahoitustarve 6,0 milj. euroa. Muiden maksuvalmiuden muutokset olivat 1,7 milj. euroa ja rahoituksen rahavirta -4,4 milj. euroa. Kaupungin kassavarat vähenivät vuoden kuluessa 4,4 milj. euroa.

Investoinnit

Investointiryhmä	TA2024	MTA204	TP2024	tot-%
Maa- ja vesialueet	1 800 000		470 191	26,1
Rakennukset	5 350 000	15 610 000	14 996 533	96,1
Kiinteät rakenteet ja laitteet	11 500 000	13 210 000	10 538 936	79,8
Koneet ja kalusto	2 800 000	4 490 000	3 419 631	76,2
Osakkeet ja osuudet	1 100 000		1 104 094	100,4
	22 550 000	36 210 000	30 529 385	84,3

Maa- ja vesialueet

Projekti	Meno/Tulo	TA2024	Muut.	MTA2024	Toteutuma 1-12/2024	Poikkeama	Toteuma %
Maa- ja vesialueet	Investointimenot	1 800 000	0	1 800 000	470 191	1 329 809	26,12%
Maa- ja vesialueet	Investointitulot	-500 000	0	-500 000	-93 286	-406 714	18,66%
Maa- ja vesialueet		1 300 000	0	1 300 000	376 906	522 158	28,99%

Rakennukset

Projekti	Meno/Tulo	TA2024	Muut.	MTA2024	Toteutuma 1-12/2024	Poikkeama	Toteuma %
Muut tilahankkeet, HVA:n tilam	Investointimenot	400 000	160 000	560 000	205 933	354 067	36,77%
Mäntynummen koulu- alue	Investointimenot	200 000	0	200 000	217 026	-17 026	108,51%
Virkkalan päiväkot	Investointimenot	0	0	0	1 688	-1 688	***
Laurentius-talo, Laban	Investointimenot	80 000	0	80 000	1 032 295	-952 295	1290,37%
Ojamon koulu	Investointimenot	70 000	0	70 000	893 073	-823 073	1275,82%
Järnefeltin k. liik.hal.&pihat	Investointimenot	0	5 980 000	5 980 000	5 288 857	691 143	88,44%
Järnefeltin k. liik.hal.&pihat	Rahoitusosuudet	0	0	0	-225 000	225 000	***
Lohjan lukio	Investointimenot	0	2 700 000	2 700 000	3 188 245	-488 245	118,08%
Muut koulut ja päivä- kodit	Investointimenot	2 500 000	0	2 500 000	2 231 625	268 375	89,26%
Muut tilahankkeet, kaupunkirak	Investointimenot	1 000 000	0	1 000 000	282 714	717 286	28,27%
Muut tilahankkeet, kaupunkirak	Investointitulot	0	0	0	-119 542	119 542	***
Tennarin liikuntatilat	Investointimenot	0	1 420 000	1 420 000	1 373 048	46 952	96,69%
Tennarin liikuntatilat	Rahoitusosuudet	0	0	0	-150 000	150 000	***
Neidonkeitaan perus- korjaus	Investointimenot	100 000	0	100 000	62 955	37 045	62,95%
Ventelän paloaseman korjaus	Investointimenot	0	0	0	12 966	-12 966	115,10%
Ventelän paloaseman korjaus	Rahoitusosuudet	0	0	0	-387 100	387 100	***
Muut tilahankkeet, si- vistys	Investointimenot	1 000 000	0	1 000 000	206 108	793 892	20,61%
Rakennukset		5 350 000	10 260 000	15 610 000	14 114 891	1 495 109	90,42%

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Projekti	Meno/Tulo	TA2024	Muut.	MTA2024	Toteutuma 1-12/2024	Poikkeama	Toteuma %
Ympäristötyöt	Investointime- not	600 000		600 000	588 233	11 767	98,04%
Liikunta-alueet	Investointime- not	400 000	0	400 000	174 324	225 676	43,58%
Taimiston liikuntapuiston rakentaminen	Investointime- not	1 000 000	130 000	1 130 000	374 456	755 544	33,14%
Taimiston liikuntapuiston rakentaminen	Rahoitusosuu- det	0	0	0	-344 900	344 900	***
Pappilankorpi 2 kaava-alue	Investointime- not	0	450 000	450 000	449 178	822	99,82%
Muijalan kaava-alue	Investointime- not	200 000	240 000	440 000	258 369	181 631	58,72%
Vohloisten kaava-alue	Investointime- not	0	350 000	350 000	328 425	21 576	93,84%
Hiidensalmi 2 kaava-alue	Investointime- not	800 000	0	800 000	53 514	746 486	6,69%
Muut kaavatiet	Investointime- not	4 000 000	0	4 000 000	2 998 996	1 001 004	74,97%
Muut vesihuoltohankkeet	Investointime- not	4 500 000	540000	5 040 000	5 313 441	-273 441	105,43%
Kiinteät rakenteet. ja lai- tteet		11 500 000	1 710 000	13 210 000	10 194 036	3 015 965	77,17%

Koneet ja kalusto

Projekti	Meno/Tulo	TA2024	Muut.	MTA2024	Toteu- tuma 1-12/2024	Poik- keama	Toteuma %
Tietohallinto	Investointime- not	750 000	0	750 000	734 803	15 197	97,97%
Sivistyksen irtain omaisuus	Investointime- not	1 000 000	1630000	2 630 000	1 817 880	812 120	69,12%
Konekeskus	Investointime- not	350 000	0	350 000	348 193	1 807	99,48%
Ruokapalvelut	Investointime- not	200 000	60000	260 000	259 555	445	99,83%
Kiinteistöpalvelut	Investointime- not	100 000	0	100 000	0	100 000	0,00%
Hinku ja varautuminen	Investointime- not	250 000	0	250 000	122 696	127 304	49,08%
Kulttuuri- ja vapaa-aika irtain	Investointime- not	150 000	0	150 000	136 504	13 496	91,00%
Koneet ja kalusto		2 800 000	1 690 000	4 490 000	3 419 631	1 070 369	76,16%

Osakkeet ja osuudet

Projekti	Meno/Tulo	TA2024	Muut.	MTA2024	Toteutuma 1-12/2024	Poikkeama	Toteuma %
Osakkeet ja osuudet	Investointitulot	0	0	0	-89 884	89 884	***
Länsirata	Investointime- not	1 100 000	0	1 100 000	1 104 094	-4 094	100,37%
Osakkeet ja osuudet		1 100 000	0	1 100 000	1 014 210	85 790	92,20%

Investoinnit yhteensä

Projekti	Meno/Tulo	TA2024	Muut.	MTA2024	Toteutuma 1-12/2024	Poikkeama
Investointimenot	22 550 000	13 660 000	36 210 000	30 529 386	5 680 614	84,31%
Investointitulot	-500 000	0	-500 000	-302 712	197 288	61%
Rahoitusosuudet	0	0	0	-1 107 000	1 107 000	***
	22 050 000	13 660 000	35 710 000	29 119 674	6 984 902	81,54%

Useammalle tilikaudelle jakaantuvat investointiosan hankekohtaiset kustannukset

Investointiosan hankekohtaiset kustannukset, niiden hankkeiden osalta, joiden kustannukset jakaantuvat useammalle tilikaudelle										
Hanke	Kustannus- arvio	Päätös	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio 2024	Talous- arvio- muutok- set 2024	Talous- arvio- muutos- ten jäl- keen 2024	Toteu- tuma 2024	Poik- keama 2024	Kustan- nus- arviosta käytetty 31.12.2024	Arvioitu kesto, yms. huomiot
Laurentiustalo	23 650 000	kv 10.10.2018 § 120	24 821 030	80 000	0	80 000	1 032 295	-952 295	25 853 325	2019-2023
Lohjan Yhteislyseon lukan peruskorjaus	15 700 000	kv 13.11.2019 § 107 / kv 13.3.2024 § 15	13 299 019	0	2 700 000	2 700 000	3 188 245	-488 245	16 487 264	2021-2024
Mäntynummen monitoimijatalo	33 000 000 tai 34 850 000	kv 12.6.2019 § 65 / kv 11.12.2024 § 147	0	200 000	0	200 000	217 026	-17 026	217 026	2019-2026
Nummi-Saukkola alueen päiväkodin tarveselvitys	korj/0,66 milj. € tai uudis/1,5 milj. €	kv 20.1.2021 § 7 / valmistelun avaaminen uudelleen kv 15.5.2024 § 46	11 152	0	0	0	0	0	11 152	2021-2024
Ojamon monitoimijatalo	19 400 000	kv 15.5.2019 § 47	18 775 859	70 000	0	70 000	893 073	-823 073	19 668 932	2018-2023
Rauhalan ja Järnefeltin koulu sekä liikuntahalli	18 274 800	kv 14.2.2018 § 20 / kv 11.10.2023 § 121	13 946 286	0	5 980 000	5 980 000	5 288 527	691 473	19 234 813	2019-2024
Sportikeskus Tennari	8 168 000	kv 16.11.2022 § 146	8 666 930	0	1 420 000	1 420 000	1 373 048	46 952	10 039 978	2022-2024
Virkkalan alueen päiväkodin tarveselvitys	2 760 000	kv 12.5.2022 § 87 / valmistelun avaaminen uudelleen kv 15.5.2024 § 47	266 857	0	0	0	1 688	-1 688	268 545	2022-2024

2.4 Rahoituslaskelman toteutuminen

RAHOITUSLASKELMA - TOTEUTUMISVERTAILU 1-12/2024

14.3.2025 7:53 sivu 1(1)

	TA2024	Talousarvio- muutokset	MTA2024.	Toteutuma	Poikkeama	Tot-%
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
VUOSIKATE	17 989 000	-572 307	17 416 693	21 919 917	4 503 224	125,86%
SATUNNAISET ERÄT				0	0	
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	-2 220 000	0	-2 200 000	669 583	2 889 583	-30,16%
	15 769 000	-572 307	15 196 693	22 589 500	7 392 807	148,65%
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
INVESTOINTIMENOT	-22 550 000	-13 660 000	-36 210 000	-30 529 386	5 680 614	84,31%
RAHOITUSOSUJDET INVESTOINTIMENOIHIN	0	0	0	1 107 000	1 107 000	
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVU- TUSTULOT	2 720 000	0	2 720 000	1 233 600	-1 486 400	45,35%
	-19 830 000	-13 660 000	-33 490 000	-28 188 785	5 301 215	84,17%
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-4 061 000	-14 232 307	-18 293 307	-5 599 285	12 694 022	30,61%
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET						
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS	0	0	0	0	0	0%
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	50 000	0	50 000	56 930	6 930	113,86%
	50 000	0	50 000	56 930	6 930	113,86%
LAINAKANNAN MUUTOKSET						
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	18 000 000	0	18 000 000	18 000 000	0	100,00%
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-14 000 000	0	-14 000 000	-17 519 782	-3 519 782	125,14%
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	0	0	0	-879 999	-879 999	
	4 000 000	0	4 000 000	-399 781	-4 399 781	-9,99%
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET				-223 671	-223 671	
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET						
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUU- TOKSET	0	0	0	130 138	13 138	
SAAMISTEN MUUTOS	0	0	0	1 232 833	1 232 833	
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	0	0	0	379 214	379 214	
	0	0	0	1 742 186	1 742 186	
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	4 050 000	0	4 050 000	1 175 663	-2 874 337	29,03%
RAHAVAROJEN MUUTOS	-11 000	-14 232 307	-14 243 307	-4 423 622	9 819 685	31,06%
RAHAVARAT						
	31. 12.	8 411 477				
	1. 1.	12 835 099		-4 423 622		

2.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

N = sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio

B = bruttomääräraha/-tuloarvio

	Sitovuus	Määrärahat / menoarviot					Tuloarviot				
		Alkup. talousarvio	TA:n muutokset	TA muut:n jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Alkup. talousarvio	TA:n muutokset	TA muut:n jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Käyttötalousosa											
Luottamushenkilöhallinto	N	1 384 190	0	1 384 190	1 312 002	72 188					
Konsernipalvelut	N	11 761 490	0	11 761 490	11 159 273	602 217					
Keskusvaalilautakunta	N	381 600	0	381 600	464 137	-82 537					
Tarkastuslautakunta	N	93 700	0	93 700	72 981	20 719					
Kaupunkirakenne	N	63 591 447	37 307	63 628 754	62 931 722	697 032					
Sivistys	N	128 756 880	535 000	129 291 880	129 013 030	278 850					
Pysyvien vast. myyntivoitot	B						2 220 000	0	2 220 000	1 064 511	1 155 489
Tulorahoituksen korjaukset	B						-2 200 000	0	-2 200 000	669 583	-2 869 583
Pystyvien vast.myyntitappiot	B	0	0	0	151 910	-151 910					
Tuloslaskelmaosa											
Verotulot	B						107 281 000	0	107 281 000	109 971 737	-2 690 737
Valtionosuudet	B						28 800 000	0	28 800 000	28 544 393	255 607
Korkotulot	B						138 000	0	138 000	1 748 548	-1 610 548
Muut rahoitustulot	B						1 800 000	0	1 800 000	1 317 600	482 400
Korkomenot	B	2 000 000	0	2 000 000	4 228 295	-2 228 295					
Muut rahoitusmenot	B	200 000	0	200 000	463 259	-263 259					
Investointiosa											
<i>Kaupungin hallitus</i>											
Pysyvät vastaavat. arvopaperit	B	1 100 000	0	1 100 000	1 104 094	-4 094	0	0	0	89 884	-89 884
Kiinteä omaisuus	B	1 800 000	0	1 800 000	470 191	1 329 809	500 000	0	500 000	93 286	406 714
<i>Kaupunkirakenne</i>											
<i>Irtain omaisuus</i>											
Tietohallinto	B	750 000	0	750 000	734 803	15 197					
Konekeskus	B	350 000	0	350 000	348 193	1 807					
Ruokapalvelut	B	200 000	60 000	260 000	259 555	445					
Kiinteistöpalvelut	B	100 000	0	100 000	0	100 000					
Hinku ja varautuminen	B	250 000	0	250 000	122 696	127 304					
<i>Tilahankkeet</i>											
Muut tilahankkeet, kaupunkirakenne	B	1 000 000	0	1 000 000	282 714	717 286	0	0	0	119 542	-119 542
Tennarin liikuntatilat	B	0	1 420 000	1 420 000	1 373 048	46 952	0	0	0	150 000	-150 000
Neidonkeitaan peruskorjaus	B	100 000	0	100 000	62 955	37 045					
Ventelän paloaseman korjaus	B	0	0	0	12 966	-12 966	0	0	0	387 100	-387 100
<i>Kaupunkikehitys</i>											
Ympäristötyöt	B	600 000	0	600 000	588 233	11 767					
Liikunta-alueet	B	400 000	0	400 000	174 324	225 676					
Taimiston liikuntapuisto	B	1 000 000	130 000	1 130 000	374 456	755 544	0	0	0	344 900	-344 900
Pappilankorpi 2 kaava-alue	B	0	450 000	450 000	449 178	822					
Muijalan kaava-alue	B	200 000	240 000	440 000	258 369	181 631					
Vohloisten kaava-alue	B	0	350 000	350 000	328 424	21 576					
Hiidensalmi 2 kaava-alue	B	800 000	0	800 000	53 514	746 486					
Muut kaavatiet	B	4 000 000	0	4 000 000	2 998 996	1 001 004					
Vesilaitos											

Muut vesihuoltohankkeet	B	4 500 000	540 000	5 040 000	5 313 441	-273 441						
<i>Sivistys</i>												
<i>Irtain omaisuus</i>												
Sivistyksen irtain omaisuus	B	1 000 000	1 630 000	2 630 000	1 817 880	812 120						
Kulttuuri- ja vapa-aika irtain	B	150 000	0	150 000	136 504	13 496						
<i>Tilahankkeet</i>												
Muut tilahankkeet, HVA:n tilam	B	400 000	160 000	560 000	205 933	354 067						
Mäntynummen koulualue	B	200 000	0	200 000	217 026	-17 026						
Virkkalan päiväkot	B	0	0	0	1 688	-1 688						
Laurentius-talo/Laban	B	80 000	0	80 000	1 032 295	-952 295						
Ojamon koulu	B	70 000	0	70 000	893 073	-823 073						
Järnefeltin k. liik.hal.&pihat	B	0	5 980 000	5 980 000	5 288 857	691 143	0	0	0	225 000	-225 000	
Lohjan yhteislyseon lukio	B	0	2 700 000	2 700 000	3 188 245	-488 245						
Muut koulut ja päiväkodit	B	2 500 000	0	2 500 000	2 231 625	268 375						
Muut tilahankkeet, sivistys	B	1 000 000	0	1 000 000	206 108	793 892						
Rahoitusosa												
<i>Antolainauksen muutokset</i>												
Antolainasaamisten väh/lis	B				0		50 000	0	50 000	56 930	-6 930	
<i>Lainakannan muutokset</i>												
Pitkäaikaisten lainojen vähenys	B	14 000 000	0	14 000 000	17 519 782	-3 519 782						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B						18 000 000	0	18 000 000	18 000 000	0	
Lyhytaik. lainojen muutos	B	0	0	0	879 999	-879 999				0		
<i>Oman pääoman muutokset</i>												
Vaikutus maksuvalmiuteen	B	0	0	0	0	0	0	0	0	1 742 186	-1 742 186	
Yhteensä		244 719 307	14 232 307	258 951 614	258 725 774	225 840	156 589 000	0	156 589 000	164 525 200	-7 936 200	
<i>Käyttötalouden tulot (toimintatuotot, joista vähennetty tulorahoituksen korjauserät)</i>												
		85 267 000	0	85 267 000	90 626 239	-5 359 239	85 267 000	0	85 267 000	90 626 239	-5 359 239	
Yhteensä		329 986 307	14 232 307	344 218 614	349 352 013	-5 133 399	241 856 000	0	241 856 000	255 151 439	-13 295 439	

3. Tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot

3.1 Lohjan kaupungin tuloslaskelma

Ulkoiset	31.12.2024	31.12.2023
Toimintatuotot	40 584 855,68 €	39 660 506,71 €
Myyntituotot	15 379 732,96 €	15 057 998,35 €
Maksutuotot	6 419 119,72 €	6 017 777,36 €
Tuet ja avustukset	6 256 705,42 €	7 399 382,28 €
Muut toimintatuotot	12 529 297,58 €	11 185 348,72 €
Valm.om.käyttöön	177 590,68 €	238 030,45 €
Toimintakulut	-155 733 255,03 €	-153 366 693,65 €
Henkilöstökulut	-95 198 246,03 €	-92 507 122,38 €
Palvelujen ostot	-31 918 983,99 €	-32 220 318,07 €
Aineet, tarv. ja tav.	-14 803 413,60 €	-14 190 553,47 €
Avustukset	-10 151 150,84 €	-10 245 052,47 €
Muut toimintakulut	-3 661 460,57 €	-4 203 647,26 €
Toimintakate	-114 970 808,67 €	-113 468 156,49 €
Verotulot	109 971 737,18 €	114 803 353,95 €
Valtionosuudet	28 544 392,75 €	32 760 131,88 €
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 625 404,51 €	-1 973 083,01 €
Korkotuotot	1 748 548,48 €	1 900 538,93 €
Muut rahoitustuotot	1 317 600,49 €	439 335,67 €
Korkokulut	-4 228 294,73 €	-4 184 131,33 €
Muut rahoituskulut	-463 258,75 €	-128 826,28 €
Vuosikate	21 919 916,75 €	32 122 246,33 €
Poistot ja arv.alent.	-19 324 966,29 €	-17 688 733,13 €
Suunnitelm. muk. poistot	-19 324 966,29 €	-17 688 733,13 €
Tilikauden tulos	2 594 950,46 €	14 433 513,20 €
Varaust. ja rahast. muutos	67 158,34 €	67 158,39 €
Ylijäämä/alijäämä	2 662 108,80 €	14 500 671,59 €

3.2 Lohjan kaupungin rahoituslaskelma

	31.12.2024	31.12.2023
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	21 919 916,75	32 122 246,33
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	669 583,26	1 235 708,78
Yhteensä	22 589 500,01	33 357 955,11
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	30 529 385,71	36 814 609,60
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 107 000	638 900
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 233 600,49	596 377,70
Yhteensä	28 188 785,22	35 579 331,90
Toiminnan ja investointien rahavirta	-5 599 285,21	-2 221 376,79
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainojen lisäys	0	0
Antolainojen vähennys	56 929,53	175 244,59
Yhteensä	56 929,53	175 244,59
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	18 000 000	30 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	17 519 781,98	25 876 547,16
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-879 999,14	205 844,85
Yhteensä	-399 781,12	4 329 297,69
Oman pääoman muutokset	-223 671,08	0
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	130 138,41	161 113,98
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0
Saamisten muutos	1 232 833,25	7 069 976,22
Korottomien velkojen muutos	379 214,02	-14 589 166,35
Yhteensä	1 742 185,68	-7 358 076,15
Rahoituksen rahavirta	1 175 663,01	-2 853 553,87
Yhteensä	-4 423 622,20	-5 074 910,66
KASSAVAROJEN MUUTOS	-4 423 622,20	-5 074 910,66
Kassavarat 31.12.	8 411 477,13	12 835 099,33
Kassavarat 1.1.	12 835 099,33	17 910 009,99

3.3 Lohjan kaupungin tase

V A S T A A V A A	31.12.2024	31.12.2023
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	129 835,03	29 071,89
Muut pitkävaikutteiset menot	3 456 928,21	2 633 625,29
	3 586 763,24	2 662 697,18
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	47 777 671,75	47 400 765,95
Maa- ja vesialueiden arvonnkorotus	126 981,88	126 981,88
Rakennukset	205 963 659,10	184 676 686,88
Kiinteät rakenteet ja laitteet	89 968 696,21	87 728 273,34
Koneet ja kalusto	5 852 122,91	4 130 423,67
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	9 295 612,57	25 961 086,76
	358 984 744,42	350 024 218,48
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	13 589 669,13	13 679 553,52
Muut lainasaamiset	3 317 056,40	3 373 985,93
Muut saamiset	249 645	249 645
	17 156 370,53	17 303 184,45
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Toimeksiantojen varat		
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	429 830,71	432 502,86
	429 830,71	432 502,86
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	0	0
Muut saamiset	0	0
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	2 296 962,05	2 590 777,04
Lainasaamiset	0,00	688 126,91
Muut saamiset	2 120 467,32	2 519 212,69
Siirtosaamiset	551 724,58	403 870,56
	4 969 153,95	6 201 987,20
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	199 041,08	585 501,45
Rahat ja pankkisaamiset	8 212 436,05	12 249 597,88
Vastaavaa yhteensä	393 538 339,98	389 459 689,50

VASTATTAVAA	31.12.2024	31.12.2023
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	117 663 313,94	117 663 313,94
Liittymismaksurahasto	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto	126 981,88	126 981,88
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	48 498 425,45	34 221 424,94
Tilikauden yli-/alijäämä	2 662 108,80	14 500 671,59
Oma pääoma yhteensä	168 950 830,07	166 512 392,35
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	1 050 915,14	1 118 073,48
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevastuuvaraukset	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset	4 548 875,56	2 948 403,62
	4 548 875,56	2 948 403,62
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 412 931,18	1 281 965,91
Muut toimeksiantojen pääomat	0,00	3 499,01
	1 412 931,18	1 285 464,92
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	145 110 033,00	144 270 029,00
Lainat julkisyhteisöiltä	173 279,01	218 527,93
Muut velat, liittymismaksut	10 831 214,69	10 571 321,85
	156 114 526,70	155 059 878,78
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00
Joukkovelkakirjalainat, kuntatodistukset	15 000 000,00	15 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	16 709 996,00	17 024 339,00
Lainat julkisyhteisöiltä	45 248,92	45 442,98
Lainat konserniyhtiöiltä	6 576 661,01	7 456 660,15
Saadut ennakot	115 488,06	135 612,06
Ostovelat	10 345 055,10	9 895 956,46
Muut velat	1 686 352,37	1 683 042,80
Siirtovelat	10 981 459,87	11 294 422,90
	61 460 261,33	62 535 476,35
Vastattavaa yhteensä	393 538 339,98	389 459 689,50

3.4 Konsernituloslaskelma

KONSERNITULOSLASKELMA

	31.12.2024	31.12.2023
Toimintatuotot	64 218 463,99	80 271 549,08
Toimintakulut	187 972 650,26	187 109 337,35
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta	76299,00	0,00
Toimintakate	-123 677 887,28	-106 837 788,27
Verotulot	109 971 737,18	114 803 353,95
Valtionosuudet	42 028 669,50	32 760 131,88
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	916 977,15	952 105,90
Muut rahoitustuotot	325 063,45	510 028,88
Korkokulut	3 753 508,29	3 640 015,72
Muut rahoituskulut	466 213,48	131 325,10
Vuosikate	25 344 838,23	38 416 491,52
Suunnitelman mukaiset poistot	25 290 066,28	21 414 461
Omistuksen eliminointierot negatiivinen	0	0
Arvon alentumiset	0	0,00
Poistot ja arvonalentumiset	25 290 066,28	21 414 461,02
Satunnaiset erät	0,00	0
Tilikauden tulos	54 771,96	17 002 030,50
Tilinpäätössiirrot	0,00	0
Tilikauden verot	-230,01	-377 174,25
Laskennalliset verot	0	0,00
Vähemmistöosuudet	15 215,60	0,00
Tilikauden yli/alijäämä	69 757,55	16 624 856,25

3.5 Konsernirahoituslaskelma

	31.12.2024	31.12.2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	25 344 838,23	38 416 491,52
Satunnaiset erät	0,00	0
Tilikauden verot	-230,01	-377 174,25
Tulorahoituksen korjauserät	761 684,26	1 235 708,78
Toiminnan rahavirta yhteensä	26 106 292,48	39 275 026,05
Investointien rahavirta		
Investointimenot	33 314 077,08	38 233 579,88
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 107 000,00	638 900,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 233 600,49	596 377,70
Investointien rahavirta	-30 973 476,59	-36 998 302,18
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 867 184,11	2 276 723,87
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	150 033,37	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	31 061,60	0,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	17 059 251,74	27 149 707,52
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-17 519 781,98	-28 137 365,20
Lyhytaikaisten lainojen muutos	192 879,30	-1 999 241,78
Oman pääoman muutokset	-292 628,93	-56 438,66
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja PO:n muutokset	127 876,11	158 774
Vaihto-omaisuuden muutos	-65 469,04	25 795,14
Saamisten muutokset	-2 097 487,83	10 130 270,53
Korottomien velkojen muutokset	1 087 404,90	-12 558 658,36
Rahoituksen rahavirta	-1 326 860,76	-5 287 157,26
Rahavarojen muutos	-6 194 044,88	-3 010 433,39
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	17 744 955,81	23 939 000,69
Rahavarat 1.1.	23 939 000,69	26 949 434,08
	-6 194 044,88	-3 010 433,39

3.6 Konsernitase

VASTAAVAA	31.12.2024	31.12.2023
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	499 471,54	960 714,14
Muut pitkävaikutteiset menot	2 142 764,99	1 226 188,59
Ennakkomaksut	0	0
	2 642 236,53	2 186 902,73
Aineelliset hyödykkeet		
Maa -ja vesialueet	50 744 989,44	50 368 083,64
Rakennukset	268 479 089,30	252 804 318,62
Kiinteät rakenteet ja laitteet	90 391 562,33	88 196 297,57
Koneet ja kalusto	7 395 174,25	5 302 586,85
Muut aineelliset hyödykkeet	1 567 599,51	1 598 339,79
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	9 841 866,90	26 012 652,79
	428 420 282	424 282 279,26
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	1 224 217,08	1 415 976,33
Osakkeet ja osuudet	1 076 744,91	1 997 713,22
Muut lainasaamiset	43 217,65	45 802,89
Muut saamiset	-48 921,29	-47 284,15
	2 295 258,35	3 412 208,29
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 077 672,57	1 204 692,46
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Saamiset	879 500,16	814 031,12
Pitkäaikaiset saamiset	58 799,83	58 799,83
Lyhytaikaiset saamiset	5 284 851,31	11 080 463,48
	11 541 500,42	11 139 263,31
Rahoitusarvopaperit	6 405 247,40	592 628,51
Rahat ja pankkisaamiset	11 339 708,40	15 453 272,17
VASTAAVAA YHTEENSÄ	458 403 556,28	459 085 277,85

VASTATTAVAA	31.12.2024	31.12.2023
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	117 663 313,94	117 675 545,52
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	0	0
Arvonkorotusrahasto	126 981,88	126 981,88
Muut omat rahastot	1 418 640,57	592 159,91
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	60 220 370,85	47 955 019,39
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	69 757,55	16 624 856,25
	179 499 064,79	182 974 562,95
VÄHEMMISTÖOSUUDET	191 299,40	280 416,25
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	0	0,00
Muut pakolliset varaukset	4 774 969,48	3 006 097,54
	4 774 969,48	3 006 097,54
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 097 104,55	2 121 248,32
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	195 012 481,29	195 158 474,47
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	18 899 325,92	17 608 709,43
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	26 178 948,09	26 300 605,85
Saadut ennakot	493 694,26	616 700,81
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	31 256 668,50	31 018 462,23
	271 841 118,06	270 702 952,79
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	458 403 556,28	459 085 277,85

Korjattu v. 2023 konsernitilinpäätöksen kirjauksia Edellisten tilikausien ylijäämien muutokirjauksia on tehty noin 4,3 milj. euroa. Korjaukset koostuvat aikaisempiin vuosiin liittyvistä korjauksista ja normaaleista eliminointikirjauksista.

4 Tilin­pää­to­ksen liitetiedot

4.1 Tilin­pää­to­ksen laatimista ja esittämistä koskevat liitetiedot

4.1.1 Tilin­pää­to­ksen laatimista koskevat liitetiedot

1) Arvostusperiaatteet ja menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintameno­on vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu valtuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti (poistosuunnitelma tarkistettu KV 11.12.2013 § 179). Tarkistetun poistosuunnitelman poistoaikoja sovelletaan 1.1.2013 jälkeen hankittuihin pysyvien vastaavien hyödykkeisiin. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien osakkeet ja -osuudet on merkitty taseeseen hankintameno­on tai sitä alem­paan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerättävä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alem­paan todennäköiseen arvoon. Ra­hoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintameno­arvoon tai sitä alem­paan to­dennäköiseen luovutushintaan.

Tuloksen ja taseen vertailukelpoisuus

Tuloslaskelman ja taseen tiedot ovat vertailukelpoisia edelliseen vuoteen.

Konsernipankkitili

Kaupungin konsernipankkitilisopimukseen liitettyjen muiden yhteisöjen rahavarat esitetään kaupungin rahoissa ja pankkisaamisissa sekä lainana muilta luotonantajilta. Vastaavasti rahoja ja pankkisaamia vähentänyt muun yhteisön negatiivinen tilin saldo on esitelty vaihtuvien vastaavien lyhytaikaisena lainasaamisena.

Taseen rahat ja pankkisaamiset sisältävät muiden yhteisöjen alatilien saldoja 6 576 661,01 euroa, joka jakaantuu lainoihin muilta luotonantajilta 7 456 660,15 euroa ja lainasaamisiin 879 999,14 euroa.

Johdannais­so­pi­musten käsittely

Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia. Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty suo­jaamistarkoituksessa. Kaupunki on sitoutunut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan koron­vaihtosopimuksilla kiinteään korkoon. Koronvaihtosopimusten korkohyvitykset kirjataan tulos­laskelmaan korkomenojen mukaisesti. Muutoin koronvaihtosopimuksilla ei ole tuloslaskelma­vaikutusta, vaan ne esitetään liitetietokohdassa Muut vastuusitoumukset/koronvaihtosopi­mukset.

4.1.2 Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

2) Tuloslaskelman tai taseen esittämistavan muutokset ja muutosten vaikutukset

Vuoden 2024 tilinpäätöksen muihin tuottoihin kirjattu Uudenmaan päihdehuollon toiminnan päättymisen jälkeen maksettu jako-osuus, 367 210,54 euroa. Uudenmaan päihdehuollon toiminta siirtyi hyvinvointialueen vastuulle 1.1.2023.

3) Oikaisut edelliseltä tilikaudelta esitettäviin tietoihin

Edellisen tilinpäätöksen jälkeen on Lohjan kaupungin kirjanpidossa tehty oman pääoman oikaisu, yhteensä 223 670,98 euroa. Oikaisut koskivat vuodelta 2023 tasetilille 2040 tehtyä sairausvakuutusmaksujen korjausta 173 100,01 euroa ja palkkojen sivukuluoikaisua 50 570,97 euroa. Muutokset kirjattiin edellisten tilikausien yli-/alijäämätilin kautta.

4) Selvitys edellistä tilikautta koskevien tietojen vertailukelpoisuuteen

Kts. kohta 3.

5) Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset

Ei ilmoitettavaa.

4.1.3 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Kuntalain perusteella kaupungilla on velvollisuus laatia täydellinen konsernitilinpäätös, joka sisältää konsernitaseen, konsernituloslaskelman, konsernin rahoituslaskelman ja liitetiedot. Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt sekä kaikki kuntayhtymät, joissa kaupunki on jäsenenä. Kuntayhtymät yhdistetään konsernitilinpäätökseen peruspääomaosuu­den suhteessa.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistus on eliminoitu.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen sisäisiä kiinteistöveroja ei ole eliminoitu. Liittymismaksujen osalta elimi­nointia ei ole tehty, lukuun ottamatta Muihin saamisiin kirjatut liittymismaksut sekä uudet lämpöyhtiön ja taloyhtiöiden väliset liittymismaksut. Muilta osin konserniyhteisöjen keskinäi­set tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kaupungin omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu va­paaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuk­sen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistele­misessä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet, muiden kuin konserniyhteisöjen omistusta vastaava määrä tilikauden tuloksesta on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä omasta pää­omasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen ja säätiöiden aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitel­man mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön pois­tojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Konsernitilinpäätökseen ei ole yhdistelty osakkuusyhteisöjen osalta seuraavia yhtiöitä Kiin­teistö Oy Kukkasmäki ja As Oy Karjalohjan Kauppapuisto. Yhdistelemättä jättämisellä on vain vähäinen merkitys konsernin omaan pääomaan. Muut osakkuusyhteisöt on yhdistelty pää­omaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Vertailtavuus edelliseen vuoteen

Edellisen tilinpäätöksen jälkeen on Lohjan kaupungin kirjanpidossa tehty oman pääoman oi­kaisu, yhteensä 223 670,98 euroa.

Oikaisut koskivat vuodelta 2023 tasetilille 2040 tehtyä sairausvakuutusmaksujen korjausta 173 100,01 euroa ja palkkojen sivukuluoikaisua 50 570,97 euroa. Muutokset kirjattiin edellis­ten tilikausien yli-/alijäämätilin kautta.

Kuntakonsernin yhtiöt

	Kotipaikka	Kunnan omistus-osuus	Konsernin omistus-osuus	Kuntakonsernin osuus (1000 euroa)		
				omasta pääomasta (eliminoimaton)	vieraasta pääomasta (eliminoimaton)	tilikauden voitosta/tappiosta (eliminoimaton)
Tytäryhteisöt						
Lohjan Vuokra-Asunnot Oy	Lohja	100%	100%	2 383,40	51 365	-894
Lohjan Liikuntahallit Oy	Lohja	100%	100%	756,8	231,6	1,5
Lohjan Liikuntakeskus Oy	Lohja	83,43%	83,43%	1 154,50	1 025,40	-91,8
Lohjan Energiahuolto Oy Loher	Lohja	100%	100%	10 299	7 063,50	-230,60
Lohjan Kiinteistöt Oy	Lohja	100%	100%	12,3	1 269,80	3,9
Kuntayhtymät						
Luksia, Länsi-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä	Lohja	46,43%	46,43%	20 902,00	6 699,40	680,6
Uudenmaan liitto	Hki	3,97%	3,97%	58,9	146,5	10,2
Osakkuusyhteisöt						
Lohjan Biolämpö Oy	Lohja	0%	49%	834,5	3 639	-0,2
Keski-Uudenmaan työterveyshuolto Oy	Lohja	28%	28%	714,6	758,1	0

Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt

As Oy Karjalohjan Kauppapuisto	Lohja	23,78%
Kiinteistö Oy Kukkasmäki	Lohja	20,40%
Roution Huolto Oy	Lohja	9,22%
Novago Yrityskehitys Oy	Lohja	48,40%

Roution Huolto Oy:n toiminta loppunut alkuvuodesta 2024.

Novago Yrityskehitys Oy:n toiminta ajettiin alas vuoden 2023 aikana ja toiminnan lopettava yhtiökokous pidettiin 20.12.2024.

4.2 Tuloslaskelman liitetiedot

6) Toimintatuotot tehtäväalueittain

LT1	Konserni 2024 1 000 €	Konserni 2023 1 000 €	Lohja 2024 1 000 €	Lohja 2023 1 000 €
Toimintatuotot				
Konsernihallinto	2118,6	1992,9	1690,4	1616,2
Kaupunkirakenne				
Tekninen toimi	42687,3	46037,8	19035,2	19227,6
Kaupunkikehitys	6149,7	5291,9	6149,7	5291,9
Sivistys				
Kasvu ja oppiminen	25525,8	26053,3	10715,5	11256,3
Kulttuuri ja vapaa-aika	3770,7	4039,5	1928,7	1950,9
Luott.henk.hallinto/ keskusv.ltk	0,8	13,1	0,8	13,1
Yhdistymisavustus	0,0	0,0	0,0	0,0
Myyntivoitot	1064,5	304,5	1064,5	304,5
Yhteensä	81317,5	83733,1	40584,9	39660,5

7) Verotulojen erittely

LT2	Konserni 2024 1 000 €	Konserni 2023 1 000 €	Lohja 2024 1 000 €	Lohja 2023 1 000 €
Verotulojen erittely				
Kunnan tulovero	-	-	85 626	90 052,20
Kiinteistövero	-	-	15 815,70	14 884,70
Yhteisövero	-	-	8 530,10	9 866,40
Verotulot yhteensä	-	-	109 971,70	114 803,40

8) Valtionosuuksien erittely

LT3	Konserni 2024 1 000 €	Konserni 2023 1 000 €	Lohja 2024 1 000 €	Lohja 2023 1 000 €
Valtionosuuksien erittely				
Yksikköhintarahoitukseen. perustuva valtionosuus			0	0,0
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus			16 340,0	21 909,4
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus			6 077,1	4 975,2
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet			-896,1	-1 348,7
Verotulomenetysten kompensatio			7 023,4	7 224,2
Valtionosuudet yhteensä			28 544,4	32 760,1

9) Satunnaiset tuotot

Ei ilmoitettavaa.

10) Palvelujen ostojen erittely

	Konserni 2024 1 000 €	Konserni 2023 1 000 €	Lohja 2024 1 000 €	Lohja 2023 1 000 €
Palvelujen ostojen erittely				
Asiakaspalvelujen ostot			4 876,9	4 572,6
Muiden palvelujen ostot			27 042,1	27 647,7
Kunnan palvelujen ostot yhteensä			31 919,0	32 220,3

11) Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

	Konserni 2024 1 000 €	Konserni 2023 1 000 €	Lohja 2024 1 000 €	Lohja 2023 1 000 €
Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta				
Vuosina 2024-2028				
Keskimääräiset suunnitelman mukaiset poistot			19 306	19 246
Keskimääräinen poistonalaisten investointien omahankintameno			31 900	22 940
Ero (€)			-12 594	-3 694
Ero %			-39	-16

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Kuluvan käyttöomaisuuden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua, valtuuston hyväksymää, poistosuunnitelmaa. Yhdistyneen kunnan poistosuunnitelma vahvistettu KV 11.12.13 § 179 Tarkennettua poistosuunnitelmaa sovelletaan 1.1.13 jälkeen hankittuihin pysyvien vastaavien hyödykkeisiin. Suunnitelman mukaiset poistot lasketaan tasapoistoina taloudellisen pitoajan perusteella.

Aineettomat hyödykkeet ja muut pitkävaikutteiset menot 3, 5 ja 20 v. tasapoisto
(E18 -hanke 20 v.)

Rakennukset ja rakennelmat	20-40 vuotta	tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet	15-30 vuotta	tasapoisto
Koneet ja kalusto	3-10 vuotta	tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet	käytön mukainen poisto	

Pienet käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa, on kirjattu vuosikuluiksi.

12) Pakollisten varausten muutokset

LT4	Konserni 2024 1 000 €	Konserni 2023 1 000 €	Lohja 2024 1 000 €	Lohja 2023 1 000 €
Pakollisten varausten muutokset				
Eläkejärjestelmän eläkevastuut 1.1.	0,0	0,0	0,0	0,0
Lisäykset tilikaudella	0,0	0,0	0,0	0,0
Vähennykset tilikaudella	0,0	0,0	0,0	0,0
Eläkevastuut 31.12.	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut pakolliset varaukset				
Saastuneiden maa-alueiden kunnostus				
Lisäykset tilikaudella				
Saastuneiden maa-alueiden kunnostus				
Saastuneiden maa-alueiden kunnostus 1.12.	1 453,6	1 516,5	1 453,6	1 516,5
Hiidensalmi 1.1.	0,5	0,5	0,5	0,5
- vähennykset tilikaudella	0,0	0,0	0,0	0,0
Hiidensalmi 31.12	0,5	0,5	0,5	0,5
Harjun vanha kaatopaikka 1.1.	33,6	35,1	33,6	35,1
- lisäykset tilikaudella	0,0	0,0	0,0	0,0
- vähennykset tilikaudella	0,0	-1,5	0,0	-1,5
Harjun vanha kaatopaikka 31.12	33,6	33,6	33,6	33,6
Teutarin ent. kaatopaikka 1.1.	1 419,5	1 480,9	1 419,5	1 480,9
- lisäykset tilikaudella	1 225,6	0,0	1 225,6	0,0
- vähennykset tilikaudella	-63,6	-61,4	-63,6	-61,4
Teutarin ent. kaatopaikka 31.12.	2 581,5	1 419,5	2 581,5	1 419,5
Saastuneiden maa-alueiden kunnostus 31.12.	2 615,6	1 453,6	2 615,6	1 453,6
HUS, pakolliset varaukset 1.1.	0,0	0,0	-	-
Lisäykset tilikaudella	0,0	0,0	-	-
Vähennykset tilikaudella	0,0	0,0	-	-
HUS, pakolliset varaukset 31.12	0,0	0,0	-	-
Muut pakolliset varaukset 1.1.	3 047,6	1 552,8	1 494,8	0,0
Muut pakolliset varaukset, lisäys	563,5	1 494,8	563,5	1 494,8
Muut pakolliset varaukset, vähennys	-1 451,8	0,0	-125,1	0,0
Muut pakolliset varaukset yhteensä 31.12.	2 159,3	3 047,6	1 933,2	1 494,8
Pakolliset varaukset yhteensä 1.12.	4 501,2	3 069,3	2 948,4	1 516,5
Pakolliset varaukset yhteensä 31.12.	4 775,0	4 501,2	4 548,9	2 948,4

13) Pysyvien vastaavien myyntivoitot ja -tappiot

LT5	Konserni 2024 1 000 €	Konserni 2023 1 000 €	Lohja 2024 1 000 €	Lohja 2023 1 000 €
Pysyvien vastaavien myyntivoitot ja -tappiot				
Muut toimintatuotot				
Osakkeiden myyntivoitot			0,8	0
Maa-alueiden myyntivoitot			1 010,40	304,4
Muut myyntivoitot			0	0
Rakennusten myyntivoitot			53,3	0
Yhteensä			1 064,50	304,4
Muut toimintakulut				
Rakennusten myyntitappiot			108,9	0
Maa-alueiden myyntitappiot			0	19,7
Muut myyntitappiot			24,7	88,6
Yhteensä			133,6	108,3

14) Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

Ei ilmoitettavaa.

15) Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuotot

LT6	Konserni 2024 1 000 €	Konserni 2023 1 000 €	Lohja 2024 1 000 €	Lohja 2023 1 000 €
Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuotot				
Osinkotuotot muista yhteisöistä			1 223	255,3
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä			0	0
Yhteensä			1 223	255,3

16) Poistoeron muutokset

Ei ilmoitettavaa.

4.3 Taseen liitetiedot

4.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

17) Lainan liikkeeseen laskemisesta aiheutuneet kuluksi kirjautumattomat menot- ja pääoma-alennukset

Ei ilmoitettavaa.

18) Arvonkorotukset

	Konserni 2024 1 000 €	Konserni 2023 1 000 €	Lohja 2024 1 000 €	Lohja 2023 1 000 €
TASEEN LIITETIEDOT				
Arvonkorotukset				
Maa- ja vesialueet *)				
arvo 1.1.	127	127	127	127
Arvonkorotukset	0	0	0	0
Arvonkorotusten purkaminen	0	0	0	0
Arvo 31.12.	127	127	127	127
*) Lohjan kaupungin maa-alueiden arvonkorotuksiin sisältyy vuoden 1997 aloittavassa taseessa tehty arvonkorotus				
kuntayhtymältä korvauksetta siirtyneeseen maa-alueeseen. Arvonkorotus on 126.981,88 euroa.				
Maa- ja vesialueet erittely				
Kiinteistöjen liittymismaksut	343,9	343,9	343,9	343,9
Muut maa- ja vesialueet	50 274,10	49 897,20	47 433,80	47 056,90
Arvonkorotukset	127	127	127	127
Maa- ja vesialueet yhteensä	50 745	50 368,10	47 904,70	47 527,70

19) Pysyvät vastaavat

	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet					
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Yhteensä	Keskeneräiset
Poistamaton hankintameno 1.1.	29 071,89	2 633 625,29	2 662 697,18	47 400 765,95	184 676 686,88	87 728 273,34	4 130 423,67	323 936 149,84	25 961 086,76
Lisäykset tilikauden aikana	131 694,00	1 104 094,28	1 235 788,28	470 191,39	9 359 499,55	8 151 048,76	3 199 714,75	21 180 454,45	8 113 142,98
Rahoitusosuudet tilikaudella			0		537 100			537 100	569 900
Vähennykset tilikauden aikana			0	93 285,59	119 541,83			212 827,42	
Siirrot erien välillä			0		23 575 322,34	633 394,83		24 208 717,17	-24 208 717,17
Tilikauden poisto	30 930,86	280 791,36	311 722,22	0	10 991 207,84	6 544 020,72	1 478 015,51	19 013 244,07	
Arvonlennukset ja niiden palautukset			0					0	
Hankintameno 31.12	129 835,03	3 456 928,21	3 586 763,24	47 777 671,75	205 963 659,10	89 968 696,21	5 852 122,91	349 562 149,97	9 295 612,57
fuusion kautta tulleet lisäykset			0					0,00	
Arvonkorotukset			0	126 981,88				126 981,88	
Kirjanpitoarvo 31.12.	129 835,03	3 456 928,21	3 586 763,24	47 904 653,63	205 963 659,10	89 968 696,21	5 852 122,91	349 689 131,85	9 295 612,57

	Osakkeet ja osuudet				Jvk-, muut laina- ja muut saamiset		
	Osakkeet tytäryhteisöiltä	Kuntayhtymä-osuudet	Osakkuus ja muut omistusyht.	Muut osakkeet ja osuudet	Saamiset tytäryhteisöiltä	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	6 557 669,76	5 516 000,13	559 738,82	1 046 144,81	3 328 419,80	45 566,13	17 053 539,45
Lisäykset							0,00
Vähennykset			89 884,39		56 929,53		146 813,92
Siirrot erien välillä							0
Hankintameno 31.12.	6 557 669,76	5 516 000,13	469 854,43	1 046 144,81	3 271 490,27	45 566,13	16 906 725,53
Arvonlennukset ja niiden palautukset							0
fuusion kautta tulleet lisäykset							0
Etukäteens. varain- siirtovero							0
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 557 669,76	5 516 000,13	469 854,43	1 046 144,81	3 271 490,27	45 566,13	16 906 725,53

20) Omistukset muissa yhteisöissä, tytäryhteisöt

Ei ilmoitettavaa.

21) Omistukset muissa yhteisöissä, kuntayhtymät

Ei ilmoitettavaa.

22) Omistukset muissa yhteisöissä, yhteistyöyhteisöt ja omistusyhteisöt

Ei ilmoitettavaa.

23) Saamisten erittely

	2024	2023	2024	2023
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Saamiset				
Pitkäaikaiset saamiset				
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Lainasaamiset				
Lyhytaikaiset saamiset				
<i>Saamiset tytäryhteisöiltä</i>				
Myyntisaamiset	-		27,6	4 433,10
Lainasaamiset				
Konsernipankkitilisaatava	-		0	687,4
<i>Saamiset kuntayht, joissa kunta on jäsenenä</i>				
Myyntisaamiset	-		0	0
Lainasaamiset				
Siirtosaamiset	-		0	0
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset				
<i>Saamiset osakkuusyhteisöiltä</i>				
Myyntisaamiset	-		0	0

24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

LT7	Konserni	Konserni	Lohja	Lohja
	2024	2023	2024	2023
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Siirtosaamiset, siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
HUS muut	0	0	0	0
Työterveyshuollon Kelan korvaus	0,9	1	0	0
HUS ylijäämän palautus	0	0	0	0
Muut siirtosaamiset	1 256,40	880,5	551,7	403,9
Yhteensä	1 257,30	881,5	551,7	403,9

Toimeksiantojen varat ja pääomat

Toimeksiantojen pääomat on suuremmat kuin toimeksiantojen varat. Varoista 1 019 431,98 euroa on kaupungin pankkitileillä.

Toimeksiantojen pääomat	2 097 104,55 euroa
Toimeksiantojen varat	1 077 672,57 euroa
Erotus	1 019 431,98 euroa

Taseen rahat ja pankkisaamiset	8 212 436,05 euroa
Toimeksiantojen varat	1 019 431,98 euroa
Kaupungin rahat ja pankkisaamiset	7 193 004,07 euroa

Lohjan kaupungin rahoitusarvopaperit

Lohjan kaupungin rahoitusarvopaperit LT8

Yhtiö	Hankinta-arvo 1.1.2024, €	Markkina-arvo 31.12.24	Kirjanpito-arvo 1.1.2024 €	Arvon muutos/ lisäys	Kirjanpito-arvo 31.12.24 €
Kuntarahoitus Oyj	199 007		199 007		199 007
DNA /Lohjan Puhelin Oy	386 460		386 460	-386 460	0
St Laurence Golf	0		0	0	0
Lounais-Suomen Osuusteurastamo	34		34		34
Lohjan Seudun Op	0		0	0	0
Yhteensä	585 501	0	585 501	-386 460	199 041

4.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) Omapääoma

LT9	Konserni 2024 1 000 €	Konserni 2023 1 000 €	Lohja 2024 1 000 €	Lohja 2023 1 000 €
Taseen vastattavia koskevat liitetiedot				
Oma pääoma				
Peruspääoma 1.1.	117 663,30	117 663,30	117 663,30	663,30
Lisäykset tilikaudella	0	12,2		
Vähennykset tilikaudella	0			
Tilikauteen kohdistuvat oikaisut *)	-12,2	0		
Peruspääoma 31.12	117 663,30	117 675,50	117 663,30	117 663,30
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 31.12.	0	0	0	0
Osuus kuntayht. oman po:n lisäyksestä				
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Osuus kuntayht oman po:n lisäyk 31.12				
Arvonkorotusrahasto 1.1.	127	127	127	127
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella	0	0	0	0
Siirrot erien välillä	0	0	0	0
Arvonkorotusrahasto 31.12.	127	127	127	127
Muut omat rahastot 1.1.	592,2	603,2	0	0
Siirrot rahastoon tilikaudella	5,5	11	0	0
Siirrot rahastosta tilikaudella	0	-22	0	0
Siirrot erien välillä	821	0	0	0
Muut omat rahastot 31.12.	1 418,60	592,2	0	0
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	64 579,9	48 027,1	48 722,1	34 221,5
Edellisten tilikausien oikaisut	-4 359,5	-72,1	-223,67	0
Siirrot erien välillä	0	0	0	0
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	60 513,8	47 955,0	48 498,5	34 221,5
Tilikauden yli-/alijäämä	69,8	16 624,9	2 662,1	14 500,7
Oma pääoma yhteensä	179 792,5	182 974,6	168 950,9	166 512,4

Lohjan kaupungin kirjanpidossa tehtiin oman pääoman oikaisu, yhteensä 223 670,98 euroa.

Oikaisut koskivat sairausvakuutusmaksujen korjausta 2023 vuodelta (173 100,01 euroa) ja palkkojen sivukuluoikaisua vuodelle 2023 (50 570,97 euroa). Muutokset kirjattiin edellisten tilikausien yli-/alijäämätilin kautta. Konsernitilinpäätöksessä oikaistiin joitakin edellisten vuosien eliminointikirjauksia yli-/alijäämätilin kautta.

26) Erittely poistoerosta

27) Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

LT10		Lohja 2024 1 000 €	Lohja 2023 1 000 €
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua			
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		44 916,70	75 050
Lainat ulkomaisilta rahoituslaitoksilta			
Lainat julkisyhteisöiltä		0	0
Yhteensä		44 916,70	75 050

28) Erittely liikkeeseen lasketuista joukkovelkakirjalainoista: Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistuslainat

Ei ilmoitettavaa.

29) Pakolliset varaukset

Pakolliset varaukset on esitelty kohdassa 12).

30) Pitkä- ja lyhytaikaiset velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä osakkuus- ja muille omistusyhteisöille

Velkojen erittely

	Konserni 2024 1 000 €	Konserni 2023 1 000 €	Lohja 2024 1 000 €	Lohja 2023 1 000 €
Lyhytaikaiset velat				
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat	-	-	92,9	163,1
Konsernipankkitilivelka	-	-	6 576,70	7 456,70
Siirtovelat				
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat	-	-	0	3,2
Siirtovelat				
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Ostovelat	-	-	102,1	72,6

31) Maksuvalmiuden kannalta merkittävä sekkilimiitti ja sitä käyttämättä oleva määrä

Ei ilmoitettavaa.

32) Erittely muut velat -erän jakautumisesta liittymismaksuihin ja muihin velkoihin

Ei ilmoitettavaa.

33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

LT11	Konserni 2024 1 000 €	Konserni 2023 1 000 €	Lohja 2024 1 000 €	Lohja 2023 1 000 €
Siirtovelat				
Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
Palkkajaksotukset sis. lomapalkkajaksotuksen	8 965,10	8 240	8 104,80	7 440,60
Korjojaksotukset	735,9	648,7	735,9	648,7
Muut HUSin siirtovelat	0	0	0	0
Verohallinto	0	0	0	0
KUEL, eläkemaksut	0	83,1	0	83,1
VAEL, opettajien eläkemaksut	0	-10,9	0	-10,9
Muut siirtovelat	3 046,80	3 150,20	2 140,80	3 132,90
Yhteensä	12 747,80	12 111,10	10 981,50	11 294,40

4.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

34) Velat, joiden vakuudeksi kaupunki on antanut omaisuuttaan

Ei ilmoitettavaa.

35) Vakuudet, jotka kaupunki on antanut puolestaan

Ei ilmoitettavaa.

36) Vakuudet, jotka kaupunki on antanut samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta

Ei ilmoitettavaa.

37) Yhteenlaskettu arvo kaupungin antamista muista kuin kohdissa 34-36 tarkoitetuista vakuuksista

Ei ilmoitettavaa.

38) Vuokravastuut

LT12	Konserni	Konserni	Lohja	Lohja
	2024	2023	2024	2023
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Vuokravastuut				
Leasingvastuiden yhteismäärä	4 030,20	812,2	3 969,90	764,5
Seur. tilik.erääntyvät tilaelementit	857,9	237,4	857,9	237,4
Myöhemmin erääntyvät, tilaelementit	2 573,70	190,8	2 573,70	190,8
Seur. tilik. erääntyvät muut	336,9	192,9	314,4	169,9
Myöhemmin erääntyvät, muut	261,7	167,2	223,9	166,4
Leasingvuokrasopimukseen ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuita				
Muut vuokravastuut	747	698,2	543,3	571,8
Seur.tilik.erääntyvät	339,1	341,8	248,6	276,9
Myöhemmin erääntyvät	407,9	356,4	294,7	294,9

Myöhemmin erääntyvät, tilaelementit kohtaan sisältyy Rantapuiston tilaelementit (aiemmin Lohjan yhteislyseon lukion tilaelementit), joiden leasing-aikaa pystyttiin jatkamaan.

39) Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta

LT13	Konserni	Konserni	Lohja	Lohja
	2024	2023	2024	2023
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut takaukset				
Alkuperäinen pääoma	37 213,30	39 189,30	37 213,30	39 189,30
tytäryhtiöt			37 113,30	39 089,30
osakkuus- ja muut omistusyhteisyhteisöt			100	100
Jäljellä oleva pääoma	22 306,90	21 987,40	22 306,90	21 987,40
tytäryhtiöt			22 306,90	21 987,40
osakkuus- ja muut omistusyhteisyhteisöt			0	0

Vastuusitoumuksista 33,6 milj. eur (90,2 %) on Lohjan Vuokra-Asunnot Oy:lle kuuluvia.

40) Muut kaupungin antamat vastuusitoumukset ja muut vastuut

LT14	Konserni 2024 1 000 €	Konserni 2023 1 000 €	Lohja 2024 1 000 €	Lohja 2023 1 000 €
Muut vastuusitoumukset				
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	10 038,40	10 088,40	10 038,40	10 088,40
Jäljellä oleva pääoma	0	0	0	0
Oman velan vakuutena olevat pantit ja kiinnitykset				
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta sekä julkisyhteisöiltä	9 698,20	10 199,30	0	0
Velan vakuutena olevat pantit ja kiinnitykset	73 903,80	79 972,50	0	0
Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista				
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12			394 487,70	380 040,20
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus ta- kausk.rahastosta 31.12			423,3	302,5

41) Muut kaupunkia koskevat taseen ulkopuoliset järjestelyt

Ei ilmoitettavaa.

Huollettavien varat ja pääomat

Ei ilmoitettavaa.

Muut taloudelliset vastuut yhteensä

Sitoumukset

Roskín Roll Oy Ab (KV 10.10.07 § 95)

Kaatopaikkatoiminnan osalta 1.500.000 euroa

Muun toiminnan osalta 100.000 euroa

4.6 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkiot ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot

42) Henkilöstön lukumäärä tehtäväalueittain

	Konserni	Konserni	Lohja	Lohja
	2024	2023	2024	2023
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
			kpl	kpl
Henkilöstön lukumäärä 31.12.				
Konsernipalvelut			84	88
Tekninen toimi			302	294
Kaupunkikehitys			109	109
Kulttuuri- ja vapaa-aika			254	263
Kasvu ja oppiminen			1 258	1 271
Sosiaali- ja terveystalokunta			0	0
Yhteensä			2 007	2 025

LT16	Konserni	Konserni	Lohja	Lohja
	2024	2023	2024	2023
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot			78 311,50	75 227,20
Henkilöstökorvaukset			-933,3	-801,9
Palkat ja palkkiot yhteensä			77 378,30	74 425,30
Henkilösivukulut				
Eläkekulut			15 626,30	15 289,60
Eläkevarauksen purkaminen			0	0
Eläkekulut yhteensä			15 626,30	15 289,60
Muut henkilösivukulut			2 193,10	2 792,30
Yhteensä tuloslaskelman mukaan			95 197,70	92 507,10
Henkilöstökuluja aktivoitu käyttöomaisuuteen			0	0
Yhteensä henkilöstökulut			95 197,70	92 507,10

43) Taseen aktivoitujen henkilöstömenot

Ei ilmoitettavaa.

44) Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut

	Konserni 2024 1 000 €	Konserni 2023 1 000 €	Lohja 2024 1 000 €	Lohja 2023 1 000 €
Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut				
Lohjan Keskustapuolue			3,5	3,2
Lohjan Sos.dem.			23,7	19,9
Lohjan seudun Kokoomus			13,8	11,8
Lohjanharjun Vihreät			7,2	6
Meidän Lohja			2,5	2,5
KD:n paikallisosasto			2,6	1,4
Svenska folkpartiet			0,7	0,9
Vasemmistoliitto			3,9	2,6
Perussuomalaiset			5,2	3,9
Vapauden liitto			0,4	0,3
			63,5	52,6

45) Tilintarkastajan palkkiot

	Konserni 2024 1 000 €	Konserni 2023 1 000 €	Lohja 2024 1 000 €	Lohja 2023 1 000 €
Tilintarkastajan palkkiot				
BDO Audiator Oy				
Tilintarkastuspalkkiot			34,3	34,6
Tarkastuslautakuntapalkkiot			0,7	1,1
Tilintarkastajan lausunnot (hanketarkastukset, lisätoimeksiannot, neuvonta)			8,1	10,5
BDO Oy				
Arviointikertomus			8,7	
Tilintarkastajan lausunnot (hanketarkastukset)			12,7	
Sote- ja pela-kiinteistöjen yhtiöittäminen			15,7	
Palkkiot yhteensä			80,2	46,3

**Työterveyshuollon toiminta siirrettiin Keski-Uudenmaan työterveys osakeyhtiölle 1.1.2020 alkaen
(kaupunginvaltuusto 13.11.2019 § 110 / kaupunginhallitus 16.12.2019 § 382)**

46) Tiedot kaupungin ja sen intressitahon kuuluvien välisistä liiketoimista

Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien väliset liiketoimet

Lohjan kaupunki on vuokrannut kaupunginhallituksen jäsen Hannele Maittilalta liikehuoneiston Koisjärven päiväkodin toimintaa varten.

Vuokrasopimus on voimassa toistaiseksi, vuonna 2024 tiloista maksettiin vuokraa 21 634,77 euroa.

Lohjan kaupungin tytäryhteisöillä ole ollut merkittäviä kauppvoja intressitahojen kanssa vuonna 2024.

Tilin NORDEA FI59 1096 3000 2203 32 rahavarat olivat tilikauden lopussa 31.12.2024 yhteensä 1 483 106,84 euroa.

Summaan sisältyy lahjoitusrahastojen rahavaroja 983 100,47 euroa, minkä jälkeen Lohjan kaupungin omat rahavarat NORDEA tilillä FI59 1096 3000 2203 32 per 31.12.2024 olivat 500 006,37 euroa. NORDEA tilillä FI59 1096 3000 2203 32 per 31.12.2024 olivat 500 006,37 euroa.

	Konserni	Konserni	Lohja	Lohja
	2024	2023	2024	2023
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
LT15				
Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Johdannaissopimukset/koronvaihtosopimukset				
Kuntarahoitus Oyj, nro 32540				
Koronvaihtosopimus on tehty suojaamistarkoituksessa.				
Kaupunki on sitoutunut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon 0,201 %.				
Sopimuksen voimassaoloaika 3.7.2015-3.10.2024				
lainan pääoma			0	1 200
markkina-arvo			0	21
Kuntarahoitus Oyj, nro 34896				
Koronvaihtosopimus on tehty suojaamistarkoituksessa.				
Kaupunki on sitoutunut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon 1,743 %				
Sopimuksen voimassaoloaika 27.11.2018-25.5.2030				
lainan pääoma			5 866,70	6 933
markkina-arvo			67,5	157
Kuntarahoitus Oyj, nro 52451				
Koronvaihtosopimus on tehty suojaamistarkoituksessa.				
Kaupunki on sitoutunut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon 1,511 %.				
Sopimuksen voimassaoloaika 1.5.2021-1.5.2041				
lainan pääoma			20 000	20 000
markkina-arvo			2 408,70	2 921

OP Yrityspankki Oy, LOHJA1

Koronvaihtosopimus on tehty suojaamistarkoituksessa.
Kaupunki on sitoutunut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan
koron koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon 2,305 %.
Sopimuksen voimassaoloaika 28.3.2024-28.3.2049

lainan pääoma		5 000	
markkina-arvo		742,3	

Koronvaihtosopimukset, jotka astuvat voimaan myöhemmin

Nordea, nro 2336330/4367969

Koronvaihtosopimus on tehty suojaamistarkoituksessa.
Kaupunki on sitoutunut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan
koron koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon 2,280 %
Sopimuksen voimassaoloaika 29.4.2024-28.3.2024 / aikaistettu erään-
nyttäminen

lainan pääoma 30 miljoonaa		0	0
markkina-arvo		0	0

Nordea, nro 2336331/4367970

Koronvaihtosopimus on tehty suojaamistarkoituksessa.
Kaupunki on sitoutunut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan
koron koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon 2,370 %
Sopimuksen voimassaoloaika 27.4.2024-5.4.2024 / aikaistettu erään-
nyttäminen

lainan pääoma 30 miljoonaa		0	0
markkina-arvo		0	0

Konserniyhtiöiden koronvaihtosopimukset

Koronvaihtosopimukset ovat tehty suojaamistarkoituksessa.
Sopimukset vuosille 2020-2024

lainan pääoma	435	467,3
markkina-arvo	2,2	8,7

4.6 Lohjan vesi- ja viemäri­laitos

Lohjan vesi- ja viemäri­laitoksen toimintakertomus:

Lohjan vesi- ja viemäri­laitos on toiminut 1.1.2016 alkaen kaupunginvaltuuston päätöksellä 28.10.2015 § 136 taseyksikkönä. Liikelaitos­selvitystyön perusteella kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 8.6.2016 § 66, että vesi- ja viemäri­laitos säilyy taseyksikkönä. Taseyksikkö sijoittuu kaupungin organisaatiossa elinvoiman toimialalle, palvelutuotannon tulosalueelle, rakentaminen ja kaupunkitekniikka tuloseyksikköön.

Talous:

Talouden tietoja on verrattu valtuuston vahvistamaan talousarvioon. Vesilaitoksen toimintatuotot toteutuivat 99,3 %:n suuruisena (ulkoiset ja sisäiset erät). Talousarvioon nähden tulon alitusta muodostui 65 464 euroa. Tuloihin laskettava valmistus omaan käyttöön ylitti talousarvion 75 313 eurolla. Vesilaitoksen kulut toteutuivat 108,2 %:n suuruisena (ulkoiset ja sisäiset erät). Kuluylitys talousarvioon nähden oli 427 654 euroa. Palvelujen ostot ylittivät 273 638 euroa, aineet ja tarvikkeet ylittivät 132 574, muut toimintakulut ylittivät 84 611 euroa, palkat sivukuluineen alittuivat 27 388 euroa ja avustukset alittuivat 35 780 euroa. Toimintakate jäi 417 805 euroa talousarviosta. Taseyksikköön on kirjattu pääoman korko rahoituskuluna 1 042 575 euroa. Poistojen toteutuma 2 585 189 euroa.

Toiminnalliset muutokset:

Vuoden 2024 aikana saatiin rekrytoitua Projekti-insinöörin alaisuuteen asentaja, jonka toimenkuvana on mm. verkostojen kuntotutkimukset. Koko investointimääräraha saatiin käytettyä tehokkaasti. Saneeraukset toteutettiin pääosin kaivamattomilla menetelmillä. Saneerauksia toteutettiin mm. Lempolassa, keskustan alueella, Virkkalassa, Kirkniemessä, sekä Karjalohjalla. Vesijohtoverkosta saneerattiin yhteensä n. 2,5 km ja jätevesiviemäreitä saneerattiin n. 2,2 km. Uusia verkostoja rakennettiin mm. Muijalan, Pappilankorven ja Vohloisten uusille kaava-alueille. Uutta vesijohtoa rakennettiin yhteensä n. 3,9 km, uusia jätevesiviemäreitä rakennettiin n. 2,5 km, paineviemäreitä rakennettiin n. 1,3 km ja sadevesiviemäreitä rakennettiin n. 4,4 km. Vesiosuuskuntien luovuttamien runkoverkostojen myötä vesijohtoverkosto lisääntyi n. 2,7 km ja jätevesi- ja paineviemäriverkostot n. 6,1 km. Keskustan uuden vesitornin rakentaminen saatiin pääosin valmiiksi vuoden 2024 aikana, urakan vastaanotto on toukokuussa 2025. Vesi- ja viemäri­laitoksen taksaan lisättiin vuoden 2025 alusta 40% korotus jäteveden käyttömaksuun ja perusmaksuun, jota peritään, mikäli kiinteistöstä johdetaan hulevesiä jätevesiviemäriverkoston, vaikka alueelle on järjestetty erillisviiemäröinti.

Tunnusluvut:

Laki vesihuoltolain muuttamisesta edellyttää, että vesihuoltolaitoksen toimintakertomuksessa esitetään tunnuslukuja vesihuollon hintatasosta, tehokkuudesta, laadusta ja kannattavuudesta.

Tunnusluvut	valtakunnan ka	Lohja
Talousveden laatu	98 %	99 %
Laskuttamattoman talousveden osuus	17 %	15 %
Vesijohtoverkon uusiutumisaika(vuotta)	1182	258
Puhdistetun jäteveden laatu	90 %	90,4%
Laskuttamaton jätevesi	39,3 %	51,2 %
Jätevesiverkoston uusiutumisaika (vuotta)	779	283

Vesihuollon hintataso (2025) € / m3(sis. alv)	valtakunnan ka	Lohja
veden käyttömaksu	2,49	1,96
jätevesi	3,27	3,00
Hulevesi	0,04	-
Omakotitalon vertailuhinta €/m3	7,36	6,20

Vesihuoltomaksujen laskennallinen vertailuhinta, johon sisältyy käyttö-, perus- ja liittymismaksut, on ollut vertailuvuonna valtakunnallista keskiarvoa pienempi. Valtakunnan hinnat vuodelta 2023 Vesihuollon tietojärjestelmästä tiedot ilmoittaneiden laitosten osalta.

Tehokkuus:

Pumpatun ja laskutetun vesimäärän erotuksena muodostuva laskuttamattoman veden määrä tunnuslukuna: 15,2 % (vuonna 2023 15,4 %).

Valtakunnallinen luku laskuttamattoman talousveden osuudesta tunnuslukujärjestelmään osallistuneiden laitosten osalta vuonna 2018 on ollut n. 17 %.

Toimenpideraja Vesilaitosyhdistyksen arvion mukaan on 10–25 %. Laskuttamattoman veden määrää on saatu viime vuosina pienennettyä. Verkoston saneeraukseen ja vuotovesiselvitykseen on panostettu ja panostetaan myös jatkossa.

Jätevedenpuhdistamoille tulee edelleen runsaasti vuotovesiä, joiden määrää pyritään vähentämään viemäri-saneerauksilla. Painotusta saneerauksissa siirretään vuonna 2025 jätevesiviemäriin.

Myydyn veden ja puhdistetun jäteveden erotuksena muodostuva laskuttamattomien jätevesien tunnusluku 51,2 % on valtakunnan keskiarvoa (39,3 %) korkeampi. Valtakunnan luku vuodelta 2023.

Muut tunnusluvut:	
myyty vesi	2 153 016 m3
pumpattu vesi	2 538 794 m3
puhdistettu jätevesi	4 024 880 m3
vesijohtoverkon pituus	653 km
jätevesiverkon pituus	632 km
sadevesiverkon pituus	259 km
liittymisaste	80 %
Toimintakulut/myyty m3 (sis. poistot)	3,82 €
Toimintakate/myyty m3 (sis. poistot)	0,34 €

Hulevesi:

Huleveden viemärointi on laskennallisesti eriytetty taseyksikön toiminnasta. Suoraan sadevesiverkoston kunnossapitokulukohteelle kirjatut menot ovat olleet 79 534 euroa. Huleveden johtamisesta ei peritä erillistä käyttömaksua. Hulevesiviemärointi palvelee myös katuverkoston hulevesiä. Hulevesiverkoston tasearvo 2023 on ollut 2,0 miljoonaa Euroa. Huleveden osalta esitetään laskennallinen tase.

LOHJAN VESI- JA VIEMÄRILAITOS

Tuloslaskelma

Ulkoiset ja Sisäiset	TP 2024	TP 2023
Liikevaihto	8 790 512	8 625 023
Valmistus omaan käyttöön	175 313	165 113
Liiketoiminnan muut tuotot	4 624	31 421
Tuet ja avustukset	0	892
Materiaalit ja palvelut	-3 974 862	-3 486 024
Palvelujen ostot	-2 112 998	-1 815 735
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 861 864	-1 670 289
Henkilöstökulut	-1 274 112	-1 235 708
Palkat ja palkkiot	-1 053 980	-1 017 172
Henkilösivukulut	-220 132	-218 536
Eläkekulut	-193 022	-180 243
Muut henkilösivukulut	-27 109	-38 294
Poistot- ja arvonalentumiset	-2 585 189	-2 497 777
Liiketoiminnan muut kulut	-399 571	-299 802
Liikelylijäämä	736 716	1 303 138
Rahoitustuotot- ja kulut	-1 040 422	-1 034 696
Korkotuotot	0	0
Muut rahoitustuotot	13 941	37 663
Korkokulut	-1 042 575	-1 042 575
Muut rahoituskulut	-11 788	-29 784
Ylijäämä ennen satunaisia eriä	-303 706	268 442
Satunaiset tuotot ja kulut	0	0
Ylijäämä ennen varauksia	-303 706	268 442
Varausten ja rahastojen muutos	4 235	4 236
Tilikauden ylijäämä	-299 470	272 677

LIIKELAITOKSEN TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	TP 2024	TP 2023
Sijoitetun pääoman tuotto, %	4,7	4,1
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	5,6	0,8
Voitto, %	-3,5	3,1

LOHJAN VESI- JA VIEMÄRILAITOS**Tase**

	31.12.2024	31.12.2023
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	0	0
AINEETTOMAT OIKEUDET	0	0
AINEELLISET HYÖDYKKEET	44 152 383,82	41 417 131,84
MAA- JA VESIALUEET	100 079,89	100 079,89
RAKENNUKSET	1 170 576,78	1 327 633,38
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	40 767 079,89	39 989 418,57
ENNAKKOMAKSUT JA KESKENERÄISET	2 114 647,26	0,00
SJOITUKSET	40 450	40 450
MUUT SAAMISET	40 450	40 450
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	44 192 833,82	41 457 581,84
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
SAAMISET	340 783,99	538 181,06
LYHYTAIKAISET SAAMISET	340 783,99	538 181,06
MYyntISAAMISET	342 345,61	517 840,75
MUUT SAAMISET	-1 561,62	17 890,31
SIIRTOSAAMISET	0	2 450
RAHAT JA PANKKISAAMISET	0,00	2 184 482,14
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	340 783,99	2 722 663,20
VASTAAVAA YHTEENSÄ	44 533 617,81	44 180 245,04

	31.12.2024	31.12.2023
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
PERUSPÄÄOMA	26 064 375,21	26 064 375,21
EDELLISTEN TILIK. YLI/ALIJÄÄMÄ	5 921 979,16	5 649 301,78
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-299 470,22	272 677,38
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	31 686 884,15	31 986 354,37
POISTOERO JA VAP.EHT.VARAUKSET		
POISTOERO	28 003,39	32 238,88
POISTOERO JA VAP.EHT.VARAUKSET YHTEENSÄ	28 003,39	32 238,88
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN	11 248 969,07	10 989 076,23
MUUT VELAT/LIITTYMISMAKSUT JA	11 248 969,07	10 989 076,23
LYHYTAIKAINEN	1 569 761,20	1 172 575,56
OSTOVELAT	828 538,91	479 348,88
KOROTTOMAT VELAT KUNNALTA/KUNT	351 151,69	0,00
MUUT VELAT/LIITTYMISMAKSUT JA	147 863,15	192 752,08
SIIRTOVELAT	242 207,45	500 474,60
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	12 818 730,27	12 161 651,79
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	44 533 617,81	44 180 245,04
LIIKELAITOKSEN TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	71,2	72,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	145,7	140,5
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 euroa	5 623	5 922
Lainakanta 31.12., 1000 euroa	0	0
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 euroa	0	0

LOHJAN VESI- JA VIEMÄRILAITOS

Rahoituslaskelma

	2024	2023
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
LIIKELIJJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	736 716,22	1 303 137,63
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	2 585 188,85	2 497 777,41
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-1 040 421,93	-1 034 695,75
	2 281 483,14	2 766 219,29
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
INVESTOINTIMENOT	-5 320 440,83	-4 144 266,48
	-5 320 440,83	-4 144 266,48
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-3 038 957,69	-1 378 047,19
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET	0	0,00
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
SAAMISTEN MUUTOS KUNNALLA/KY:LTÄ	2 450	-2450
SAAMISTEN MUUTOS MUILTA	194 947,07	158 508,23
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS KUNNALLA/KY:LTÄ	611 068,40	314 645,35
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS MUILTA	46 010,08	-701 921,50
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	854 475,55	-231 217,89
RAHAVAROJEN MUUTOS	-2 184 482,14	-1 609 265,08
	31. 12. 0,00	2 184 482,14
RAHAVARAT	1. 1. 2 184 482,14	-2 184 482,14 3 793 747,22 -1 609 265,08

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, euroa	-2 191 090,61 euroa	118 287,20 euroa
Investointien tulo-rahoitus, %	62,4	91,7
Lainanhoitokate	4,2	4,7
Kassan riittävyys, pv	0	78

VESILAITOS sadeviemäröinnin tuloslaskelma

Huleveden, eli sadevesiviemäröinnin, laskelmat sisältyvät

Lohjan vesi- ja viemärlaitoksen kokonaislukuihin, mutta ne on tässä irrotettu omiksi laskelmiksi.

TULOSLASKELMA	31.12.2024	31.12.2023
Liikevaihto		
Liittymismaksut	26 168,47	8 098,31
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-1 623,92	-1 234,22
Palvelujen ostot	-77 695,61	-36 568,50
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-79 319,53	-37 802,72
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-180,06	-893,69
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-29,98	-148,48
Muut henkilösivukulut	-4,87	-33,43
Henkilöstökulut yhteensä	-214,91	-1 075,60
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-263 461,54	-280 109,77
Arvonalentumiset		
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-263 461,54	-280 109,77
Liiketoiminnan muut kulut	0	0
Liikeylijäämä	-316 827,51	-318 988,09
Rahoitustuotot ja -kulut		
Rahoitustuottojen ja -kulujen erotus		
Ylijäämä ennen satunnaisia eriä	-316 827,51	-318 988,09
Satunnaiset tuotot ja kulut		
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
Ylijäämä ennen varauksia	-316 827,51	-318 988,09
Poistoeron lisäys/vähennys		
Vapaaehtoisten varausten lisäys/vähennys		
Tilikauden ylijäämä	-316 827,51	-318 988,09

VESILAITOS sadeviemäröinnin tase

VESILAITOS sadevesiviemäröinnin laskennallinen tase

TASE 31.12.2024	31.12.2024	31.12.2023
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Kiinteät laitteet ja rakenteet		
- vesijohtoverkosto ja jätevesiverkosto	0	0
- vesi- ja jätevesipumppaamot	331 983,75	334 223,80
- muut kiinteät rakenteet ja laitteet	0	0
- sadevesiverkosto	2 013 208,35	2 031 394,76
Muut saamiset, liittymismaksut	0	0
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	0	0
Lainasaamiset		
Koroton lainasaam.kunnalta(yhd.tili)	0	0
Muut saamiset	0	0
Muut siirtosaamiset	0	0
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 345 192,10	2 365 618,56
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Jäännöspääoma	3 040 629,01	2 786 843,99
Edellisten kausien yli-/alijäämä	-1 127 481,00	-816 591,22
Tilikauden yli-/alijäämä	-316 827,51	-310 889,78
Rahastot		
POISTOEROT JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	0	0

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0	0
Liittymismaksuvelka	748 871,60	706 255,57

Lyhytaikainen

Lyhytaikaiset lainat rahoitus- ja vak.	0	0
Lainat muilta luon- tonantajilta		
Ostovelat	0	0
Korottomat velat kunnalta	0	0
Muut velat/Liittymis- maksut ja muut	0	0
Siirtovelat	0	0

VASTATTAVAA YHTEENSÄ**2 345 192,10****2 365 618,56**

Vuoden 2023 vesi- ja jätevesipumppaamon saldo korjattu

Vuoden 2023 tilinpäätöksessä lukemana 33 422,38, kun olisi pitänyt olla 334 223,80.

Vastattavaa puolella korjaus näkyy jäännöspääoma -kohdassa.

VESILAITOS sadeviemäröinnin rahoituslaskelma

	31.12.2024	31.12.2023
RAHOITUSLASKELMA		
Tulorahoitus		
Liikelylijäämä/alijäämä	-316 827,51	-310 889,78
Poistot ja arvonalentumiset	263 461,54	280 109,77
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0
Satunnaiset erät		
Tulovero		
Tulorahoituksen korjauserät		
<i>Toiminnan rahavirta</i>	<i>-53 365,97</i>	<i>-30 780,01</i>
Investointien rahavirta		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-31 738,00	-19 682,06
Rahoitusosuudet investointimenoihin		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		
<i>Investointien rahavirta</i>	<i>-31 738,00</i>	<i>-19 682,06</i>
Toiminnan ja investointien rahavirta	-85 103,97	-50 462,07
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys kunnalle		
Antolainasaamisten vähennys kunnalta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos		
Oman pääoman muutokset		
Liittymismaksujen muutos	26 168,47	43 557,95
Sisäisten liittymismaksujen muutos		
Sisäiset tuotot		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos kunnalta		
Saamisten muutokset muilta	0	0
Korottomien velkojen muutos kunnalta		
Korottomien velkojen muutos muilta	0	0
Rahoituksen rahavirta	26 168,47	43 557,95
Rahavarojen muutos	-58 935,50	-6 904,12

4.7 Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista ja säilytystavoista

Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista ja säilytystavoista

Päiväkirja
Pääkirjat
Tasekirja
Tilinpäätöserittelyt
Käyttöomaisuuskirjanpito

sähköisessä muodossa Rondo/DataCycle360
sähköisessä muodossa Rondo/DataCycle360
sähköisessä muodossa Dynasty / sidottuna kirjana
sidottuna kirjana
paperitulosteena/sähköisenä tiedostona

Tositelajit

BUD, BUDL
ALKUSA
MUISRD, MUIST1
MUISIS, MUSSRD
M17, PRIMUS, PEGK, VESI, EEPOS, RONDO
VESIS
OMAKSU, ORPMAK
VIITEL
PANKKI
PALKAT
OSTORD, OSTOP, ORPRD, ORPOL, ORPRDT, ORPOLT, ORPPS
KASSAT (ENKORA)
AROMI
POPULUS

talousarvio ja talousarviomuutokset
avaavan taseen saldot
muistiotositteet
sisäiset muistiotositteet
myyntilaskutukset
vesilaskutus sisäiset ja siirtyvät erät
ostoreskontran pal.aineisto
myyntiresk. viitesuoritukset
kassa- ja pankkitilit
palkat
ostoreskontra
cpu-kassat
ruokahuolto
matkalaskut

5 Kaupunginhallituksen ja tilintarkastajan allekirjoitukset

Lohja 24.3.2025

Jussi Patinen
Pirjo-Leena Forsström
Päivi Alanne
Markku Saarinen
Merja Nevalainen
Birgit Aittakumpu
Hannele Maittila

Taina Lackman
Laura Skaffari
Urpo Uotila
Kaj Sundqvist
Heli Saukkola
Janne Turunen

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Lohjalla 14.5.2025

BDO Audiator Oy
Tilintarkastusyhteisö

TOVE LINDSTRÖM -KOLI
Tove Lindström-Koli
JHT, HT

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Keskus 020 743 2920
www.bdo.fi

BDO Auditor Oy
Porkkalankatu 3
00180 Helsinki

TILINTARKASTUSKERTOMUS 2024

Lohjan kaupunginvaltuustolle

Olemme tarkastaneet Lohjan kaupungin hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.-31.12.2024. Tilinpäätös sisältää kaupungin taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja niiden liitetiedot sekä talousarvion toteutumisvertailun ja toimintakertomuksen. Lisäksi tilinpäätökseen kuuluva konsernitilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja niiden liitetiedot.

Kaupungin­hallituksen ja muiden tilivelvollisten velvollisuudet

Kaupungin­hallitus ja muut tilivelvolliset ovat vastuussa kaupungin hallinnosta ja talouden­hoidosta tilikaudella. Kaupungin­hallitus ja muu konserni­johto vastaavat kuntakonsernin ohjauksesta ja konserni­valvonnan järjestämisestä. Kaupungin­hallitus ja kaupungin­johtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta ja siitä, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan kaupungin tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Kaupungin­hallitus ja kaupungin­johtaja ovat toimintakertomuksessa tehneet selkoa kaupungin sisäisen valvonnan ja riskien­hallinnan sekä konserni­valvonnan järjestämisestä.

Kaupungin­hallitus ja kaupungin­johtaja vastaavat myös sisäisen valvonnan järjestämisestä ja sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Olemme tarkastaneet tilikauden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti olennaisten virheiden ja puutteiden havaitsemiseksi ja raportoimiseksi tarkastuksen tuloksina. Hallinnon tarkastuksessa olemme selvittäneet toimielinten jäsenten ja tehtäväalueiden johtavien viranhaltijoiden toiminnan lainmukaisuutta. Kaupungin sisäisen valvonnan ja riskien­hallinnan sekä konserni­valvonnan järjestämisen asianmukaisuutta olemme tarkastaneet ottaen huomioon toimintakertomuksessa niistä esitetyt selonteot. Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet ja voidaksemme lausua sisäisen valvonnan järjestämisestä mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon kaupungin sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Lisäksi olemme tarkastaneet valtionosuuksien perusteista annettujen tietojen oikeellisuutta.

Olemme tehneet tarkastuksen riittävän varmuuden saamiseksi siitä, onko hallintoa hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa olemme tarkastaneet riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Tarkastuksen tulokset

Kaupungin hallintoa on hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti.

Kaupungin sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta on järjestetty asianmukaisesti.

Valtionosuuksien perusteista annetut tiedot ovat oikeita.

Kaupungin tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitilinpäätös on laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan tilikauden tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta.

Lausunnot tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä

Esitämme tilinpäätöksen hyväksymistä.

Esitämme vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille tarkastamaltamme tilikaudelta.

Lohjalla, pvm sähköisen allekirjoituksen mukaisesti

BDO Audiator Oy
tilintarkastusyhteisö

Tove Lindström-Koli
JHT,HT

6. Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat